שנה 41 | ז' שבט תשל"ז, 26.1.77 | המחיר: 8.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) | מספר 2056

העולם הזה

הסוד השמור ביותר של המישטרה

אברהם זמיר בבית-החולים

עד המדינה

בפרשת ידלין

שמה להתאבד

תשקיף

מימשל קארטר

יחמור ברבין

הולכים ומתרבים הסימנים כי נשיאה החדש של ארצות־הברית, ג'ימי קארטר, עשוי להפעיל בעקיפין את השפעתו למען בחירתו של יצחק רבין כמועמד מפלגת העבודה לראשות־הממשלה וכן לראשות־הממשלה עצמה. מובן שממשלתו של קארטר לא תנקוט שום צעד שיהיה בו כדי להתפרש כהתערבות ישירה בענייניה הפנימיים של ישראל.

אולם שורת צעדים שתנקוט עד לבחירות ועצות שיינתנו על־ידי גורמים שונים מאחרי־הקלעים, יבהירו ללא צל של ספק כמי מעוניינים האמריקאים בראש־ממשלתה הבאה של ישראל.

תקוותו של שמעון פרס שתמיכתו של רבין בריבוי של קארטר, הנשיא פורד, תעכיר את היחסים עם הנשיא החדש, מתבדה ותולכת.

סימנים שונים מעידים גם כי בשיחות שהתנהלו בין אנשי קארטר וכין אנשי רבין הושגה הכנה לגבי הצעדים הפוליטיים שיינקטו אחרי הבחירות בישראל בכשר להשגת הסדר באזור.

המועצה הפלסטינית

נדחתה

הדבר עדיין לא פורסם: המועצה הלאומית הפלסטינית, שעמדה להתכנס בקאהיר בחודש פברואר, נדחתה מבלי לקבוע תאריך חדש.

המועצה עמדה להחליט על הצעדים הדרושים כדי להכשיר את הקרקע להזמנת אש"ף לז'נבה. נראה עתה שהאילוצים המופעלים על אש"ף מצדדים שונים, עדיין לא איפשרו להנהגה לגבש מדיניות חד־משמעית. שניתן להביאה לאישור פורמלי במועצה.

משה קול יפרוש

מהנהלת הליברלים

שר־התחבורה משה קול, מנהיגה של המיפלגה הליברלית העצמאית לא יתייצב עוד ברשימת

התבדו החשדות

נגד "הבכיר"

החקירה נגד "האישיות הבכירה", שהמישטרה העלתה נגדה את החשד שהיא "הסתבכה בפשיעה כבדה", נסגרה. אחרי בדיקת החשבון של האיש בבנק, על־פי צו שהוצא על־ידי השופט עד ממך המענה הזאת, הגיעו החוקרים לכלל מסקנה שאין ממש בחשדות.

ההחלטה לסגור את התיק נתקבלה בדרג עליון, בישיבה של היועץ־המישפטי לממשלה, הפרופסור אהרון ברק, עם פרקליט־המדינה וראש אגף חקירות של המישטרה. לאישיות הבכירה עצמה נודע דבר החקירה המתנהלת נגדה תוך קריאה בגיליון "העולם הזה" מהשבוע שעבר, בעת שזיהתה את מיספר חשבון הבנק בו ביקשה המישטרה לערוך חיפוש.

המיפלגה. אם זו תלך לבחירות במערך עם תנועות אחרות במסגרת המרכז הליברלי.

קוד בן ה־66, החליט לא לכהן קדנציה נוספת בממשלה או בכנסת. ככל הנראה הוא יסגור את רשימת הליברלים ויקבל תואר רשמי שיפתירו כמנחיגה הרוחני של המיפלגה הליברלית.

ההבהרה זו לגבי כוונותיו של משה קול היתה אחד המניעים שהביאו את אלוף (מיל.) אריק שרון לנהל משא־ומתן על הופעה משותפת בבחירות עם הל"ע. המו"מ התפוצץ השבוע בשל התנגדות הן בקרב הליברלים העצמאיים והן בקרב חברי שלומציון.

מזכיר שר־הביטחון

מבקש דרגת אלוף

סערה חדשה עומדת להתחולל בצה"ל כאשר יוודע שמזכירו הצבאי של שר־הביטחון, תת־אלוף אריה בראון, מבקש להעלות את התקן של המזכיר הצבאי לשר־הביטחון לדרגת אלוף, ובכך לסלול לעצמו את הדרך לקבל דרגה זו.

מינויו של אריה בראון, מי שכיהן כשלישו של שר־הביטחון, לדרגת תת־אלוף, כבר עורר בשעתו תרעומת חמורה בקרב הקצונה הגבוהה של צה"ל, הן בשל חוסר הכשרתו הצבאית לדרגה זו והן בשל נתוניו האישיים. עתה עלולה התגובה להיות נסערת עוד יותר.

אלוף בצה"ל

יחגבר את שרון?

קיימים סיכויים קלושים שאלוף, המכהן בשירות קבע בצה"ל, יפרוש משירותו הצבאי ויצטרף אל אריק שרון במאבקו הפוליטי.

למרות תמימות הדיעים השוררת בין שרון לבין אותו אלוף, ולמרות השמועות שפשטו על פרישתו הקרובה של אותו אלוף כדי לרוץ בבחירות, נראה כי האיש מעדיף בשלב זה להמשיך את שירותו בצה"ל.

נמשכים המאמצים

לאיחוד מחנה השלום

המאמצים לאיחוד מחנה־השלום לקראת הבחירות נמצאים בעיצומם, וקשה עדיין להעריך את סיכוייהם. הדבר יתברר תוך שבועיים.

בינתיים נערך עימות בין שתי תפיסות שונות. תפיסה אחת, המיוצגת על־ידי כמה מאנשי מוקד, דוגלת בהקמת רשימה שמאלית־דאדיקלית, בעלת אופי סוציאליסטי מובהק, שתתמקם "בין מפ"ם ורק"ח". התפיסה השנייה, שאחד מדובריה הוא אורי אבנרי, דוגלת בהקמת "חזית שלום" שתפנה לשוחרי־שלום בכל רחבי הבמה הציבורית, ושתסתפק בעיניי פנים במצע משותף פראגמאטי לשיפור איכות־החיים ולחיסול עוולות חברתיות.

האם תפורק מוקד?

קבוצת חברים במוקד, בראשות ראובן ("רוביק") רוזנטל, עומדת להציע את פירוק מוקד והצטרפות חבריה למפ"ם, אם זו תחליט לפרוש מהמערך עם מיפלגת העבודה ולרוץ לבדה בבחירות.

חברי הקבוצה, המורכבת ברובה מאנשי השומר הצעיר במוקד, והנתמכת על־ידי איש־מק"י יאיר צבן, מתכוונים בכל מיקרה של פרישת מפ"ם מהמערך להצטרף למיפלגה זו כבודדים.

קרן לסימפוזיונים

להנצחת שם דדו

הוועד הציבורי להנצחת שמו של רב־אלוף דוד ("דדו") אלעזר, החליט להקים קרן בסכום של כמה מיליוני ל"י, שתוקם בעיקרה מכספי תרומות, שפירותיה יוקדשו לעריכת סימפוזיונים בנושאים צבאיים לזכרו של דדו.

כבר ביום השנה הראשון למותו של דדו, בחודש אפריל הקרוב, ייערך באוניברסיטת תל־אביב הסימפוזיון הבינלאומי הראשון לזכרו של דדו, שיוקדש לשיטות מיחמה בטרור הבינלאומי.

יורם פרי מתגייס

לממה של רבין

יורם פרי, מי שכיהן בשנים האחרונות כנציג מיפלגת העבודה הישראלית ליד האינטרנציונל הסוציאליסטי בלונדון חזר משליחותו המיפלגתית

כדי לרכז בידיו את מערכת הבחירות הפנים מיפלגתית של יצחק רבין בהתמודדות עם שמעון פרס על המועמדות לראשות־הממשלה.

גם חיים בראון, מי שהיה בעבר יועצו של שר־החוץ יגאל אלון, ופרש מתפקידו זה אחרי נשואיו לפבי מיספר חודשים, חזר לארץ ולתפקידו לצד אלון.

התפתחות ביולאומית

בשטח הפירסום

הפירסומאי אורי אבנת זכה השבוע בייצוג

קובא קרייזמן

מחפש תעסוקה

ראש עיריית גבעתיים, קובא קרייזמן, השלים ככל הנראה עם כך שהוא לא ימשיך לכהן קדנציה נוספת כראש־העיר, לא כמועמד מיפלגתו ולא כמועמד רשימה עצמאית.

לאחרונה החל קרייזמן לברר אפשרויות תעסוקה עבורו בעתיד. הוא בירר את האפשרות לשמש שליח מטעם הסוכנות בחו"ל. בנוסף לכך הוא החל לנהל משא־ומתן עם חברה מסחרית פרטית, ששיבת למשקיעים זרים, בקשר להעסקתו אחרי שיפרוש מכהונת ראש־העיר.

של שני אינדים בינלאומיים בעלי מישקל רב בעולם הפירסום הבינלאומי: IAAA

המאגד 39 מישרדים ברחבי ארצות־הברית ו־INTERMARKET המתמחה בנושאים של קידום מכירות ופירסום באתרי מכירה.

הסכם נוסף שנחתם עם מישרדו של אבנת, על־ידי מנכ"ל טיימס הלונדוני ג'רי טורן, שבא במיוחד לישראל, הוא ייצוג הירחון אירופה. ירחון זה, הדן בנושאי הכלכלה של השוק־האירופי המשותף, הינו הוצאה משותפת של העיתונים טיימס (אנגליה), דיי־וולט (גרמניה), לה־מונד (צרפת), ולה־סטמפה (איטליה). הוא מודפס במיליון ארבע מאות אלף עותקים בארבע שפות ומגיע לכחמישה מיליון קוראים.

המישרד הישראלי ייצג את הירחון ואת ארבעת העיתונים בכל הכרוך בצדדים המסחריים, פירסום, יחסי־ציבור וקידום מכירות.

מחי גולן לא יהיה

דובר התנועה לשי

עורך "הארץ", גרשום שוק[illegible] פניותיו של כתבו המדיני ש[illegible] גולן, לצאת לחופשה ללא תש[illegible] המערכתית על מנת שיוכל לש[illegible] התנועה הדמוקרטית של ייגאל ישמואל תמיר.

ככל הנראה מודאגים כמה מאנשי מערכת הא[illegible] מהעובדה שבציבור מזדהה העיתון יותר ויותר עם מיפלגתו של ידין. העסקתו של אחד הכתבים הבכירים של הארץ כדוברם של ידין ותמיר עלולה היתה להדגיש זהות זו ולפגוע בתדמיתו של העיתון כעיתון בלתי תלוי ואובייקטיבי.

מגבר 70 וואט הספק P.P.
פטיפון חצי אוטומטי
עם ראש מגנטי
טיונר FM/AM/LW סטריאו
טייפ קסטות "DOLBY"
זוג רמקולים SS-1250 40 וואט

HMK-70 SS-1250

לנובקשים את הטוב ביותר...
"IT'S A SONY"

מרקום מלניק/רפאל טיראן

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טיפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס כ„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אבי־גדור • הפצה: „גד" בע"מ • גליונות: „צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קריאת יקר.

היה צפוי שזה יקרה.

מאז התאבדותו של שר־השיכון אברהם עופר, צפינו בדאגה במערכת ההסתה שהתארגנה מצד חוגים שונים נגד העיתונות הישראלית ולא מחוצה לה. חושינו הברריאים של הציבור אישרו לו להבין את התפקיד החשוב שמילאה העתונות החופשית, ובראשה העולם הזה, בחשיפת השיטה שהשחיתה אנשים. לא התעוררה כל היסטריה ציבורית נגד העתונות. להיפך הוא הנכון.

מי שעסקו יותר מכל במחול השדים הזה, בחיפוש אחרי אשמים אמיתיים או מדומים להתאבדותו של עופר, היו העיתונאים עצמם. סוף סוף קם מתוכם אחד שהיה מוכן גם להכות על חטא — על חזה הזולת. והחזה היה זה של העולם הזה.

במדורו קריאות ביניים בדבר, יצא השבוע חיים איזק להגן על העיתונות הישראלית מפני ההאשמות ששפלו בה כמה עסקנים מפלגתיים היסטריים. באמצו לעצמו את התיזה שהעיתונות הישראלית היא שד לא כל כך נורא, יצא איזק נגד הכוונה להגביל את חופש העיתונות בעזרת חקיקה נוספת.

הוא היתגלה במאמרו זה כדמוקרט גדול הדוגל בחופש־העיתונות. אבל לא בכולם. רק לעיתונאים טובים, דוגמת אותם הכותבים, כמוהו, בדבר. למרות שלא העז לומר את הדברים במפורש, השתמע מהם שהוא לא היה עולה על הבריקאדות לוא, למשל, נמצאה דרך להטיל הגבלות על העולם הזה בילבד, מבלי שאלה תפגענה גם בעתונות הקונסטרוקטיבית, הנאורה, הסבלנית והעדינה.

וכה אמר חיים איזק בדבר:

„אין פירוש הדברים האלה שלא התנהל מסע עתונאי נגד אברהם עופר, וכבר עמד בדבר מ. בראלי על הפירסומים הגלויים, המרשיעים במפורש, שבוע אחר שבוע, בהעולם הזה — במקום משפט.

העולם הזה אינו חבר במועצת העתונות וכללי האתיקה שקבעה המועצה אינם חלים על השבועון. אך אין זאת אומרת שהעולם הזה אינו קיים ואינו מניח את רישומו. ספק אם הדרך להתמודד בחזיון עתונאי זה הוא בהתעלמות ממנו. שאלה אחרת היא אם בגלל שבועון אחד, שאינו כלול במיסגרת הכללית של עתוני ישראל, צריך להעלות על הדעת חקיקה חדשה, שיש בה כדי להגביל את חופש העתונות במדינה.

נסיון זה כבר נעשה פעם אחת — בחקיקת חוק „לשון הרע". מלבד מה שמעשה זה אינו ראוי בשעתו להעולם הזה לכבוש לו נציגות בכנסת, לא השיג כלל את התוצאות הרצויות ושר־המישפטים עצמו הביע בימים אלה את אכזבתו מיעילות החוק."

אינני רוצה להתייחס לשטות על „המסע העתונאי" הכלולה בדברי איזק. הקורא ההדיוט יכול להתרשם מדבריו כי אברהם עופר הועמד לדין משפטי והעולם הזה מיהר לחרוץ את דינו לפני שזה נחרץ בבית־המישפט. תוך התחסדות, צביעות וזילזול באינטליגנציה של קוראיו הוא מתעלם מהעובדה שלוליא העולם הזה לא היו הפרשות, שאברהם עופר קשור בהן, נחקרות על־ידי המישטרה במטרה להחליט אם יש בהן כדי להעמיד לדין ואת מי. אבל זוהי כנראה דרכה של „המיסגרת הכללית" שאיזק מגן כל כך על הגינותה.

לא זה הנושא הנדון כאן.

צלם המערכת פן
וירוס מיתחזה

נדמה לי שהגיעה השעה לומר דברים מפורשים לגבי אותה תדמית מסולפת של העיתונות הישראלית שעל פיה כאילו עומדים מצד אחד כל עתוני ישראל, שעליהם חלים כללי האתיקה, ומצד שני ניצב העולם הזה, המשוחרר מכל כבלים ותהיה חייבויות.

לא העולם הזה הוא שהוציא את עצמו מחוץ למחנה. היתה זו אגודת־העתונאים, בתקופה שבה שימשה מכשיר פוליטי בידי מפא"י ודוד בן־גוריון, שניידתה את העולם הזה והצטרפה למסע הכללי שנערך אז על־ידי כל זרועות המישטר במדינה לחסלו.

העימות הגדול אירע בשנת 1955, כאשר אלמונים הטמינו פצצה במשרדי המערכת, שרק בדרך נס לא התפוצצה. עורך מעריב באותם ימים, עזריאל קרליבך, האשים את העולם הזה בכך שעורכיו עשו מעשה פרובוקציה, ניסו לפוצץ את עצמם כדי שיוכלו להאשים בכך את השילטון.

העולם הזה הגיב על עלילה מרושעת זו בצורה חריפה. ואז התגלתה אגודת העתונאים במערומיה. במקום לגנות את מניחי הפצצה במערכת (ופצצות אחרות שהתפוצצו בדפוס העולם הזה) גינו העיתונאים, שהיו באותם ימים ברובם משרתי המישטר, את העולם הזה על מאמרו נגד קרליבך.

היה זה חלק מהמערכה שהתנהלה אז להשתיק את העולם הזה ולהביא לחיסולו. היא הונחתה על ידי שאיפתו של דוד בן־גוריון, שתבע להטיל חרם טוטאלי על העולם הזה, שהיה העיתון היחידי שהעז לבקר את שלטונו בתקיפות ובחריפות, ולחשוף גם את מעללי בנו, שכיהן אז כמפקד משטרת מחוז ת"א.

וכך נמצא, בסיוע עתונאי ישראל, הבסיס הפורמאלי להחרמת העולם הזה. הומצאה נוסחה שעל פיה אין מכלילים שבוע בהתארגנות ובזכויות המגיעים לעתונות היומית. כיוון שהעולם הזה היה שבועון־החדשות היחידי במדינה, ברור שהגדרה זו הומצאה למענו. בימים שבהם היתה חלוקת הנייר במדינה בקיצוב מטעם השילטון, ושבהם היתה הממשלה נותנת־המודעות העיקרית — היה פירושו של חרם זה ניסיון לחנוק את העולם הזה בצורה פיזית.

■ ■ ■

כך הוקמו כל מיני מוסדות עתונאיים שהעולם הזה לא שותף בהם.

הוקמה, למשל, ועדת עורכים, שכללה רק עורכי עתונים יומיים, על מנת שהעולם הזה לא יוכל להשתתף בה. במשך שנים רבות שימשה ועדה זו מכשיר בידי השילטון להשתקה והעלמת אינפורמציה מהציבור. היא יכלה להיות מכשיר כזה, רק משום שעורכי העולם הזה נעדרו ממנה.

גם כשהוקמה מועצת העתונות, היא הוקמה על סמרת העיתונות היומית. אם אין להעולם הזה נציגות במועצת העתונות, אין זה משום סרובו לקבל מרות. העולם הזה לא דחה הצעה להצטרף למועצת העתונות, כפי שעלול להשתמע מדברי הצדקנות של חיים איזק. הוא פשוט לא הוזמן להצטרף אליה.

בדיון שנערך לאחרונה בוועדת החוקה־חוק־ומישפט של הכנסת, נשאל עורכו הראשי של העולם הזה, אורי אבנרי, אם נהיה מוכנים להצטרף למועצת־העיתונות ולקבל על עצמנו את כללי האתיקה שניסחה. תשובתו היתה שאם יהיו אנשי העולם הזה שותפים לעיבוד התקנות והכללים, ויותר להם להתווכח עליהם, נהיה מוכנים לקבל את התקנון. אך לא נהיה מוכנים לקבל על עצמנו תכתיבים והגבלות, שלא היה לנו חלק בניסוחם.

אני חושב שבלב שקט אני יכול להצהיר שמבלי להיות שותפים או חברים במועצת העתונות ובמוסדות השונים של העתונות היומית — אשר נידתה והחרימה אותנו במשך שנים ארוכות — אנחנו מקפידים על כללי האתיקה העתונאית הצרופה הרבה יותר מכמה מאותם עתונים ועתונאים שחיים איזק נמצא עמם „במיסגרת כללית" אחת.

לטעון כי „כללי האתיקה שקבעה מועצת העתונות אינם חלים על השבועון" זה הרבה יותר מזריית־חול בעיניים. זוהי דמגוגיה בהתגלמותה הפרימיטיבית ביותר.

כללי האתיקה של מועצת העתונות אינם המצאה בילבדית שלה ואינם בבחינת תורה מסיני שניתנה אך ורק לחברי אגודת העתונאים. אם כללי אתיקה אלה מכירים, למשל, בכתיבה מסלפת ומטעה כמו זו של חיים איזק ככתיבה עתונאית לגטימית, מוטב שלא יהיה חלקנו עמם.

■ ■ ■

היו ימים כהם התחזות ככתב העולם הזה היתה מעין מגיפה בארץ.

עכשיו חזר הוירוס של מגיפה זו, יחד עם וירוסי השפעת למיניהם. בשלב זה פגיעתו מוגבלת. הוא היכה מתחזה אלמוני המציג את עצמו בשבועות האחרונים כצלם מערכת העולם הזה פטר פן (סטפנסקי).

אלמוני זה מטלפן לשורה ארוכה של אנשים, מטריד אותם בטלפון, מציע להם הצעות משונות ומעלה באוזניהם תוכניות דמיוניות. כתוצאה מכך נגרמו כבר אי נעימויות למספר רב של אנשים.

אין לנו כל דרך לעלות על עקבותיו של המתחזה האלמוני או להפסיק את תעלוליו. אנחנו יכולים רק להביע לכל אלה המוטרדים על ידו עצה פשוטה אחת: לבקש עמו פגישה פנים אל פנים, לא לדבר עמו ולא לקבוע עמו דבר בטלפון.

אם האיש המופיע לאותה פגישה אינו נראה כמו זה בתמונה המתפרסמת כאן, ואין בידו תעודה המעידה על זהותו, כדאי לעשות מאמץ ולהסגירו לידי המישטרה.

מכתבים

שימחה לאיד

הפירסומים בעיתונות הישראלית על המהומות במצרים, היו גדושים שמחה לאיד. הפרשנים למיניהם ידעו לספר, לא בלי לעג, כי הוצאות הביטחון הגבוהות של מצרים הן שגרמו למצב הכלכלי הקשה השורר שם, ליוקר־המחייה ולאינפלציה, שהיו סיבת המהומות בשבוע שעבר. וכל אותם כתבים ופרשנים שכחו שהמצב בישראל הוא בדיוק אותו הדבר, אם לא יותר גרוע.

הגיע הזמן שאזרחי שתי המדינות, מצרים וישראל, יתפכחו ויבינו כי הם יכולים

להיטיב את תנאי חייהם רק אם יכריחו את ממשלותיהם לצעוד לקראת שלום. במקום לזעום על ביטול סובסידיות והעלאות מחירים, עליהם להפנות את זעמם נגד מצב המילחמה, הלאטנטי או הפעיל — שהוא הגורם העיקרי, אם לא היחיד, למציקת השכבות העמלות של שני העמים.

מרים נבון, בת־ים

כל הכבוד לאזרחי מצרים שיצאו להפגין נגד ממשלתם שעה שזו ביטלה את הסובסידיות והעלתה את מחירי מצרכי המזון הבסיסיים. גם ממשלת ישראל נקטה בצעדים דומים, רק לפני מספר חודשים ועוררה תגובה שלילית חריפה בקרב שכבות רחבות. אבל איזה הבדל בין תגובת העם המצרי לבין תגובת אזרחי ישראל?

אזרחי ישראל מוכנים לבלוע כל לוקש שתאכיל אותם ממשלתם. הם יעברו לסדר היום על כל מחדל. כל הגזירות שתטיל עליהם הממשלה יזכו אולי בקיטורים, אך שום פעולה ממשית לא תבוא כתוצאה מכך.

על הישראלים ללמוד מאזרחי מצרים. רק הפגנות המביעות את התמרמרות העם על צעדי ממשלתו, יש בהן כדי למנוע את הממשלה מלנקוט צעדים הנוחים לה ללחימה באינפלציה, במקום להשתמש בשיטות הבלתי פופולאריות כמו צימצום המגנון־הממשלתי, ומניעת ביזבוזים.

יהושע מזרחי, אשקלון

נקמת ההיסטוריה

האם צריך העולם הזה לזייף, במישרין או בעקיפין, אירועים היסטוריים, כגון פרשת רצח ארלוזורוב? דעתי — לא! בפרט אם אירועים אלה נוגעים לשטח גורלי כמו יחסינו עם הפלסטינים.

והנה קראתי בשבועונכם (העולם הזה 2054), מפרי עטו של אורי אבנרי: „...הוא (אברהם עופר) הרחיק לכת וסיפר כי נודע לו מפי אדם מוסמך (בלי ספק בכור שיטה ריית המנוח), שכבר למחרת רצח חיים ארלוזורוב, ידעו בן־גוריון וחבריו, שרוצחיו היו ערבים..."

אני בעצמי הייתי אז תושב הארץ וקראתי יום יום על מהלך משפטם של סטבסקי ורוזנבלט, החשודים ברצח. דעתי היא כי רצח רובו של הציבור היהודי בארץ היה משוכנע כי שניהם אומנם התנקשו בארלוזורוב. אך אני אדם מן השורה, אינני מפורסם כמו דוד בן־גוריון ממנה, ולכן כדאי להתייחס לדעתו הנחרצת של המנהיג הנערץ על ידי רבים.

הנה מה שקראתי בספרו של מיכאל בר־זוהר בן־גוריון: „לאחר משפט ממושך, שעורר הדים סוערים, נמצא סטבסקי אשם ונידון למוות... סטבסקי זוכה משום שלא נמצאה עדות מסייעת לזו של הגב' ארלוזורוב, אף שבית־הדין קיבל את דבריה כעדות אמת."

הלאה: „הוא (בן־גוריון) היה בטוח למן

(המשך בעמוד 6)

עליך לרוץ לקניות, להספיק לעבודה, למהר הביתה...

יש לך רגע זמן?

רק רגע.
אנו רוצים לספר לך כמה רגעים יקרים תוכלי לחסוך אצלנו, בבנק הפועלים. כי לנו אכפת. אכפת לנו שתוכלי להשתחרר באמת. מטרדות־כספים, מעמידה בתור ואפילו מ...הליכה לבנק.

קחי לך רגע — וחשבי בעצמך כמה זמן יקר את חוסכת:

כשאת מקבלת דיווח מפורט יום־יום וחודש־חודש על מצב חשבונך בבנק.

כשאת נותנת הוראת קבע לשלם את חשבונות החשמל, הטלפון, מסי ועד־הבית וכל תשלום קבוע אחר — ושוב אינך צריכה לחשוש שתאחרי את מועד התשלום.

כשאת מושכת כסף מזומן — עד 450 ל"י — באמצעות כרטיס בנק־קט שברשותך בכל שעה ובכל יום, בלא שתהיי תלויה בשעות העבודה שלנו.

כשאת מעניקה לידידיך המחאות שי בעטיפות שי — בלי להתרוצץ בחנויות ובלי לגשת לבנק.

כשאת יכולה להזמין פנקסי־שיקים, להפקיד שיקים ולשלם חשבונות באמצעות "תיבת שרות" — המותקנת בחלק מהסניפים שלנו — והוראותיך מתבצעות ללא נוכחותך.

כשאת יכולה להיכנס לחלק מסניפי בנק הפועלים עד השעה 6.00 בערב — כשהבנקים האחרים כבר סגורים.

כשאת משתמשת בכרטיס האשראי "ישראכרט" — וקונה ביותר מ־1000 בתי עסק — ללא צורך במזומנים ובשיקים.
יש לך רגע זמן? עכשיו יהיה לך.

לנו אכפת.
בנק הפועלים

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

הרגע הראשון שהרביזיוניסטים הם הרוצחים (עמ' 273)... אמר בן־גוריון: (לז'בוטינסקי): „אבל אף אם תפציר בשאלתך אענה כי הם רצחו את רוזנבלט."

שורות מהימנות אלה דיים כדי להזים את העלילה הזדונית והמסוכנת על ביצוע הרצח בידי שני ערבים, כביכול. ההיסטוריה מתנקמת לעיתים, בצורה נוראה ב־מזייפיה.

אליעזר פימרנץ, נהריה

מילחמת חדפיקים

קראתי את מאמרו של חנוך מרמרי על הפנתרים־השחורים (העולם הזה 2054) ב־עיון רב. למרות שאיני נוהג להגיב בכתב על פירסומים שונים הקשורים בתנועת הפנתרים־השחורים, החלטתי לחרוג הפעם מנוהגי. זאת, עקב תוכן המאמר אשר ל־עניות דעתי מצריך תשובה ענייניית, מ־אחר והוא מעלה נקודות חשובות ב־מלחמת הדפוקים בישראל.

שמש

תנועת הפנתרים־השחורים צמחה מתוך העוני והאפ־לייה, כתנועת מח־אה שכדוגמתה אין אנו מוצאים בהיס־טוריה הקצרה של מדינת ישראל, וספק אם תצמח תנועה נוספת כמוה. היא הביאה את תודעת הפע־רים בפני הציבור בהפגנות רועשות ואלי־מות ברחובות ירושלים. בראש התנועה עמדו מעטים אשר השקפותיהם הפולי־טיים, היוו את ההשקפה המקובלת על רוב מרכזי העוני במדינה. מעטים אלו סחפו המונים להפגנות, שגתנו ביטוי לרגשות התיסכול של החברה הישראלית, ובמיוחד של בני עדות־המזרח.

בתחילת דרכם שמו הפנתרים ליעד את העלאת בעייית האפלייה והפיכתה לנושא המרכזי של החברה הישראלית. נדמה לי, כי יעד זה הושג במלואו. גם היום כאשר מדברים על נושא הפערי, הרי זה הודות לאותם הפגנות של ראשית שנות השבעים. משהושג היעד דומה היה כי על תנועת הפנתרים השחורים להתפרק. אלא שכאן חלה התפתחות נוספת בתודעה הפוליטית של חברי הפנתרים והיא: אף אחד לא יפתור לנו את בעיותנו, חוץ מאתנו עצמנו. השקפה זו היתה מקובלת על רובם המכ־ריע של חברי התנועה.

כאחד אשר היה ממעצבי הדרך הפולי־טית של הפנתרים, יכול אני להצביע היום על הסיבות אשר גרמו אז לניתוקה של תנועת הפנתרים מהשכבה אשר אותה היינו אמורים לייצג. חוסר קו פוליטי ברור ופחד מפני פילוגים, מנעו בעבר פעילות פוריה בקרב הדפוקים.

כותב מרמרי: „הפנתרים החובבים נהיו למקצועניים. לכנסת לא הגיעו, וגם תנועת־מחאה הפסיקו להיות." נכון, הפסקנו להיות תנועת מחאה והפכנו לתנועה פוליטית. זה שלא הגענו לכנסת אינה סיבה לקטול אותנו. מצבם של הדפוקים והדרך שבה בחרנו, לא הותירו כל אשליות לגבי העתיד הקרוב, גם אם היינו מיוצגים בכנסת. נכון גם כי „הפנתרים החובבים נהיו למקצוע־נים". כחובבים, לדעתי, לא היינו מצלי־חים למשוך בעול של תנועה פוליטית ל־שנים רבות. השינוי ממעמד של חובבים למעמד מקצועניים, מגדיל את התיקוות ב־המשך דרכם של הפנתרים.

לסיום, אינני מאושר ממצב „הפנתרים השחורים" אך מכאן ועד לפסילה מוחלטת של דרכנו, רחוקה הדרך. כל אדם החושב שהוא יכול לתרום לשיפור המצב ועומד לו מהצד ומותח ביקורת (גם אם היא צודקת) — יכול הוא בסופו של דבר להא־שים גם את עצמו.

כוכבי שמש, ירושלים

מה יוכרע בבחירות?

בהעולם הזה לפני שבוע (2055), ב„דף תשקיף", פורסמה ידיעה תחת הכותרת: „פרובוקציה של רק"ח?" ומה הפרובוקציה והפשע? שימו לב — „התפרצויות של זעם התחוללו השבוע בכמה תנועות אחרי ששידורי־ישראל הודיעו, מפי דובר רק"ח, כי המפלגה הקומוניסטית מתכוונת להקים חזית עם תנועות־שלום ציוניות, כמו סיע־תו של לובה אליאב. תנועת העולם הזה ומוקד." בסיום הכתבה נאמר: „כי חוגי רק"ח טוענים, כי לא התכוונו להזכיר שמותיהן של התנועות האחרות, וכי הדבר נפלט באקראי מפי הדובר בשיחה עם כתב הרדיו."

ברצוני להעמיד את הדברים על דיוקם: כתב שידורי־ישראל בשיחה אתי שאל: מי הם התנועות או הארגונים הבאים ב־חשבון לרשימת שלום — ועל כך עניתי: כל ארגון המתנגד לכיבוש ובעד שלום, בעד הכרה בזכויות הלאומיות של העם הפלשתינאי, כולל זכותו להקמת מדינתו בצד מדינת ישראל. לשאלתו לאיזה ארגו־נים הכוונה, עניתי: למשל, מוקד, הסיעה הסוציאליסטית, העולם הזה — כוח חדש, הפנתרים השחורים, ברית השמאל הציוני הסוציאליסטי העצמאי ואחרים. הרי זה מגוחך, אם מישהו רוצה לאסור עלי לאמר — מי בא בחשבון לרשימת שלום ודמוקר־טיה שאנו מציעים!

לדעתנו, מחנה שוחרי־השלום בישראל גדל בשנים האחרונות. אם תקום רשימה משותפת של כל אלה על בסיס מצע מוס־כם, היא תהווה אלטרנטיבה פוליטית ו־תזכה לנציגות מכובדת בכנסת. רשימה כזו תמנע את הפיצול הקיים.

בכתבה מופיע הגימוק המביש: „לא בא בחשבון שיתוף פעולה אלקטורלי עם מפלגה שלא השתחררה מן התלות במוס־קבה". מה יוכרע בבחירות לכנסת? היחס לציונות או היחס לבריה"מ־המועצות? הרי בבחירות לכנסת עומדת להכרעה בעיית השלום והמלחמה! קיימת סכנה של השתלטות הימין הקיצוני והפשיזם — וזה מחייב ליכוד מירבי להגנת החירויות ה־דמוקרטיות במדינת ישראל.

עוזי בורשטיין, דובר רק"ח, תל־אביב

הקוזקים הנגזלים

ליבי ליבי על שני שרי הל"ע, משה קול ונדעון האוזנר, שאולצו על ידי בית־המישפט העליון לחזור למלא את תפקידי־הם בממשלה עד לבחירות. למרות רצונם. אך דומני שזהו ניצחון פירהוס עבור יצחק רבין. עוד ניצחון כזה ואפילו שמעון פרס לא יזדקק למאמץ כדי לגבור עליו.

כי באלצו אותם לחזור לממשלתו, סיפק יצחק רבין במו ידיו לשני הליצים העלי־זים האלה סיסמה עמה יוכלו ללכת אל קהל בוחריהם: סיסמת הקוזק הנגזל. הם יבואו עכשיו ויבכו: ראו מה עושים לנו? אונסים אותנו לכהן בממשלה? אנא. הצבי־עו בשבילנו כדי שלא ניאלץ לשאת שוב בסבל נורא זה של כהונה בממשלת ה־

מערך. ועמך ישראל רחמנים בני רחמנים, יבכו על מר גורלם ויצביעו עבורם כדי להצילם מהאונס הנורא. וזהו כבר שיא האבסורד: שרבין, שרצה להפטר משני הנודניקים הטרדניים האלה, הכריח אותם להשאר בממשלתו, כדי שיוכל לזרוק או־תם אחרי הבחירות, ולמעשה יצטרך ל־בלוע אותם מחדש.

נחום מאירי, תל־אביב

תרנגולת חזהב

קטונתי, פשוטו כמשמעו, להתמודד עם יחסי־הציבור והדוברים למיניהם של מיפ־על־הפיס. כי בימים האלה אין מלך ב־ישראל, ואיש הישר בעיניו יעשה. ומפעל־הפיס עולה על כולם.

תוכל השבוע להרבות ולחתמסר לתחביבך. פיגשות מעניינות עם אנשים חדשים יעלו את שאיפותיך על פסים מציאותיים. הר־בי לצאת לבלות, זוהי תקופה נחדרת בש־בילך. את רעננה, שזו־פח ופורחת, נצלי את הרגשתך למטרה מו־עילה. הגיע הזמן לרדת מן האולימפוס, אליו את מתנשאת. עסקי בשטח האמ־נותי עליו את חולמת מאז ומתמיד. את נמצאת בדרך אל התצלחה ואל האושר.

* * *

מחלה קלה ממנה סבלת, חלפה. כל זאת הודות לטיפולה המסור של בת זוגך. זה מוכיח לך עד כמה אתה חשוב לה ומה רבה אהבתה אליך. התייחס אליה קצת יותר בעדינות. זה מגיע לה. לך, בת שור, תבוא הישועה מכיוון לגמרי לא צפוי. הת־עוררי וקחי את החיים ברצינות. לא תמיד יהיה מי שיוציאך מהבוץ בו את שוקעת.

* * *

אין עוד טעם להת־כחש לרחשי ליבך. היה כן עם עצמך והודה, כי מתחת למסווה של איש חברה עליז ותו־סס, שהכל מבקשים את קירבתו, משתתר אדם מאוכזב. ייתכן שהאכזבה נובעת מגי־לוי עובדות בלתי ידו־עות על נפשות קרו־בות לך. לא מן הנמנע כי שורש הבעייה נעוץ בקשר רומנטי שנרקם לאחרונה.

* * *

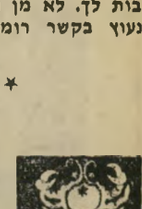

בעקבות מחלוקת הע־לולה לפרוץ בינך לבין אדם הנחות ממך בדר־גה או במעמד, אתה עשוי למצוא את עצמך במיעוט — או אפילו מבודד. אנשים רבים, שבדרך כלל מוכנים ל־התייצב מאחוריך ולי־הצדיק אותך בכל מה שאתה עושה, יגלו ה־פעם עמדה קשוחה כלפיך. הם יעשו הכל כדי שתרגיש כי הפעם אין הם מצדיקים אותך. הימנע מהפעלת לחץ. תפוס שלווה.

* * *

אם לא תתחיל בדי־אטה מייד — לא תוכל לעבור בפתחים צרים. מראה פניך הולך ורע מיום ליום, זה רק ב־אשמתך! הגיע הזמן שתתחיל לשמור על עצמך. מצב בריאותך לקוי. שוב באשמתך! אתה חושב שחוסר שינה הוא תגורם לכך, אתה טועה! לך, בת אריה, יש יותר מזל השבוע: את עליזה, רעננה ומלאת חיים. המשיכי להתנהג באותה צורה.

* * *

ברגע שתעמוד על סף השינוי המיוחל, תר־גיש כבול אל העבר. פעל בהגיון. אל תתן לרגש לשלוט בך. גלה יותר הבנה לבני מיש־פחתך. אפילו אם אתה עייף וזסר סבלנות. הקדם לעלות על מס־כבך בלילות במשך שבוע ימים, צבור כוח, העסקים ימשיכו לפרוח בצורה טובה ביותר.

האינטליגנציה שלך אינה מוטלת בספק. זו דווקא הסיבה שקשה להבין מדוע אתה מתקוטט איתה כל שני וחמישי. כדאי לך להק־דיש השבוע זמן רב למחשבה. תיכנון הע־תיד והסקת מסקנות, מה שיהפוך אותך ל־אדם מאוזן יותר. כדאי שתפסיק לצפות כל ערב בטלוויזיה ותצא פעם בשבוע לאוויר צח, בת מאזנים, כל העתיד לפניך. היי יותר רצינית בחיפושים.

* * *

הבדיחה אולי נעימה לרגעים, אבל בחיים לא תגיע באמצעותה לפיתרון כלשהו. בבקשה ממך, אל תת־חיל לטעון שוב שאתה לא מעוניין בפיתרו־נות: מה יהיה, לד־עתך, סופם של כשרו־נותיך האמנותיים (ב־עיקר בתחום הכתי־בה)? אתה חולך ומת־רחק מהאולימפוס, א־בל האולימפוס קורא לך! אל תהיה אנוכי.

* * *

אחת מתוכניותיך קפאה על שמריה. אל תתייאש, היא תתגשם בקרוב מאד. אנ־שים יתנו בך אמון רב ויעודדו אותך לפעי־לות. השתמש בעזרתם ותגיע להישגים של ממש. יום שלישי הוא יום מזל בשבילך: הר־בה בפעילות ביום זה ופקח עיניך למתרחש מסביבך. ידיד פטפטן ימסור לך אינפורמציה חיונית. השתמש בה.

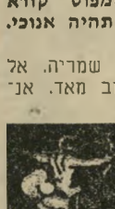

נסיון לשנות דברים יסודיים ייכשל ב־שבוע זה. גם במקום עבודתך צפויים שי־נויים מרחיקי לכת. היזך עלול למצוא את עצמך בין המקופחים. הסיכסוך חנוכחי שבו אתה מעורב עד מעבר לראשך הולך ומתח־סל, ואתה עוד עשוי לצאת ממנו נשכר. צפוי לך סוף־שבוע מאושר, למרות כמה תקריות קטנות שלא יוסיפו ולא יגרעו מהנאתך בחיים.

* * *

המצב מעורפל ביותר; אל תמשיך לגשש באפלה — אל תדרוש הסברים, ותבע ביצוע החלטות שיעזרו לך ולסובבים אותך לצאת מן הסבך. אם אתה מתונה על אחרים — מוטב שהשבוע תהיה פחות קשוח, ויותר נוח, גם צעד מסוג זה יג־רום לתזוזה מועילה ל־עניינך. בת דלי — הזי נחת לאחרונה את נו־שא הופעתך. את ודאי אינך יודעת, שהופעתך החיצונית היא כר־טיס־הביקור שלך. את יפה — נצלי זאת!

* * *

סוף־סוף חדבר קרה. האופטימיות שלך תגרום להפוגה במא־בק קשה. תוכל להיכ־נס לשותפות עם אדם מסויים — בתנאי ש־תקבל את מלוא הע־רובות. האינטואיציה שלך, בתוספת חלום כמוס ישן, יבטיחו את הצלחתך. כישרון ש־אין האמנת שטמון בך — יתגלה באמת.

רק לפני זמן מה העלה מפעל־הפיס את מחיר כרטיס ההגרלה שלו משש לשמונה ל״י, אבל הוסיף להגרלה את כדור הזהב. גם הפעם, כשמחיר כרטיס ההגרלה עלה משמונה לעשר ל״י, מבטיחים גזר. האם בכך רוצים להילחם באינפלציה?

מה הלהיטות הזאת לצבור הון על חשבון קוני הכרטיסים? וכי סובל מפעל־הפיס מגרעונות? נראה לי שמפעל־הפיס רוצה שהציבור, אותה תרנגולת זהב שמטילה לו את ביצת הזהב כל יום, תטיל לו שתי ביצים ליום. איפה המפקח על המחירים? האם אישר את הגזל הזה?

נכון שהמטרה מקדשת את האמצעים. וכי בניית כיתות בית־ספר או בניית בית־חולים, מצדיקה את המעשה הזה?

יוסף פריגדמן (כנפי), תל־אביב

אם העלאת המחירים של כרטיסי הפיס תימשך בקצב כזה, איאלץ להתחיל לצבור את המיליון השני. על המיליון הראשון, אותו חשבתי להרוויח בפיס, אני כבר מוותר.

א. קנטור, תל־אביב

גילוי אישי מאד

מאחר והתרשמתי מאוד מהכתבות ו־הגילויים שלכם שגיליתם לציבור הרחב, אני מקווה שתגלו גם את הבעייה שלי לציבור.

מעלי גרה כל השנים שכנה שאני סובל ממנה יום ולילה. למרות שיש חבל כביסה מחוץ לבניין בשביל הכביסה הגדולה, היא רוצה לתלות את הכביסה שלה דווקא מעל המירפסת שלי ועל ידי זה היא סותמת לי את כל האוויר והשמש, והמים מהכביסה מפריעים לי לשבת במירפסת ולאכול ב־קייץ.

אי לכך שמתי גגון מפיברגלאס כדי שהיא לא תוכל יותר לשים כביסה גדולה. כמובן שזה מפריע לה. היית והיא ידידה טובה עם אשת ראש־המועצה המקומית של תל־חנן, הוא הצליח לעשות לי שלוש פעמים משפטים על הגגון. זה בזמן ש־באזור יש עשרות גגונים וסככות ללא רשיון, במוסכים ונגריות ובתי מלאכה אחרים, וראש־המועצה לא עושה להם שום דבר. למה להם מותר ולי לא?! האם אני לא תושב עם אותן הזכויות?! האם זה בגלל שהם אנשי מפא״ח ואני לא?!

מנחם דסקל, תל־חנן

לא „תרנגולים מפוטמים"

בתגובה למאמרו הארסי של החבר קובי ניב (העולם הזה 2054) העוסק בהשמצות זדוניות ומכלילות על החברה הקיבוצית, הרינו להציג מספר עובדות אשר יסתרו את טענותיו האווליות וחסרות השחר.

● ביחס לטענתו שהגנו תרנגולים מפוטמים, הרינו לציין שאנו נחשבים רזים לפי אמות המידה המקובלות. משקלו של האחד מאיתנו הוא 70 ק״ג והשני 60 ק״ג. תרנגולים ודאי שאיננו. צו הגיוס שקיבלנו מציין בפירוש שהגענו זכרים לכל דבר.

● בניגוד לטענתו של הנ״ל שהגנו טיפשים ומטומטמים — הרינו להזמינו לקיבוצנו לבדיקת רמתנו השכלית.

● ביחס לטענתו שאנו גרים ברמת חיים המקובלת בשכונת סביון, הגנו לציין כי אנו, שלושה תלמידי הכיתה י״ב, מתגוררים בחדר שגודלו 13 מ״ר, ומצת מזוננו היומית היא צנועה לכל הדיעות.

יורם פריד, ניר פדן,
קיבוץ עין־הכרמל

ההכללות המטופשות של קובי ניב על קיבוצים וקיבוצניקים מעידות על כותב הדעה הבלתי מחייבת לשלילת תארים מחייבים, ומחייבות אותו ועוד איך.

אחרי דמגוגיה זולה וטענות חסרות־שחר המעידות על בורותו בכל מה שנוגע לחיים בקיבוץ, מגיע הכותב למסקנה שהנוער הקיבוצי „שמן, אדיש, מטומטם ושבע יותר מכולם." טענות אלה הם הבל ורעות־רוח שאין להם על מה להתבסס.

צורת החיים הקיבוצית היא בהחלט צורה מתקדמת של סוציאליזם. בני הקיבוצים אינם „עושים כסף" כבני סביון. חיי־הם הטובים באים להם בזכות עבודתם.

חזי שיפטר, צה״ל

הפקינז של אדווה
אבידה בליל סילווסטר

כלי מתיחות

פונה אני בבקשה אל קוראי העולם הזה ומקווה כי בעזרתם יוחזר לי כלב הפקינז הקטן, שנעלם מביתי בבת־גלים בליל ה־31 בדצמבר. זה היה כשחזרתי עם חברים ממסיבה בכתובת אחרת. השעה היתה שש בבוקר ומישהו כנראה השאיר את הדלת פתוחה והכלב יצא לטייל ולא חזר. חיפשתי אותו למחרת במשך שעות רבות והתברר לי כי אינו נמצא בסביבת השכונה.

פעמיים פירסמתי מודעות בעתונים וחוץ ממספר מתיחות טלפוניות לשכנים, שאת מיספר הטלפון שלהם מסרתי, לא היו תוצאות. בטוחה אני כי מישהו מהקוראים ודאי נתקל בכלב הקטן בסביבות מגוריו ואין יודעים כי הוא נלקח ממני. לכן אבקש מכל מי שמזהה את הכלב לפי התמונה ו־ראה אותו במקום כלשהו להודיע על כך במכתב או בטלפון למערכת, עבורי.

נעמי אדווה, חיפה

■ ■ ■

התנצלות

במכתבו של מר ג׳קי דנון, אשר פורסם בעיתוננו (העולם הזה 2023) השתמכבו על ידנו בטעות המילים „האם החוראגת" בקשר עם הגברת בתיה סניור, אם הכלה. עובדה זו אינה נכונה. אנו מתנצלים בפני מר דנון על אי־הנעימות שנגרמה לו בשל טעות זו.

המערכת

תיקון טעות

במדור השקיף (העולם הזה 2055) נכתב בטעות כאילו נתן שרוני עשוי להיות מועמד הליכוד לראשות עירית אשקלון. הכוונה היתה למר נתן („נתקה") ניר.

רנו נוסח אמריקה

RENAULT AMERICAN STYLE

כל מה שיש במכונית אמריקאית פלוס החסכון של "רנו"

רנו 20 המכונית היחידה בעלת מנוע עד 1750 סמ"ק, שיש בה כל הציוד והאביזרים הבאים: * הגה כח * בלמי כח * חלונות חשמליים * נעילה אוטומטית של כל הדלתות בבת אחת * מושבים אורטופדיים * חיזוקים מיוחדים לדלתות * מרחב פנימי כבמכונית אמריקאית * חלונות כהים (טוב במיוחד למיזוג אוויר) * הנעה קדמית (זכור: "רנו" - היצרן הגדול בעולם של מכוניות עם הנעה קדמית!)

חשוב לדעת:
רנו 20 - מכונית הבטיחות - מוקפת חגורת פלדה להגנה על הנוסעים.
בקר נא במרכז התצוגה. תראה ואז תאמין.
SEEING IS BELIEVING!

RENAULT 20 רנו

בני משה קרסו בע"מ
תל־אביב, טל. 33241 * ירושלים, טל. 226491
חיפה, טל. 510296

★ החלף אצלנו את מכוניתך הישנה בחדשה.

מרסום פלד

פתחנו

4 קומות של בילוי מהנה וחווית קניה

30 שנה חכינו לרגע זה. 30 שנה של ייצור
ותכנון מערכות־רהוט מעולות לאניני־טעם.
מערכות־רהוט, שהיו לשם דבר מ"בית־קארו".
עתה פתחנו עבורכם בית־רהיטים בכביש החוף, הרצליה, (צומת אכדיה),
אלינו תוכלו לבוא בשעה הנוחה לכם, להחנות בנוחיות מירבית. להנות ממשקה קר או חם, כרצונכם
ולבלות שעות ארוכות באולמות־עולמות הרהיטים שלנו.
"בית־קארו" יהיה פתוח עד לשעות הערב המאוחרות.
כל יום מ-8 בבוקר עד 9 בערב ובמוצ"ש מ-6 עד 9 בערב.

ל"בית־קארו" – תוכלו לבוא עם דירה "עירומה", ולצאת עמה "לבושה"
במיטב הרהיטים.

באולמות־עולמות הרהיטים ב"בית־קארו" תמצאו תצוגה מרהיבה של
מטבחים. פנות־אוכל, חדרי־אוכל. חדרי־שינה. חדרי־מגורים.
חדרי־ילדים. רהוט־לוואי. וכלי־בית. וילונות. שטיחים. מנורות

בחודש הפתיחה 10% הנחה על כל קניה!

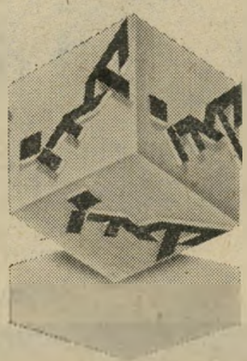

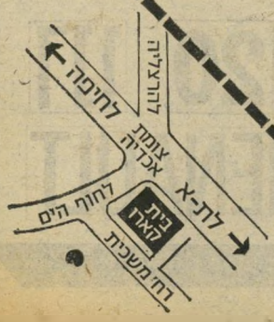

קארו
בית רהיטים
כביש החוף, צומת אכדיה, רח' משכית, הרצליה. טל. 93 77 73.
דיזינגוף 99, תל אביב. טל. 24 94 14, 22 02 56.

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גליון „העולם הזה" שיצא־לאור לפני 25 שנה בדיוק, הביא כתבה מצולמת שהציגה את הגנרל (5 כוכבים) דוויט אייזנהאור, שהחל לפני 25 שנים להציג את מועמדותו לכס הנשיאות, ושנכנס לתפקיד זה השבוע לפני 24 שנה. בגוף הכתבה הובאו תולדות חייו של הנשיא החדש, והוערכו סיכוייו. כתבה נוספת עסקה במאבקו של רב־חובל הספינה „פלייינג־אנטרפרייז" שנאבק במשברי־הים, למרות נטיית ספינתו על צידה, תוך שהוא מרתק במאבקו את עיני העולם כולו.

כתבה אחרת ב„העולם הזה" לפני 25 שנה עסקה בטיפוס אדם שתקפי ו„בקלוב לתעופה לישראל", שהיה אחד מארגני היסוד של חיל־האוויר הישראלי, במיסגרת הכתבות על המשק במדינה, הביא השבועון כתבה שעסקה בשיקום־הכלכלי של חברת האשלג בסדום, וחברת החשמל לישראל.

משער הגליון: שיאנית השחייה שפה גרבי, אלופת ישראל בכמה משחים. לאומני האלופה הוקדשה גם כתבה מצולמת בשער האחורי של הגליון.

„העולם הזה" 734
תאריך: 24.1.52

הפיחות הגדול מכולם ✱ חבר־הכנסת מנחם בגין

נזרק מהכנסת ✱ האפיפיות של הרמטכ"ל יגאל ידין

העם

מיספר הלירות לגולגולת

גיבורת־השבוע היתה צעירה תכולת־עין ועליזה, האוהבת לנתר ולקפוץ, מכוסה בכיסוי הנופל גם מבגד־יד מודרני. שמה: הלירה הישראלית.

הזינוק האחרון של האלופה הצעירה החל כשנפוצו שמועות עקשניות כי ממשלת־ישראל עומדת להחליף את השטרות, להקפיא או להפקיע חלק מהם. אף כי לא היה שום אישור רשמי, הגיב האיש הקטן בהתאם לאימרה הרוסית: „אם הפעמונים בכנסיות מדנדנות, סימן שישנו איזה חג!" החלה בהלה כללית. התחרות פרועה על כל הניתן לקנייה. היה זה מעט מאוד: אפילו ספסרי השוק השחור לא התלהבו למכור את סחורתם תמורת שטרות אשר חששו כי מחר עלולים הם לשמש להבערת סיגריות. שיא ישראלי זה הועמד בצל על־ידי שיא בינלאומי של אותה אלופה: בבירות הזרות* הוטלו ערימות של לירות ישראליות אל השוק. המבריחים חששו פן תאבדנה את ערכן למחרת היום.

היהודים ידעו מראש. העובדה ששמועה זו יכולה היתה לגרום לבהלה כה קיצונית היתה נעוצה בזיכרונם הטוב של יהודים רבים, אשר חזו על בשרם מה פירושה של החלפת שטרות במדינות אחרות. בבלגיה ובצרפת הופקעו בשעתו כל השטרות בעלי הערכים הגבוהים, ונפרעו על־ידי הממשלה רק במרוצת הזמן. בפולין הוחלפו מאה זלוטים תמורת זלוטי אחד לסתם אנשים, ותמורת שלושה זלוטים לפועלים**. בברית־המועצות הוחלפה רק כמות מוגבלת של רובלים לעובדים, והופקע כל העודף. (שלא כמו בישראל, שמרה ממשלת ברית־המועצות את התוכנית להחלפת הכספים בסוד מוחלט. רק במחוז אחד נודע על דבר החלפה כמה ימים מראש. במחוז היהודי בחלקו: בירובידג'אן).

לדעת יודעי־דבר היתה תכנית הממשלה להקפיא כ־35 אחוז ממחזור הכספים (כולל הפקעת 5 מיליון לירות שהובראחו, כמשוער, לחוץ־לארץ), הקפאה זו היתה משאירה מחזור של כ־70 מיליון לירות, בהשוואה ל־28 מיליון לירות ביום קום המדינה.

ימה יך להתרגש? אולם האיש הקטן לא עסק השבוע בחשבונות ממלכתיים, והיה טרוד בחשבונותיו הפרטיים. הוא ערך חשבונות קדחתניים מכמה לירות להיפטר, וכיצד. היה ברור שאם תצא ההחלפה אל הפועל, ייפגע דווקא האזרח הישר. מומחי השוק־השחור כבר נפטרו מהכסף המזומן שלהם. השמחים היחידים ממצב זה היו אותם שהלירות לא היו מצויות בידיהם. אימרת השבוע היתה זו של פקיד, בעל משכורת ירודה, שאמר לחבריו המודאג שהיו לו בבנק כמה מאות לירות: „למה לך להתרגש? תן לי את הכסף, ואוציא לך את הדאגה מן הראש."

* עד לאותו פיחות, היתה הלירה הישראלית בת־המרה בכל שוקי הכספים בעולם.

** על־מנת להמחיש כי הממשלה הקומוניסטית היא ממשלתם של הפועלים, ולא של בעלי־ההון בפולין.

הכנסת

זר פרחים לחתן

לפני שבועיים קראו מנהיגי „חרות" להמונים הנרגשים למרוד בקו הממשלה בקשר למשא־ומתן עם גרמניה. כאשר הרגישו כי הגדישו את הסאה, כבר היה מאוחר: התוצאה היתה הפגנת אלימות נגד הכנסת, כמה מאות פצועים ועצורים ומכה למישטר הדמוקראטי.

אחר ההפגנה הציעו מנהיגי מפא"י לשלול מח"כ מנחם בגין את הזכות שנתנה לו על־ידי 5500 בוחרים שישלחוהו לכנסת*. 56 ידיים צייתניות הורמו בהצבעה אוטומאתית בכנסת. חבר־הכנסת בגין הוצא ממנה לכמה חודשים, וכך ירדה המכה הגדולה הראשונה על ריבונות הכנסת.

הכנסת היתה שקטה. קהל הצופים, שבא לחזות במהדורה שניה של הסערה החרותית התאכזב. הכנסת היתה שקטה. הח"כים הסתפקו בהשמצות המקובלות, הוויכוחים היו מטושטשים וחסרי־הגיון כרגיל. חתן השימחה, מנחם בגין לא הוציא. אבי הכלה, בי. ג'., בחולצתו הלבנה הפתוחה ובחליפתו הכחולה, הגיע קרוב לסיום הטקס.

באולם שררה אווירה אדישה, כשמשה סנה מפקח וקורא בעיתון מצוייר, שר־המישטרה משוחח עם ח"כים הערביים. חברי מפא"י הגנו על הצעתם, השותפים הדתיים לא דיברו כלל (מילבד הרב מרדכי נורוק, ששפך פסוקי תנ"ך ודברי תהילה על אנשי חרות. יחד עם זה ביקש לסלק את בגין, „ידידו", אחרי שקרא לעזרת אלוקים).

* בבחירות הבאות יהיה המפתח 17,000 בוחרים לחבר־כנסת.

„הם משחקים בתשבץ ענק!" אמר פרשן מעריב הבלונדי, שלום רוזנפלד. מאיר וילנר אמר: זהו מישחק משותף של חירות ומפא"י, כדי להסיח את הדעת מן ההסכמה לנאציפיקציה של גרמניה. אמר הרצל ברגר: זהו מישחק משותף של חרות ומק"י — הקצוות התאחדו. אמר ח"כ צ"כ*: שימחה בבה: שרת־העבודה**.

כגברת היחידה בממשלה, היתה צריכה להגיש זר־פרחים למנחם בגין, כי הפגנת חרות עזרה לחסל את הוויכוח על הישלומים, ולפתוח בוויכוח על מנחם בגין.

הויקה דיבר לעניין. המפתיע היה כי איש מחברי־הממשלה לא ניסה אפילו לפרט את ההאשמות נגד בגין. היחיד שניסה לצטט את דברי בגין, אליעזר ליבנה***, ראש הימין המפא"יי, השתמש בציטטות מן הנאום המפורסם בכיכר־ציון. היו אלה ציטטות שמיגרעתן היחידה היתה שלא נגעו לעניין כלל: הן לא נאמרו בכנסת, וממילא לא יכלה הכנסת להטיל עליהן עונש.

לעומת זאת היו דברי האופוזיציה ברורים ומבוססים. עד כה לא היה קיים שום חוק, תקנה או תקדים, שיאפשר להרחיק חבר־כנסת למשך חודשיים. אולם מעשה זה ישמש בלי ספק תקדים להבא. אמר ח"כ אופוזיציוני: להבא נגיש את נאומינו לאישור הסיעה המפא"יית, למען לא תעלב.

האיש היחידי שדיבר לעניין בהגיון יקה, שר־המישפטים לשעבר פינחס רוזן, הציע את הפיתרון ההגיוני: לבטל את חסינותו של בגין (שוויתר עליה ממילא) ולהעמידו לדין פלילי, ככל נאשם אחר. בסרבה לקבל הצעה זו החלה הקואליציה לנסר את הענף הדק שעליו יושבת הדמוקראטיה במדינה. היא דמתה לאדם המתאבד ביגלל פחדו מן המוות.

* ציונים־כלליים (כיום המפלגה הליבראלית בליכוד).

** גולדה מאיר.

*** שהפך לאחר מילחמת ששת הימים לאחד ממייסדי תנועת „ארץ־ישראל השלימה".

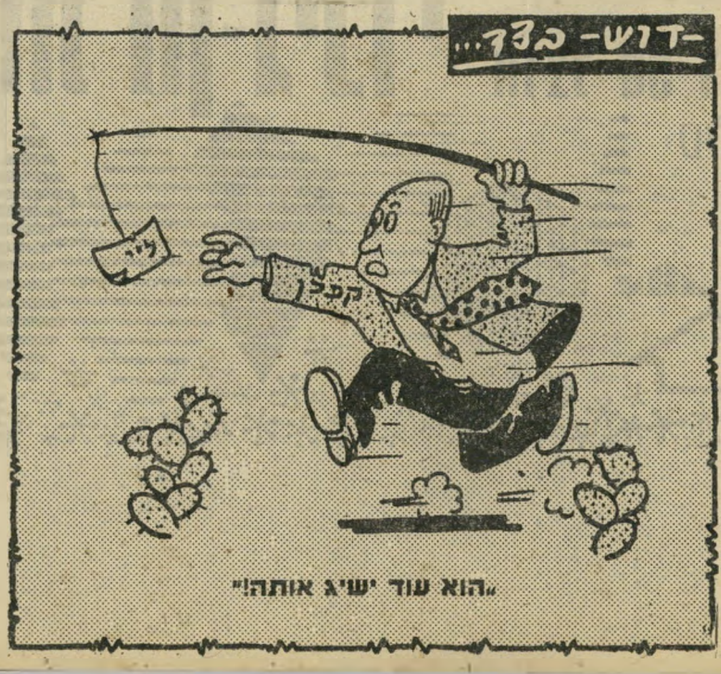

פשעים

אחר רצח, כינמת

עשרות סקרנים חיכו לחייל רוצח־האמוק פטר שטיין (העולם הזה, 741), שהובא מכלא תל־מונד לחקירה מוקדמת לפני שופט־השלום צבי ולדמן. הסקרנים באו לראות את הרוצח הבלתי־מגולח ו־גוזן־השיער (אחר שהוכה כינמת* ב־כלא) שהואשם ברצח שלושה ובנסיון לרצח ששה אנשים נוספים.

למרות שיחתו השלווה עם השוטרים שליוותו, גילה שטיין עצבנות מרובה בבית־המשפט, שעמד למנות לו סניגור (לפי בקשה טלגרפית מאמו הווינאית), ביכר לשמוע את ההאשמות כלפיו בשפה האנגלית, בהסתמך על אי־ידיעה מספקת של הלשון העברית.

המשק

מזג־האויר נגד הלחם

שעה שהרפתקאותיו של רב־החובל קרל־סן עמדו במרכז התעניינות העולם, עקבו השרים הכלכליים במתיחות לא פחותה אחר מסעה של האניה לורנס שבלייה, שנשאה מיטען של 10,000 טון חיטה לחיפה.

הסערות והסופות שהשתוללות באוקינוס האטלנטי לא פסחו על האניה, לחרדתם הרבה של אנשי אגף המזון במישרד־המסחר־והתעשיה. על אף טילטולה הגיעה האוניה לגמל גיברלטר, תחת עכבה לתיקונים דחופים.

אותו יום צילצלו כל הטלפונים בלישכות שרי האוצר והמיסחר־והתעשיה. שליחים דחופים יצאו לארצות הים התיכון, העומדות בקשרי־מיסחר עם ישראל, כשבפיהם משאלה אחת: חיטים לקמח! קפריסין נענתה ראשונה, ומכרה 2000 טון מעודפיה. גם איטליה הסכימה תמורת מחיר מפולפל, וכך הובטחה אספקת הלחם לתקופת זמן קצרה נוספת.

אנשים

● **עם החלטת הנהלת** שקס לעברת את שמם של הוואפלים לאפיפיות, הושם בכך הקץ לשם־החיבה שהיה להם בפי חיילי צה"ל: יגאלונים. ההסבר: בימי הצנע ניתן היה להשיג ואפלים־אפיפיות רק בחנויות הרמטכ"ל, **יגאל ידין.**

● **אחד מכתבי הדור**** בירר משך שבועות מיספר אם כל חותמי קריאת האחים לימאים השובתים הגם חברי הסתדרות העובדים. הוא העלה בחכתו גילוי בלתי־צפוי: המשורר **אברהם שונסקי**, לא זה בילבד שאינו חבר הסתדרות, לדברי הכתב, אלא גם העובד היחידי בערכת על המשמר המתנגד לכך כי מיסי־ההסתדרות יגוכו משכרו.

* שהיתה נפוצה ביותר באותה תקופה בארץ.

** צהרון שמפא"י הוציאה לאור, ושבעזרתו ניסתה לשווא להתמודד עם שני הצהרונים האחרים.

סיור + ארוח + שי
על חשבוננו!

לנו יש מה להראות לכם!

הנכם מוזמנים

לסיור קבוצתי של נשענתיים בראשון לציון
היפה והמתפתחת, בה תחזו בתובנות הדיור
החדשנית של חברתנו

דירות "חן-גינדי"

בתום הסיור, הנכם מוזמנים לבקר במשרדי ההנהלה הראשית
לאירוח, כיבוד וקבלת שי, ממנכ"ל חברת דירות "חן-גינדי" בע"מ

המעוניינים להשתתף בסיור יתקשרו טלפונית לצורך הרשמה וקביעת מועד.

דירות "חן-גינדי"

הוצל 50 ראשל"צ.

טל. 946180
990423
949064

חלום בלהות

השבוע היו לי כמה שניות חרדה. לאור היום, במישרדי, תוך כדי שיחה פרוזאית עם גבר צעיר, היה לי חלום־בלהות־בהקיץ.

הצעיר, בנו של אחד מאישי־המדינה, נעץ בי עיניים כחולות ואמר בתום־לב: **„לא איכפת לי שהליכוד יגיע לשילטון. כמה זמן יוכל להחזיק מעמד? אחרי חצי שנה יגבר עלינו הלחץ האמריקאי, ואז תיפול ממשלת הליכוד ממילא.“**

■ ■ ■

באותו רגע התחיל הסיוט שלי: ב־17 במאי 1977 נערכו הבחירות הכלליות בישראל.

בבחירות אלה הופיעה מיפלגת־העבודה לבדה, אחרי שמפ"ם פרשה מן המערך. רשימת מיפלגת־העבודה ירדה ל־39 מנדאטים. הליכוד זכה ב־40. שאר המנדאטים התחלקו כלהלן: הדתיים למיניהם — 13. מיפלגת ידין — 8. מפ"ם — 6. רק"ח — 6. שרון וול"ע — 5. אחרים: 3.

למחרת הבחירות לא היתה לנשיא־המדינה ברירה, אלא לקרוא לחבר־הכנסת בגין ולהטיל עליו להרכיב את הממשלה.

ברגע הראשון היה נדמה למומחים שהדבר אינו אפשרי, וכי בגין יצטרך להחזיר את התפקיד לנשיא בבושה, אחרי 21 או 42 ימים. ואז החל תהליך מדהים.

לפתע התחילה פסיכוזה ציבורית. הקריאה הגדולה היתה: דרוש שינוי! זוהי ההזדמנות לשים קץ לשילטון מפא"י!

שני עיתוני־הערב והארץ פתחו במערכת־ענק להשגת מטרה זו. האירגונים הכלכליים התחילו להפעיל לחצים על המיפלגות. קבוצות־אזרחים התארגנו כדי להשמיע את הדרישה הגואלת.

כאשר פנה מנחם בגין אל ייגאל ידין, החלה תסיסה כבירה במיפלגה החדשה. אנשי ארץ־ישראל השלמה במיפלגה תבעו הליכה עם הליכוד למען המטרה הלאומית. ואנשי הימין במיפלגה תבעו זאת בשם השינוי הפנימי. כאשר הוצעה לייגאל ידין מישרת סגן־ראש־הממשלה, הוא קבע כי למען השמירה על שלמות מיפלגתו הוא מקבל את ההצעה.

במחנה שרון וול"ע היה תהליך דומה. לאריק שרון הוצע תיק־הביטחון, ולאנשי ל"ע תיק כלכלי שמן.

הדתיים הציגו תביעות מפליגות להחזרת הכפייה הדתית במדינה. בגין חבש כיפה וקיבל את התביעות ברצון. כאשר ניסה יוסף בורג להתנגד, איימו עליו המר ובן־מאיר בהדחה מן המיפלגה.

כך זה התנהל באווירה של היסטריה גוברת, כאשר שטיפת־המוח הויזמית של כלי־התיקשורת הגדולים גורמת ללחץ פסיכולוגי שלא ניתן לעמוד בפניו.

ברדין ובטלוויזיה החלו האנשים הזוהרים, שראו את הגולד, לשנות את הקו בהתאם לכך. בגין הפך גיבור החדשות, פגישותיו עם מנהיגי המיפלגות לבשו אופי דרמאתי, נאומיו נשפכו מן המקלטים בקצב של פעמיים ביום.

ככר ביום ה־12 הודיע בגין כי נשיא כי עליה בידו להרכיב ממי שהוא, שתתכסס על רוב יציב של 66 חברי־כנסת.

■ ■ ■

אותו רגע יהלומי ציפו הכל לתגובת ארה"ב. היא איחרה לבוא.

העימות הראשון הגיע כאשר הוזמנה ישראל להשתתף בוועידת ז'נבה, מול מישלחת ערבית מאוחדת, שכללה נציגות רשמית של אש"ף.

כנאום לאומה באיצטדיון „בלומפילד“, לפני קהל של 20 אלף איש חדים, ששודר בשידור חי ככל תחנות הרדיו והטלוויזיה, הודיע ראש־הממשלה כי עם ישראל לא ינהל לעולם משא־ומתן עם אירגוני המרצחים, שופכי דם יהודים.

הנאום עורר תגובה נזעמת בארצות־הברית. שגריר ישראל בוושינגטון, חיים לנדאו, הוזמן אל שר־החוץ, סיירוס ואנס, כדי לקבל מידיו איגרת המוחה על סיגנונו של מר בגין. לנדאו השיב לו במקום בסיגנון בוטה, ואמר כי עבר הזמן שבו יכלו הגויים לדבר כך אל יהודים. בין השניים התפתח ריב־דברים, שגלש לעלבונות אישיים.

עיתוני ישראל הגיבו על הדברים בכותרות: „הערות אנטי־שמיות בדברי שר־החוץ האמריקאי!“

למחרת היום פנה מנחם בגין בנאום משודר אל האומה האמריקאית, וקרא לה להתקומם נגד „הסיגנון האנטי־שמי שהשתלט בוושינגטון“. ברחבי ארצות־הברית נקראו היהודים להפגין נגד הנשיא. בארץ נערכו הפגנות סוערות לפני המוסדות האמריקאיים, והסיפרייה האמריקאית נפגעה.

כמה קולות בישראל התרעו נגד מהלך הדברים וקראו למתינות. דבריהם עוררו זעם בקרב אוהדי הממשלה הנסערים. מעריב, שהוא עיתון ימני, כתב: „אין לנו ספק כי ראש־הממשלה בגין פעל מתוך כוונות טובות ומתוך רצון לשמור על כבוד ישראל. אך אין ספק כי הוא טעה בהערכת המצב, ובמקום להרגיע את הרוחות הוסיף שמן למדורה“.

המילחמה החמישית בין מדינת ישראל והעולם הערבי היתה קצרה ואכזרית. בצד הישראלי נהרגו 80 אלף איש, רובם המכריע אזרחים שניספו בהפצצות־טילים. אולם כוחות צה"ל פרצו וכבשו יעדים הרחק בשטח האוייב במצריים, בסוריה, בירדן ובלבנון. על ישראל נכפתה הפסקת־אש, בעיקבות אולטימטום סובייטי שאיים בהפצצת ישראל בטילים ביניבשתיים, ואולטימטום אמריקאי, שאיים בהטלת חרם כלכלי טוטאלי.

כאשר נכנסה הפסקת־האש לתוקפה, שלט צה"ל על כל עבר־הירדן ודרום־לבנון, ועמד במבואות קאהיר ודמשק.

כנאום היסטורי לפני 200 אלף איש, בשטח שהוכשר לכך במיוחד, בישר מנחם בגין לאומה ויעודם כי „בעזרת אלוקינו ובדם בניונו־גיבורינו, קמה מלכות־ישראל השלישית, מצידון ועד רעמסס, מן הים עד המידבר, וישום הבריות.

הנשיא, ראש־הממשלה והרב הראשי: מלכות ישראל

רכת הארץ ובית־הדפוס שלו נשרפו בהפגנת־זעם ספונטאנית. שום בית־דפוס אחר לא הסכים להדפיסו. חלק גדול מעובדיו חתמו על עצומה שבה הסתייגו מקו העיתון, המחבל במאבק הלאומי.

באווירה זו התנהלו הבחירות בהסתדרות, שבהן זכה הליכוד ברוב. בוררות־חובה שמה קץ לשביתות.

ההיסטריה בישראל גברה מיום ליום. ההודעות התקיפות של הממשלה זכו להסכמה כללית ונלהבת. בגין פנה אל הציבור לחתייצב כאיש אחד מאחרי הממשלה, „למען עמנו וארצנו“. המיפלגה הקומוניסטית הוצאה אל מחוץ לחוק, ראשיה נעצרו.

בראשית 1978 התכנסה ישיבה סודית בלישכתו של בגין. ראש־הממשלה אמר כי לאור הרעת היחסים עם ארצות־הברית, צפוייה הפסקת מישלוחי הנשק והתחמושת משם. שר־הביטחון, אריאל שרון, אמר שבמיקרה זה יש לנצל את העדיפות הזמנית שיש לצה"ל, כדי להנחית על הערבים מכה מונעת ולהשמיד את כוחותיהם. סגן ראש־הממשלה, ייגאל ידין, אמר כי בנסיבות הנתונות אין ברירה. הוא הביא דוגמה ממרד חקנאים.

הוחלט על התקפת־פתע.

מאמר ראשי בטיימס של לונדון נשא את הכותרת הנוקבת Has Israel Gone Mad? („האם נטרפה דעתה של ישראל?“).

מנחם בגין נאם יומי, שבו העלה על נס את הצורך לשאת בקורבנות למען עמנו וארצנו. עיתוני ישראל הישוו את אריק שרון לגדולי המצביאים — אלכסנדר מוקדון, יוליוס קיסר ונפוליון.

ייגאל ידין נאם נאום גדוש עד „רוח מצדה“, שייזכר בוודאי בספרי ההיסטוריה — — —

■ ■ ■

זה חלף לנגד עיני תוך כמה שניות — חלום־ביעותים בהקיץ. סיפרתי על כך לבן־שיחי.

האם זה אפשרי?

כבר קרו דברים מעולם. דברים מעין אלה התרחשו פעמיים בהיסטוריה היהודית לפני אלפיים שנה, בתקופת התמחותו של הפרופסור ייגאל ידין, והם אירעו לעמי אירופה במהלך המאה ה־20. יעידו על כך בתי־הקברות ושרידי הכיבשנים.

האם זה יכול לקרות כאן?

בשנות ה־30 כתב הסופר האמריקאי סינקל לואיס, ספר בשם זה לא יכול לקרות כאן. היה זה סיפור־בלהות דימיוני על עלייתו של רודן לאומני בארצות־הברית, והוא נועד להוכיח שזה יכול לקרות גם בארצות־הברית.

ואכן, ההיסטוריה של המאה ה־20 מוכיחה בעליל כי גם בזמנים המודרניים — ואולי דווקא בזמנים המודרניים, על מערכות־התיקשורת היעילות שלה, המאפשרות שטיפת־מוחם של עמים שלמים — זה אפשרי בכל מקום.

בתקופה של מתח ומצוקה, מילחמה ומשבר, זה יכול לקרות לכל עם.

זה יכול לקרות כאן.

■ ■ ■

השאלה הקובעת לגבי התיאור הזה היא, כמובן: האם תצטרפנה המיפלגות לקואליציה בראשות מנחם בגין?

אני מזהיר מפני כך תשובה פשטנית האומרת: לא ייתכן.

במיפלגתו של ייגאל ידין, למשל, ישנם כוחות שונים ומשונים. אין לה מצע, ואין לה קו קבוע. זהו אוסף די מיקרי של אנשים שונים, בעלי השקפות שונות, שמצ־רוח זמני ומעורפל מלכדם יחד. גוף כזה יהיה רגיש במייוחד למצבי־רוח המשתנים של הציבור. נחשול אחד של היסטריה לאומית יכול לגרור אותו לכל כיוון. מה גם שיש בו קבוצות גדולות של קנאים לאומניים וריאקציונרים חברתיים.

הדתיים? מי שחולם עדיין על מיפלגתו הישנה, המתונה והשפוייה של משה שפיר א המנוח, חולם באספמיא. אותה מיפלגה נעלמה מזמן. במקומה הולכת ומתגבשת מיפלגה צעירה, דינאמית וקנאית־קיצונית, שהכוח המניע בה הוא גוש־אמונים.

אותו תהליך פועל גם בקרב החזית התורתית, על סלגיה. בשעת מיבחן תגבר הקנאות הלאומנית של קלמן כהנא על החשבון העיסקי של שלמה לורנץ — מה גם שהקואליציה הלאומית תבטיח עסקים טובים לחברייה, נוסף על מדיניות לאומנית־דתית קיצונית.

אך התשובה האמיתית יכי חי שאלות מסוג זה טמונה בחוקיות הפנימיות של ההיסטוריה הראמית, שתקבל ברגע הנכון תנופה עצמאית משלה.

ראינו בארץ שתי דוגמות לכך: נחשול הסטיכיה האי־ראציונלית, שהעלתה את משה דיין לשילטון ערב מילחמת ששת הימים, והגל הנגדי של זעם ונקם, שפרץ מנבכי התודעה הלאומית בעיקבות מילחמת יום־הכיפורים, וששטח את דיין וגולדה מאיר מן השילטון.

■ ■ ■

זה יהיה כאין וכאפס לעומת מה שצפוי למדינה, כאשר הנשיא יטיל על בגין את התפקיד להרכיב ממשלה.

ריח ניחוח של שלל, שלא היה כדוגמתו בתולדות המדינה, יעלה באפם של אלפי מחפשי הטבות ומישרות, שיחושו כי הגיעה העת לעוט על פגר השילטון הקודם.

קל לפברק, בעזרת כלי־התיקשורת הגדולים, נחשול של זעם על הגויים, על האוייב הפנימי, שלא לדבר על המרצחים והעולם הערבי הזומם להשמידנו.

זה יכול לקרות!

„זאת לא חוכמה שהוא ניצח במרוץ!" אמר הרץ שהגיע שני על יריבו: „הוא רץ הרבה יותר מהר!"

■ מקרה בלתי נעים אירע לראש־עיריית ירושלים **תדי קולק**, שהוא גם חבר הנהלת מוזיאון־ישראל. בנסיעתו האחרונה לחו"ל רכש תדי כהרגלו עבור המוזיאון שני פסלונים עתיקים שעלו בכסף רב ושנקנו, כמובן, בכספי המוזיאון. כשחזר ארצה הגישם בשמחה לאוצר המוזיאון **יעקב משור** כשהוא אומר: „גן, מה אתה אומר על הקניות שלי." משורר התבונן בפסלונים, מסר אותם לבדיקות למומחים ושיגר לחדי: „מצטער, רימו אותך. הפסלונים מזוייפים."

■ גם לאיש־השידור **אפריים אבא** היו בעיות עם עתיקות. לאבא יש שני מטבעות עתיקים, אחת ישראלית ואחת רומאית. זה מכבר רצה לברר מה ערכן. השבוע נתקל בפרופסור **יגאל ידין**, שיצא מדיון מיפלגתי. אבא ניגש אליו, הציג לו את שני המטבעות. ידין, שמיהר מאד, העיף בהן מבט חטוף, קבע: „המטבע הישראלית מזוייף. אחרת הוא היה שווה 5000 לירות. הרומאי אמיתי, ושווה אלף." העיר על כך איש־שידור אחר: „זה מוכיח שלפחות בעניין זה הוא מבין."

■ אחד מנאמניו החדשים של ידין, התעשיין **סטף ורטהיימר**, סיכם סיפור עיסקי שיגרתי במלים אלה: „שניים עשו שותפות. בהתחלה היה לאחד הכסף, ולשני הנסיון. בסוף היה לאחד הנסיון, ולשני הכסף."

■ בדיון מדיני שנערך השבוע, התעוררה השאלה אם לפרסם או לא לפרסם קול־קורא. הסופר **עמוס קינן** הציע פשרה: „אפשר לפרסם קול־לוחש."

■ באותו דיון עורר אחד הדוברים חיוכים, כאשר הכריז: „לא תמיד כוח פעיל הוא גם כוח יעיל!" הדובר היה ח"כ **מאיר פעיל**.

■ תפקידו הראשון של שר־העבודה **משה ברעם** כשר־הסעד היה להשתתף בישיבת השרים לענייני רווחה. באותה ישיבה דיבר **צבי שיפמן**, סמנכ"ל משרד־הסעד. מספר שניות אחרי שהחל שיפמן בדבריו התפרץ ברעם לדבריו ואמר: „שיפמן, תרים את הקול! התרגלת כנראה לשרי צעיר עם אוזניים טובות, מעכשיו ועד לגמר הקדנצייה תגביר את הווליום."

■ בישיבת הנהלת סיעת המערך בכנסת השתעשעו חברי ההנהלה במשחקי מילים בניסוח תשדיר־השירות למען תשלום אגרת הטלוויזיה והרדיו. החל במשחק שר־העבודה והסעד משה ברעם שאמר: „זו לא בושה להיות במיעוט." השיב לו ח"כ **ישראל קרגמן**: „אבל זה גם לא כבוד כל כך גדול." המשיך ח"כ **אביעד יפה**: „זה לא נעים" השר ברעם: „זה לא נורא."

■ מיספר חברי־כנסת הוזמנו לחזות בהקרנה של הסרט הבננה השחורה של הבמאי **בנימין חיים** שנפסל לקרנה על ידי הצנזורה. אחת האורחות היתה ח"כ **מרשה פרידמן** שבאה בחברת ידידה הקבוע, שהוא בעל חזות הירפית. כשראתה אותם ח"כ **שולמית אלוני**, שנכחה גם היא בהקרנה אמרה: „אה, שוב פעם מרשה עם ההיפי שלה." מרשה פרידמן היתה, כזכור, חברת סיעת ר"צ בכנסת, עד שפרשה ממנה ו־הקימה ביחד עם **אריה** („לוי־בה") **אליאב** את הסיעה הסוציאליסטית העצמאית.

■ בוויכוח שניטש בשבוע שעבר בוועדה המדינית של מפ"ם, להטו הרוחות בין שולי המערך עם מיפלגת העבודה לבין מחייביו. אחד הנואמים בוויכוח, **וילי ברנהולץ** מתל־אביב, ניסה לשכנע את חבריו כי לא נותר מספיק זמן להתארגנות. התנצל וילי על חוסר הניסיון שלו באירגון: „כל הניסיון שלי בצבא הסתכם בזה שאוטו צבאי דרס אותי פעם."

■ באותה ישיבה יצא מנהיג מפ"ם, **יעקב חזן**, בהגנה נלהבת על ראש־הממשלה ל־שר־הבריאות, מצא שיטה מקורית כדי לא להטריד את שוטרי ישראל ברישום דו"חות־חנייה למכונית־השרד שלו, שממילא לא ישולמו. שם־טוב, שבעת נסיעות פרטיות שהוא נוסע, שלא בתפקידו כשר־הבריאות, מקפיד להחליף את לוחית הזיהוי של מכוניתו מלוחית־השרד של שר בממשלה, ללוחית של מיספר רגיל. אולם כדי שלא ירשמו לו רפורטים, הוא מניח את לוחית הזיהוי הממשלתית שלו בחלון המכונית מעל ההגה.

ויקטור שם־טוב

מוטי קירשנבוים

מפיק הטלוויזיה, שהפיק תוכניות כמו ניקוי ראש ואחרות, בא לחזות בהצגת הבכורה של הצגת אדם וחבל. בתום ההצגה הוא ניגש אל מאחרי־הקלעים כדי לברך את צמד השחקנים המופיע במחזה, טוביה צפיר (בגופיה באמצע, משוחח עם אושיק לוי) ודובי גל (משמאל) שהשתתפו בתוכניות הטלוויזיה הסאטירית שהפיק. כאשר שאלו אותו השחקנים לדעתו על החצגה, השיב מוטי קירשנבוים דיפלומטית: „רואים שעבדתם עליה קשה."

יהונתן גפן

ואשתו נורית, נראו צוחלים מאד בעת הצגת הבכורה של החצגה הסאטירית אדם וחבל, אותה כתב יהונתן וביים בעצמו. בתום החצגה, העוסקת ביחסים שבינו לבינה, העניקו השחקנים למחזאי־במאי מתנה מקורית: ויברטור להגברת הפעילות חמינית, אותו רכשו באחת מחנויות־חמין. כשהציג יהונתן את המכשיר בצחלה רבה בפני אשתו, היא התבוננה בו היטב, פרצה בצחוק גדול וטענה: „לא יכול להיות שזה ויברטור אמיתי. בטח עשו ממך צחוק."

לאנשים
הנכונים!

777
הברנדי
הלאומי
שהוא
הוינלאומי

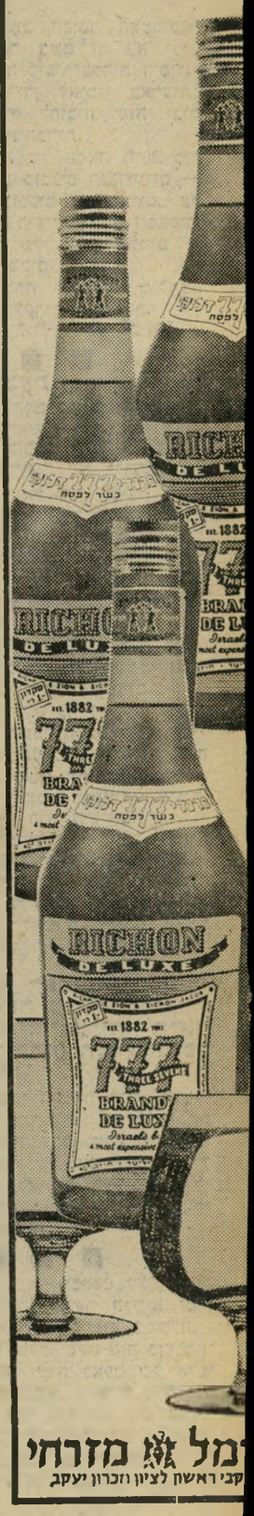

מל מזרחי
קבי ראשון לציון וזכרון יעקב

אנשים

שעבר, **גולדה מאיר**. הוא הפתיע אפילו את חבריו כאשר זעק: „אני חייב להגן על ידידתי גולדה מאיר. היא היתה האשה שנטלה על עצמה את האחריות לחפש דרכים ל־שלום.“

■ **יקטיר שם־טוב**, מיישם את הידע הרפואי ש־רכש בתקופת כהונתן כשר־הבריאות, גם במישור הפוליטי. באחד מנאומיו האחרונים, אמר שם־טוב: „המערך הפך כבר לאנטיביוטיקה היעילה רק ל־ספקטרום מצומצם מאוד של היידקים שדבקו בממשלה.“

■ אחד האנשים ששמחו באופן מיוחד להצטרפותם של ה״כ **שמואל תמיר** וח״כ **עקיבא נוף** מהמרכז החופ־שי לתנועה הדמוקרטית לשנוי היה העיתונאי **שלמה נקדי־מון** שאמר: „הלוואי שתמיר יעמוד בראש התנועה — זה מה שיחסל אותה סופית.“

החרים ביחד עם עמיתיו את מסיבת־הפרידה שערך **משה זנבר** עם פרישתו מתפקיד נגיד בנק־ישראל. דוברו של זנבר **מיכאל** („הקוקייה“) **בוך עמי** הזמין למסיבה רק עיתו־נאים שנראו לו חשובים. טי־מור החליט שאם לא מזמינים את כל העיתונאים חברי התא, איש לא יבוא למסיבה.

■ העסקים אינם פורחים אצל מישפחתו של ח״כ **משה דיין**. לא די בזה שמכירת סיפרו האוטוביוגרפי אבני דרך לא הצדיקה את התקוות שתלו בה והספר לא הפך לרב־מכר, הנה, גם כלתו **טלייה**, אשת בנו **אודי דיין**, נאלצת לחסל את הבוטיק שלה אותו פתחה לפני פחות משנה בנהלל. ה־בוטיק ייסגר כתוצאה מלחצים שהפעילו חברי המושב הוותיק, הטוענים כי בוטיק מתאים ל־רחוב דיזנגוף אך לא לנהלל. בינתיים מסתובבת דליה ב־

אירים דוידסקו

לרגל הוצאתו לאור של ספר שיריה הראשון. איריס הזמינה למאורע אורחים רבים, אולם בשל הגשם הכבד שירד אותו יום באו לאירוע קרובי מישפחה בילבד. איריס דוידסקו (באמצע) הצליחה ללכד את מישפחתה ולוא לשעות ספורות בילבד. עימה בתמונה נראות אמה (מימין) וידידתו של אביה (משמאל).

שמואל אימברמן

(שלישי משמאל) החל לביים השבוע את קומדיית־הפשע הקול־נועית „בוא נפוצץ מיליון“ בה מככבים השחקנים ראובן בר־יותם ויהודה ברקן (עומדים משני צידי חבמאי). לפני תחילת יום הצילומים הראשון הגיעה אל במת ההסרטה עוגת קרם גדולה עליה נרשם שם הסרט. הסתבר כי היתה זו מתנת אשתו של אימברמן, שחגג באותו יום עצמו עשרים שנה לנשואיו. אימברמן נדר נדר: הוא מגדל זקן, אותו נשבע להסיר רק בתום צילומי הסרט, שיימשכו כשישה שבועות. עימו בתמונה נראים גם הצלם דויד גורפינקל (קיצוני מימין), השחקן ז׳אק כהן (שני מימין) והמפיק שמעון ארמה (קיצוני משמאל).

■ באחד מימי השבוע שעבר קיבל העיתונאי **צבי טימור**, יו״ר תא הכתבים ה־כלכליים בירושלים הודעה מ־**יונה יהב**, עוזרו של שר־התחבורה **גד יעקובי**, כי השר מכנס מסיבת־עיתונאים בתוך מיספר שעות כדי להו־דיע על העלאת מחירי התח־בורה. טימור החליט להחרים את מסיבת־העיתונאים ואכן ה־כתבים הכלכליים של העיתונים ההשיבים לא הופיעו למסיבה. יעקובי נאלץ לדבר בפני כת־בים זוטרים ובפני נציגי טוכ־נויות־ידיעות. כשנשאל טימור מדוע החרים את המסיבה השיב: „מה הוא חושב לו, יעקובי, שאנחנו עומדים ל־רשותו עשרים וארבע שעות, ומתי שהוא מרים אצבע אנחנו קופצים לדום? הוא היה צריך להודיע על המסיבה זמן סביר לפני מועד קיומה ולא לסמוך על זה שכולם מתים לשמוע את מוצא פיו.“

■ אין זו הפעם הראשונה שצבי טימור מחליט בשם תא הכתבים להחרים מסיבות של אנשים חשובים מאוד. לא מזמן בוטיקים תל־אביביים מנסה ל־חסל את המלאי שנותר בבו־טיקה.

■ באחד הימים פגש סגן השלום **אייבי נתן** את **מירי שומרון**, גרושתו של גיבור אנטבה תת־אלוף **דן שומרון**, בחברת בתם **ענת**. אייבי לחש משהו לאוזנה של מירי והיא עוותה את פרצופה. שאלה אותה ענת: „אמא, מה הוא אמר לך?“ השיבה מירי: „הוא אמר שאת נורא דומה ל**צ׳ארלס ברונסון**.“

■ באותו הקשר, מספרים גם כי דן שומרון עצמו החל לטפח שפם. כשנשאל מה פת־אום הוא מגדל שפם, השיב דן, לדברי הסיפור: „אני רו־צה להידמות לצ׳ארלס ברונסון. אחרת לא יאמינו לי שאני דן שומרון.“

■ הלצה מסוג אחר היתה למנהל שירותי עיריית תל־אביב, תת־אלוף (מיל.) **שלחם** („פיניה“) **להב**. אחרי תבו־סתה של קבוצת הכדורסל של מכבי תל־אביב לאלופת בל־גיה, במיסגרת המשחקים על גביע אירופה לאלופות, שמע פיניה כמה אוהדים המנסים לתרץ את הפסדה של מכבי ו־אמר: „זה מזכיר את אותו אצן שהגיע שני במירוץ. הוא הצביע על המנצח וטען: זה לא חוכמה שהוא הגיע ראשון. הוא רץ הרבה יותר מהר!“

■ אחד המבקרים בבית־החולים בילינסון ניגש למכונת המשקאות הקלים של חברת מרווה, הפזורים באולם־הקבלה של בית־החולים. שילשל מספר מטבעות וחיכה שבקבוק המש־קה יצא מהמכונה, אך לשווא. האיש דפק על המכונה, טילטל אותה, ניענע אותה, שום דבר לא עזר — המכונה לא פעלה. המבקר הנרגז פנה אל פקיד המודיעין של בית־החולים ו־התלונן. ענה לו הפקיד: „עלה לקומה השנייה, למחלקה ה־פנימית, שם שוכב **אשר ידי־דין**. הוא האחראי על המכונות האלו, דבר איתו.“

■ השחקן **יהודה ברקן** הפתיע את המפיצים האמריק־אים של סירטו לופו בניו יורק כשסירב לקבל מהם כרטיסי הזמנה ואירוח לטוס על חש־בונם לבכורה האמריקאית של הסרט, שעמדה להתקיים ב־שיקאגו. כשביקשו המפיצים להבין מדוע, הסביר ברקן כי בדיוק בתאריך הבכורה עומדת אשתו **נילי** ללדת לו בן. ה־מפיצים שאלו אותו מניין הוא יודע שיוולד לו בן וברקן השיב: „מה זאת אומרת יודע? אני בטוח במאה אחוז.“ כש־ראו המפיצים כי אי אפשר יהיה להזיז אותו מהחלטתו, החליטו להקדים את בכורת ה־סרט בשבועיים ובלבד שברקן יספיק להיות ליד מיטת אשתו ברגע שיוולד לו יורש־העצר, כפי שהוא מקווה.

■ אגב, השבוע ניצל ברקן בנס מתאונה שהיתה עלולה לסכן את שיער ראשו. ברקן מופיע עתה יחד עם **ראובן בר־יותם**, בקומדיית הפשע הישראלית החדשה, בוא נפוצץ מיליון. באחת הסצינות מת־רגלים השניים כיצד לעבור דרך להבת־אש גדולה כדי יוכלו לבצע שוד נועז ומתוח־כם. לצורך זה לבש ברקן בגדי אסבסט, עמם נכנס אל האש. להפתעתו גילה כי אינו חש בכל חום. הוא החל להתגלגל באש ולהשתעשע, עד שלפתע טען: „אני מרגיש ריח של משהו חרוך.“ אז הסתבר לו כי לא הידק כראוי את רצועת כיסוי הראש ובעת שהתגלגל באש החלו להדלק קצוות שע־רו. הדליקה בראשו של ברקן כובתה בעוד מועד. גם השיער ניצל.

■ ככל שמתקרבות הבחי־רות, כן הולך וגדל אוצר ה־בדיחות הפוליטיות. רק טבעי שהבדיחות מתייחסות ברובן לתופעה הפוליטית החדשה, ה־תנועה הדמוקרטית לשינוי של ייגאל ידין ושמואל תמיר. אחת הבדיחות טוענת כי ראשי ה־תנועה החליטו להתגבר על חס־רון הנשים בין ראשי התנועה בצורה מקורית: הם החליטו להפוך את סדר האותיות של התנועה מד״ש לש״ד.

שרה הרי

אחותו של אשר ידלין, ייצגה בשבוע שעבר את המישפחה בעת שניפתח המישפט בו נאשמים היא ואחיה בעבירות של שוחד והונאה. שרה, שכבר היוותה בעבר אטרקציה בבית־המישפט, בעת שהובאה אליו מבית־המעצר לשם הארכת מעצרה, נראתה הפעם שונה לגמרי. היא תקפידה על תופעה מטופחת ואלגנטית, עוררה למרות גילה קריאות־התפעלות מצד הסקרנים אשר באו לחזות במיש־פטה. בתמונה היא נראית עם פרקליטה, עורך־הדין מרדכי שורר.

טיול של יום־חורף בירושלים שטופת־הגשם

ביום חורף חורפי יצאתי לטייל ברחובות ירושלים שטופי־המטר, ונתתי את עיני בכרך ההומה. אנשים אצו־רצו עם מטריות ביד, והמכוניות השפריצו מים על המכנסיים.

הכבישים היו פתוחים כרגיל, כלומר פתוחים לעומק, כיוון שמחלקת החשמל או המים שוב הניחה בהם קו חדש כשירות לאזרח. התעלות שנחפרו היו מוצפות מים, ובוץ כיסה את כל הסביבה. העוברים והשבים הקפידו לדלג בזהירות מעל הבוץ, לבל יתחלקו או יתלכלכו.

בתוך התעלות עמדו הערבים ודחפו את הצינורות החדשים לתוך האדמה, למען האזרח. היה קשה לראות מה הם לבושים, שכן כולם היו מרופשים בבוץ. עם זאת אפשר היה להבחין שבין דוחפי הצינורות היו אנשים בגיל חמישים־שישים, כאלה שבטח יש להם כבר נכדים, והם הולכים ומתקרבים לגיל המכונה בשפתנו הסוציאלית „גיל הפרישה". אולי יש לערבים הקשישים האלה שדחפו את הצינורות גם בעיות בריאות האופייניות לגיל המעבר. אולי לחץ דם גבוה, אולי לב פגום, אולי בעיות בכבד. אבל הם עמדו ודחפו את הצינורות כמו צעירים, אחרת יעיפו אותם ויביאו אחרים.

אפשר לומר שהם לא הגיעו להרבה בחיים, אם הם עוד עומדים בגשם ודוחפים צינורות. אפשר גם לשער שלא מחכה להם איזו קיצבה צנועה או חיסכון נאה, וכנראה שגם תחביבים ופעילות ציבורית לא ממתינים להם ביום הפרישה. אפשר להניח שהם לא יפרשו בכלל, מפני שלא יהיה לאן לפרוש. הם פשוט יתפגרו יום אחד בתוך תעלות־המים העירוניות, וזהו.

חוץ מהקשישים, היו שם גם צעירים. גם נערים ממש. וגם הם דחפו צינורות בבוץ, אבל עשו את זה ברעננות־יתר, כי החיים עוד לפניהם ויש להם עוד שלושים־ארבעים שנה לדחוף צינורות.

היה שם גם מנהל עבודה שצעק „הייייי־הופ, הייי־הופ", והזקנים והנערים דחפו את הצינורות בקצב אחיד, והגשם המשיך לרדת ואנשים נזהרו שלא להתחלק לבוץ.

שינאת־עמים

כאן לא יקרה מה שקרה במצריים. אנשים לא ייצאו ספונטאנית להפגין נגד פיגעי המישטר או החברה. שום ציבור בארץ לא מפגין נגד זה שחם לו או שקר לו, או שהקפה עולה פחות מדי או יותר מדי, או שדופקים את אחיו או את אחותו.

אין כאן הפגנות המוניות. מקסימום כותבים איזה מכתב למערכת. יש כמה מיעוטים שמצליחים לאסוף מאתיים איש ולארגן הפגנה, אבל אלה בדרך־כלל תנועות פוליטיות קטנות וחסרות־תמיכה או ועדים מקצועיים שמוכנים להפגין חד־פעמית כדי לקדם איזה משא־ומתן.

מתי כן יוצאים כולם להפגין ברחובות? כשיש

הלאה הצרפתים החצ'רים!

איזו מדינה סוררת שלא נוהגת על־פי מדיניות־החוץ והמצפון של ישראל. אז מתארגנות בן־רגע הפגנות המוניות וכאילו ספונטאניות: נגד צרפת, או נגד אוסטריה, או נגד בריה־המועצות, או נגד סוריה ועיראק, או נגד האו"ם, ולפעמים נגד ספרד האינקוויזיציונית ומקסיקו הגזענית. מועצות־התלמידים בשיתוף עם הנהלות בתי־הספר מארגנות תחבורה, וכל הסבאבה מקבלת שעתיים חופש ממתימטיקה ואנגלית ונוסעת להפגין, מול המצלמות, נגד העולם האכזר. אלה הן ההפגנות שמפגין הציבור בארץ. כאן באה לביטוי השקפת־העולם שרבים בישראל מחזיקים בה, ואשר מתוארת אחר־כך בכרוניקות כ־„הפגנת־מחאה שערכו תלמידים וסטודנטים נגד העם הצרפתי, נגד אימו הזונה ונגד אביו הערס."

הלאה הרוסים הקומוניסטים!

כל התיסכולים, המרירויות וגרשות־הקיפוח מופנים, בעידוד מוסדות החינוך, כלפי חוץ. מלמדים אצלנו לשנוא את האו"ם. למרות שאנחנו בעצמנו חלק מהאו"ם. למרות שהאו"ם הוליד אותנו והכיר בנו, למרות שאנו מקבלים בו זכות דיבור והצבעה כמו כל מדינה אחרת. אחרי ההחלטות בעניין הציונות עשו כאן ניפוץ פסלים בנוסח סין העממית. השמידו את תמונת האו"ם, מחקו את שם האו"ם, ונשאו את פסל האו"ם בארון מתים. אילו יכלו היו מוציאים להורג גם את בניין־הזכוכית הגדול, ומפזרים את אפרו ממטוס לים.

וכך גם בעניין שאר העולם. עכשיו היה זה שופט צרפתי שלא התנהג יפה, ולכן מפגינים נגד

הלאה האו"ם המאניאק!

העם הצרפתי, נגד האומה הצרפתית ונגד האופי הצרפתי. אולי צריך לכתוב את זה כמו בשיעור למפגרים: צרפת היא מדינה שמכילה שישים מיליון צרפתים שנולדו בה במקרה, להוריהם הצרפתים. יש מהם טובים ויש רעים. יש צרפתים עצבניים ויש צרפתים נינוחים. יש עם אגזמה ויש בעלי עור־צח. אמיל זולא היה בחור טוב, כמו שאומר בגין, אבל פטן היה בן־זונה. בורוביל נחמד, וז'יסקאר טינופת. פייר קניג חסיד־אומות, אבל דאנטון קומוניסט. ככה זה בחיים.

אין גם קשר בין היין שהצרפתים שותים לבין משבר האנרגיה, למרות שיש המנסים למצוא קשר כזה. ההיסטוריונים סבורים שמאז ומתמיד אהבו

הלאה הסורים הרשעים!

הצרפתים יין וחדרים מוסקים, גם כשעלו על הבסטיליה למען החרות. קשה גם לבוא ולטעון שלצרפתים ולנו מאבק משותף נגד ארצות־ערב, ולכן הם צריכים לייבש ביצות יחד איתנו ולהפסיק לשחות ולעשן.

ולאותה מדינת צרפת יש במיקרה ממשלה, שהיא לא אחותנו ולא בת־דודה שלנו, וכשהיא מחליטה משהו היא עושה את זה מטעמיה שלה, ולפעמים גם מכופפת קצת את החוק לכאן או לשם, כשם שערשה כל ממשלה ריבונית. כולל זאת שלנו.

הדברים הבנאליים האלה מוקדשים במיוחד ל־יהדי אחד, שהוא חרזן ועיתונאי וקונסול־תרבות, שאמור לייצג את מדינתי בפני העולם. ואותו הומאניסט שלח לנו מחו"ל מקאמה שאינה אלא התקפה פרועה על העם הצרפתי (אם יש דבר כזה בכלל).

המשורר הנ"ל מביא לידיעתנו, כי צרפת סובאת מעדנים ויין, ויש בה אסתטיקה נאה אם־כי מוסר מאובן, ואולם הקלושארים שלה מתים באור הלבנה מתחת לגשרים הנהדרים של הסיין, בצורה בלתי אסתטית שכזו. וכל זה משום ששופט צרפתי החליט שאין להסגיר את אבו־דאוד, אלא יש לגרשו.

ייתכן שאילו היה מחליט השופט להסגירו לישראל, היו הקלושארים המתים מתחת לגשר יפים ורומנטים כמצופה, כפי שהיו בשנות החמישים, כאשר המיסטרים הגיעו הנה באופן סדיר.

כדאי להזכיר כאן עוד פיליטון מלא שינאת־עמים, שנכתב על־ידי עיתונאית ישראלית שנסעה לכנס כלשהו בעיר ריימס שבצרפת. אבל בגלל ההיגוי הדומה הגיעה דווקא לעיר שנקראת רן ונמצאת דווקא בכיוון ההפוך. הטעות הזאת היתה יכולה להיות משעשעת, אם לא אידיוטית, לולא אירעה בצרפת שמספקת נשק לערבים. וכך קרה שהעיתונאית הנ"ל שפכה את זעמה על האקצנט הצרפתי שהכל דומה בו, ועל הרכבות האנטישמיות שאין בהם חימום, ועל זה שהסיע אותה נהג־מונית ערבי. בקיצור, קונספירציה צרפתית־ערבית המכוונת נגדה ונגד עמה. לאור כל זאת הודיעה הכותבת שהיא עם צרפת גמרה את העסקים לתמיד. או לפחות עד שישפרו את המיבטא ויפסיקו את האמברגו.

הלאה הספרדים האינקויזיטורים!

אנחנו עם רגיש מאד להכללות ולשינאת־עמים, ואפילו המצאנו בשביל זה מונח מייוחד ששמו „אנטישמיות." אנחנו לא אוהבים שקוראים לנו „געפילטע־פיש" בגלל זה שאנחנו מאמינים באל אחד מקסימום, אבל כשהמלך החדש והרופף של ספרד לא בא לקונגרס היהודי משיקולים מדיניים, אנחנו מפגינים נגד „גירוש ספרד מיספר 2". וכשיש באו"ם החלטה מרגיזה, צועקים „מוות לאו"ם", וכשהצרפתים מספקים מיראז'ים לערבים במקום לנו, מפגינים נגד היין והלובסטר של הפטי־בורז'ואה, וכותבים מקאמות ושולפים את תלמידי־התיכון המטומטמים והסטודנטים הסמרטוטיים לעוד הפגנת מחאה אידיוטית נגד העולם. אם למרות מה שנכתב כאן, יש בכל זאת פסיכולוגיה של עמים, אז אנחנו זקוקים — לפחות כמו אלה שאנו מפגינים נגדם — לטיפול פסיכיאטרי־לאומי דחוף. אולי אפילו במוסד סגור.

הלאה העולם הארצי!

ירידה אל העם

ביומניו מספר שר־התעמולה הנאצי, יוזף גבלס, כי כשהיה רוצה לדעת מה חושב העם היה משוחח עם אימו.

כמה שרים בממשלת־ישראל משתמשים בנהגי מכוניותיהם כמדדים לרגשות האומה.

כל אחד מוצא את „אמא של גבלס" שלו, וגם אני חיפשתי.

נכון, יש לי 12 חברים חביבים ויש לנו מאורה חמימה והם נחמדים ואני מסכים איתם והם מסכימים איתי, אבל ברור לי שהם בכלל לא העם.

בתחילה חשבתי גם אני, בפשטנותי, להפעיל את אימי שלי כ„אמא של גבלס" שלי. אך עד מהרה גיליתי שחוה־שיה בריאים מדי ורגישותה דקה מדי מכדי להיות עם; מה גם שהיא אמא שלי.

מאז עברתי לשימוש פעיל בשירות־המילואים שלי כמדדי הבלעדי למצב האומה. וכך, אחת לשנה בערך, אני צורך את תרמילי, לובש חאקי כאחד האדם, ויורד אל העם לבדוק ולמשש מה העניינים.

שירות־המילואים הוא ה„אמא של גבלס" שלי, והנה דיווחי:

עידית ודיבורית

המג"ד שלי הוא קיבוצניק. הסמג"ד שמן כמו קיבוצניק או מושבניק. אחד המ"פים מגיע ב„אלפא־רומיאו" ספורט חדשה ומוכספת. הוא גר בסביון ואבא שלו אחד האנשים העשירים במדינה. שאר המ"פים ניראים לי גם הם כבני מעמד קיבוץ־סביון.

שפת הדיבור במטבח היא מרוקאית. גם בין המכונאים שולטים המרוקאים. הם מה שנקרא בעברית „שירותים", ואם הופכים את שם־העצם לתואר־השם זה נשמע משהו כמו „משרתים".

לחם ושעשועים

כשמגיעים העיתונים הם נחטפים מיד.

יש כאלה, והם הרוב, שקוראים בעיון רק את מדור הספורט, מעלעלים במהירות בשאר ומעבירים הלאה.

יש כאלה, והם פחות, שקוראים בעיון רק את מדור הבורסה, מעלעלים במהירות בשאר ומעבירים הלאה.

ולעולם לא יקראו הספורטאים במדור הבורסה וה־בורסאים לא יקראו במדור הספורט. יש סדר בעולם.

מין ונשים

עולם הנשים מתחלק, מסתבר, לשתי קבוצות — ה„נקבות" ו„האישה".

קבוצת ה„נקבות" מתחלקת, כמו כל דבר בצה"ל, לשלוש קבוצות משנה — פרחות, קוסיות וזונות — ושימושן תקיעות, הרמות, דפיקות, הבאות, שימות, ליקוקים, ריקון־מיכלים בליעות ושאר פעולות הקרויות „מיניות".

קבוצת „האישה" מורכבת מנשים בודדות ששימושן בהכנת קפה, השגת מצרכים, גידול צאצאים, שמירת הניקיון, אספקת מזון וסיפוק שאר צרכים הקרויים „משפחתיים".

לעיתים קורה שקבוצת ה„נקבות" פולשת לתחום הפעולות „המשפחתיות", כגון הכנת תה אחרי הדפיקה. לעומת זאת קבוצת „האישה" אינה משתתפת לעולם בפעולות „מיניות" כשל ה„נקבות". אלא הפעולות תח־ליפיות הקרויות „יחסים", וזאת רק אחרי מה שקרוי „החתונה".

בעניין „החתונה" יש לציין כי חלה התערערות ערכית מסויימת, וכיום יש ליבראלים הגורסים כי כדאי ואף רצוי לקיים את אותם „יחסים" לפני אותה „החתונה" כדי לבדוק את מה שקרוי „התאמה".

זוהי, על רגל אחת, התורה כולה.

המדיום והמסר

כל ערב מתייצב העם באוהל משכן הטלוויזיה לראות את הקולות.

התוכניות הפופולאריות הן ספורט למינהו — מבט ספורט, משחק השבוע והיאבקות הערבים — וחסיד־רומן הבריטי האפופיאי „פולדארק".

גם לחדשות יש צופים וכל האישים הפוליטיים המו־פיעים על המסך זוכים לתגובות מיידיות ומגוונות: חלקם מעוררים צחוק כללי ומתמשך (לדוגמא: ברעם וקול), אחרים זוכים לקריאות גנאי עדתיות (ישעיהו ה„תימני", אוזן ה„מרוקאי", תילל ה„עיראקי"). מי שאין נגדו משהו ספציפי זוכה לקריאה הפופולארית „גנב" (שם־טוב, האוזנר), אחרים זוכים לקריאות ער־כיות יותר (כפון אריק שרון — „הנה הדביל"). יש המתקבלים ברספקט מה (רבין, פרס, צדוק) ויש הזוכים בהתעלמות מוחלטת (ידין) — דמוקרטיה ישירה.

בתוכניות הראיונות למיניהן, כמו „מוקד" אף אחד לא מרגיש אם המרואיין אומר „הסדר שלום" או „חס־כם שלום" או „חוזה שלום" או „שבת שלום". אף אחד לא מתעמק במה שהמרואיין לא אומר. אף אחד פשוט לא שם לב למה שהמרואיין אומר.

מה שכולם כן שמים לב ומרגישים ומתעמקים זה באיך — איך הוא יושב, איך הוא זז, איך הוא מחייך, איך הוא עונה, איך הוא מתבלבל, איך הוא יורד על המראיין, איך הוא מתחמק, איך הוא לבוש, איך הוא לא מתבלבל, איך הוא מכניס למישהו, איך, איך, איך.

מה לעשות — המדיום אכן הוא המסר.

ערבושים וערבצ'יקים

במילואים לא רק שאין פלסטינים, אין בכלל ערבים. יש רק ערבושים וערבצ'יקים.

וכשחולפים בכפרי הערבושים או בערי הערבצ'יקים חשים אנשי־הביטחון חובה אזרחית לצעוק לעבר העוב־רים ושבים קריאות שמהותן ואריאציות שונות ומשו־נות על נושא השרמוטה.

וכשאני מבקש מאחד האנשים לחדול מזה, הוא מביט בי במבט תמים להפליא ושואל „אבל למה הם מס־תכלים עלי ככה ?".

„מה למה," אני מתעלם מהחיתמות, „ניראה אותך כשתהיה תחת כיבוש."

„כן," עונה האיש, „אבל למה דווקא עלי ? מה אני עשיתי להם ?"

ממש יוסאריאן.

„מתוחכמים" ו„פרימיטיבים"

המדינה, כידוע, מתברכת באנשים „מתוחכמים" שהם סטודנטים או גמרו אוניברסיטה.

ומאחר שהם רכשו השכלה, הם כבר יודעים הכל ואין להם יותר מה לדעת. הם יודעים ש„כל מי ש־מתאמץ ומשתדל — מצליח" או ש„כל מי שמחזיק חשיש סופו להידרדר לזונות" וכאלו אמיתות. ואם מישהו מנסה לערער או להרהר באמיתות האמיתות, מיד ברור שהוא קומוניסט ו„אנטי ציוני" ושישתוק בכלל.

למעשה, אם רוצים לחסוך זמן, אפשר לקרוא את דיעותיהם היישר ב„מעריב", שהוא עיתונם החביב, שכן „ידיעות" הוא כידוע, „עיתון סנסציוני".

הכי טוב הם יודעים מה כדאי לקנות, איזה מניות עולות, מה יקר ואיפה זול, עם מי להתחתן ואיפה לחנות.

כל ערך אחר מלבד כסף הוא כמובן, שוב, קומוניסטי ואנטי־ציוני.

הם גם מה שנקרא „אזרחים שאיכפת להם" — „למה מבזבזים מרגרינה בחדר־האוכל ?", „זה שנוסעים בשני נגמ"שים ולא באחד — זה ביזבוז דלק" וכאלו עקרונות.

לעולם לא יסטו מעצמם. הם הרי לא סוטים לכן הם לא עצובים ולא שמחים. הם לא יעשו צחוק מעצמם, שהרי המעמד מחייב.

לא מעניין אותם לא כדורגל, לא זיונים, לא פופ, ולא שאר השטויות של ההמונים. להפך — זה מגחיך אותם, שהרי בתור „מתוחכמים הם בזים בכל ליבם ל„פרימיטיבים" האלו.

ובאמת ה„פרימיטיבים" האלו לא יודעים כלום. בגלל זה יש להם להשמיע דברים שלא מוצאים בבית־ספר או בעיתון. בגלל זה הם גם מוכנים לשמוע דברים שאין בבית ספר או בעיתון. אולי ילמדו משהו. גם לא איכפת להם שמבזבזים דלק או מרגרינה. להפך — הם יבזבזו עוד מרגרינה ויצחקו.

הם צוחקים, הם בוכים, הם שמחים, הם עצובים, הם קופצים לשמיים, הם מתפלשים בעבר. הם ממש עושים צחוק מעצמם.

מעניין אותם כדורגל, ופוקר וזיונים ואלכוהול ו־סמים ופופ וכל מה שאפשר להנות ממנו קצת.

הם גם לא בזים לאף אחד. כולם אנשים בשבילם, ואנשים מעניינים אותם. הם מוכנים לשמוע, להקשיב, לזרוק מילה, לשים טפיחה, להרביץ מכה, לעזור קצת.

באמת „פרימיטיבים" עד הסוף.

חופשה וחופש

ביום חמישי בלילה עומדים כמה אנשים בתור לפני אוהל המג"ד. הם רוצים לצאת בשבת. איש איש וסי־בותיו.

אחד האנשים, מרוקאי, מדימונה המשרת בגדוד כמכונאי, מתעכב בפנים הרבה זמן. כשהוא יוצא לבסוף פניו נפולים, עיניו דומעות ובקול חנוק הוא מקלל לו בשקט את כל העולם. לפני כחודש נפטר אביו והוא, כבן הבכור, נותר כמפרנס היחיד של המשפחה „ברו־כת" הילדים. הוא ביקש לצאת לחופשת־שבת, אבל המג"ד לא אישר כי יש כוננות".

אני מביט באיש אין־אונים, כי כוננות זה כוננות ואין מה לעשות.

אלא שלמחרת, כשאני עובר ליד מגרש החניה המ־אולתר, אני שם לב לחסרונה הבולט של ה„אלפא רומיאו" המוכספת של המ"פ מסביון. אני מברר בפלו־גה שלו איפה המ"פ ואומרים לי שהוא יצא עוד אתמול. עד מתי ? עד יום ראשון. מה יש ? יש לו בחינת־בגרות.

הו, אני אומר, הו.

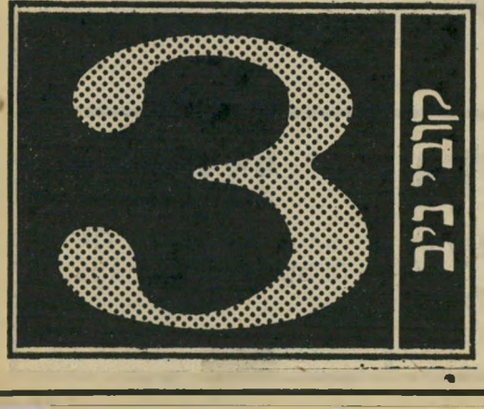

יומון העם

נצחון ראשון – במחזור האחרון
האלופה תנסה להשיב את כבודה
פולק – מנדלסון 26 – 24, 24 – 22!

כדורגלני חיפה – הסוס השחור?
בריסטול סיפי נעזרים בפילה...
וארוה, שנחלצה מהמשבר? בונה משחקה על מוד

שלוש בעקבות אלופת החורף
אלי פוקס התפטר ה„ג'סס" העניקו אמש לאלופה ניבחן רציני
נצחון מזהיר לריאל ברנו
בקרב בין יריבותינו בקוראץ' גברה אלקו בולוניה על רומא
ויאס, ראמירז ראש בטורנייר „הפרס הגדול"
„מיקו" בלו: „יוניימד" עשוה למכור את פידסן
3:3 עם רמת־השרון
זה החל בקאן – ונגמר כאן...

„צלילים עליזים" לסיום השבוע
בספים שהשתחררו גרמו לביקוש עז בבנקי הפנינים ואגרות החוב הצמודות כאחד * סערה בביטוח הסחר באפציות ב.ש.ר. ועריכתו מחדש * הדולר נח־יד – 9.66 ל"י
התעודות קלה במסבעות חנוכה
מחזור גדול במניות הרחבה הנהלת „כור"
מגמה מעורבת באיגרות־חוב
מגמה מעורבת באג"ח ובמניות
עליה במניות; ציבות באג"ח
ירידה בהקף העיסקות בני"ע
דד מונדלבוים ימשיך לכהן כמוכ"ל מסו"ת
ירידה בהשקעות קונצרן „כלל"
יבוסלו מיכסות הפרי לתעשיה
במשכת תנופת המניות * שיפור קל בצמודי מדד ונת"ד
חוגדלו ההסבות הכספורות מאוד
התעוררות כללית בשערי המניות
נסיגה והיסוסים באיגרות החוב
מחזור גדול בבורסה
סגירת תמוע מנעה השנה הפסד של 70 מיליון ל"י
ובלמה ירידת הנת"ד
הבורסה הפסדים כבדים צפויים
הקלות מס בורסה גועשת, ייעוץ בנקאי
למשקיע: חוץ־ציבור שאיבד את העשתונות

מבצע Metz Bauknecht בחנויות המובחרות עם תחילת שנת 1977

שילה שיווק ישיר לצרכן הפיקח
תל-אביב
בן-יהודה 1 (בנין מגדלור)
המאספים 4
(אבן גבירול פינת קרליבך)

גל ה־120
רמת-גן פתח-תקוה
ביאליק 58 ההגנה 16

א.ב.ש
באר-שבע
הדסה 53 (פסג' הוד)
אשקלון ערד
צה"ל 8 מרכז מסחרי

באלי
חיפה עפולה
הרצל 1 שד' הנשיא 12

סבוי 77
חולון
סוקולוב 77
סוקולוב 88

פיליפ יצחק
דימונה
443

מ-12 לינואר
עד 12 בפברואר 1977
30% הנחה
עם כל קניה של אחד ממוצרי Bauknecht
או טלויזיה צבעונית של Metz תוכל לרכוש
טלויזיה "12 ב-30% הנחה!

סלון הוד
בת-ים
בלפור 48

מושקוביץ
בת-ים
רוטשילד 27

סלון חן
ת"א
אלנבי 75

אלקטרו יפו
יפו
שד' ירושלים 52

Metz
Bauknecht

בן-עמי
הסלונים הגדולים בישראל למוצרי חשמל
פ"ת: חובבי ציון 29
ת"א: בן-יהודה 44

רדיו אורון
פתח-תקוה
חיים עוזר 10

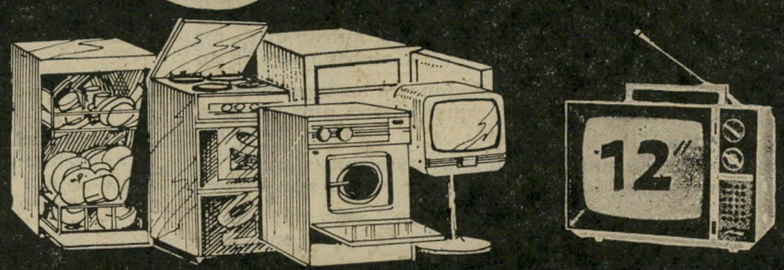

אסתר אוניברסל
רמלה
הרצל 68

אלקטרו אלבז
קרית גת
מרכז מסחרי

הכנס לאחת החנויות המופיעות במודעה זו ובחר לך אחד מהמוצרים המעולים מתוצרת "באוקנכט" או טלויזיה צבעונית של מץ.
✦ מכונות כביסה רגילות וקומפקטיות ✦ מכונות כביסה צבעוניות
✦ מדיחי כלים ✦ קולטי ריחות ואדים למטבח
✦ מקפיאונים (דיפ פריזרים)
עם רכישת אחד המוצרים הנ"ל, תוכל לרכוש באותה חנות, טלויזיה מץ "12 ב-30% הנחה.

נתנאלי
גבעתיים
כצנלסון 12

סאלח הזימה
נהריה
ככר העיריה

סוכנות גז

אולמי התצוגה של מץ:
✦ ת"א וגוש דן — בני ברק, רח' מודיעין 19
✦ ירושלים — רח' בן יהודה 6
✦ חיפה — רח' הבנקים 1

חצרוני
קרית אתא
העצמאות 68 (מרכז שביט)

בזק (יעקב כהנים)
קרית שמונה
מרכז רסקו

חדד עמוס
צפת
רח' ירושלים

אחים סט
עכו
גבורי סיני 5

פרס לשוד

מוזיאון ישראל תיקן על חשבון הציבור סארקופאגים (משמאל) שנשדדו על־ידי משה דיין בניגוד לחוק ברצועת עזה והמוחזרים עתה לדיין כרכושו הפרטי

כתובת דיין הסרקופאגים של משה דיין, לאחרי שיפוץ שנמשך כחמש שנים על־ידי עובדי מוזיאון־ישראל, מוכנים למשלוח לביתו של דיין, ניצבים במחסן מוזיאון־ישראל בירושלים (למעלה). מימין: הגדלה של הפתק הצמוד לסרקופאג ועליו שמו של דיין, כדי שידעו אל מי לשלוח את הסחורה.

אין צורך להתאמץ הרבה כדי לגלות אותם.

מיד כשנכנסים אל מוזיאון־ישראל בירושלים ומגיעים אל המחלקה הארכיאולוגית, ששים העובדים לכוון את המבקר אל אחד המוצגים המבוקשים ביותר במחלקה: הסארקופאגים של משה דיין. הם אינם מוצגים אומנם לתצוגה בפני המבקרים. הם מונחים במחסן המחלקה לארכיאולוגיה. אולם גם שם הם משמשים כמוקד משיכה עיקרי לכל מי שפוקד את המוסד.

שם, במחסן הנעול, ניצבים כאנדרטות ההוכחו הדוממות לאחת השערוריות הציבוריות הגדולות ביותר במדינה.

שוד העתיקות של משה דיין אינו עוד בבחינת חדשה. אולם הפעם מתעלה הפקרות על עצמה. מסתבר כי מוסד ממלכתי כמו מוזיאון ישראל נותן יד ומסייע לשוד העתיקות של משה דיין. הסיוע ניתן בדיעבד, על חשבון המדינה ומכספי הציבור, כדי לשקם ולשחזר שורה של ארונות־קבורה עתיקים ומיוחדים במינם, שמשה דיין שדד בחפירה פראית ברצועת עזה בתקופה בה כיהן עדיין כשר־הביטחון.

במשך חמש השנים האחרונות עסקו עובדי מחלקת הרפאות של אגף הארכיאולוגיה במוזיאון־ישראל בשיפוץ הסארקופאגים של משה דיין. במשך חמש שנים הם טרחו לתקן, להדביק, לנקות ולהתקין את המוצגים שמשה דיין שדד.

עתה הם ניצבים שלימים במחסן המוזיאון הלאומי כמוסד המוסמך והמהימן שתיקן אותם. מחיר כל אחד מהסארקופאגים האלה מגיע בשוק החופשי ל־75 אלף

(המשך בעמוד 34)

צו האופנה..
שמפו רויאל!

הקניה הטובה ביותר 1976

1976 המוצר הנבחר

פרסום ע"ל שמפו רויאל עץ הזית

פרשת ידלין

אברהם זמיר ניסה להתאבד, אחרי שמסר עדות נגד ידלין

בקיומה השניה של בית־המרפא שלוותה במגדיאל שכב גבר במיטת בית־החולים, ועיניו בוהות בחלון. גופו עטוף בשמיכה, ורק משהוציא את ידו מתחת לשמיכה כדי להושיט לי יד לש־לום, ראיתי את התחבושת העוטפת את פרק ידו.

החולה הוא אברהם זמיר, מנכ"ל החברה ההסתדרותית הגדולה מחשבים הסתדרו־תיים, שהחלים אחרי נסיון לשים קץ לחייו.

חודש ימים קודם לכן היה זמיר עדיין מבקר מדי יום במישרדי מחלקת־החקירות של מישטרת־ישראל, נתון לחקירה צולבת של מנהל המחלקה, ניצב־מישנה בנימין זיגל. זמיר, שהיה קשור בעיסקות שונות ומשונות עם אשר ידלין, ניצב מול חומר ראיות מצטבר, שהיה בו די כדי להביאו לפני בית־המישפט. אחרי חקירה רצופה וקשה, נאות זמיר לקבל את הצעת חוק־ריון, הסכים להיות עד־מדינה נגד אשר ידלין בשורה של סעיפי־אישום, שיוגשו בקרוב בגיליון־אישום נפרד נגד ידלין. תמורת זאת הובטחה לזמיר חסינות מפני תביעה על עיסקות אלה.

אחרי שנחתם ההסכם עימו, מסר אברהם זמיר עדות מלאה וכוללת נגד ידלין, שטח את כל פרשת העיסקות שנעשו בין השניים. כמה ימים אחרי שגמר למסור את עדותו, חזר זמיר אל ביתו בנווה־אביבים, החל בהמתנה למועד המישפט, שבו יצטרך למסור עדות.

שכין חדה

מה קרה לאחר מכן עדיין לוטה בערפל, שכן זמיר אינו במצב של מסירת עדות. אולם נראה כי גורמים שונים החלו לוחצים עליו שיהזור בו מעדותו המרשיעה.

גורמים אלה הוכיחו את עצמם בעבר בפריצה למישרדי השרברב, שגילה כי ידלין השמיד מיסמכים בביוב בביתו, וכן באיומים על עדים הקשורים במישפט.

עתה ניצלו הגורמים את האפשרות לאיים על זמיר, פתחו במסע המכוון לה־ביא להתמוטטותו. זמיר חשש לדווח למישטרה על איומים אלה, וכך החליט יום אחד כי הדרך היחידה לצאת מן הסבך היא לשים קץ לחייו.

הוא אהז בסכין חדה ויחתך את עורקי ידו השמאלית. ברגע האחרון הצילו את חייו, ומאז הוא מאושפז בבית־המרפא ומקבל טיפול פסיכולוגי למניעת נסיונות־התאבדות נוספים.

למרות שנסיון־התאבדות היא מעשה הריגי, שומרת המישטרה על המיקרה בסוד כמוס, מחשש פן ייוודע הדבר לעד מרכזי אחר, עורך־הדין חיים גושן. גם על גושן

קומיסיונים של התאבד

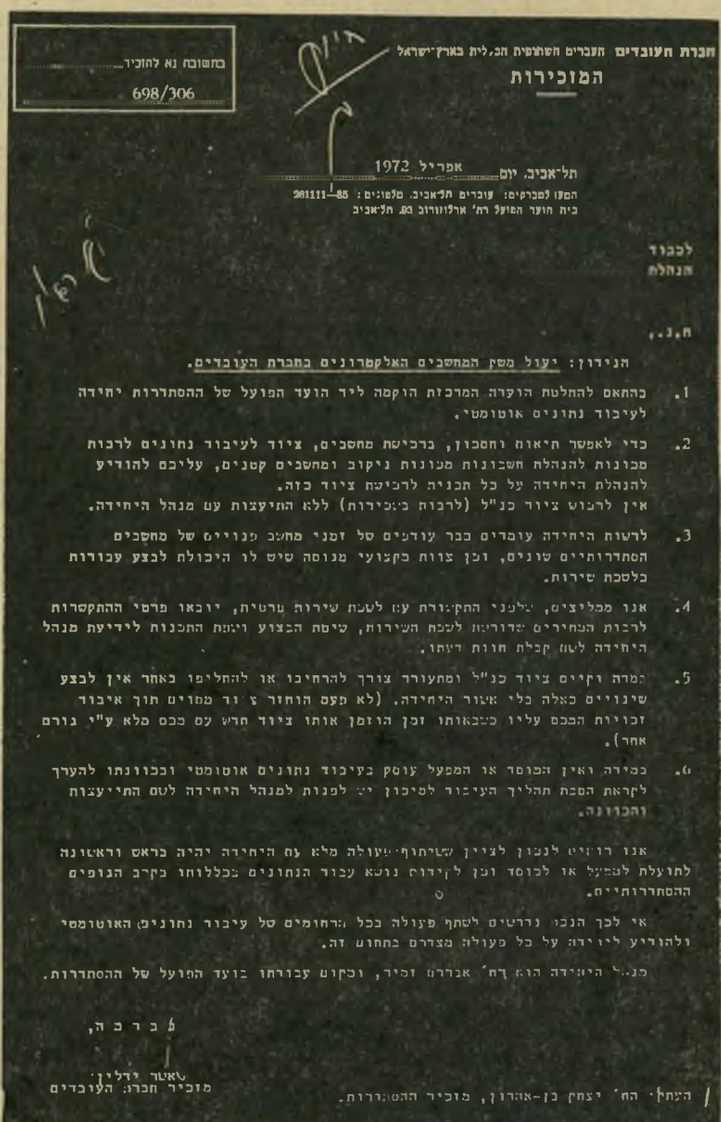

חברת העובדים הסתדרות הכללית בארץ־ישראל

המזכירות

בתשובה נא לזכיר

698/306

תל־אביב, יום אפריל 1972

המען למכתבים: עובדים תל־אביב. טלפונים: 85-281111

בית הועד המרכזי רח' ארלוזורוב 93, תל־אביב

לכבוד

הנהלת

ה.נ.,

הנידון: ניעול משק המחשבים האלקטרוניים בחברת העובדים.

1. בהתאם להחלטת הועדה המרכזת הוקמה ליד הועד הפועל של ההסתדרות יחידה לעיבוד נתונים אוטומטי.

2. כדי לאפשר תיאום וחסכון, ברכישת מחשבים, ציוד לעיבוד נתונים לרבות מכונות להנהלת חשבונות מכונות ניקוב ומחשבים קטנים, עליכם להודיע להנהלת היחידה על כל תכניה לרכישת ציוד כזה.
אין להעניק ציוד כנ"ל (לרבות בהשכרות) ללא התיעצות עם מנהל היחידה.

3. לרשות היחידה עומדים כבר עובדים של זמני מחשב מנוסים של מחשבים הסתדרותיים שונים, וכן צוות מקצועי מנוסה שיש לו היכולת לבצע עבודות כלשכת שירות.

4. אנו מכליצים, שלצרך התקשרות עם לשכת שירות עדשית, יובאו פרטי ההתקשרות להדות הנחירים שדרושים לשכת השירות, שיסת הצוות ויאום התכנות לידיעת מנהל היחידה לשם קבלת חוות דעתו.

5. המדה ויקיים ציוד כנ"ל ומתעורר צורך להחליפו או להחליפו באחר אין לבצע שינויים כאלה כלי אישור היחידה. (לא פעם הוחזר ציוד מחדים תוך איבוד זכויות הכסף עליו כשבאותו זמן הוזמן אותו ציוד חדש עם כסף פלא ע"י גורם אחר).

6. כמידה ואין הכוסר או המפעל עוסק בעיבוד נתונים אוטומטי ובכוונתו להערך לקראת הסבת תהליך העיבוד לפיכון יש לפנות למנהל היחידה לשם התיעצות והכוונה.

אנו רוצים לנצון לציין שתיתוף־פעולה מלא עם היחידה יהיה כראש וראשונה להועלת למעביל או לכוסד וכן ליחידות נוספות הנוקט עמדה נכללותו בקרב הגופים ההסתדרותיים.

אי לכך הננו נדרשים לשתף פעולה ככל האפשר עם היחידה בכל הנוגע לעיבוד נתונים האוטומטי ולהודיע ליחידה על כל פעולה מצדכם בתחום זה.

כנ"ל היחידה הוא רח' אברהם זמיר, וכקום עבודתו בועד הפועל של ההסתדרות.

ב ב ר כ ה,

אשר ידלין.
מזכיר חברת העובדים

העתק: ח' יצחק בן־אהרון, מזכיר ההסתדרות.

המיסמכים

הוראתו של אשר ידלין למוסדות ההסתדרות לעבוד רק דרך החולים טלביה הקובל על המחיר המופרז שגובה החברה של אברהם זמיר.

המתאבד

אברהם זמיר, מנכ"ל החברה ההסתדרו־תית מחשבים, שהיה מועמד להיות סגנו של מזכ"ל העבודה והפך עד־מדינה חשוב נגד אשר ידלין, בבית־החולים שם אושפז.

עסקים במילחמה

האפשרויות של ידלין גדלו כאשר התמנה בתחילת 1974 כיושב־ראש ההנהלה של קופת־חולים. אז פשוט הורה לכל מוסדות קופת חולים לעבור לעבוד עם מחשבים הסתדרותיים.

במרבית המיקרים לקחה מחשבים הס־תדרותיים יותר כסף מאשר לקחו חברות אחרות, שעשו אותה עבודה עצמה לפניה. כך, למשל, כתב מנהל בית־החולים בטל־ביה, דוד הרפז, בינואר 1975, מיכתב שבו הוא קבל כי מחשבים הסתדרותיים גובה ממנו 4100 לירות לחודש תמורת שרות, בעוד שחברת חשבונות מיכון משה רן גבתה עבור אותה העבודה רק 400 לירות לחודש. הרפז ביקש כי קופת חולים תק־ציב לו את תוספת ההוצאה הדרושה לתש־לום למחשבים הסתדרותיים. קופת חולים הקציבה את המבוקש ללא בעיות.

בין ידלין ואברהם זמיר היו עסקים משותפים לרוב. כאשר התחיל ידלין ב־הקמת המרכז הרפואי בתל־ברוך, הקרוי מדיקל סנטר, היה צורך בדירה למישרדים לצוות ההקמה. היתה דירה פנוייה של אהובתו, טליה ליבני, ברמת־אביב, ודירה

(המשך בעמוד 20)

קומיסיון סמוי

אברהם זמיר נמנה על הכוחות ה־צעירים בתחום המישקי, שמזכיר חב־רת העובדים לשעבר, אשר ידלין, עודדם וטיפחם. הוא התעניין בתחום המחשבים, וב־1971 שיכנע את אשר ידלין שכדאי לחברת העובדים להקים חברה משלה, ש־תעסוק במתן שרותי־מחשב לכל מיפעלי ההסתדרות. הרעיון היה בריא וטוב, ולכן לא היו קשיים לידלין להשיג את הסכמת הוועדה המנהלת של חברת העובדים. ב־דצמבר 1971 נרשמה כחוק החברה מחשבים הסתדרותיים, כאשר חברת העובדים היא בעלת־המניות היחידה שלה, ואברהם זמיר הוא מנהלה הכללי.

עדותו של זמיר במישטרה חסוייה עדיין, אולם נראה כי הושגה בין ידלין לזמיר אותה הבנה שהיתה בין ידלין לגושן. בהסכם בין גושן לידלין נקבע כי תמורת החזוק שידלין ימסור לגושן מטעם חברת העובדים לקופת חולים, ישלם גושן ליד־לין 15% משכר־הטירחה שיקבל. ברור כי לידלין היה עניין לשלם לגושן שכר טיר־חה מכסימלי על חשבון מוסדות חברת העובדים.

באפריל 1972 הוציא אשר ידלין חוזר רשמי מטעם חברת העובדים אל כל המיס־עלים והמוסדות של חברת העובדים. ב־חוזר מסר כי אין לבצע כל עיסקה או התקשרות בתהום רכישת או שכירת מח־שבים, אי עבודות שרות במחשבים, בלי אישור אברהם זמיר. ידלין צירף לחוזה את השפעתו האישית, לחץ על כל מוסד שיכול היה ללחוץ עליו כי יעבוד באמ־צעות זמיר.

מבלי להתיחס כעת לקבלת ההוצאות הנ"ל – כלומר, 4100 לירות לחודש למחשב ההסתדרותי לקופה 400 לירות לחודש שדרש מאתנו "וחשבונות מיכון משה רן בע"מ" מירושלים, מבקש אני ניסך לדאוג מהה. גרתון יאשר לי את ההוצאה הנ"ל (8 × 4100 לירות = 32.800 לי)

כתוספת לשנת הטפים זו.

פרשת ידלין

(המשך מעמוד 19)

זו נשכרה על־ידי מחשבים הסתדרותיים, שהעבירה אותה מייד לצוות־ההקמה של המרכז הרפואי. כך מנע ידלין התקשרות ישירה בין קופת חולים לרכוש של אחוזתו, ומנע ריגונים.

עיסקות אחרות ותמוהות נוגעות להקמת המכון לבדיקות רפואיות מור, שהוקם על־ידי סולל־בונה בגיבעתיים. משום־מה נרכש הציוד הרפואי למכון זה על־ידי חברה בשם יעל, העוסקת בשרותי־מחשב. חברה זו, ומנהלה ברוך צור, יהיו במרכז עדותו של זמיר.

חברת יעל נוסדה בשנת 1963, ומניותיה היו בבעלות ברוך צור. ידלין הכיר את צור, ובשנת 1972 נחתם הסכם בין יעל לחברת העובדים, שלפיו רכשה האחרונה 40% ממניות יעל במחיר של 400 אלף לירות. מחשבים הסתדרותיים קיבלה גם אופציה לרכוש עד 75% ממניות יעל, במחיר של 10 אלפים לירות לכל אחוז שתרכוש. נקבע כי יעל תשלם למחשבים הסתדרותיים דמי ניהול בסך 5% מן המחזור הכללי, או 10% מן המחזור שתקבל מחברות הסתדרותיות.

ב־14 באוקטובר 1973, בעיצומה של מילחמת יום־הכיפורים, נחתם הסכם שלפיו העבירה מחשבים הסתדרותיים ל־קופת חולים את מחצית מניותיה ביעל, תמורת 258 אלף לירות, ועוד הילוותה ל־יעל 75 אלף לירות. במארס 1976 כבר היו לקופת חולים ולמחשבים הסתדרותיים ביחד 62% ביעל. חברת יעל לא היתה ריווחית במיוחד, אולם בכל עיסקות המניות הללו הרוויח מישהו קומיסיונים. המישטרה חושדת כי העיסקות הלא־ברורות הללו היו אמצעי להעברת שוחד ל־ידלין, ועל כך מסר עדות אברהם זמיר.

זמיר עצמו אינו טלית שכולה תכלת. מצוויות עדויות רבות האומרות שניהל את החברה בפרוטקציה, איכלסה בבני־מישפחה והפכה לחברה כושלת.

כבר לפני שנה החליטה חברת העובדים למעשה על העברת החברה לקונצרן תיעוש ההסתדרותי, תוך סילוקו של זמיר. משום־מה שיכנע זמיר את מזכיר ההסתדרות, ירוחם משל, לאשר לו דחייה של העברת החברה לתיעוש, וזמיר יצא לחו"ל, לצרכי השתלמות כביכול.

מייד כשחזר פרצה סערת ידלין, ובימים אלה הפכה החברה לכלי שאין בו חפץ.

יגאל לביב

העם

כל המדינה קרקס

שמעון פרס מתחרה בישראל ישעיהו על תפקיד השחקן הטוב ביותר בין העפקנים

ההתמודדות בין שמעון פרס ליצחק רבין על המועמדות לראשות הממשלה מגיעה כבר לגדר פארסה. השבוע עבר פרס את כל השיאים בתחום זה.

כל הארץ התפוצצה מצחוק למראה כתבת הטלוויזיה של הכתב אורי גולדשטיין, בה רואיין יו"ר הכנסת ישראל ישעיהו, שהפך לשחקן בסרטו של מנחם גולן על מבצע אנטבה. הצופים לא יכלו להאמין למשמע אוזניהם כשישעיהו סיפר כי מילא את הוראותיו של האיש שביקש ממנו לשחק. כשנשאל מי האיש לא ידע ישעיהו אפילו לנקוב בשמו. שר־התחבורה גד יעקובי, שהתגבד אף הוא לשחק את עצמו בסרט, נרתע מהלעג הציבורי וביקש מגולן להוציא אותו מהעניין.

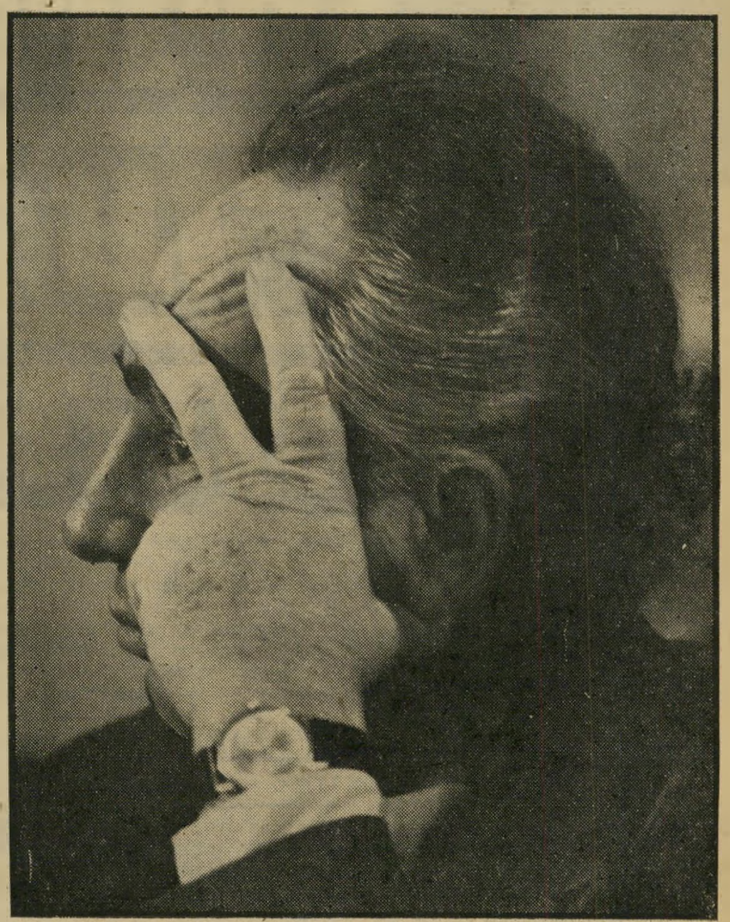

שחקן פרס

„לא לקפח את מישרד־הביטחון!"

אלא שישראל ישעיהו וגד יעקובי לא היו האנשים היחידים בצמרת שהפכו לשחקנים בסרטו של מנחם גולן. הרימון טלפונים, סגרו דלתות, יצאו ונכנסו אל חדרים, וכל זאת על מנת להיות מונצחים ולוא רק פעם אחת בימי חייהם על מסך הצוללוייד בסרט עלילתי מסחרי.

גולן לא היסס להרים טלפון אל דובריהם של האחמי"ם ולבקש מהם רשות לצלם את הבוסים שלהם. הוא ידע שהם לא יוכלו לעמוד בפני הפיתוי — ביחוד בשנת בחירות.

האחמי"ם לא רק הסכימו להצטלם, הם מצאו לעצמם יום מיוחד בשבוע, פינו את שולחנם העסוק, הפקירו את פניהם לידיה האמונות של המאפרת והפכו לשחקנים.

התוצאות איכזבו. אחד שמשום מה נשכח ע"י מנחם גולן היה שר־התחבורה שמעון פרס. אליו לא פנה הבמאי מפני שלדעת התסריטאים אפשר היה ככל הנראה להסתדר בלעדיו. מי שלא חשב כך היה שר־התחבורה עצמו. דוברו ועוזרו, נפתלי לביא, מיהר לטלפן אל משרדיו של מנחם גולן בתל־אביב ולמחות על כך שחלקו של שר־התחבורה בסרט קופח. העם בישראל עוד יחשוב, חס וחלילה, שרק לרבין מגיעה ההתהילה על מבצע אנטבה. הוא דרש כי השר יצולם ויהי מה, בדיוק כמו ראש־הממשלה יצחק רבין. בלי הפרת ליות.

גולן הסכים. בשבוע שעבר אחרי שהסתיימו כל שאר צילומי הסרט התקיימו הצילומים בלישכתו של שר־הביטחון.

אולם למרות שרבים סבורים כי פרס הוא השחקן הטוב ביותר בממשלה, הבמאי לא היה מרוצה מהתוצאות ופרס נאלץ לחזור שוב ושוב על פעולותיו עד שהושגה התוצאה משביעת הרצון.

כמה מאנשי הצוות לא יכלו להתאפק. הם לא האמינו למראה עיניהם; שר־הבטחון של מדינת־ישראל המתכונן להתמודד על תפקיד ראש־הממשלה עושה מעצמו צחוק. הם יצאו לפרוזדור ורק שם פרצו בצחוק.

האמת ההיסטורית. ואז הגיע הרגע בו החבקש השחקן המקצועי, יהורם גאון, המגלם את דמותו של סגן־אלוף יוני נתניהו בסרט, להיכנס אל השר ולהביא לו ניירות לאישור. יהורם התכונן נפשית לתפקיד חייו: צילום משותף עם שר־הבטחון האמיתי והאותנטי. אולם כאן התערב נפתלי לביא. האמת ההיסטורית היתה חשובה לו. הוא טען כי יוני מעולם לא הביא שום ניירות אל שר־הבטחון. היה זה הוא, בכבודו ובעצמו, שהביא את הניירות לחתימה לפרס.

„יש להגדיל את חלקו של מישרד־הביטחון, לא ייתכן שאנחנו נקופח," טען הדובר. יהורם הנדהם הסכים לוותר על ה„שוט" לטובתו של לביא שנכנס גם הוא, יחד עם פרס, להיסטוריה המצולמת של מיבצע אנטבה.

מאז פרסום הכתבה הטלוויזיונית בנושא אפופים צילומי האנשים החשובים בסרטו של גולן בסודיות. גולן חושש כי פרסום יגרום לשרים להתחרט על שהסכימו להופיע כשחקנים בסרט מסחרי ולשחק את עצמם, כפי שקרה לגד יעקובי.

אבל אצל פרס אין סיכוי שזה יקרה. שר־הבטחון דוגל באימרה האמריקאית הידועה: „לא חשוב מה כותבים עליך בעתון, העיקר שכותבים את שמך נכון" ובנוסח פרס: „לא חשוב איך אני נראה ומה אני אומר, העיקר שכמה שיותר אנשים רואים אותי ויודעים מי אני."

הממשלה

סמינר מקוצר לשרים

המהומות במצריים הן כתובת שיש על הקיר

ממשלת ישראל התכנסה כדי לשמוע דיווח מדיני מפי שר־החוץ. הנושא: המהומות במצריים.

שר־החוץ העמיק חקר, חדר לעובי הקורה ומסר את מסקנותיו השקולות לשרים הקשובים: יתכן שזה טוב, אבל יתכן גם שזה רע. ולפי גירסה אחרת: יתכן שזה רע, אבל יתכן גם, לעומת זאת, שזה טוב. יתכן כי המצב הכלכלי הרעוע במצריים יכריח את הנשיא אנוואר אל־סאדאת להתרכז בענייניי פנים. אבל יתכן גם שביגלל המצב הכלכלי הרעוע יפתח הנשיא סאדאת בהרפתקות צבאיות.

אף שר אחד מן הנוכחים לא פרץ בצחוק, לשמע המסקנות המלומדות של שר־החוץ, שכל כתבלב ממדרגה עשירית בעיתון־ערב יכול היה להגיע אליהן בכוחות עצמו. הרדיו והטלוויזיה שידרו אותן במלוא הרצינות, בדיווח על ישיבתה השבועית של ממשלת ישראל.

פרשן לאומי עליון. המחזה כולו היה רק אישור נוסף לכך ששר־החוץ הפך מעין פרשן לאומי עליון, תחת לנהל מדיניות, ושממשלת־ישראל הפכה מעין סמינר לאומי, בדרגה של שנה ראשונה באוניברסיטה.

אבל הנושא היה רציני — אולי רציני מדי מכדי להשאירו בידי מישרד־החוץ.

מזה חודשים רבים הזהירו ידידי ישראל, הבקיאים במצב במצריים, מפני התפוצצות קרובה בארץ היאור. נאמר כי מצבו של סאדאת הולך ונחלש. הסיבות:

● בעיקבות מילחמת יום־הכיפורים התעוררו במצריים תיקוות מוגזמות מאד. הנשיא והציבור האמינו כי עתה יזרמו המיליארדים לארצם, שמשקיעי־הון בינלאומיים יעמדו בתור כדי להשקיע בה את כספיהם, ששורה של ערים פורחות חדשות תקום לאורך התעלה הפתוחה. תיקוות אלה התבדו במהרה.

● מדי שנה גדלה האוכלוסייה המצרית במיליון ורבע נפשות נוספות, שאין אפשרות לכלכלן.

● קאהיר הפכה „כלכותה של המיזרח התיכון". העיר חדלה מלתפקד, שרותיה מתפרקים, היא נחנקת תחת עומס של מיליוני תושבים חדשים, הנוהרים אליה מן הכפרים מוכי־העוני.

● כדי להמריץ השקעות זרות ולרכוש את לב המעמד העליון המצרי, נטש סאדאת את הסוציאליזם (החלקי) של גמאל עבד־אל־נאצר וחזר למישטר קפיטליסטי מערבי. הדבר לא הביא מרפא לכלכלה, אך הגביר את המרירות בקרב ההמונים, הרואים בעיניהם קומץ של מתעשרים המשופעים בכל טוב, בעוד העם רעב.

● תקציב־הביטחון הענקי, הדומה לזה של ישראל, מונע פיתרון לבעיות האלה.

● הצבא, שהוא המישענת העיקרית של סאדאת, לא קיבל את הנשק האמריקאי שהובטח לו על־ידי הנרי קיסינג'ר, ובקרב הקצונה הולכת וגוברת ההתמרמרות על סאדאת, על כי אינו דואג לצורכי הצבא.

להתפלל למען סאדאת? כל זה יצר מצב של תסיסה. הסכנה חמורה במייוחד כשיון שיש מישהו המעוניין לנצלה. אחרי גירוש הסובייטים ממצריים, והצטרפות ארץ־הגילוס לגוש המערבי, זוממים הסובייטים נקמה. מנוי וגמור עימם לחזור לעמדות־ההשפעה שמהם הם סולקו.

הסובייטים לא יכלו לבדם לקומם מאות אלפי מצרים, ולהביא להתנגשויות שבהם ניספו קרוב למאה איש. אבל הם יכלו לתרום להתקוממות הספונטאנית, לספק לה מנהיגות ולהעמיד לרשותה את השמאל המצרי, שאינו חזק כדי לבצע מהפכה, אך שגם אינו חסר־אונים לגמרי.

במערב נראו המהומות המצריות ככתובת על הקיר. נפילתו של סאדאת עלולה לשבור את החומה האמריקאית, שהוקמה במרחב על־ידי קיסינג'ר בארבע השנים האחרונות בעמל ובסבלנות, נידבך אחרי נידבך. מה גם שאחרי נפילתו עלול להשתחרר במצריים תוהו־ובוהו. אין לו יורש מוכן. האנשים הידועים כיום — כגון שר־המילחמה עבד־אל־האני גאמסי וסגן־הנשיא חוסני מובארק — תלויים בסאדאת, וייעלמו יחד עימו.

ידידים מרחיקי־ראות הזהירו את ישראל וביקשו ממנה: עיזרו לסאדאת להחזיק מעמד! תנו לו הישגים, שבעזרתם יוכל לשכור על שילטונו. לכו עימו לז'נבה. אפשרו לו להופיע כמי שמביא גאולה לעם הפלסטיני.

בין היועצים היו לא רק אנשי וושינגטון, אלא גם מדינאים אירופיים, כמו ברונו קרייסקי המפוכח, הקאנצלר האוסטרי*, ש־הוא ידידו של סאדאת.

סוף פיתאומי. בפני מדינאי ישראל היתה הברירה: לתמוך בסאדאת — או לנצל את חולשתו כדי לסחוט ממנו ויתורים, שאך יחמירו את מצבו. נראה כי נתקבלה ההחלטה לנקוט את הקו השני — אם בכלל נתקבלה החלטה כלשהי.

גם השבוע הצליחו „החוגים המדיניים" בירושלים להסתיר אך בקושי את שימחתם על מאורעות קאהיר. היה נדמה להם כי הדבר יביא להחלשת הלחץ על ישראל. מצריים חלשה, הטרודה בבעיותיה הפנימיות, אינה יכולה לפתח „מיתקפת־שלום" די חזקה כדי להכניע את ממשלת ישראל.

אך יתכן שזהו חישבון מוטעה. ברור כי בטווח הארוך זהו חישבון הרה־סכנות.

אם יהיו האמריקאים ערים לחומרת המאורעות במצריים, הם יגבירו את הלחץ על ישראל ויתבעו ממנה לגשת מייד לצעדים משמעותיים, שיעלו את יוקרתו של סאדאת. למשל: הופעה בז'נבה על־פי הצעותיו של סאדאת.

אם לא תהיה התקדמות מרשימה, שתחזק את סאדאת, עלול לקרות אחד מן השניים:

● נפילת סאדאת ועליית דיקטטורה צבאית חדשה, אולי פרו־סובייטית, העלולה ליצור מצב חדש של אי־ודאות ומתיחות.

● שינוי הקו על־ידי סאדאת עצמו, ונקיטת קו קיצוני חדש.

כך או כך, עלול עידן סיכויי־השלום להגיע לסוף פיתאומי.

---

* אורי אבנרי השמיע אזהרה זו במאמרו „להתפלל למען סאדאת?" (העולם הזה 2017, מיום 20.4.76).

בלי תוויות, בבקשה!

בוא לפגוש את אורי אבנרי

בוא ודבר על כוס קפה!

אורי אבנרי יקיים ביום השני חקרוב, ה־31 באר, משעה 8.00 עד שעה 10.00 בערב, חוג פתוח בגלריה מ. רוס, גורדון 19, תל־אביב.

הוא ישיב לשאלות על הכוונות, הרעיונות והתוכניות של סיעתנו בכנסת הבאה.

אם אתה מעוניין להציג את השאלות המטרידות אותך, לברר, להקשיב — אתה מוזמן.

* בתערוכה: מעבודותיו של ג'יימס קוואנייאר.

אם אתה שייך לימין או לשמאל? — זאת היתה אחת השאלות הראשונות שהוצגו לי לפני 11 שנה, כאשר התייצבתי לראשונה לבחירות.

עניתי אז: „אין אנחנו משייכים את עצמנו לא לשמאל, לא לימין ואף לא למרכז."

היו שראו בכך התחמקות אלגנטית. היו שסברו שזהו טכסיס־בחירות מוצלח. אך אני התכוונתי לכך ברצינות.

חזרתי על פסוק זה פעמים רבות מאז. אני רוצה לחזור עליו גם הפעם.

הסוואה והשמצה

מושגים „שמאל", „ימין" ו„מרכז" שייכים למפה מסויימת. מפה ברורה, פשוטה, שבה כל דבר וכל איש נמצא במקומו הנכון.

זוהי מפה אירופית, מראשית המאה הנוכחית.

הימין הוא בעד „יוזמה חופשית", בעד מילחמת־הכל־בכל, בעד רווחים גדולים לבעלי־הון, בעד פועלים ממושמעים המסתפקים בשכר נמוך, בעד „מישמעת", בעד לאומנות.

השמאל הוא בעד הלאמת אמצעי־הייצור, בעד תיכנון כלכלי כללי, בעד התערבות המדינה בכל ענייני החברה והמשק, בעד רווחים נמוכים לבעלי־הון (כל עוד הם ישנם), בעד שכר גבוה לפועלים, בעד „שיוויון," בעד גישה בינלאומנית.

במשך הזמן התבלבלה המפה גם ב־ארצות המערב. תנועת־העבודה בארצות־הברית היא ימנית ושמרנית, והיא בעלת־ברית נאמנה לשרותי־הביטחון ברדיפת „שמאלנים". באיטליה ישנם בעלי־הון המוכנים בהחלט להיעזר בקומוניסטים, כדי להפיל את שילטון הבורגנים־הזעירים באמצע, הבולמים רפורמה כלכלית.

אבל אני טוען כי במציאות של ישראל, אין למושגים האלה שום משמעות, והם משמשים בעיקר להסוואה, לבילבול היוצרות ולהתחמקות מבעיות.

קופת העסקנים

נקח, למשל, בעייה מעשית כמו קופת־החולים.

באירופה, אין תביעה יותר „שמאלית" מאשר הדרישה לכונן שרות־בריאות ממלכתי אחיד הניתן חינם לכל. כינון זה שרות הזה היה ניצחון היסטורי לשמאל הבריטי. בארצות־הברית לוחם הימין בדרישה זו בשצף־קצף, ומי שאינו מת שם ממחלה, מת מהתקף־לב למראה חשבון הרופא.

והנה, בישראל, כאשר תבעתי לפני 11 שנה את הלאמת קופות־החולים ויכינון שרות־בריאות ממלכתי אחיד, נפתחה עלינו התקפה מאוחדת של השמאל. הכריזו עלינו כעל אנשי ימין, פאשיסטים ממש. שר־הבריאות ה„שמאלי", ישראל ברזילי המפ"מי, הודיע בכנסת בשימחה גדולה כי „אורי אבנרי נשאר לבדו במערכה זו, והוא החייל האחרון שנותר." כל המיפלגות, מחרות ועד רק"ח, קיבלו אז את המצב הקיים.

האם זה „שמאלי" לקיים מצב זה? ואולי זה „שמאלי" להפוך את הקערה על פיה?

איני יודע, וזה גם אינו מעניין אותי. איני מתכוון להילחם על הגדרת המושג „שמאל". אבל אני מתכוון להילחם בכנסת הבאה, אם אהיה חבר בה, למען הלאמת קופות־החולים וכינון שרות־בריאות ממלכתי חינם לכל.

סטאלין הליברל

וגמה אחרת: בורות־חובה. בעולם המערבי, הזכות לשבות ולהשבית היא זכות־יסוד אנושית. אי־אפשר להכריח אדם לעבוד, אם אינו מרוצה מתנאי־עבודתו. הפרת זכות זו פירושה עבודת־כפייה, או סתם עבדות.

המדינה הטוטאלית מתנגדת לזכות זו, ומחסלת אותה בכוח. מבחינה זו אין הבדל מעשי בין ה„ימין" הקיצוני, הפאשיסטי, ובין ה„שמאל" הקיצוני, הקומוניסטי. מי ששבת באיטליה של מוסוליני זכה בטיפול באלות ובשמן־קיק, ומי ששבת ברוסיה של סטאלין נדד ל־סיביר.

נגד הקצוות האלה התאחדו הליברלים האמיתיים והסוציאליסטים הדמוקרטיים. בעיני אדם ליברלי, חופש המאבק המיקצועי הוא זכות מובנת מאליה, ערך־יסוד שאין עליו ויכוח. הקפיטליזם הנאור הגיע למסקנה כי פועל מרוצה, הרוצה בטובת המיפעל, שווה יותר מאשר פועל ממורמר, המקבל שכר נמוך. על רקע זה צמחו הרבה רעיונות חיוביים, כגון שיתוף הפועלים בריווחי המיפעל, חלוקת מניות, ועוד.

בארץ, כאשר לחמתי בכנסת בעקשנות נגד כל רעיון של „בורות חובה", הוּדבקה לי תווית של „שמאל" קיצוני. ה„ליברלים" שלנו רואים בבורות אידיאל עליון, והם ימלאו מחר את בתי־הסוהר בפועלים שובתים. אולי ייאלצו, מחוסר מקום, לפתוח עבורם מחנות־ריכוז ליברליים. מסתבר כי „ליברליזם" ישראלי יכול לאמץ לעצמו בקלות את תפיסת סטאלין, לפחות לגבי זכות־השביתה.

השבוע החליט הוועד הפועל של ה־הסתדרות לתת את ידו ל„בורות מוסכמת", בידעו היטב שזהו הצעד הראשון לקראת בורות־חובה. האם הוא „שמאלי" או „ימני"?

תהום וקבר

בעייה הסוציאלית בה"א הידיעה של ישראל היא בעיית הפער העדתי. התהום הזאת עלולה להפוך, ברבות הימים, קבר החברה הישראלית.

סתימת הפער החברתי היא, על־פי המסורת המערבית, דרישה „שמאלית", מפני שהשמאל דוגל ב„שיוויון". אולם הרוב העצום של בני עדות־המיזרח בשכונות־העוני מצביע בעד מנחם בגין. פרשן אירופי, שיבדוק את הסיסמות והסיגנון של „הפנתרים השחורים", יתקשה מאד להחליט אם הם שייכים ל„ימין" הקיצוני או ל„שמאל" הקיצוני. העלינו על־כך עשרות הצעות בכנסת, האם זה „שמאלי" או „ימני"?

אינני יודע, וזה גם לא איכפת לי. איכפת לי לשים קץ להסתה הגיזענית־העדתית המפרקת את המדינה, להחזיר לבני „עדות־המיזרח" (איזה מונח מתועב!) את ההרגשה שהם שותפים מלאים במדינה הזאת, ולתת לכל אדם בישראל הזדמנות שווה לפתח את מלוא יכולתו וכושרו. על כך לחמנו בכנסת, ואם תינתן לנו ההזדמנות — נילחם שוב. בלי תוויות.

לעבוד ולהרוויח

והי, בעצם, כל בקשתי: בלי תוויות.

הייתי שמונה שנים בכנסת. השתתפתי בדיוניה יותר מכל חבר־כנסת אחר. לא היה כימעט דיון, על נושא פנימי או חיצוני, שלא השתתפתי בו. עליתי על הדוכן יותר מאלף פעמים, פי עשרה יותר מחבר־כנסת ממוצע.

מאלף נאומים אלה, יותר מן החצי היו מוקדשים לנושאים סוציאליים. הם רשומים ב„דברי הכנסת".

אף אחד מן הנאומים האלה לא היה „אידיאולוגי". בכל אחד מהם הצעתי הצעות מעשיות, לפי מיטב הבנתי ומצפוני. אני מוכן להגן עליהן, להתווכח עליהן, להילחם עליהן. אבל אין אני מוכן להגן על תווית שהדביקו לי.

תבעתי שכר גבוה, וגם מוסר־עבודה גבוה. תבעתי חופש מירבי ליוזמה חופשית יצרנית, וגם מילחמת־חורמה בהון השחור. תבעתי פירוק השילטון הביורוקרטי בהסתדרות והחזרת השילטון בידי אגודות המקצועיות לעובדים. תבעתי קיצוצים דראסטיים בתקציב המדינה ופירוק האחוזות המיפלגתיות. תבעתי מילחמה בלא־רחם בכל גילוי של אפלייה עדתית, והייתי, אולי, ה„פמיניסט" מס' 1 של הכנסת, גם בתקופה ששולמית אלוני היתה ח"כית מפא"יית.

האם הייתי „שמאלי", „מרכזי" או „ימני"?

יותר מכל נאבקתי בכנסת למען ניהול מדיניות־שלום תכליתית, כדי ליצור את התנאים שיאפשרו לצמצם את תקציב־הביטחון, מבלי לסכן את ביטחון־המדינה. והרי זהו הנורם, המשבש את כל המושגים המקובלים של „ימין" ו„שמאל".

מדינה המוציאה קרוב ל־40% מן תוצר הלאומי הגלמי שלה על ביטחון, ושבה כל אדם רביעי בגיל־העבודה רתום בצורה זו או אחרת למאמץ הביטחוני, אינה יכולה לפתור את בעיותיה הסוציאליות. אין היא יכולה להעניק קיום הוגן לזקן, לנכה, לחולה־הגוף.

מי שפועל למען השלום נחשב בישראל „שמאלי". זוהי שטות גמורה: יש הרבה אנשים ליברליים, „ימניים", המוכנים להביא קורבנות למען השלום. אי־אפשר להיות ליברל אמיתי, ולתמוך בדיכוי בני העם השני. קשירת המושגים „שמאל" ו„שלום", הוא עוול לעניין השלום. אך צריך להיות ברור כי לא תיתכן רפורמה סוציאלית אמיתית בלי צימצום העומס הביטחוני — דבר שניתן לעשותו רק במיסגרת של שלום.

אדם בן־חורין

מעבר לכל הסיסמות והמליצות, שבאו לסבר את אוזניהם של כסילים, קיימת השאלה המרכזית של דורנו: האם אתה בעד יוזמה חופשית („ליברלית") או בעד תיכנון ממלכתי („סוציאליסטי")?

אני מקנא בכל אדם המסוגל להשיב על כך בחמש מילים. אחשוד בו שהוא רמאי או טיפש.

אני דוגל באופן קיצוני בחופש היוזמה. מבחינה זו אני ליברל מושלם. אינני מאמין שניתן להקים משק פורח ומשגשג באמצעות ביורוקרטיה. לא נמצא עדיין תחליף לרצונו של האדם־הפרט להחליט קדם, להגשים את יכולתו, להשיג הישגים. כל מישטר, שדיכא פוטנציאל כביר זה, אינו מתפקד.

לעומת זאת, אין המדינה המודרנית יכולה להתקיים ולהתקדם בלי תיכנון ממלכתי. יוזמה חופשית שפירושה הון שחור וחברות ואדוציות פסולה בעיני, כשם שפסולה היוזמה החופשית של הפושעים וסוחרי־ההירואין. המדינה צריכה לקבוע את היעדים הרצויים לחברה, והיא צריכה להביא לכך ש כ ד א י לאדם לפעול לטובת יעדים אלה, כאדם בן־חורין.

איך ליישב בין שני צרכים סותרים אלה? איך להבטיח שילטון ממלכתי בשטחים המחייבים מונופולים, ויוזמה חופשית בשטחים שבהם היא יעילה ומועילה? איך להפעיל תיכנון ממלכתי מבלי לדכא את הפרט?

אין תשובות פשוטות. כל תשובה אידיאולוגית היא תרמית. יש לקבוע עקרונות וערכים, ולהתמודד עם כל בעייה.

איזו תווית להדביק לגישה זו? אחד מידידי טוען שאני סוציאליסט אמיתי. אחר נשבע שאני הליברל האחרון שנותר בזירה הציבורית. אנשי השמאל טוענים שאני איש ימני. אנשי הימין קבעו מזמן שאני שמאלני ראדיקלי ומסוכן.

ולי עצמי יש רק מישאלה אחת: עזבו אותי עם התוויות!

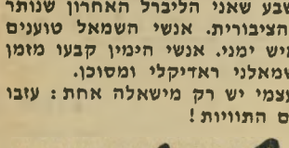

כך אומרים

„שלטון חסר בטחון עצמי"

במאמרה „האח הגדול קורא ומאזין" מתייחסת ח"כ שולמית אלוני, לתגליתו של כתב שידורי ישראל, על בדיקת מיכתבים על־ידי הצנזורה, ודיווח תוכנם של מיכתבי עולים חדשים להנהלת משרד־הקליטה.

„שלטון הקורא את המכתבים שלנו, המאזין לשיחות שלנו, המצנזר את הכרטיסים והמחוות, האיסר על מרים ללמד מספרים ומספרי־עזר שלא אישרו על־ידו, והמאיים בעינש על מורים שיעזו להשתמש בספרי־עזר לא מאושרים ומבוקרים מראש; שילטון המאשים את העיתונות בתוצאות מהדליו שלו וכשל המוסדות לדווח על כך; שילטון הקובע, במסורת החינוך שלו, כי בבית־הספר ילמדו רק לפי הוראות שני המדעי אך לא בכרוז המדע, כדי שהילדים לא יחקרו יותר מדי ולא יבקרו יותר מדי, ולא יפגעו חלילה באמונות תפלות ובדיעות קדומות ומקודשות — שלטון כזה אינו דמוקרטי. זה שלטון חסר ביטחון עצמי וחסר ביטחון כאזרחים..."
(ידיעות אחרונות)

סיבוב כפר־סבא

דן מרגלית, מתאר בכתבה את רשמיו מחופשת־מולדת שעשה בישראל, ובין השאר הוא מביא סיפור בלתי־ידוע על אשר ידלין: „פרשה זו הזכירה לי שיחת רבית שקיימתי עם ידלין בשנות ה־60. כאיתן שנים רוחה טענה כי שיטתו הכלכלית של פינחס ספיר המנוח משחיתה את המשק הלאומי. „הבן," נהג אז ידלין לומר, „מישהו רוצה לומר כי אני הושחתי מזה שאני נוסע בשבת בכביר אל ספיר לכפר־סבא?"
(הארץ)

הצבועים והצביעות

במדורו „הצד הרביעי של המטבע" מתייחס יהונתן גפן בחרוזים למחול־הצביעות אותו מחוללים פוליטיקאים על קברו של אברהם עופר, וכותב גפן בין השאר בשירו:

„כל השקרנים אמרו שהיא היה אדם הגון / ביום כי התאבד שר־השיכון / חשפה המשטרה עוד חצי גרם חשיש בשולי הבחימה, / וכוכבי הטלוויזיה לכ־ שי עיניות־אבל וקמטי־כבל ותיוך של קוסאמק, / וכל הצבועים והצבועות הגיעו ראשונים וראשונות / לנחם את היתומים ולהצטלם עם האלמנות, / עד שפתאום השתרר שקט לכבוד הגיגן / וליוזה קם ואמר: „הרוצה נמצא כסלוני". / נשמי ברכה ירדי ברוב חלקי הארץ כשנפיק קטן של אקדח טוטו נפקע ברעש שנשבר, / והברק האיר את פניו המתים של שר־ השיכון לשעבר. // בכפת אחת נפסקו ההלוויכים המשפטיים נגדנו נגדו / כל אלה שאתמול זרקו בינו בפניו אמרו שהגיע הזמן לנקות איתו. כל אלה שרצו לגמור איתו כשר / אמרו פתאום: „מלבר זה שהוא היה וקר, הוא גם היה חבר!" / והנשמים שקוחו בחשוך כיכו על ראש השקרנים / את נחלי הכיבוע הבועך... ראש־הממשלה אמר: „ממש קשה לתאר כיצד אנחנו מרגישים." / „כולנו אשמים," אמר הוגה־דעות טיפש בכבית־קפה של טיפשים. / ואז כל שר הואיל לשחוט דמ־ עה אחת מתוך עיניו / כאת מחאה והז־ דהות וכעיקר כאות התפרקות מרגשות אשמתיו..."
(מעריב)

עם אחד

האופן בו מוצגת מדינת־ישראל בפיר־סומי המגבית היהודית המאוחדת, הביא את נחום ברנע, להתייחס לסיגנון המצוי בחוברת שהפיצה המגבית המאוחדת ב־כותרת „אנחנו (עם) אחד," בה כתוב בין

אשר ידלין: „מישהו רוצה לומר כי אני הושחתי מזה שאני נוסע בכל יום שבת בבוקר אל פנחס ספיר לכפר־סבא?"

השאר:

„(בישראל) חינוך חינם נפסק בכיתה ט'. היום עומה למלצר משכורת של חודש לשלוח ילד אחד לבית הספר. בני העשר בישראל משלמים את מחיר הקיום... בגיל 12 הם מעשנים סיגריות... בגיל 15 הם משתמשים בחשיש ומאריחואנה... הם מס־ תיבבים ברחובות באפס מעשה ושוכרים בקבוקים... הזנות בין נערות יהודיות ה־ גישרות מכתי הספר גדולה בירושלים ו־ בתל־אביב... בישראל יש 1500 מכורים לסמים קשים ששמותיהם ידועים. כל שנה מצטרפים לרשימה זו 150 צעירים נוס־ פים..."
(דבר)

השינוי הדמוקרטי של הפילדמרשל פילסוצקי

בראיון שערך רפאל בשן עם מנהיגה הקשיש של מפ"ם, יעקב חזן, הסביר חזן כמה ממגיעיו לשותפות עם מיפלגת העבודה:

„יש לי זכרונות קשים מאוד מהתפת־ חויות דומות בעבר. אני עדיין אינני אוהב לעסוק בזכרונות אישיים. לדעתי, זהו אחד הסימנים המוכהים לזיקנה ה־ קופצת על האדם. אבל בעבר הפוליטי מותר לכל אדם לעסוק. אני זוכר, איפוא, היטב את רעידת־האדמה שעברה על פולין בזמן הופעתו של הפילדמרשל יוזף פילסוצקי, מנהיג כריזמטי, בעל חזון פר־ ציאליסטי מהפכני, אשר ברבות הימים עזב את המחנה הזה ופתח במלחמת־ חורמה נגד כל המוסדות של הדמוקרטיה הפולנית הקיימת, כאשר סיכמתו היא: שינוי, חידוש, הבראה ונקיון.

„האנשים צמאים לשינוי, והוא אומנם הגיע לשלטון, ומה היה הפוף? הדמוקר־ טיה הפולנית התנוונה לחלוטין, כל האי־ דיאולוגיות והאמונות נזרקו לגל הגרוט־ אות. נשאר רק ה„מנהיג המושיע" שבולם חייבים ללכת בעקבותיו. התוצאה היתה ריקבונה הגמור של פולין וחוסר יכולתה להתגונן, כביה הזמן, עם הנאצים..."

וממשיך יעקב חזן: „אבל כאשר אני מאזין לדברי ידין, מתברר שאין בפיו שום בשורה חדשה, מלבד זילזול והת־ נשאות חסרי הצדקה כלפי המפלגות ה־ קיימת... הפרוגרמה של תנועתו היא הוא עצמו..."
(ידיעות אחרונות)

פסוקי השבוע

● **נשיא ארצות־הברית ג'ימי קארטר ביום השבעתו:** „נפעל יחד, נצחק יחד ונתפלל יחד... אני אוהב כל אחד ואחד מכם... בעיני כמה מביניכם מוצאת חן שימלתה הישנה של אשתי?"

● **ראש־הממשלה יצחק רבין:** „הברי במערך לא שיבחוני כמו הפנתרים השחורים."

● **שר־הבטחון שמעון פרס בתשובה לשאלה „מה יעשה אם לא ויבחר כראש־הממשלה או שר־הבטחון:** „במקרה זה אוכל להיות גם שר־התיקשורת."

● **שר־הבריאות ויקטור שם־טוב:** „המאבק בעבודה מזכיר התמוד־דות על התואר „מר ישראל."

● **מאיר זורע על כנס התנגדות של אנשי „שינוי" לציורוף „המרכז החופשי":** „את הסטייק הזה כבר אכלנו, אלה רק הפירורים שנשארו."

● **אריק שרון על התנועה הדימוקרטית לשינוי:** „באלון נפוח מחשיבות עצמית... חבורה סאלונית של סנובים."

● **השחקן אברהם מור, בתוכנית הרדיו „בירה ומצב־רוח":** „התנו־עה הדימוקרטית התמירה לשינוי נוף ה־ השרון."

במדינה

מיפלגות

החגיגה מתחילה

ייגאל ידין מציע עצמו למען חבא של ישראל

„את המצב בארץ כיום אפשר להגדיר בעזרת הפסוק מספרי המלכים: ,איך מלך בישראל ואיש הישר בעיניו יעשה.' ואני חושב שהגיע הזמן שיהיה מלך ושתהיה הנהגה ולכך אני מציע את עצמי." במי־ לים אלה פתח פרופסור ייגאל ידין את כנס ההסברה הראשון, שאורגן על־ידי התנועה־הדמוקרטית־לשינוי. ובקהל היו ש־ לחשו: „וזאת ההוכחה שלא עברה המלו־ כה מן הארץ."

למעלה מ־700 אזרחים, רובם שעברו את גיל ה־50, ויתרו לערב אחד, ביום החמי־ שי שעבר, על הכורסא הנוחה בבית מול הטלוויזיה, ועשו דרכם בקור ובגשם לאו־ לם בני־ברית בתל־אביב. כנס ההסברה הראשון, שנתן את האות לכל המיפלגות שהנה מתחיל המירוץ על קולו של הבו־ חר, זכה להצלחה מכובדת. שאפילו מאר־ גניו לא ציפו לה.

שעה ארוכה לפני ההתחלה המיועדת של הכנס כבר היה אולם בני־ברית מלא עד אפס מקום. בשעה היעודה הגיע ייגאל ידין, חבוש כובע קוזאקים שחור ולבוש חליפה חומה פשוטה. הוא פילס לעצמו בקושי רב דרך בין העשרות, שהצטופפו במסדרון האולם ועל המדרגות שהוליכו אליו.

מי יהיה המנהיג? הקהל, שציפה

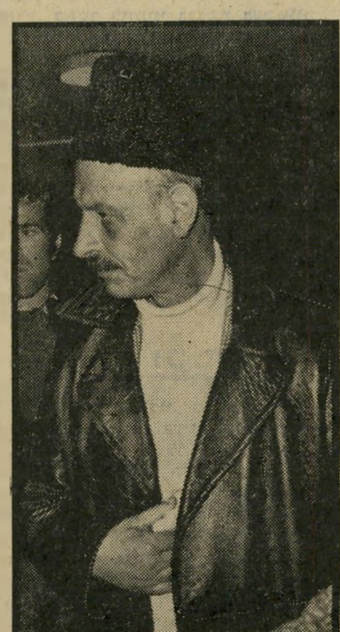

מועמד־הזמיכה ידין
„עוד לא בטוח!"

לשמוע דברי חוכמה חדשים ופיתרונות מהפכניים, שלא הועלו קודם לכן מפי איש, התאכזב. ידין, משופם וצמוד למיקטרת ה־ נצחית שלו שהפכה סימלו המיסחרי, השי־ מיע את הסיסמאות המוכרות, אותן טיבל בבדיחות פושרות. שעוררו מפעם לפעם את הקהל המבוגר יחסית למחוא־כפיים.

את עיקר דבריו הקדיש לבעיית המנ־ היגות הלקויה. „כשדוד בן־גורין גילה שהוא לא יכול להיות מנהיג יותר, הוא פשוט פרש לשדה־בוקר," גילה ידין. „בעייה עם המנהיגות הנוכחית בארץ היא שלהם אין שדה־בוקר והם אינם יודעים שהם צריכים לפרוש."

ידין הדגיש פעמים אחדות במהלך דבריו כי אין זה בטוח שהוא עצמו יהיה מנהיג טוב יותר, או מנהיג בכלל. „הרעיון של התנועה־הדמוקרטית־לשינוי הוא שלתפקיד מנהיג התנועה יוכל להיבחר כל אזרח, חבר התנועה, שיציע עצמו לכך ויבחר בבחירות דמוקרטיות, שיערכו בעוד שבו־ עות אחדים. הוא גם יהיה האיש שירכיב את הממשלה אם תזכה התנועה הדמוק־ רטית ברוב. כך שאין זה בטוח כלל," הו־

(המשך בעמוד 28)

65 אלף מכוניות בגרמניה־והשבוע מגלה עתה כי חלקן

נגנב בגרמניה

שש אנשי הקומנדו של מישטרת המבורג הזיעו בחום המעיק. במשך ארבע שעות רצופות הם ישבו במכונית מיסחרית סגורה בכניסה לאוטוסטרדה. כל כמה דקות והם נאלצו לנקות את שמשות המכונית כדי שיוכלו לראות את היעד: משאית להובלת מכוניות, שעמדה במרחק 20 מטרים לפניהם, בחשיכה. כשאחוריה פרוסים. לפי התוכנית היו צריכים להכין מלכודת בלילה זה, ה־20 באוגוסט 76', לאנשי כנופייה שפרצה לפחות לארבעים מכוניות־פאר יקרות, גנבה והבריחה אותן מחוץ לגבולות גרמניה.

לבסוף, בשעה 2 לפנות בוקר הודיעה התצפית, שהיתה חבויה בין השיחים אשר בשפת הדרך, במרחק שני קילומטרים מ־ המכונית המיסחרית, במכשיר האלחוט: „השיירה המצופה מתקרבת. פולקסוואגן אפור, מרצדס ירוקה, מרצדס כחולה ושב־ רולט כחולה." כעבור שתי דקות הגיעה השיירה. השברולט עצרה ליד משאית ההו־ בלה. הפולקסוואגן עברה את המקום, כאי־ לו אינה שייכת לשיירה. שני המרצדסים עלו על משאית ההובלה מבלי להיעצר.

אותו רגע, כשכבו האורות בשתי מכו־ ניות הפאר, קפצו אנשי הקומנדו הנייד מן המחבוא. באקדחים שלופים דהרו לעבר המשאית. נהג השברולט זיהה אותם רא־ שון. הוא זינק קדימה בחריקת צמיגים ונמלט מן המקום. לשני נהגי המרצדסים, פורצי המכוניות, הרטווין בריקנר וברנד פאוסט, לא היה סיכוי לברוח.

למרות שאחד הגנבים הצליח לחמוק מ־ ידיה, היתה פעולת המישטרה הגרמנית הי־ שג. כי אין ענף בעולם־התחתון — מלבד המסחר בסמים — שבו קשה כל־כך לת־ פוס את הפושעים כמו בגניבת מכוניות.

גניבה על פי הזמנה

שישים וחמישה אדם בעלי מכו־ ניות גרמניים עמדו בשנה שעברה נדהמים ליד המקום, שבו חנתה קודם לכן מכוניתם. בשנה שעברה עלה מיספר הגני־ בות בעשרים אחוזים. יותר ממחצית כלי הרכב הגנובים הם דגמים יקרים ביותר, בעיקר של מרצדס.

רוב כלי־הרכב הגנובים נעלמים במז־ רח־התיכון, מדווח שבועון החדשות הגרמני הנפוץ שטרן. עד פרוץ מילחמת האזרחים בלבנון היתה ביירות מרכז הגניבות העי־ קרי. עכשיו עבר המרכז לכווייט. מדי יום מובריחים מאות מכוניות פאר, בדרך הים או היבשה, מגרמניה אל המזרח־התיכון. גונבים אותן על־פי הזמנה. הפורצים ממל־ אים גם מישאלות מפורטות של הלקוחות כגון: צבע מסויים, גג מתקפל, מהלכים אוטומטיים וסוג השמשות.

הכל מתנהל בעסק רגיל בהחלט. ברוב בירות המזרח־התיכון — דמשק, עמאן, כווייט — יושבים „סוחרים", ששלטי הפיר־ מות שלהם מכריזים על — יבוא ויצוא או „מסחר" במכוניות מכל הסוגים. „לאלה יש ציידים, המאתרים את המעוניינים שאמנם יש להם הכסף לקנות מרצדס חדשה בדרך חוקית, אך הם אינם רוצים להמתין שנ־ תיים לאספקת המכונית. את ההזמנות מע־ בירים לאירופה במיכתב או בטלפון.

בינתיים הושלמה הטכניקה של גניבת המכוניות. עברו הימים שבהם השתמשו באמצעים פרימיטיביים כמו שבירת השמ־

נגנבות מדי שנה
הגרמני „שטרן"
עושות דרכן לישראל

שה באבן. הגנב המיקצועי הולך היום ל־מוסך מורשה של מרצדס, או ב.מ.וו, קו־נה שם לצרכי הסוואה חלק חילוף כל־שהו, מסתובב במגרש ובוחן את המכו־ניות, שאצל רובן תקוע המפתח במת־נע. אם מצא מכונית מתאימה הוא מכין תוך שניות אחדות טביעת שעווה של המפ־תח. לרוב מונחים במגירת המכונית גם הניירות, המגלים את כתובת הבעל. אם לא נמצאים הניירות יכול הגנב להשיג את הפרטים הדרושים במישרד הרישוי,

נמכר בישראל

המצוד אנשי יחידת הקומנדו של מישטרת המבורג מסתערים על גנבי המכוניות, בעת שניסו להט־עין על מכונית־משא שתבריחן אל מחוץ לגבולות גרמניה. שני הגנבים, שהוקפו מכל עבר, נתפסים ונכבלים באזיקים. נהג האב־טחה והליווי של הגנבים נתפס אחר־כך בדירתו. החקירה שנערכה בפרשת גניבת המכוניות העלתה שחלקן מגיע לישראל.

הטענה בלילה שתי תמונות שצולמו בהי־חבא על־ידי בלשי המיש־טרה הגרמנית לפני ההסתערות. שתי מכוניות **מרצדס** שנגנבו מועלות על מכונית־משא החונה בצד האוטוסטרדה ליד עיר הנמל הגרמנית המבורג. הפעם הטמינה המישטרה מארב לגנבים, צילמה אותם ואחר־כך לכדה אותם. אולם הישגים מעין אלה הם נדירים.

הקונה הישראלי עורך־הדין החיפאי ברוך שיפמן ליד מכונית **המרצדס** שלו, שהסתבר כי נגנבה בגרמניה. צילום זה הופיע בשבועון הגרמני **שטרן**. השבועון הגרמני לא סיפר לקוראיו כי שיפמן שיתף־פעולה עם המישטרה, סייע בעדותו ללכידת הגנבים בגרמניה, **המרצדס** המפואר של שיפמן נמכר על־ידי בעליו למבריח שתבע פיצוי מחברת־הביטוח.

מרצדס 280 של עורך־הדין החיפאי ברוך שיפמן, פרקליט איגוד הימאים ועורך־דינו של האלוף (מיל.) שמואל („גורודיש") גונן, היא מכונית שנעלמה בגרמניה.

טען השטרן:

„היה זה אחד המיקרים הנדירים, שבהם יכלה המישטרה לעקוב אחר דרך ההב־רחה של המכונית עד לבעל החדש. בעיר מונפלקונה, בצפון איטליה, מכר בעל מרצדס גרמני את מכוניתו בשלושת אלפים מרקים גרמניים והודיע לחברת־הביטוח שלו שמכוניתו נגנבה. הוא קיווה שהחברה תשלם את מחירה של מכונית חדשה בסך שלושים אלף מרקים.

„שני מבריחים גרמניים העבירו את ה־מכונית בדרך הים מוונציה לחיפה. שם כבר המתין לה הבעל החדש, עורך־דין ברוך שיפמן. את המגע עם שני בעלי הרכוש הגנוב מצא עורך־הדין כאשר הגן ב־1973 בפרנקפורט על בעל הבאר, יוסף לוי, שנאשם ברצח.

„אחיו של לוי היה מיודד עם שני ה־מבריחים. שיפמן טוען שרכש את המכו־נית בדרך חוקית ולא ידע דבר על התר־מית. על־פי החוק הישראלי אין הוא חייב על כן להחזיר את המרצדס."

גירסתו של שיפמן שונה לחלוטין מזו של העיתון הגרמני.

סיפר שיפמן להעולם הזה: „אני מחזיק במרצדס שלי שנתיים וחצי. קניתי אותה מתייר גרמני, אותו פגשתי במלון פלאזה בתל־אביב. הוא הציג את עצמו כבעל מיפ־על בפרנקפורט הנמצא בדרכו לירדן ואינו יודע היכן למכור את המכונית, בארץ או בירדן.

„התחילה הוא ביקש עבור המכונית 60 אלף ל״י, לפני המיסים. בבדיקה הסתבר לי שזה מחיר יקר. אחר־כך הוא העמיד את המכונית למכירה במיגרש רכב גדר בחיפה. כשחלפו עשרה ימים והמכונית לא נמכרה, הוא הוריד את מחירה ל־40 אלף ל״י. הסוחר במגרש בדק את ניירות ה־מכונית. כשנמסר לי שהכל בסדר, קניתי את המכונית מדגם מרצדס 280. שילמתי עליה 90 אלף ל״י מיסים.

„כעבור מיספר חודשים קיבל בעל המיג־רש הזמנה למישטרה, בקשר למכונית הזו ששיחרר מהמכס. גם אני הוזמנתי למטה הארצי. נמסר לי שהמכונית חשודה כגנו־בה. במקרה נשאר אצלי הרישיון הגר־מני המקורי. מסרתי את תיאור הבחור ש־מכר לי את הרכב. על־פי התיאור שלי עצרו אותו בגרמניה.

„זאת לא היתה מכונית גנובה. בעל ה־רכב קשר קשר להונות את הביטוח. הוא העביר בעלות עליה מחוץ לגרמניה ואחר־כך הודיע בגרמניה שנגנבה. זה שקנה אר־תה במירמה העביר אותה לישראל. אבל אני רכשתי אותה בתום־לב וביושר."

מוונציה לחיפה

אילו לא רק אילי־הנפט והעשירים ה־חדשים של הפטרודולרים הם צרכני המכוניות הגרמניות הגנובות. חקירה של השבועון שטרן העלתה כי כמות לא מבו־טלת של המכוניות הנגנבות בגרמניה מגי־עה גם לישראל.

החקירה העלתה, למשל, כי מכונית ה־ללא קושי רב.

קשה יותר לפענח העלומות גניבת מכו־ניות, אשר הן למעשה מעשי תרמית. למשל: בעל מכונית מוכר אותה בזול ל־מבריח ומודיע לחברת־הביטוח שהיא נג־נבה. רק לעיתים רחוקות עולה בידי ה־תביעה להוכיח חשד כזה. הסיכון של ה־מבריח שייתפס בעת העברת המכונית ב־גבול או יילכד על־ידי מלכודת מישטר־תית שיגרתית הוא קטן ביותר. כי המיק־צועים מוכרים יחד עם המכונית גם ניירות מזוייפים באופן מושלם, הנושאים אפילו מיספרים נכונים של השילדה והמנוע.

קורבנות הגניבות הם, מלבד הבעלים, גם חברות־הביטוח. עליהם לשלם לבעל המכונית את מחירה, אם היתה מבוטחת כראוי, תוך שלושים ימים אחרי הגניבה, אם לא נמצאה עד אז. בשנה שעברה לא נתגלו בגרמניה המערבית 45 אלף מכו־ניות גנובות. המחיר למבטחים הגרמניים: 500 מיליון לירות.

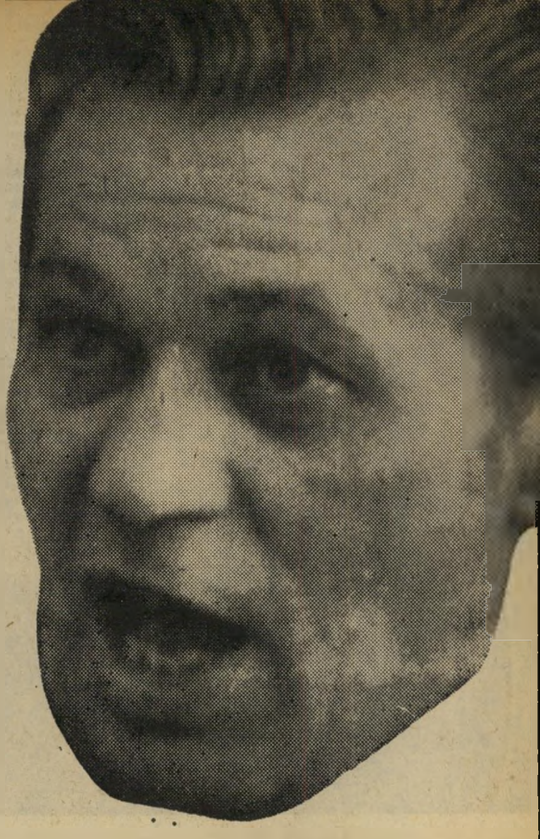

בתואנה של חקירה בטחונית נפרצו הארונות ומגירות שולחן המדען... כשנשאלו השיבו החוקרים כי הם עוסקים בחקירה בטחונית. האחד הודיע שהוא חוקר מצ"ח והשני כי הוא מטעם המודיעין הצבאי. ערב או שניים אחר־כך טלפנו לפרופ' משה לזר (מימין) דיקן הפקולטה לאמנויות באוניברסיטת תל־אביב והודיעו לו כי עשו את שלהם וקיימו הבטחתם.

בל אנשי הדיקן

שני הגברים הגיעו ללא קושי אל יעדם. היה זה חדר מישרדי, בדירת משרדים בבית דירות ברחוב האוניברסיטה 94 ברמת־אביב בתל־אביב. הם פרצו את דלתות הארונות המשרדיים שבחדר ואת המגירות הנעולות של השולחנות. במשך שעה ארוכה הם חיטטו בין ערימות הניירות והמיסמכים שבמקום.

כאשר עזבו את החדר הם נטלו עמם ערימה של תעודות ומיסמכים, שאותם הגדירו אחר־כך כ„בטחוניים וחסויים".

הפריצה וגניבת המיסמכים אירעו באחד הימים בתחילת חודש ינואר 1974. המשרד בו נערכה הפריצה נשא את השם התמים מיבר מהנדסים בע"מ. והפורצים עצמם לא היו זרים במקום. הם היו בני בית באותה דירת משרדים, שאחד מחדריה שימש את חברת מיבר מהנדסים. חדרים אחרים באותה דירה שימשו גם את הפורצים ואת עסקיהם.

באותם ימים נראה היה לכל מי שידע על כך, כי רקע הפריצה החשאית ונטילת המיסמכים, נבע מחשד של סיכון ביטחוני חמור ביותר. מאוחר יותר נראה היה כי החשד הביטחוני לא היה אלא כיסוי ל־טרנסקציה עסקית־מסחרית, שנועדה לס־חוט מאדם מסויים את מניותיו וכספיו.

כיום, כחמש שנים אחרי אי־תה פריצה היא נראית כאור שונה הנמרי: בקשר שניעך להעדים עדי־יות ומיסמכים אשר היו עלולים לפוצץ שערוריה אקדמית בחברת תקדים באוניברסיטת תל־אביב.

חלק ניכר מהמיסמכים שנלקחו ממגירות חברת מיבר, התייחסו לפרשיות שונות ה־קשורות לפקולטה לאמנויות באוניברסיטה. מאוחר יותר התגלה חלק מהם בידי אנשי אוניברסיטת תל־אביב.

הסיפור נשמע כמו עלילה של סרט ריגול דמיוני, או סיפור מדע בדיוני. הדמויות ה־מופיעות בו נראות כפרי דימיון פרוע של מחבר ספרי־מתח בפרוטה. אולם המציאות עולה על הדמיון ואפילו הדמיון הפרוע ביותר.

זוהי כתבה ראשונה בסידרת כתבות בחקירה מיוחדת החושפת סיפור מוזר ומדהים. סופה של הסידרה יוביל את ההתרחשויות מאחרי־הקלעים של הפקולטה ל־אמנויות באוניברסיטת תל־אביב.

הגאון שנשדד

המדען דני ברמן, לשעבר יועץ בחוג לקולנוע וטלוויזיה בפקולטה לאמנויות באוניברסיטת תל־אביב, שבמיש־רדו אירעה הפריצה בה נעלמו מיסמכים שונים. ברמן נחקר בחשד של עבירות ביטחוניות, אך חוקריו אילצוהו לוותר על מניותיו בחברה מסחרית ואחד מחוקריו ירש אותו אחר־כך.

הדברים המתרחשים מזה ארבע שנים בפקולטה זו הם מוזרים ביותר. יש בהם כדי ליצור את הרושם שמדובר בפקולטה למדעי השחיתות ולא בפקולטה לאמנויות.

פרשת ווטרגייט האמריקאית, שהפכה לשערוריה לאומית והביאה להדחתו של נשיא ארצות־הברית ריצ'ארד ניכסון, הח־לה בסיפור תמים וחסר חשיבות, לכאורה של תפיסת פורצים שחדרו למשרדי ה־מפלגה הדמוקרטית, והתחזו כ„שרברבים". כך גם פרשה ישראלית זו. הווטרגייט האקדמי של ישראל החל גם הוא בפריצה שקטה ומיסתורית שלא הגיעה מעולם ל־ידיעת הציבור.

הגאון התמהוני

חיפוש אחר המיסמכים בעלי „הח־שיבות הביטחונית העליונה," שנעשה בפריצה לארונות ולמגירות במשרדי חברת מיבר, נעשה במיסמכיו הפרטיים של דני ברמן (41), מדען ממושקף ונמוך קומה, אשר ידידיו הקרובים נוהגים לכנותו כ־„גאון מוזר". ללא ספק הוא אישיות שנויה במחלוקת.

דני ברמן מהיר המחשבה והדיבור, הוא ארכיטיפוס של דמות הפרופסור המפוזר. הוא בעל ידע מדהים בתחומים מדעיים רבים, הוא מבריק ובעל אינטליגנציה בל־תי רגילה. יחד עם זה הוא תמים ותמהוני בתחומים שונים ואפילו מנותק לעיתים מהמציאות.

כבר בעת לימודיו בבית־הספר התיכון עירוני א' בתל־אביב, התגלה דני כמוכשר. הוא המשיך בלימודים אקדמיים בפקול־טה למדעי־הטבע באוניברסיטה העב־רית בירושלים במסלול ישיר לתואר מוס־מך. את בחינות־המעבר סיים בהצטיי־נות אולם בתואר לא זכה. תוך תקופה לימודיו שימש גם כמורה לפיסיקה, כימיה ומתמטיקה בגימנסיה שלווה בתל־אביב.

ההשתלמות שלו במיסגרת לימודיו היתה בתחום האוקינוגראפיה. במיסגרת זו השת־תף גם במשלחות מחקר ומיפוי אוקיאנו־גראפיות בים התיכון ובים־סוף. באחת מ־צלילות־העומק שלו אירעה לו תאונה ו־הוא אושפז בבית־חולים לתקופה ארוכה. כתוצאה מכך לא סיים את בחינות הגמר ולא זכה בתואר האקדמי הנכסף.

חקירה מיוחדת
הפקולטה למדעי השחיתות

כשהחלים העדיף לעסוק בתחום של תיכנון והתקנת מערכות אלקטרו־אופטיות ו־מערכות ציוד מדעי־פיסיקלי. בין השנים 67—1963 השתלם בארץ, באנגליה וב־ארצות־הברית בהידרוגראפיה, הנדסה אלקטרואופטית וטכנולוגיה אודיו־ויזואלית. ב־השתלמויות אלה זכה בדרגה ותואר מד־עיים־אנדסאיים שעדיין אינם מוכרים כתו־ארים מדעיים בארץ, אבל יוקרתם במדינות אחרות היא גבוהה ביותר.

תחילה עבד דני ברמן כאוקיאנוגראף בחברה ישראלית כאחראי לעבודות סקר ומחקר. אחר־כך פתח לעצמו מישרד עצ־מאי לתיכנון אלקטרו־אופטי ואקוסטי.

בתחום זה עבד במשך הזמן עם גורמים ממלכתיים שונים וביצע עבודות מדעיות מתוחכמות, כולל עבודות עבור מערכת־הביטחון. מזמיני העבודות אצל ברמן מגדי־רים אותו עד היום כ„גאון" המבצע עבודות מעולות ברמה מדעית גבוהה ביותר.

ב־1971, בעקבות המלצה ממערכת־הביטחון ביצע דני עבודות תיכנון אקוס־טיות לאוניברסיטת תל־אביב. תוך כדי כך הגיע בקייץ של שנת 1972 גם לפקולטה לאמנויות של אוניברסיטת תל־אביב, כ־יועץ לבעיות אקוסטיות לאולפן הטלוויזיה, שהוקם בחוג לקולנוע של הפקולטה.

מאוחר יותר התבקש לשמש כיועץ־חוץ של החוג, לענייני טכנולוגיה קולנועית ואקוסטיקה. **במהלך עבודתו נתקל בפרשיות מוזרות של הזמנת ציוד ואספקה לפקולטה וחלק לחטיף ספקות, יחד עם מומחים אחרים, בכישוריהם של האנשים המנהלים אותה. ביוני 73' סיים את עבודתו באוניברסיטה. עם זאת המשיך לז־עוק בכך הזדמנות על מעשים שלא־ייעשו הנעשים בפקולטה לאו־מנויות באוניברסיטת תל־אביב. הוא טען שיש בידו מיסמכים וחלי־כחות למעשי שחיתות ונוכלות ש־נעשו בפקולטה.**

כחצי שנה אחר־כך, בינואר 1974, איר־עה הפריצה וגניבת המיסמכים ממגירותיו.

הופעה בדרגות רב־סרן

ב אותה תקופה נראה היה לדני ברמן שהחיפושים והחיטוט במגירו־תיו נעשו באמת על רקע חקירה ביטחו־נית. ואומנם נגד דני ברמן התנהלה חקירה ביטחונית בחודש ינואר 1974.

החברה הפרטית של דני ברמן, שהיתה משותפת לו ולשותפו מנחם מילר, מיבר מהנדסים בע"מ, שכנה בדירת משרדים אותה חילק עם שתי חברות אחרות. האחת מהן היתה חברת איטלישקו, חברה לייבוא שהיתה שייכת לשני צעירים, משה חזן ואלקנה מינסקי.

בסוף 1973, אחרי היכרות במישרד, הצטרפו ברמן ומילר כשותפים לחברת איטלישקו ורכשו 25% ממניותיה. באותה תקופה חיזר על פתחה של איטלישקו טי־פוס בשם גדעון קדמן, שרצה להכניס כ־שותף בחברה. מכירת המניות לברמן ול־מילר והסירוב להכניס גם אותו כשותף בחברה, גרמו לו אכזבה ותיסכול.

אולם לא לאורך ימים. כשהסתיימה מילחמת יום־הכיפורים גוייס דני ברמן, בתום הקרבות לשירות מילואים. גדעון קדמן, לעומת זאת, נשאר במשרד, כחברו הטוב של מינסקי, ובילה שם שעות רבות.

שבועות מיספר אחרי המילחמה, בתקופה שבין שיחרור משירות מילואים לגיום מחדש, עשה דני ברמן את מעשי חייו. יום אחד הוא הופיע בעיר כאשר הוא לבוש במעיל צבאי שעל כותפותיו מתנו־ססות דרגות רב־סרן. דרגתו ה־צבאית של דני ברמן היא רב"ט. בהופעתו זו בדרגות הרב־סרן, נר־אה דני ברמן הן בקאמפוס אוניבר־סיטת תל־אביב, והן בדירת המישר־דים שם שכן מישרדו.

הופעתו זו עוררה את חשד שותפיו במשרד. הם ידעו מה היא דרגתו האמיתית. הופעתו בדרגות רב־סרן, יחד עם העובדה שהם ראו במשרדו מעת לעת מיסמכים צבאיים מסווגים שאת מהותם כלל לא הבינו, עוררה בהם, כפי שטענו אחר־כך, חשד כי במחיצתם מסתובב מרגל מסוכן המתחזה לקצין בכיר של צה"ל.

זו היתה התואנה, בה הסבירו אחר כך גדעון קדמן ואלקנה מינסקי את סיבת ה־חיפושים שערכו בניירותיו של דני ברמן. סיפר אלקנה מינסקי בעדות שמסר ב־מישטרה:

„עקב חשד זה התחלנו לחטט בי־ארון שלהם (של ברמן ומילר) שמא נגלה עוד דברים חשודים. מתוך הארון הוצאנו מיסמכים חשודים שונים שהיו חשודים בעינינו. את המיסמכים האלה העברנו לידי ח־מישטרה הצבאית."

לכאורה היה זה מעשה של אזרחות ל־מופת. קדמן ומינסקי חשדו בברמן, גיסו לתהות על קנקנו וערכו חיפוש בניירותיו. הם גם התלוננו בפני השילטונות המוס־מכים. אולם הם לא הסתפקו בכך.

הדברים הנוספים שעשו בפרשה מעלים ספקות המורים ביותר לגבי טוהר כוונו־תיהם בפריצה ובחיפוש במגירותיו של ברמן.

ויתור על מניות בתום „חקירה"

ג דעון („גידי") קדמן, כיום חוקר פרטי, הוא

כאשר התעוררו חשדותיו נגד ברמן פנה לממונים עליו ביחידת־המילואים שלו, סי־פר להם על מה שידע. **הוא ביקש ממפקדיו**

מינסקי אלקנה מינסקי, שהיה שותפו של דני ברמן בחברת איטלישקו לייבוא, הפך אחר־כך לאחד מחוקריו ששיכנעו אותו לוותר על מניותיו בחברה. למינסקי לא היה ככל הנראה מושג על המטרה הנו־ספת של החיפושים והחקירה — מציאת חומר ומיסמכים עבור הפרופסור לזר.

כתוצאה מתלונתו של קדמן, שוחרר ברמן מיד משירות מילואים אליו גויס, מ־מבלי שנאמר לו דבר על סיבת השחרור הפתאומי. בנוסף לכך מינתה המישטרה הצבאית חוקר מיוחד, הסמל קורנל זנדר־קרן, כדי שיחקור בנסיבות התלונה.

ואז, התרחש דבר מוזר.

ב־27 בינואר 1974, הופיעו בדירת ה־משרדים שברחוב האוניברסיטה 94, ה־חוקר הצבאי סמל קורנל זנדקרן; גדעון קדמן, שהיה מגוייס למילואים

אך לבש בגדים אזרחיים; ואל־קנה מינסקי, לבוש מדים של חיל־האוויר ודרגות סמל־ראשון.

השלושה נכנסו לחדרו של ברמן, נטלו משם את ברמן ומילר לחקירה שנערכה בחדר השייך לחברת איטלישקו. **מה שקרה כמעמד החקירה יוטה בערפל ויש גירסות שונות ומנוגדות על כך. מה שברור הוא שדני ברמן הופחד עד מוות על־ידי חוקריו שהטיחו בו האשמות חמורות ביו־תר ו„הסבירו" לו מה עתיד לקרות לו.**

אין כך רישום בנתב או פרוטו־קול על מהלך אותה „חקירה."

מייד אחרי סיום „החקירה" הסכימו דני ברמן ושותפו מנחם מילר לוותר על המניות שהיו להם בחב־רת „איטלישקו", בצורת חתימה על מכתב הדחת מניות, שנוסח טל־פונית בייד עורך־הדין צבי טמיר.

אחרי החתימות ההדדיות הודיעו מינסקי, זנדקרן וקדמן כי הם נוטעים למפקדת המישטרה הצבאית על מנת „לסגור את תיק החקירה נגד ברמן," מאחר שהגיעו למסקנה כי „הענין אינו רציני." הם אף בכיר שאול שאלתיאל, דיווחו לו על ה־חקירה ו„הודיעו" לו כי הם נוטעים אליו לשם טיפול בסגירת התיק.

אולם תיק החקירה נגד דני ברמן לא נסגר. כעבור שבועיים, ביום ה־11 ב־פברואר 1974 נעצר דני ברמן על ידי המישטרה לחקירה בקשר לתלונות שהוגי־שו נגדו על התחזות כרב־סרן.

הוא נלקח לתחנת מישטרה, שם נחקר בידי חוקר צבאי.

הידיעה על כך פורסמה למחרת בכל העיתונים. **מה שלא פורסם בעיתונים היתה העובדה כי באותו יום עצמו, קיבל חוקרו של ברמן, גדעון קד־מן, את המניות בחברת „איטלישי־קו" שהיו שייכות קודם לדני ברמן ולשותפו, ושעליהם נאלץ ויתר כי תום „חקירתו" בידי קדמן, זנדקרן ומינסקי.**

(המשך בעמוד 28)

דירת הפריצה

זהו הבניין ברחוב האוניברסיטה 94 ברמת־אביב. החץ מצביע על הדירה בה שכנו מישרדי חברות מיבר מהנדסים ואיטלישקו, בחדרים סמוכים זה לזה. הפריצה אירעה בחדרו של דני ברמן. לטענת דני ברמן היתה דלת מישרדו נעולה ודלתות ארונות הברזל היו נעולות אף הן על־פי דרישת קצין־הביטחון שביקר מעת לעת במקום בשל עבודותיו הממלכתיות של ברמן.

העונה הבוערת

עד שעלה באש, הלך שמו של מלון „דבורה" בתל־אביב לפניו כמלון חרדי, כשר למהדרין. זו אולי הסיבה שהיו כאלה ששמעו: „זה לא מלון — זה בית־כנסת עם מיטות." השבוע הפך המקום לבית־כנסת כלי מיטות. חלק ניכר מהמיטות עלו באש. אבל את ספרי התורה הספיקו להציל בעוד מועד. וגם את הכלכים של אורחי המלון.

הידיעה על השריפה במגדל הלוהט במרכז תל־אביב, פשטה כמו אש בחורבות עיר גדולה. כל מי שרק הצליח לתפוס מצלמה רץ למקום כתקווה לקלוט תמונות מלעדיות של ניצולים הקופצים מהקומות העליונות. זכר השריפה הגדולה בבית „צ"ס", שהעשירה צלמים רבים, מרם נשכח. אבל מרגע בו המתבר כי כל מה שביער היא כפך הכל מבכה המלון, ואין כל נפגעים ואסונות בנפש, הפכה המדורה הגדולה לחגיגת ל"ג בעומר מוקדמת. היה זה חגם של הצלמים. המלון כאילו הוצת כמיוחד למענם, כדי שיוכלו לצלמו מכל זוויות. צלמי „העולם הזה" שלמה סתר ופפר כן היו שם גם הם צילמו את הצלמים.

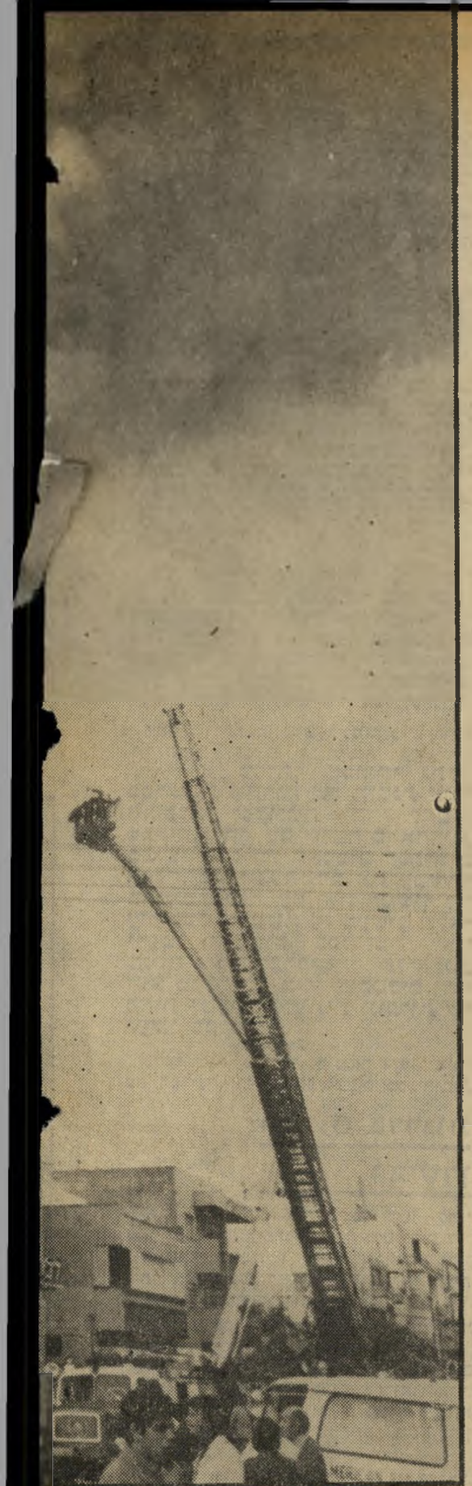

מלון „דבורה" בתל־אב

מראה מעל גג השכן

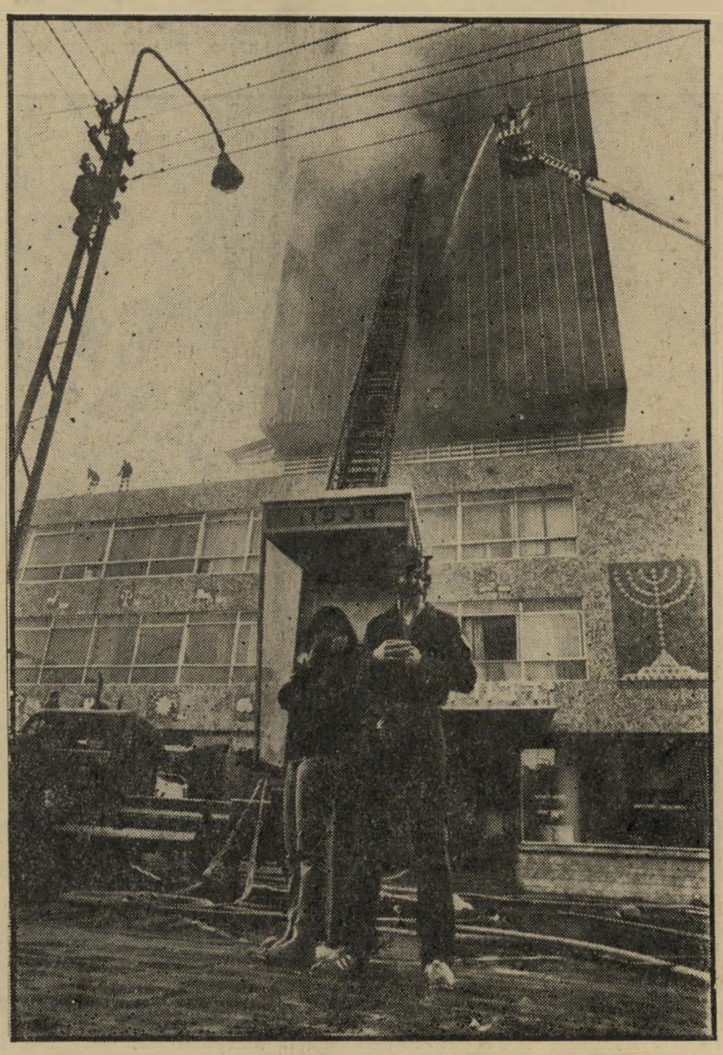

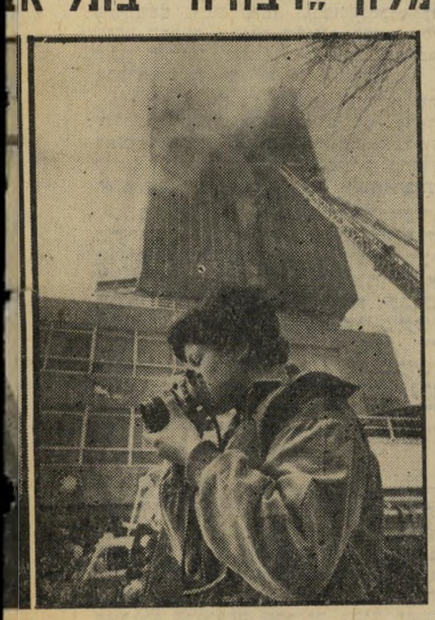

המלון בוער והצלם מצלם הטלפון נשאר שלם כדי לדווח לחברים על השמחה כל מי שיש לו מצלמה

„וקד׳מה ה״י! מכב׳ - ב׳ - ב׳ - מכב׳ האש!״

כ׳ב עולה באש כשהוא אפוף ענני עשן

ץ לרחוב בן־יהודה כד׳ להשתתף בחינגה

כש׳ש אש כה גדולה אפ׳לו האהבה בוערת

במדינה

(המשך מעמוד 22)

סיף בחיוך, „שדווקא אני אהיה המלך."

על בעיות חוץ־וביטחון העדיף ידין שלא לדבר. „על נושאים כאלה לא מדברים באסיפות הסברה המוניות," הסביר אחד מאנשי הסניף התל־אביבי של התנועה.

שר הכלכלה. דוקטור גדעון אביטל, יושב־ראש החברה להשקעות של בנק דיסקונט, הוא כנראה המייועד להיות שר הכלכלה בממשלה, שתציע התנועה הדמוקרטית.

בחלקו השני של הכנס הביא אביטל, מהיר הדיבור, את הצעות התנועה הדמוקרטית לשינוי פני הכלכלה במדינה. „יש כלכלנים טובים בממשלה," כך פתח את דבריו ואחר־כך פירט תורה כלכלית שאיש לא הבין במיוחד, על רגל אחת.

גורם נוסף מלבד קהל הסקרנים באולם, שנראה מצטופף סמוך לקירות האולם הצפוף, היה חדש לחלוטין. היו אלה צעירים במעילים שחורים, אשר דאגו להרעיש עד כמה שיכלו, לזרוק קריאות־ביניים שלא לעניין ולהסיט כסאות בקול רעש מרגיז. בירור קצר העלה כי היו אלה צעירי הליכוד שבאו במתכוון להפריע לאסיפתו של ידין.

פלוגות סער אלה יהיו בוודאי חלק מנוף אסיפות־הבחירות בחודשים הקרובים. ממש כמו המייועד לראשות הממשלה של מיפלגת הדור הצעיר, עו"ד צבי סער עם מכונית־המשא שהשכיר, מעליה הוא נושא את דברו לאומה. לפעמים, כמו ביום החמישי האחרון, נשא את דבריו לעצמו בלבד. שכן למי יש חשק לעמוד בגשם השוטף ולשמוע ש„צריך לשנות משהו," אם הוא יכול לשבת באולם מרווח ולשמוע אותם דברים מפיו של פרופסור לארכיאולוגיה.

דרכי אדם

השלישית של זיוה

זיוה שפיר־רודן מתחתנת בפעם נוספת

עשרות מידידיה הישראליים של זיוה שפיר־רודן, קיבלו השבוע מעטפות צבעוניות מלוס־אנג'לס. בתוך המעטפות, מודפסות באותיות של זהב, היו הזמנות לטכס נשואיה של זיוה, שייערך בלוס־אנג'לס.

בכך מגיע אל סיומו רומן שנמשך שנתיים וגם מסתיימת תקופת רווקות זמנית נוספת של מי שהיתה הישראלית הראשונה שהצליחה לכבוש את הוליווד.

זיוה החיפאית היתה נשואה בישראל ל־שפיק שפיר, שהוא עד היום מבכירי פקידי מישרד־הביטחון. היא התגרשה ממנו, נסעה לארצות־הברית כדי לפתוח בקאריירה של דוגמנית וכוכבת קולנוע. היתה לה הצלחה יחסית בכך לפני שגטשה את הרעיון.

כלה זיוה רודן
באותיות של זהב

לפני שנים מיספר נישאה בשנית, הפעם לסופר אמריקאי. גם נשואין אלה לא החזיקו מעמד זמן רב. עתה, אחרי שעברה את גיל ה־40 נישאת זיוה בשלישית.

בחיר־ליבה הוא איש־העסקים פרד מ. לוד, 50, גרוש נאה ובעל אמצעים מעל לבינוניים.

טכס הנשואין ייערך במיסעדת היוקרה לה־פמיליה, שבבוורלי הילס. בקייץ הקרוב יגיעו בני הזוג ארצה כדי להכיר לחתן את מישפחת הכלה.

כל אנשי הדיקן

(המשך מעמוד 25)

ביום ה־11.2.74, בעוד דני ברמן נחקר על־ידי סמל המישטרה הצבאית החוקרת במישטרת רמת־גן, התקיימה אסיפה כללית של בעלי המניות בחברת אינטישקו. באסיפה זו הוחלט להקצות לגדעון קדמן, מי שהיה חוקרו של ברמן, את 220 המניות עליהן ויתרו ברמן ושותפו, ועוד 30 מניות נוספות.

החתימה על העברת מניותיו של הנחקר לידי חוקרו, נערכה במשרדו של עורך־הדין צבי טמיר.

החוקר התקשר עם הפרופסור

עד כאן נחשף סיפור מדהים הנראה כספרי תיכנון שטני.

האם תיכנן גדעון קדמן — שהיה מתוסכל על שמניות אינטישקו בהן חפץ נמכרו לברמן ולא לו — את החקירה? האם עשה זאת כדי לאלץ את ברמן לוותר על מניותיו ולגרום להעברתן לרשותו? האם הפעילו שלושת החוקרים על ברמן אימים בלתי־חוקיים ובמסווה של חקירה צבאית סחטו ממנו ויתורים בנושא מסחרי־אזרחי טהור?

כל העדויות שנאספו עד כה בפרשה, מצביעות שלכאורה זו היתה מטרתם העיקרית והיחידה. כך גם חשב דני ברמן עד לחודש ספטמבר 1976.

או גילה לפתע דני ברמן עובדה שלא העלה אותה כלל בדמיונו. **לפתע הסתבר כי דמות נוספת היתה מעורבת בכך פרשת החקירה הביטחונית המבויימת נגדו.**

היתה זו דמותו של דיקן הפקולטה לאמנויות באוניברסיטת תל־אביב, הפרופסור משה לזר.

הסתבר כי עוד לפני שנערכה הפריצה לארונותיו ומגירותיו של דני ברמן, נוצר קשר בין גדעון קדמן לבין הפרופסור משה לזר.

לא ברור מה היה טיב הקשר בין קדמן ללזר ואיך נפגשו השניים זה עם זה. האם היתה זו יוזמתו של קדמן, או שמא יוזמתו של דיקן הפקולטה?

אולם דבר אחד ברור: כאשר קדמן חיטט במגירותיו של ברמן, הוא לא חיפש שם רק חומר ביטחוני, אותו היה מוסמך לחפש, הוא חיפש, מצא ונטל גם מיסמכים אזרחיים המתייחסים לאוניברסיטת ת"א.

קיימת עדות כי כאשר התעורר בלב גדעון קדמן החשד כי דני ברמן מתחזה כרב־סרן, הוא פנה אל הפרופסור משה לזר כדי לשוחח עמו על כך.

אחר־כך, כאשר נלקחו המיסמכים והתעודות ממגרותיו של דני ברמן הסתבר כי לא היו אלה רק מיסמכים וניירות „ביטחוניים" כביכול. בין השאר נעלמו משם גם מיסמכים וניירות בנושאים הנוגעים ישירות לפקולטה לאומנויות בראשה עומד הפרופסור לזר.

עוד יותר מזה. קיימת עדות בשבועה בה נאמרו המישפטים הבאים: **„ערב אחד שניים לאחר מכן (הכוונה לאחר ליל־הפריצה ונטילת המיסמכים), ציצקו קדמן ומינסקי לפרופסור לזר הביתה ואמרו לו כי הם עומדים לצאת איתו עם מיסמכים שהם מצאו אצל ברמן וביניהם תודות חיים ורשימת פירסומים אותם ביקש. כמו כן אמר לו קדמן, כי הם עשו את שלהם וקיימו הבטחתם כלפיו."**

על סמך עדות זו, שיש לה סימוכין בעדויות אחרות, מקבלת כל הפרשה תפנית מדהימה ומרעישה, ההופכת את כל התמונה על פיה.

החקירה „הביטחונית" שנתגלתה כמעשה סחיטה מסחרי, שימשה למטרה נוספת, שאין לדעת אם כל שאר ההיבטים לא שימשו לה רק כמסווה: **היא נועדה לגנוב מדני ברמן מיסמכים שהכיוון חומרנפץ נגד הפקולטה לאומנויות של פרופסור משה לזר.**

הפרופסור משה לזר ידע מראש כי הוא עומד לקבל מיסמכים אלה. על סי העדויות יכול להתקבל הרושם שהוא הזמין מראש את המיסמכים שנלקחו מבני ברמן בעת הפריצה למגרותיו.

(על התפתחות הפרשה ורקעה בהמשך הסידרה בשבוע הבא).

אדי תבור ומשה מאור

האופנה הקייצית הטובה גם לחורף - מחממת, אבל רק את אלה המביטים בה

הטריק של הטריקו

נערות נערות נערות

בלי חזיות, יחפות, פרועות ויפות: אורית, רוחלה, נעמי, שרה ורותי בחוף שרתון בתל־אביב, לבושות בחולצות הטריקו שיהיו הלהיט האופנתי של הקייץ הבא.

ה עימדות להפציץ את הקייץ, לתקוף איתו מכל הכיוונים, להוציא לגברים את העיניים. הן תבאנה את עצמן עם ריח תפוזים, בטעם של אבטיח קר, עם בקבוק משקה תוסס ועם המון שמחת־חיים. הן תעשנה את זה כמו שהן עושות כל שנה אבל הפעם, יותר מתמיד, בעזרת הטריקים של הטריקו.

כי הקייץ הזה יחגוג הטריקו את נצחונו האמיתי, הסופי והמוחלט. הוא אמנם החל את דרכו לצמרת, כבר בשנה שעברה כשנערות דיזנגוף הזדנגפו כשגופן הדוק בתוכו לאורך המדרכות המאובקות של הקייץ התל־אביבי. אלא שהשנה תהיה ה־התקפה חזיתית.

הטריקו שהן תלבשנה לנו השנה, יהיה מעוצב בכל גווני הקשת, עם שרוול ובלי־עדיו, בגב חשוף, ללא כתפיות, עם כתפיות, דקיקות שדומה כאילו בכל רגע תשמטנה ותגלנה את מה שהגברים לבטח יבלעו בעיניהם.

בזכות הטריקו תפשוט החזייה את הרגל באופן סופי ומוחלט, אי־אפשר יהיה ללבוש השנה את חולצות הטריקו עם חזייה. פשוט מפני שהחולצה תבליט את הפסמות, ומי שיש לה כמה שפחות תצא נשכרת.

על חולצות הטריקו השנה יהיו הדפסים משגעים באנגלית שיכריזו על אהבה ויופי ופרחים. אפילו חברות מסחריות יפרסמו את עצמן על חולצות הטריקו. ליד אלו הגסות משהו, אך הנעשות רכות ברגע שגוף נשיי ממלא אותן, תהיינה חולצות הטריקו הקטנות, עם פרח קטן

גב חשוף הוא אחד האלמנטים החשובים ביותר בחולצות הטריקו הקייץ, שאי אפשר ללבוש אותן עם חזייה. שרה לב לובשת את החולצה מעל לג'ינס צבאיים וחותלות.

שתיים בסירה אחת

רחל בורן (ראשונה מימין) ונעמי פישטון משייטות ביום חורף קייצי על סירה בירקון כשהן לבושות בחולצות הטריקו שיהיו הצעקה האחרונה של הקייץ הבא. בינתיים טובות החולצות גם לימי החורף, בייחוד בימים של שמש. למרות שחולצות טריקו מיוצרות בישראל על־ידי מפעלי טקסטיל רבים ואף מיוצאות למדינות רבות באירופה, מייבאים לארץ חולצות טריקו מחוצרת־חוץ. הכתובות הפיקאנטיות באנגלית המודפסות על החולצות הן המעניקות להן את הייחוד האופנתי ומבדילות אותן מסתם חולצות טריקו המיוצרות בארץ.

צילם: שלמה סתר

או"ם שמום

שרה לב (משמאל) בחולצת טריקו בגוונים של שחור וצהוב כשעליה מודפסות כתובות באנגלית, ונעמי פישטון בחולצת טריקו אינדיאנית הרקומה ברקמה הודית, בחברת שני או"מניקים המשרתים בסיני והמבלים בתל־אביב. האו"מניקים ניסו לקבוע עם הבנות, מסרו להם את כתובתם הצבאית בסיני.

לקישוט, או עם רשת שתטריף את החושים, חולצות עליהן מדפסת חותמת ובול וכל מה שצריך הוא לשלוח אותן אל מעבר לים.

ואכן חלק מחולצות הטריקו מיובאות כיום מעבר לים. צעיר ישראלי בשם מוטי מורנו מייבא אותן במחיר שווה לכל נפש. ומי שרוצה להשתלב בנוף וללכת עם האיפנה, זהו הזמן להתחיל בדיאטה ולהוריד את עודף הקילוגרמים בעזרת הקפה והטוסטר בחורף הגשום והקר, אחרת יהיה צורך לוותר על התענוג העילאי שבלבישת חולצת הטריקו או כפי שהיא מכונה בלע"ז ה"טי־שירט".

בשבוע שעבר בין ממטרי הגשם העזים והרוחות הסוערות הפתיע גגרל חורף שנית ונתן במתנה יום של שמש. חמש חתיכות התקבצו כדי להציג מה שהטריקו עושה לבחורה. הן לבשו מעילים ונעלו מגפיים, אולם ברגע שנכנסו אל הטריקו הריחו את הקייץ. הן התפטרו מגלי הקור ותוך שניות ספורות היו בתוך הקייץ.

כשצולמו בירקון לבושות בטי־שירטס קייציות, שכנעו אפילו את השייטים האחרים, שהסירו מיד הסוודרים וגותרו בגופיות.

בתוך הים של תל־אביב, הצליחו לשכנע את אלו שבאו לתפוס שמש, להסיר את החולצות ולהפקיר את גופם החשוף אל מול קרני השמש. ואם הן עשו זאת באמצע החורף בעזרת הטריק של הטריקו, אפשר רק לדמיין מה יתחולל פה בקייץ.

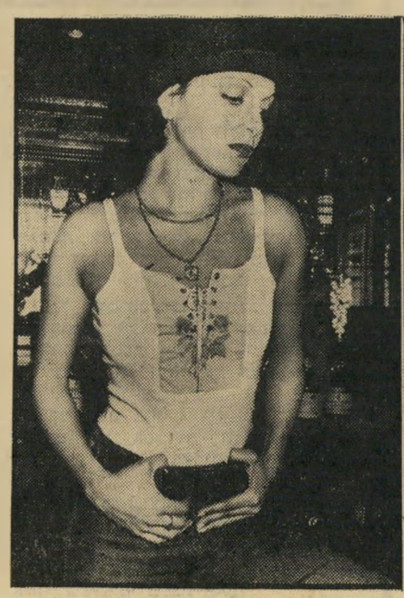

הצלמת

רותי מור בחולצת טריקו קטנה בצבע צהוב וציורי שמש. המבליטה היטב את המתנות בהן חנן אותה הטבע. רותי עושה את צעדיה הראשונים בקאריירת דוגמנית־צילום.

הדוגמנית

רותי בחולצת טריקו לבנה קטנה עם קישוט בתכלת ושרוכים. עד עכשיו היא היתה דוגמנית הבית של חברת **גוטקס**, כעת יצאה לשוק החופשי.

ג'ינס טריקו ומגפיים

השילוב שצריך להטריף השנה את הגברים. רחל בורן (ימין) בחולצת טריקו ורודה שבחזיתה רשת המכסה טפח ומגלה טפחיים, מכנסי שורט שיחזרו לאופנה הקייץ וסנדלי לקה על עקבים גבוהים. שרה לב בג'ינס משופשפים בתוך מגפי בוקרים עשויים לכל שחורה, שהם המילה האחרונה באופנת המגפיים, ובחולצת הטריקו.

גשר חי על הירדן

אזרח העולם מספר אחד - גרי דייויס, נגרר חזרה אל שטח ישראל אחרי שהירדנים סרבו לקבלו

„ה לידה יהיו כאן יריות! אתה תיהרג!"

בקצה המערבי של גשר אלנבי מעל נהר הירדן עמד קצין ישראלי צעיר, חמוש ברובה־סער, וצעק לעבר הגבר המזוקן בחליפה השחורה, שניצב עם מטלטליו באמצע גשר־העץ המשמש דרך מעבר בין ישראל וירדן. האיש חמור־סבר ניצב שליו וגאה, הביט מהורהר במימי הירדן שגעשו תחת הגשר. לא עזרו האזהרות, ההתנגנויות, ההסברים והנסיונות לשכנע את האיש המוזר לצעוד לצד ה־ישראלי של הגשר. גרי דייויס איננו מוותר לעולם.

שעות אחדות קודם לכן לא שם איש מן החיילים הישראלים, המופקדים על שמירת הצד המערבי של גשר אלנבי, לב לדרכונו של גרי דייויס. ספק גם אם רבים מהם שמעו את שימעו של אזרח־העולם. פקיד המכס החתים, כנראה מ־תוך שיגרה, את דרכונו המיוחד, שעל עטיפתו מוטבעות באותיות בצבע זהב המילים: „דרכון של אזרח עולם מטעם רשות תבל" וגרי דייויס (54) פסע בצעד בטוח אל צידו המזרחי של הגשר, כשהוא מקווה להימצא תוך שעות אחדות ברבת־עמון, בירתה של ירדן.

לפקידים ולחיילים בצד הירדני הסביר כי בכוונתו לעבור דרך ירדן בדרכו ל־חרטום. שם, טען, הוא עתיד לפגוש פלי־טים פלסטינים רבים ולהטעיק להם 2000 דרכונים של אזרחי־עולם. בנקודה זו הרים פקיד־המכס הירדני את עיניו, התי־בונן חליפות בדייויס ובדרכונו ופסק: „החזירו את האיש הזה לישראל!" לא עזרו תחנונים, הסבריו ואיומיו של דיי־ויס. החיילים הירדנים גררו אותו אל הגשר.

גרי דייויס רגיל ליחס מעין זה. לפני חודשים אחדים כשניסה להיכנס לישראל דרך נמל־התעופה בלוד סירבו פקי־די־המכס הישראלים להחתים את דרכונו המיוחד, שאיננו מוכר בישראל. אחרי שהיה עצור זמן קצר בבית־התנתיבות הו־עלה על מטוס לצרפת. „דייויס," אומר הוא על עצמו, „רגיל שיזרקו אותו ממקו־מות רבים. אבל דייויס הוא גם מאמין גדול ברעיונו ודייויס החליט להיות בארץ־ישראל." אז גרי דייויס התפשר עם עצמו. בצרפת השיג דרכון, המיועד לחס־רי־נתינות שמקום מושבם בצרפת*. דר־כון זה איפשר לו לדרוך על אדמת ישי־ראל אליה הגיע לפני שבועיים.

המחליף
★ של דני קיי

„א ני עומד על הקו, המפריד בין ישראל וירדן. תראה, אני ממש על הקו. אני בשום מדינה!" הסביר דייויס, בדיבורו האיטי, לקציין הישראלי, שניצב משתהה נוכח התנהגותו המוזרה של ה־איש, שהושלך אל הגשר על־ידי הירדנים.

מן הצד המזרחי של הגשר צפו במחזה חיילים ירדניים, שצחקו לאדם יוצא־הדופן.

הקצין הישראלי מיהר לביקתת־השומ־רים וחזר תוך שעה קלה, מלווה בכיתת חיילים. הם התנפלו על דייויס, נטלו את מיזוודותיו המעטות והעלוהו בכוח על ניידת משטרה, שהגיעה למקום.

„שעה אחר־כך מצאתי את עצמי בתוך תא קטן וטחוב במישטרת־ירושלים," סיפר דייויס, שהיה השבוע, ערב צאתו מן הארץ ללונדון, המום מן הקורות אותו בימים המעטים בהם שהה כאן. „ביקשו ממני להת־פשט. היה קר וסירבתי לעשות את זה. אז הפשיטו אותי בכוח ומצאו את הדרכון שלי, שהיה מוסתר היטב בחליפתי.

„בדרכון היתה חתימה של הישראלים לפיה עזבתי את הארץ ואני סירבתי לכך שימחקו את אישור־היציאה." נסיונותיו של דייויס קר־הרוח להסביר לקציני המיש־טרה את רעיונותיו האוניברסליים ואת ה־עובדה ששהייתו בארץ, לאחר החתמת דר־כונו, היא בלתי־חוקית, נתקלו באוזניים אטומות. קצין מישטרה מחק בעט את חו־תמת היציאה ורשם בכתב „חזר לארץ לאחר שהירדנים סירבו לקבלו."

אבל וחפוי ראש חזר דייויס לתל־אביב. תוכניתו להגיע לחרטום נדחתה לפי שעה. אולם לא איש כאזרח העולם מיספר 1 יתייאש אחר תקרית בלתי נעימה זו, על גבולן של שתי מדינות אויבות. כל חייו של דייויס הן הליכה מסוכנת, כהליכתו של אקרובט, על חוט דקיק, בין גבולות, בין מדינות, שהוא כל־כך מתנגד להן ושכנגדן יצא למילחמת־חורמה, הנמשכת ביותר או פחות הצלחה, כבר למעלה מ־עשרים וחמש שנים.

על ילדותו הרחוקה בארצות־הברית מסרב דייויס לדבר. הוא גם אינו מגלה את דתו. הוא מצהיר שכבר מגיל צעיר האמין באל אחד ולא הרגיש עצמו יותר נוצרי מיהודי, או יותר בודהיסט ממוסלמי.

בגיל צעיר למד תיאטרון ואת שנותיו היפות בילה על בימות ברודוויי כשחקן־תיאטרון ובמאי. אפילו כתב מחזות אח־דים. כשהיה בן 18 שימש מחליפו של **הבדרן דני קיי במחזה** בוא נעמוד פנים אל פנים, שוכה להצלחה רבה בסוף שנות השלושים והוצג משך שנתיים רצופות.

מילחמת העולם־השנייה היוותה נקודת המיפנה בחייו של הצעיר מלא המרץ, שגוייס לחיל־האוויר של הצי האמריקני. „הייתי טייס קרבי בארמיה השמינית, אשר ישבה בבריטניה וביצעה את מרבית ההפ־צצות במטוסי דאקוטה על גרמניה. הרגש־תי עצמי רוצח, כשהטלתי את המצצות על ערים גרמניות, על אנשים," אומר דייויס, המדגיש את דבריו בתנועות ידיים. „הייתי אומלל. ראיתי עד כמה אומלל מצב ה־עולם."

אחראי לשלום, ★ אחראי למילחמה

ב תום מילחמת־העולם־השנייה שב דייויס, מבוגר יותר ומעט תימ־הוני, לברודוויי. הוא השתתף בשני מח־זות מוסיקאליים מצליחים (שלושה מוכנים לדרך ומוכן לעשות למענך הכל) ולדבריו הרוויח כסף רב.

אבל מאחרי ההצלחה והזוהר החל דיי־ויס מגבש לעצמו השקפת־עולם מיוחדת במינה. „חזרתי לארצות־הברית אחרי ה־מילחמה וידעתי שחייבים להביא שלום לעולם. הרגשתי שכמו שהייתי אחראי ל־מילחמה, אני צריך להיות אחראי לשלום." מסביר דייויס, שאחד מאחיו נהרג שבועות אחדים לפני סיום המילחמה.

„אבל כולם המשיכו להתנהג כרגיל. אר־צות־הברית ייצרה פצצות אטום. פחדתי ממילחמה נוספת, מילחמה טוטלית. האמנ־תי שהפיתרון יהיה בזה שהעולם יהיה בינלאומי, אוניברסלי."

בוקר אחד החליט דייויס שהמשימה הכמעט בלתי אפשרית לשנות את העולם מוטלת על כתפיו הצרות. הוא טס לצר־פת ביום שבו הוכרז על הקמת מדינת־ישראל באומות המאוחדות. בשגרירות אר־צות־הברית בצרפת החזיר את דרכונו וכל ניירותיו האמריקאיים ועבר להתגורר באר־מון שאין, במרכז פאריס, מקום שהיה אי־איזור בינלאומי בשנת 1948.

„הצעד ששעיתי התפרסם בכל העולם," נזכר דייויס. „אישים ידועי־שם כאלברט איינשטיין, יהודי מנוחין, העיתונאי אייבי ווייס ועוד רבים אחרים תמכו ברעיון ה־ראשון והיחידי שהבעתי — שיהיה עולם

(המשך בעמוד 32)

תמרורים

נ ישאו • בקיבוץ שדה־אליהו בגליל, אסיר ציון **יורי זדקה** (29) ו**חנה גיר רביץ'** (28) שקודשה לו בזמנו כאשר היה כלוא, אחרי שהורשע בברית־המועצות ב־פעילות מחתרתית ציונית ונשלח לשבע שנות מאסר בהרי אוראל. טקס הנישואין נערך ללא ברכות קידושין, כמקובל, שכן הרב שלמה גורן כבר השיא אותם לפני שנתיים בפני שני שליחים, שנשלחו על־ידי יורי וחנה מברית־המועצות. לפני כחו־דש, כשהגיע יורי לארץ נערכה הפגישה המחודשת ואז החליטו בני הזוג שלא לוותר על השמחה הקשורה בטקס נישואין כדת וכדין.

ה ויזנק • פרס ישראל בגיאוגרפיה וחקר התרבויות לפרופסור **דוד עמירן** (46), ולפרופסור **שמואל ביצור** (44). עמירן ידוע כאחד הגיאוגרפים הראשונים במדינה, נלחם במשך שנים רבות לביסוס הגיאוגרפיה כמיקצוע שווה זכויות באוני־ברסיטאות. אביצור, שפירסם יותר מ־300 עבודות מחקר בגיאוגרפיה של ארץ־ישר־אל, הוא ראש המכון לידיעת־הארץ בהס־תדרות.

מ ונה • כיושב־ראש המגבית השנ־תית של ויצ"ו, פרופסור **חיים בן־שחר** (42), המשמש גם נשיא אוניברסיטת תל־אביב. תפקידו של בן־שחר יהיה ייצוגי והוא ינדוד בין 187 סניפי ויצ"ו בארץ, יגייס תרומות ופעילות למטרות שונות.

נ חוג • בסטודיו החדש שלו ביפו־העתיקה, יום הולדתו ה־34 של הצייר **אשר עין־דור**, שהודיע בשבועות האח־רונים כי החליט להפסיק לצייר בהשפעת סמים, ממשיך לצייר, בלא פחות התלהבות ואף עומד לפתוח תערוכה שכל הציורים בה יהיו כאלה שצויירו ללא סמים. „אני מרגיש כמו בן 16," אמר אשר לאורחים הרבים, שפקדו את ביתו לכבוד יום־ההו־לדת הראשון שהוא חוגג בשנים האחרו־נות.

נ חוג • יום הולדתו ה־43 של האד־ריכל **ישראל גודוביץ**, בסטודיו המפו־אר שלו בצפון תל־אביב. את המתנה ה־מקורית ביותר קיבל גודוביץ מאביו — זוג חזירי־בר. „אבל הוא לא התכוון לר־מוז בכך לכלום," הבהיר גודוביץ לאור־חין המחייכים.

א ושפז • הבמאי הצרפתי **קלוד לאלוש** אחרי שמרכבה בה נסע, במסגרת הסרטת מערבון חדש בבימויו בשם איש אחר, אשה אחרת, התהפכה והידרדרה ל־תהום בעומק של חמישה מטרים. לאלוש, שהתפרסם בעולם כולו לאחר שביים את הסרט גבר ואשה אושפז בבית־חולים ב־קליפורניה כשהוא סובל משברים בכל חל־קי גופו.

א ושפז • ועבר ניתוח קשה, פרו־פסור **סעדיה עמיאל** (47), ראש הלש־כה לתפקידים מיוחדים במשרד־הביטחון. מבית־החולים נמסר כי מצבו של עמיאל, שהוא פרופסור לכימיה ולפיסיקה גרעינית, הוא חמור וכי הוא נותח בידי מנהל המח־לקה הנוירוכירורגית בבית החולים איכי־לוב, פרופסור **אלברט כרי־טב**.

נ פטרה • אחרי ששלחה יד בנפ־שה, **קתריון** („קתי") **אופנהיימר** (32) בתו של יוליוס רוברט אופנהיימר, ממציא פצצת האטום, שנמצאה תלויה בחדר השי־נה בחוילה המפוארת, שנבנתה על־ידי אביה בתחילת שנות החמישים, בסט. גיון, שב־איי הבתולה. באחרונה היתה שרויה בדיכ־און עמוק עקב אהבה נכזבת.

נ פטר • **אויבר** („אולי") **אט־קינס** (60) מי שהיה צלמו האישי של נשיא ארצות־הברית לשעבר, **ריצ'ארד ניכסון**, עמו השתתף אטקינס בכל מסעו־תיו ברחבי העולם וצילומו הדראמטי ביו־תר היה צילום הנשיא במישרדו, שעות אחדות לפני שהודיע בשידור לאומה על התפטרותו, בעיקבות חשיפת שערוריית ווטרגייט.

נ פטר • פרופסור **דוד משה בי־רנבאום** (63), מרצה בכיר בבית־הספר לרפואה באוניברסיטה העברית בירושלים. בירנבאום עסק שנים רבות בתקופת מל־חמת־העולם השניה בחקר מחלת המלריה. אחרי שעלה לארץ מפולין בשנת 1946 עבד בבית־החולים הדסה ושימש מרצה באוני־ברסיטה עד יומו האחרון.

נ פטר • בביתו בנוטינגהאם, אנג־ליה, **הארי ויטקרופט** (78) מגדל השו־שנים המפורסם ביותר באירופה, שהחל מגדל שושנים עם אחיו בשנת 1919 על שטח של פחות מדונם אחד, ובשנותיו ה־אחרונות מכר יותר ממיליון וחצי שושנים בשנה.

* בדרכון דומה החזיק שמואל („סא־מי") פלאטו בעת שבתו בצרפת.

רשימה זו לא הופיעה בעיתון הארץ

כתבה זו נכתבה עבור המדור „שבוע של אדם אחד", המופיע מדי שבוע בגליון „יום ו' של היומון „הארץ".
ברגע האחרון החליט „הארץ" לגנוז את הכתבה, כנראה לנקמה על כך שאלי תבור גינה בגליון האחרון רזין של „העולם הזה" מאמר־השמצה של שבתי טבת נגד „העולם הזה", שהופיע ב„הארץ". כתוצאה מכך לא הופיע המדור ביום השישי האחרון ב„הארץ".
„העולם הזה" מפרסם את הכתבה להלן, כשרות לקוראי „הארץ".

אלוהים העניש את החיות

מאת
אורי אבנרי
עורך ראשי של השבועון „העולם הזה", יו"ר תנועת העולם הזה

יום רביעי

היונה עפה.

רחל אשתי הביאה אותה אתמול הביתה. בדרך מבית־הספר היא ראתה התקהלות ברחוב בן־יהודה. מכונית דרסה את היונה, ואולי רק היממה אותה. רחל אספה אותה והביאה אותה. הציפור אינה זזה. אבל עיניה פקוחות. האם היא גוססת?

במשך כל יום אתמול התחבאה היונה בין הספרים בחדר־העבודה שלי. לקראת ערב התחילה לאכול מפרוסת־הלחם שרחל שמה לה.

בבוקר אני פותח את דלת החדר בחרדה. אולי היא מתה? לא, היא חיה. במשך הלילה ליכלכה בהפרשותיה הירוקות את הניירות על שולחני, וביניהם ראשי־הפרקים שכתבתי למצע־בחירות. עכשיו זה באמת מצע יוני.

עכשיו היא עומדת על אדן החלון, ו־מסתכלת מבעד לזכוכית החוצה, מהור־הרח. אינה פוחדת כשאני ניגש אליה. אני פותח את החלון, לאט־לאט. ברגע ש־הוא פתוח, היונה עפה בלי שום גינוני סכס. ממריאה ונעלמת. עושה לי טוב בלב.

אוכל ארוחת־בוקר, קורא את העיתון, מסתכל בלוח. יום רגיל:

10.00 ישיבה עם פעילי מטה־הבחי־רות. דיון על כסף, גיוס חברים, כסף, פעולות־הסברה, כסף.

12.00 ישיבת מערכת. דיון על תוכ־נית־העבודה לשבוע הקרוב. (שבוע של העולם הזה מסתיים ביום ג' בערב, עם הופעת העיתון.)

13.00 קורס לחברי־מערכת צעירים. בניין כתבה, היחס בין אנשים ומאורעות. אני מתגאה מאד בחניכי העולם הזה, המאיישים כיום עמדות רבות בעיתונות היומית, ברדיו ובטלוויזיה. כימעט כולם קשורים עדיין ב„שבועון המסויים" ביחסי־חיבה.

15.00 ארוחת־צהריים בבית, מנוחה.

16.30 ראיון לשרות־השידור הקאנא־די. הנושא: פגישות פאריס עם נציגי אש"ף. (הלוואי ויכולתי לספר אף עשיריית ממה שהתרחש שם. יבוא יום.)

17.30 פגישה עם גורודיש (האלוף ב־מילואים שמואל גונן). הוא מתכונן להגיש מישפט לביטול מסקנות ועדת־אגרנט. אני תומך במאבקו. המסקנות היו שערוריה.

18.30 פגישה עם קבוצת אישים ש־באה אלי כדי לסכם עצה על הדרך להקמת חזית־שלום לבחירות. אני בעד. המיכשולים עצומים. איני מעז לתלות בזה יותר מדי תיקוות. יש תמיד מישהו המוכן לחבל.

20.00 (מאז שנפסקה הסידרה קו אר־נידין, התפנתה לי כאן שעה.) שעתיים לכתיבת מאמר על תפקיד הכנסת. להזכיר לאנשים שאינם בוחרים רק בממשלה, אלא קודם כל בכנסת. כנסת רעה מוכרחה להוליד ממשלה רעה.

22.00 חוג־בית מאוחר ברמת־גן. ל־אנשים צעירים, רובם חיילים.

אבוא הביתה קרוב לאחת. תהיה לי שעה לקריאה ולמוסיקה. מי שאינו קורא לפחות שעה ביממה ספר רציני, מוכרח להתגונן מבחינה אינטלקטואלית. זהו המינימום שבמינימום הדרוש כדי למלא את הסול־לות. השיטה הטובה ביותר היא לקרוא שלושה־ארבעה ספרים בו־זמנית, לפי מצב־הרוח.

יום חמישי

קם בבוקר. רחל נמצאת כבר בעבודה. פותח את התריסים, המשקיפים על הים. הים כחול ומזמין, השמש זורחת. אני נאחז חשק עז לרדת לים, לשחות קצת, לחתור על האסקה. גם ביום החורפי הקר ביותר, אין כמו לרבוץ על החול בבגדי־ים. השמש מחממת אותך תוך דקות. אבל אין זמן. צריכים לטפל בבחירות.

לפתע יורדת עלי מחשבה כמו מהלומה: האם אני באמת רוצה לחזור לכנסת? ב־שמונה השנים שהייתי בבית־הנבחרים, לא הייתי אף פעם אחת בשפת־הים, למרות שאני גר במרחק של מאה מטרים ממנו. עסקתי אז בו־זמנית בשלוש עבודות מל־אות — חבר־כנסת, עורך עיתון וראש תנועה פוליטית. מזל שאני אוהב לעבוד (זה ההובי שלי) ושאני אדם מסודר מאד (המוצא הייקי מתגלה לא רק במיבטא.) שילמתי מחיר: לא היו לי חיים פר־טיים בכל השנים האלה. את אור השמש ראיתי רק בהפגנות. האם אני מוכן לחזור על כך? אני מסתכל בים הכחול, וחושב: לא.

כעבור דקות, בשעת ארוחת־בוקר של קפה ויוגורט, אני קורא את עיתון־הבוקר ואומר: כן. בשעה שאני קורא, נולדים בי רעיונות לגבי פעולה פרלמנטרית. אילו הייתי היום בכנסת, הייתי עושה כך בעניין פרשת עופר, וכך בעניין הנסיון לפגוע בפארק הכרמל, וכך בעניין רעש המטו־סים. עכשיו, כשאין לממשלה רוב, ניתן להעביר בכנסת רפורמות רבות וברוכות. סיעה קטנה, הנהנית מיוקרה אישית בבית והיודעת איך לפעול, יכלה עכשיו להעביר כמה וכמה תיקוני־חוקים חיוניים.

הבר סיפר לי שאחרי שקטעו את רגלו, במילחמה, הוא המשיך להרגיש את הרגל שאיננה. מפעם לפעם אני מרגיש כך לגבי פעולתי בכנסת. אני מתכנן אוטומטית פעו־לות של סיעה שאיננה. כמו תטל"ג (תרגיל טאקטי ללא גייסות) בצבא.

גומר את העיתון, מתלבש, חוגר את האקדח מתחת לאפודה. אחרי ההתנקשות האחרונה בחיי, לפני שנה, הכינו לי שלושה מאנשי־הביטחון הידועים ביותר במדינה נוהלי־ביטחון אישיים קפדניים ב־יותר, ואני נשבעתי להם בהן־צדק שאנהג על פיהם תמיד, גם אם לא יקרה דבר במשך הרבה זמן. אני חמוש תמיד, עם כדור בקנה.

הולך למערכת. כבר מחכים להתייעצות דחופה. מרסל זוהר הביא מיסמך: פרי־טוקול מבית־החמישפט, שבו נאמר כי ה־משטרה חושדת ב„אישיות בכירה" ש־הסתבכה ב„פשיעה כבדה". לחקור? ל־פרסם? איך? מתייעצים, מחליטים. אחר־כך מבול של בעיות יותר קטנות. סקופ שמביא חבר צעיר מתגלה, תוך חקירת שתי־וערב ליד שולחן המערכת, כבלתי־סביר. לסל. אילו ידע הציבור כמה מחשבה מושקעת בכל עמוד בעיתון! משתתף בעיצומו של כמה עמודים (זוהי העבודה האהובה עלי ביותר בעיתון).

אחר־כך הביתה, לאכול, לנוח שעה. למדתי באחד מספריו של וינסטון צ'רצ'יל את חוכמת־חייו: מוכרחים להיכנס אחרי־הצהריים למיטה, להתפשט ממש, לנוח. אחרי זה אפשר להמשיך לעבוד עד מאוחר בלילה.

אחרי־הצהריים כותב מאמר למדור „הנדון" על יגאל אלון והשייך ג'עברי, חוזר למערכת, עובד עד חצות. הביתה. רחל כבר ישנה. קורא שעתיים, ספר מרתק על הפסיכולוגיה של הקופים בסבע. הלוואי ובני־אדם היו מתנהגים בצורה כה תר־בותית!

יום שישי

ישיבת־המערכת השבועית. ניתוח ללא־רחם של הגליון האחרון. כל שונא של העולם הזה היה נהנה.

הסכמתי להופיע בליל־שבת בערב־ראיונות של דודו טופז בבית־לסין. הנושא: העיתונות ופרשת עופר. טופז שאל בטלפון אם אני מתנגד לכך שיזכיר כי אשתו של עופר האשימה את העיתונות ברצח בעלה. השבתי שאיני מתנגד. ייאמרו־נא הדברים בגלוי, וייענו בגלוי.

(ההלטתי כך עוד ביום הלווייתו של עופר ז"ל. בבוקר של יום־ההלוויה טילפן אלי טומי לפיד ושאל אם אני מוכן ל־השתתף עוד באותו יום בשידור חי על פרשה זו. הייסמתי במשך כמה דקות. היה ברור לי כי אצטרך לעמוד מול גלים של רגשות, מה גם שטומי הציע עימות עם אדם רגשני כמו אהרון מגד. אך אחרי התלבטות של כמה דקות החלטתי: להיפך. הבה נתפוס את השור בקרניו. אם מצפוננו נקי, עלינו להיות מוכנים להצדיק את מעשינו גם ברגעים של התרגשות וסערת־רוחות. ואכן, בשידור, שהתחיל כמה דקות אחרי תום ההלוויה, ניתחתי בגלוי־לב את מעשי העיתונות ביכלל, והעולם הזה בפרט, בפרשה זו, ונדמה לי שהציבור קיבל זאת.)

הפעם, אצל דודו טופז, לא ישבתי מול מיקרופון דומם, אלא מול ציבור חי. לצערי לא יכולתי לראות את פניו, כי האורות באולם כובו. חבל. כשאני מופיע מול ציבור, אני אוהב להסתכל בעיני האנשים. בדרך כלל אני בוחר, תוך כדי דיבור, בשלושה־ארבעה אנשים ונשים, ועוקב ב־מהלך ההרצאה אחרי הבעות־פניהם.

אמרתי שדווקא בפרשת עופר, על אף סופה הטראגי, היתה העיתונות בסדר גמור, על פי כל כללי האתיקה. פירסמנו טענות מפורטות, יחד עם מיסמכים, ולא הפלגנו בהאשמות כוללניות. מסרנו את הדברים למישטרה, כדי שתוכל לחקור את האס־פקטים הפלילים האפשריים. לפי מיטב הנוהלים הממלכתיים. אני עצמי הצעתי לעופר, בשיחתנו האחרונה, להשיב על השענות בצורה עניינית ומפורטת, והע־מדתי לרשותו כל מיספר של עמודים ש־יידרש.

הקשבתי בדריכות לרחשי הקהל, שישב בחושך. להפתעתי, אין אף התפרצות אחת, אף לא קריאת־ביניים כלשהי. ברור כי הנסיון של כמה מאנשי־הצמרת, לנצל את פרשת עופר כדי לצאת בהתקפת־מחץ על העיתונות החופשית ולסתום את פיה, נכשל.

כמו תמיד אחרי פגישה עם קהל, אני חוזר הביתה במצב־רוח מרומם. מגיע לי לקרוא בלש.

שבת

קמים מאוחר. ארוחת־בוקר בעצלתיים, עם טוסט. זוהי ארוחת־הבוקר המשותפת היחידה שלנו בשבוע. אני מספר את ה־בדיחות האחרונות ששמעתי אתמול מפי דידי מנוסי בקפה סולטאן. (מקום ה־התכנסות של החבר"ה ביום הששי אחרי־הצהריים. המשמשת בורסה לבדיחות עד־כניות.) רחל מספרת קוריוזים מהכיתה. צוחקים.

היום מוקדש לכתיבה. באמצע קורה לי אסון. פותח את האנציקלופדיה בריטניקה, כדי לוודא עובדה (מדוע נקרא מיצר הור־מוז בשם זה?). תוך כדי עילעול אני נתקע בערך אחר, קורא אותו, וזה מוביל אותי לערך שלישי ורביעי. שעתיים מבוזבזות. אבל מהנות.

זוהי הצרה שלנו, האוטו־דידאקטים. כל דבר מסקרן אותנו. (עזבתי את בית־הספר היסודי אחרי כיתה ז', כדי להרוויח את לחמי. באותו פרק זמן הצטרפתי גם ל־אצ"ל. הייתי עסוק, ומאז נשארתי עסוק. לא עברתי לימודים פורמליים. מעולם לא הצטערתי על כך. לא נכנסתי למסלול קבוע של מיקצוע זה או אחר. אני מתעניין לפחות בחצי תריסר מיקצועות במידה שווה: היסטוריה, פסיכולוגיה, אתולוגיה (התנהגות החיות), תורת המילחמה, מישי־פטים, ארכיאולוגיה. אומרים שזה מציין את העיתונאי ואת הפוליטיקאי: שהוא יודע משהו על כל דבר. והלשונות הרעות מוסיפות: ואינו יודע את הכל על שום דבר.

לפנות ערב אוכלים ארוחת־צהריים. רק בשבת יש לרחל זמן לבשל באמת. כש־הכרתי אותה היתה חיילת ותלמידת־סמינר, וידעה לטגן חביתה. ביניתיים זה השתפר.

רץ למערכת. (באמת רץ: כשאין אנשים ברחוב, אני מנצל את הדרך לריצה. לפע־מים חושבים עוברים־ושבים שאני קצת מטורף. עובד במערכת עד קרוב לחצות. עייף, מבסוט.

יום ראשון

בבוקר, פגישה ממושכת על ענייני בחי־רות. אורית מוסרת דו"ח. אורית היא מרכזת מטה־הבחירות, תגלית ממש. בתה של יפה ירקוני, אשתו של הטייס שהוח־זר פצוע מן השבי המצרי במילחמת ההתשה. לא עסקה מעולם בפוליטיקה. נראית כנערת־זוהר. נתגלתה כמוח פולי־טי מצויין. נעים לראות את הצעירים, ה־מוכנים לקחת את העניינים לידיהם.

אחר־כך דיון במערכת. מצב פרשות עופר וידלין. יגאל לביב מתאר את מהלך הדברים ביומיים האחרונים, אלי תבור מביא מידע מפגישה עם אישיות ממשלתית בכירה, מחליפים דיעות, קובעים קו.

אני מקפיד לסיים הפעם בשעה שלוש, כדי לאכול עם רחל. בימים אלה, זוהי הפעם היחידה שיש לנו הזדמנות להיפגש ולהחליף רשמים. בבוקר, כשהיא קמה ל־עבודה, אני עדיין ישן. בלילה, אחרי חצות, כשאני חוזר מהעבודה, היא לרוב כבר ישנה. בצהריים יש זמן לדבר, כשהיא מבשלת, כשאנחנו אוכלים, ולאחר מכן כשאני מדיח כלים. אני אוהב להדיח כלים, כי זוהי העבודה היחידה שנותרה שבה רואים תוצאות מיידיות.

אני משתגע לשמוע סיפורים על הנעשה בכיתה שלה (כיתה ב', תל־נורדוי). בייחוד על שיעורי תורה. יש לה שיטה משלה לשתף את הילדים במאורעות המיקרא, והביקורת של הילדים חדה ונוקבת.

היום דיברו על המבול. רחל הציעה לילדים להכין בעצמם שאלות למיבחן. כמה שאלות היו מעשיות. למשל: מה אכלו החיות בתיבה? „קופסאות של בונזו", משיב בן, אך יש גם שאלות פי־לוסופיות. שלומציון שואלת: מדוע היו החיות צריכות למות? למה נענשו החיות אם בני־האדם הם שחטאו? רחל מסבירה שגם אלוהים התחרט על כך. ולראייה: נאמר במיקרא שאלוהים הבטיח „לא לה־כות עוד את כל חי" בגלל האנשים. גם אלוהים יכול לשגות, ולהודות בטעותו.

ושתי התחולה שוכבת במקומה, בארון מעל לשולחן־האוכל, ועוקבת בעיניים ער־ניות אחרי מעשינו. רגע לפני שאני מחליט

(המשך בעמוד 32)

שבוע של אדם אחד

תנועת „העולם הזה"

כנס

פעילים

ארצי

יתקיים ביום הרביעי, ה'ו בפברואר 1977, בשעה 20.00, בבית סוקולוב בתל־אביב. לכנס מוזמנים כל הפעילים שהתפקדו במיפקד, וכן פעילי התנועה במערכות־הבחירות הקודמות. כל האוהדים המוכנים לעזור, ושלא מילאו עדיין את טפסי המיפקד שצורפו ל„העולם הזה" או שפורסמו בעיתונות היומית, מתבקשים לעשות זאת באופן דחוף. גם חברי התנועה ואוהדיה, שהשתתפו במערכות הקודמות, מתבקשים לעשות זאת, כדי לאפשר עבודה יעילה של המטה. מי שרוצה להיות פעיל, ואין לפניו טופס־מיפקד, מתבקש לשלוח בהזמנה גזוייה למטה־הבחירות, ת.ד. 136, תל־אביב. אנא, אל תדחה זאת! הזמן קצר, האמצעים מועטים ועזרתך דרושה!

רעה צור ★ אולי גלם

BEAUTY NAIL

יצירת ציפורניים בשיטה מהפכנית
באמצעות חומר בלעדי שאינו
מזיק לציפורניים ושומר עליהן

רחוב שרת 38 ת"א, טל. 456762
פתוח כין השעות 09.00—18.00

אלוהים העניש

(המשך מעמוד 31)

לתת לה נתח בשר, היא מושיטה את ראשה קדימה. היא יודעת את מחשבותי לפני שאני יודע אותן בעצמי.

אחרי הצהריים אני מתבודד, לכתוב טיוטה ראשונה של מצע לבחירות. לא מצע, בעצם. אני שונא מצעים. אני רוצה לשרטט בסעיפים קצרצרים כמאה הצעות לשינוי פני המדינה בכל השטחים. לא מה, אלא איך. איך להבטיח את חיסול השחיתות, איך למנוע דיכוי אזרחים בידי הביורוקרטיה, איך להפריד בין הדת והמדינה, איך לעלות על דרך מעשית להשגת השלום, איך לעזור ליהודים ברחבי העולם. בלי איזמים, בלי מליצות. הצעות מעשיות, שאוכל להיאבק עליהן בכנסת.

כדי להתרכז, שם מוסיקה. מתלבט בין המוטטים של באך והקונצ'רטו לכינור של בטהובן.

באמצע עושה הפסקה של חצי שעה. רואה את ארצי באנקר.

בעשר וחצי אני דוהר לאולפן הרדיו בקריה. הבטחתי להופיע בשידור חי על „השפעת העיתונות על חיינו", לצידו של דני בלוך. דני, יו"ר איגוד העיתונאים ובנה של דורה בלוך ז"ל, קורבן אנטבה, הוא אחד העיתונאים השפויים ביותר במדינה. במשך שמונה שנות כהונתי בכנסת למדתי להעריך את הסיקור העיתונאי האובייקטיבי שלו — דבר שהוא נדיר למדי בכנסת.

המאזינים מטלפנים לאולפן, ואנחנו מגיבים. רוב השאלות מוקדשות, כמובן, לפרשת עופר. ריובן מצדיקות את העיתונות. תמהני על ריבוי הבעות־האהדה לעולם הזה. אינני מפונקים מבחינה זו. אחד המאזינים אומר: „זו הפעם הראשונה בהיסטוריה שאני מסכים לכל מילה של אורי אבנרי."

אחת המאזינות מזכירה את הסרט כל אנשי הנשיא ואומרת שאינה מתנגדת לחקירות עיתונאיות, בתנאי שייעשו על־ידי אנשים כל־כך הגונים ונחמדים כמו בסרט. אני עונה לה שאין ביכולתנו לשכור שחקנים הוליוודיים, כמו רדפורד, כדי לחקור את פרשות השחיתות. מסופקני אם יגאל לביב היה זוכה בפרס האוסקאר. לעומת זאת היה זוכה, מן הסתם, בפרס פוליצר — אילו היינו חיים בארצות־הברית.

השידור מתנהל על מי־מנוחות. קרוב לשעה אחת־חצות מבקש מאזין להציג לי שאלה. הוא מדבר בקול תרבותי שקט. לפתע הוא מתפרץ במבול של גידופים וקללות.

לרגע קופא האולפן כולו. נעתקו המילים מפי המנחה. הבחורות באולפן נדהמות מדי מכדי לנתק מייד את קו־הטלפון של המאזין. נדמה לי שאני האדם היחידי בסביבה שאינו נדהם. אני רגיל להשמצות אישיות. מתחסנים במשך הזמן.

יום שני

התחולה שלנו, שנומפה, גוססת. מזה כמה ימים לקחה אותה רחל לרופא מדי יום, כדי לקבל זריקה. ד"ר קלמנס הזקן והטוב מניד בראשו. אין מה לעשות. התחולה היא בת 11, וכליותיה חדלו מלתפקד.

שנומפה מסתכלת בנו בעיניים סובלות. מעולם לא הציעה אלא טוב־לב ואהבה. אי־הצדק שבעולם. צריכים להחליט. שני החתולים האחרים שלנו, רשתי ויוחאי, מצניעים את עצמם. הם מרגישים שקורה משהו.

אין טעם להניח לה להמשיך ולסבול. רחל לוקחת אותה לרופא. כשהיא חוזרת, אני יושב בבית בישיבה בעצמי בחירות. אני מביט בידיה. הן ריקות. איני אומר דבר. משהו יצא מחיינו.

זהו היום החם ביותר במערכת. קובעים את שערי העיתון, עוברים על חלק מן החומר.

יום שלישי

עוסק כל היום בבחירות. באמצע באה שיחה מצרפת, פילאי הטכניקה. נשמע כמו מהחדר השני. ידיד, עורך עיתון פאריסאי, רוצה לדעת מה עומד מאחרי הסערה של אבו־דאוד.

כל אחרי־הצהריים — התייעצויות. בערב — הרצאה.

סטף ורטהיימר רוצה שאבוא לנהריה, לכין כתבה על העיר החדשה שהוא מתכוון להקים. זה מצלצל מעניין. כבר הרבה זמן לא טיילתי בגליל. אבל מתי, לכל הרוחות?

לא קל להיות גם כתב, גם עורך־עיתון, גם ראש של תנועה פוליטית, גם חבר בגוף המנהל מיבצע דיפלומטי בינלאומי, וגם לחשוב קצת.

אבל לא הייתי מוותר על שום חלק מזה.

גשר חי על הירדן

(המשך מעמוד 30)

אחד: בלי גבולות, בלי פוליטיקה, בלי מדינות. איחוד העולם מבחינה פוליטית. רק אנשים, שיחיו, בלי מילחמות."

המכתבים ותגובות החיוב שהגיעו אל דייויוס הניעו אותו לגשת לשלב הבא של תוכניתו המהפכנית. הוא הודיע על הקמתה של רשות בינלאומית לאזרחי העולם. עשרות אלפי אנשים מכל רחבי העולם, בעיקר מאירופה, שבימים ההם ליקקה את פצעיה אחר המילחמה, הודיעו לו על הצטרפותם לרשות. תרומות ברבבות פרנקים, דולרים ולירות שטרלינג, זרמו אליו. „כל מי שרצה להצטרף לרשות צריך היה רק לחתום על ההצהרה שהוא אזרח העולם ויעשה הכל למען אזרחי העולם ולמען שלום העולם," אומר דייויס.

אחרי מסעות רבים, שיחות עם אישי ציבור בעולם כולו וכן הסכמתם של ערים רבות בעולם כמו קיוטו ביפאן, דנדס (באונטריו) בקנדה, מיניסוטה בארצות־הברית ועוד רבות אחרות להיהפך לערי העולם — החל המושג אזרח העולם להיות מוכר ברחבי העולם.

„להיות אזרח העולם, כמו להיות עיר עולם ומדינת עולם," מסביר דייויוס, „פירושו להיות עצמאיים מבחינה אישית ומוניציפאלית, אולם לא להיות קשורים לשום גורם פוליטי. אם לא תהיה פוליטיקה, לא יהיו מדינות ולא תהיינה מילחמות. כי בעצם מי מחליט על מילחמות ועל גבולות אם לא הפוליטיקאים והמדינאים?"

בעשרים השנים האחרונות הצליח דייויס להפוך עשרות אלפי אנשים לאזרחי־העולם. עשרים אלף אנשים מסתובבים כיום כשבכיסיהם דרכונים של אזרחי־העולם ותעודות זיהוי של אזרח־העולם, שבהן לא מצויין הלאום והדת לא מוזכרת. אלפי עיתונאים מחזיקים בתעודת עיתונאי־העולם, אותה מוציא דייויס על־פי סעיף 19 בהכרזת זכויות האדם. („כל אדם זכאי לחירות הדיעה והביטוי").

דגל העולם באל־אקצה

ישראל הגיע דייויס בגלל סיבות אחדות. „במקום הזה נמצא חומר הנפץ של העולם," הוא טוען. „מלבד זאת, ישראל היא המרכז הרוחני של העולם. לכאן מכוונות עיני מאמיני שלוש הדתות הגדולות. לירושלים עולים כולם. רציתי להניח את הדגל שלי במרכז העולם, שכולם יראו. מכאן תצא האוניברסליות לכל מקום. כאן צריך להתחיל השלום."

נאמן לדעתו זאת פסע דייויס בשבוע שעבר עם דגל אירגונו בצבע צהוב, כשבמרכזו ציור כדור הארץ ואדם בירוק חובק אותו בידיו, לכיוון מסגד אל־אקצה במזרח ירושלים.

בחצר המסגד, על אחד העצים, הניף תורמה ש"ק (38) ארוך השיער, אזרח־העולם הראשון בישראל, את דגל אזרחי־העולם. אולם גם כאן לא שבע דייויס נחת. לא חלפו דקות אחדות ולמקום הגיעו ניידות משטרה אשר הסירו את הדגל וליוו את דייויס ושי"ק עד שעזבו את תחום המסגד.

מדבר אחד לפחות רווה דייויס נחת בביקורו הקצר בארץ. ימים ארוכים בילה בנסיעות ברחבי הגדה המערבית ובשיחות ארוכות עם ראשי ערים שאותם ניסה לשכנע בצידקת רעיונותיו ובהסכמתם להפוך את עריהם לערי־העולם. קארין חנה חלף, ראש עיריית רמאללה, ומוחמד חסן מלהין, ראש עיריית חלחול, הביעו את הסכמתם להיות אזרחי־עולם ולהפוך את עריהם ל־ערי־עולם, במסגרת מדינת פלסטין, אשר תהיה מדינת־עולם.

„ברמאללה," סיפר דייויס, „פגשנו איש זקן כבן 70, קונסטנטין קופה, שהתלהב מן הרעיון, והחליט להעמיד לכבוד אירגון אזרחי־העולם שטח של דונם אחד מאדמותיו. מייד הכרזנו על המקום כעל שטח בינלאומי וסימננו בשטח השומם את דגלנו מאבנים שאספנו בסביבה. במקום הזה אולי יקים תומה ש"ק, שהוא ראש הסניף הישראלי של אזרחי העולם, את משרדיו." בחודשים הקרובים עומד דייויס לארגן בחירות בינלאומיות, שבמסגרתן יבחרו אזרחי־העולם את מועצת־העולם.

„ממשלת־העולם כבר קיימת, כי בעצם כל אזרח־העולם הוא חבר בממשלת־העולם. והעולם, תאמינו לי מתקרב לשלום. רק הפוליטיקה הורסת הכל. זה כמו שיש כבר מרק וחסר רק המלח. אם אצליח לשכנע את כולם לשים קצת מלח במרק שלהם יהיה נפלא, האמינו לי, יהיה נפלא."

מאיר דורון

דרכי־אדם

המזרח הפרוע

בעיר מועדון סנוקר נחתם בחוק ובמישטרה בטענה: החוק חייב לחוד עד כדם!

הבלאדה על משה חיים סלומון, המ־תארת את יסוד פתח־תיקווה, מזכירה לא במעט תמונות הלקוחות מסרטי המערב הפרוע. יותר ממאה שנים שחלפו מאז אותם ימים לא שינו את האווירה, לפחות לא בפרבריה של העיר.

אחד מפרברים אלה היא שכונת שעריה, הנמצאת במבואות הדרום־מזרחיים של פתח־תיקווה. השכונה המיושבת ברובה ב־יוצאי תימן, היא המזרח הפרוע של העיר. קשה למצוא בה בית, חנות או עסק אחר שנבנו כחוק. עשרות עסקים פועלים במ־קום ללא רישיון.

בבית־הקולנוע בשכונה מתנהל מועדון הימורים בלתי־חוקי. מדי לילה מתכנסים במזנון הקולנוע צעירים מהסביבה, מגה־לים משחקי קלפים וסנוקר באין מפריע. פקחי העיריה, האמורים להשליט את שיל־טון החוק המוניציפאלי במקום, הם לפע־מים שותפים בעסקים הבלתי חוקיים.

בשכונה סמוכה, מחנה־יהודה, המצב הוא דומה. כמעט כל החנויות ברחובה הראשי של השכונה הן ללא רישיון. התמונה אינה שונה גם במרכז פתח־תיקווה. באחד המז־נונים שבכיכר פינסקר קיים אולם משחקי־מזל בלתי חוקי, בו ניתן להפעיל מכונות־מזל שהחוק אוסר להפעילן בישראל. ב־מכונות אלה ניתן להמר עד לסכום של 300 ל"י.

לא רחוק משם פועל מועדון־קלפים במסווה של מיזנון. כל ילד יודע שבקומה השניה של מיזנון ארול אפשר להרוויח או להפסיד אלפי ל"י במשחקי הפוקר. בקפה היכל שברחוב ההסתדרות פועל מזה עשר שנים מועדון הימורים בלתי חוקי נוסף. הוא מהווה מוקד משיכה בעיקר לצעירים, בתוכם תלמידי בתי־ספר תיכוניים הבאים להמר שם בשעות הלימודים ואחריהם.

כל אלה אינם מעניינים את מחלקת־הפיקוח העירונית של עיריית פתח־תיקווה. פקחי העירייה אינם מעוזים להתמודד עם מפירי החוק. כל יום כמעט צץ עסק חדש ללא רישיון. עסקים אחרים משנים את יעדם ללא כל אישור. כולם מצפצפים על העירייה ועל מחלקת הפיקוח העירונית ש־אינה מרתיעה איש.

לעומת זאת מנהלת אותה מחלקה מלחמת־

עבודי סעיד
כל דאלים גבר

חורמה בלתי נלאית במועדון סנוקר (בי־ליארד) השוכן בשכונת שעריה. זהו מוע־דונו של עבודי סעיד.

בני השכונה נוהגים לבלות בשעות ה־פנאי שלהם ליד שולחנות הביליארד ה־ירוקים שבמועדונו.

שיקום עצמי. עבודי סעיד הוא דמות ידועה בעיריית פתח־תיקווה ובשכונת שע־ריה. הבחור המוצק בן ה־28, הוא בן למשפחה בת 12 נפשות שעלתה ארצה מ־עירק. בגיל צעיר החלה הידרדרותו של

(המשך בעמוד 38)

המישטרה מנסה לאחר את כספי קרן הסתדרים במטבע זר שהחזיקו ראשי מרכז „הפועל", אבל טרם הצליחה בכך

הקרן הסודית ב„אוצר החייל"

היה האיש שחילק את דמי הכיס בנסיעות הניבחרת השונות לחו"ל; הוא היה קובע גם אילו טובות הנאה יקבל כדורגלן המ־שרת בניבחרת.

חברו הטוב היה יהודה לילי־אן, שהכירו מקרוב וידע על כל מהלכיו. עם השגיים התיידד נחום צפילוביץ, החשב הכללי של ההתאחדות לכדורגל מזה 20 שנה. הוא היה איש הביצוע. אל השלישייה הצטרפו מדי פעם יוסף עינבר, המזכ"ל הקודם של הפועל, ואחרים.

ה כספת נפתחה בנוכחות חוליית שוטרים־חוקרים ממדור הרמאויות של מחוז תל־אביב. היה זה לפני שבועות מיספר, כששני שוטרים בלבוש אזרחי בד־קו מיספר כספות בבנק אוצר החייל בתל־אביב. המישטרה קיבלה מידע על קרן חשאית במטבע זר, שהוחזקה בסודיות בבנק, על שמם של כמה עסקנים בכירים של מרכז הפועל.

כשנפתחה הכספת מצאו החוקרים מיל־וות ואיגרות־חוב בשווי של חצי מיליון לירות, השייכות למרכז הפועל. הקרן הסו־

שרף, ראש מדור הרמאויות של מחוז תל־אביב, יודע על דבר קיומו של החשבון הסודי ובאם נעשה משהו בנושא זה. הת־ברר, שהמישטרה אומנם בדקה את הנושא אחרי קבלת מימצאי דו"ח המבקר, אך נית־קלה בקשיים בפיענוח הפרשה.

אולם בעקבות החומר שקיבלה המיש־טרה כעת ממבקר־ההסתדרות היא תעכב את השלמת החקירה נגד לילי־אן ועינבר בעוד שלפי המתוכנן היתה המישטרה צרי־כה להגיש את חומר החקירות נגד השניים לפרקליטות, בסוף השבוע הנוכחי.

בשנת 1968, בעת אולימפיאדת מכסיקו חשדה ה„קליקה" במנחם הלר, כאילו זה האחרון העלים מעיניה כספים. חשד זה הביא לקרע גלוי בינו לבין ה„קליקה". מאוחר יותר, מצא עצמו הלר מחוץ לכות־לי ההתאחדות לכדורגל אחרי ש„הקליקה" ניטרלה אותו כליל.

אז, על סף שנות ה־70, איים עסקן, שהציג את עצמו כמקורבו של הלר, שאם הלר לא יוחזר לאחד התפקידים הבכירים בהתאחדות לכדורגל הוא יחשוף פרשה חסרת תקדים בספורט בישראל. אותו עס־

ענבר | גלובינסקי | לי־לי־אן | ברים

דית שערכה נאמר בערך של מיליון ל"י במטבע זר, שאמורה היתה להיות שם על פי המידע, לא נמצאה.

פשיטת החוקרים על חדר הכספות ב־קומת המרתף של הבנק, נערכה ימים מיספר אחרי שהמישטרה עצרה, בתחילת חודש דצמבר, את גיזבר מרכז הפועל יהודה לילי־אן, ואת מזכ"ל הפועל יוסף עינבר ל־48 שעות לצורכי חקירה. ה־שניים הואשמו בעבירות במטבע־זר, ש־נחשפו בדו"ח מבקר ההסתדרות שפורסם בחודש נובמבר. הדו"ח חשף מעשי מירמה והברחות במרכז הפועל (העולם הזה 2044).

המידע החדש הגיע לידי המישטרה לפני כעשרה ימים. היה זה אחרי שוועדת הבי־קורת המרכזית של ההסתדרות הטילה על מבקר ההסתדרות, שלמה שטנגר, לחקור מידע לפיו היה קיים במרכז הפועל חשבון סודי שנוהל בבנק אוצר החייל. דרך חש־בון זה הועברו כספים במטבע־זר, בניגוד לחוקי־המטבע, וללא רישום בספרי־החש־בונות של המרכז.

על פי המידע שמבקר ההסתדרות ביקש לחקור, היה החשבון בבנק אוצר החייל ו־שום על שמו של אחד מראשי ההתאחדות לכדורגל לשעבר, שנפטר לפני מיספר שנים. אחרי מותו, עבר החשבון לטיפולו של עסקן אחר בהפועל, שנשא תפקיד בכיר במרכז עד לפני זמן לא רב.

בין השאר הועלה גם חשד, שדרך חש־בון זה הועברו כספים במטבע זר ששימשו את ראשי המרכז לצורכיהם הפרטיים שלא באמצעות ספרי־החשבונות של מרכז הפו־על, ומבלי שהדבר היה ידוע למי שהופקד על הדרג הנמוך של מערכת הכספים.

לפני כשבועיים ניסה מבקר־ההסתדרות שלמה שטנגר לברר באם סגן גיזבר משה

דו"ח המבקר על הנעשה במרכז הפועל אינו רומז אומנם על החשבון הסודי ב־בנק, אך בעמוד 4 בדו"ח, בקטע הנושא את הכותרת „הפעולות במטבע־זר במרכז הפועל," נחשפות עובדות הקשורות להעלמן של עשרות אלפי דולרים, מבלי שלגזבר ולמזכ"ל הקודם יהיו הסברים לכך.

חקירה
של בר־מינן

מי שהיה יכול להאיר את העניינים בנושא זה ולקדם את חקירתה של ה־מישטרה הוא צבי ברים, ששימש כסגן יושב־ראש הנהלת ההתאחדות לכדורגל, נציג הפועל בהתאחדות ונפטר לפני שלוש שנים.

המישטרה עשוייה לחקור חשדות שנמ־סרו לה על ידי מבקר־ההסתדרות, שהיה זה צבי ברים שייסד את הקרן הסודית עוד לפני כעשר שנים. בשלב מאוחר יו־תר עבר החשבון לטיפולו של יהודה לילי־יאן, ששימש כגיזבר הפועל במשך יותר מעשר שנים, ובתוקף תפקידו היה רשאי להחזיק בחשבונו מטבע זר.

אחרי שהחוקרים לא הצליחו למצוא כל דבר חשוב בכספות שנבדקו בבנק אוצר החייל, הועלתה הסברה, שהעסקנים הצ־ליחו להוציא את הכסף שהוחזק בבנק ול־החביאו מחוצה לו. לא מן הנמנע שה־מישטרה תבקש לזמן את יהודה לילי־אן פעם נוספת לחקירה.

צבי ברים ויהודה לילי־אן היו למעשה בשעתו הצמד הבולט של ה„קליקה" ש־שלטה עד תחילת שנות ה־70 בכדורגל הישראלי. ברים, היה מארגן כסף; הוא קן לא פירט את תוכן האיום, אך ציין שהמדובר במטבע זר. הפרשה לא נחשפה מעולם. צבי ברים המשיך לשלוט בהת־אחדות לכדורגל והיה הביג־בוס שלה, עד להוצאת מסקנות ועדת־עציוני, שחקרה את השחיתויות בכדורגל הישראלי בקיץ 1971. אז מצא את עצמו בחוץ.

אבל במרוצת השנים אימצי להם עס־קניה הבכירים של ההתאחדות ובמיוחד אנשי הפועל, מיספר שיטות של הוצאות כספים פיקטיביות. כך, למשל, היו מד־ביקים הוצאת סכום מסויים כהוצאת ני־תוח שבוצע באחד הכדורגלנים, כשלכדו־רגלן כלל לא נערך ניתוח.

מבקר ההסתדרות עשוי לחקור גם את חיים גלובינסקי, מזכיר הכבוד של הוועד האולימפי. שכן גלובינסקי הוא חבר במו־עצת המנהלים של בנק אוצר החייל. ב־תשובה לשאלה, האם ידוע לו דבר מה בקשר לקרן הסודית, שהוחזקה בבנק, ה־שיב גלובינסקי: „לא ידוע לי שום דבר בקשר לקרן הסודית. אני רק יודע שה־מישטרה ביצעה חיפוש ומצאה מילוות ב־שווי של חצי מיליון לירות השייכות ל־מרכז הפועל, שספק אם מישהו במרכז ידע עליהן."

כשביקש בשבוע שעבר נסים בכר, המ־שמש כיושב ראש ועדת הביקורת המר־כזית של ההסתדרות מידע משלמה שטנ־גר, בנוגע לחקירתה של המישטרה בנושא הקרן הסודית, הוא קיבל תשובה אופטי־מית, אם כי שטנגר הודה שהפרשה סבו־כה.

אם תצליח המישטרה לחשוף את הפר־שה היא עלולה להוות „פצצת סירחון" נוספת בספורט הישראלי.

צבי הראל

(המשך מעמוד 17)

לירות. דיין יהיה חופשי למכור את שדי־דותיו שערכם עלה הודות למאמצי המו־זיאון, לכל המרבה במחיר.

כך, בצורה עקיפה, שילמו אזרחי יש־ראל בכספם על מנת להעשיר את שודד העתיקות משה דיין.

אמר על כך איצר מוזיאון ישראל, ה־ד"ר יעקב משורר, לכתב העולם הזה: „אני באמת חושב שזו שערוריה. אני לא הייתי נותן לעשות זאת. אבל אני רק שלושה חודשים בתפקיד ואיני יכול למ־נוע כלום."

תיקון הסרקופאגים של דיין — או כפי שהם ידועים בשמם המדעי: אנתרופואי־דים — הוא אולי שיא של ניצול רכוש־ המדינה על ידו. הפרשה לובשת אור עגום יותר כאשר מעיינים בחוברת קדמוניות (מספר 1), הפרסום הרשמי של החברה לחקירת ארץ־ישראל ועתיקותיה. עורך חוברת זו הוא פרופסור ייגאל ידין, ועם חברי המערכת נמנה אברהם איתן, כיום מנהל אגף־העתיקות במשרד־החינוך והאיש המופקד על שמירת חוק־העתיקות.

באותה חוברת עצמה מתפרסם מאמר הנקרא „חפירות הצלה בדיר־אל־בלח". הוא נכתב בידי הארכיאולוגית טרודה דו־תן מאוניברסיטת ירושלים. המאמר מספר כי בחודש מארס 1972 נערכה חפירת־ הצלה בבית־הקברות שמדרום לדיר־אל־ בלח שבצפון רצועת עזה והיא מקור ארונות־החרס האנתרופואידים. המימצא החשוב ביותר במקום הוא ארון אנתרופו־ אידי של חרס שהתגלה בשלמותו. האר־ רון הוא בסיגנון מצרי מובהק, ומסביבו מונחים כלי־מינחה. בארון היו שלדים של גבר ואשה ומכלול מגוון של כלי ברונזה. הכותבת מספרת גם כי קבורות כפולות בארונות נמצאו גם בחפירות בלתי סדירות שנערכו באתר.

הארון והכלים הן מן המאה ה־13 לפני הספירה והם מן התקופה של התישבות הפלשתים בארץ ישראל.

בין השורות אומר המאמר בלשון עדינה כי במקום נחפרו אנתרופואידים על ידי שודדי־קברים, מה שקרוי במאמר „חפירות בלתי סדירות". והנה, האנתרופואידים ש־צבאי להוצאת האנתרופואידים והעברתם לביתו בצהלה. רק משסיים להוציא את שללו הותר למשלחת לבוא ולחפור.

כך מנע שר־הביטחון משה דיין ממדינת־ ישראל לשים ידה על רכוש המדינה, שדדו והעבירו לביתו. מאוחר יותר מסרו לתי־קון לאגף הארכיאולוגי במוזיאון־ישראל. הארכיאולוגים שדיין לא התיר להם לקחת את הממצאים למוזיאון נאלצו עתה לתק־נם עבורו חמש שנים על חשבון־המדינה.

הסכם התיקונים נעשה בין משה דיין למנכ"ל המוזיאון דאז, דניאל גלמונד, מראשי המעורבים בפרשיית השופרסל. ממלא מקומו כיום, יורם רוין, אומר כי אינו מכיר את הנושא. האוצר (מתחרז גם בוצר) של המוזיאון כיום, יעקב משורר, מגדיר את ההסכם כשערוריה אולם טוען כי אין בכוחו לעשות דבר למען החזרת האנתרופואידים לבעלות המדינה.

מנהל אגף־העתיקות, אברהם איתן, או־מר כי אין לו הוכחות שהאנתרופואידים נלקחו שלא כחוק. הוא מציין כי לפי חוק העתיקות הקיים חובת ההוכחה כי הע־תיקה היא בלתי חוקית חלה על האגף וזו משימה קשה ביותר.

דברים אלה של איתן אינם מתקבלים על הדעת. כיוון שהמימצאים נמצאים ב־ מוזיאון, אין דבר פשוט מבדיקה מדעית שתקבע כי הם הוצאו מחפירות דיר־אל־ בלח בצורה בלתי חוקית, ולהחרימם. הש־ארתם בידי דיין תאפשר לו מכירתם ב־ מחיר של כ־75 אלף לירות היחידה, רווח שיכול להיכנס לקופת־המדינה.

■ ■ ■

פ רשת האנתרופואידים, שרק אחד כמוהם מצוי ברשות־המדינה מחפירות דיר־אל־בלח, אינה המקרה היחיד בו יוד־ עים הממנים על החוק כי דיין שדד עתי־קות ומחזיקם בביתו.

חוברת אחרת של קדמוניות, מספר 4—3, מספרת על מצבות קבר קדומות מצפון לסיני, באזור ימת־ברדאוויל. כותב המאמר הוא הארכיאולוג ברוך ליפשיץ, המספר כי „מצבות־הקבר המתוארות כאן הן חלק מקבוצת המצבות שנרכשו לאחרונה (שנת 1971) על ידי משה דיין." מוצאן מצפון סיני, ולפי מיטב ידיעתו אין עוד כתובות כאלה. המצבות הן תופעה מיוחדת במינה באיפגראפיה הנוצרית של ארץ־ישראל ו־ של המזרח היווני בכלל.

במאמר מודה ליפשיץ לדיין על שהואיל להעמיד את המצבות לרשותו לחקירה. השודד שדד אוסף נדיר, ומסכים להעמידו לרשות המומחים לחקירה. במקום לנקוט נגדו באמצעים, להחזיר למדינה את רכושה ולאפשר לכל אזרחי ישראל לראות את העתיקות שמשה דיין ואחרים שדדו, הול־ כים המדענים והממונים על החוק ומת־ חננים לפניו כי יתיר להם להציץ בגניבות.

מי שסבור כי משה דיין הוא גנב־הע־ תיקות היחיד בישראל, טועה טעות מרה.

מצבות־קבר קדומות

ברוך ליפשיץ

מצבות־הקבר המתוארות כאן הן חלק מקבוצת־המצ־ בות שנרכשה לאחרונה בידי מר משה דיין; * מוצאן מצפון סיני, בסביבת ימת ברדויל. המצבות נחצבו מסלע־ימי, המכיל צדפים רבים. בראש אחדות מהן מעוצב ראש אדם, שתווי פניו עשויים בצורה גסה ביותר. בכמה מקרים הודגשו תווי הפנים ואותיות הכתובת בצבע אדום. הפסל הפרימיטיבי נועד להציג את הנפטר לעיני המבקרים, אף שהוא משולל כל דמיון לדיוקנו האמיתי של המנוח. הכתובות הן כתובות־ניחומים, ובהן שלוש נוסחאות, שכל אחת מהן בנפרד שכיחה באפיגראפיה של התקופה: "היה בעל חלק טוב"; "היה בעל רוח טובה"; "איש אינו בן־אלמוות". לעתים קרובות מופיעה אחת הנוסחאות

* תודתי נתונה למר משה דיין על שהרשה לי לפרסם מצבות אלו. ברצוני להודות גם לידידי יורם צפריר, שהפנה את תשומת־לבי לתגליות החדשות ועזר לי בקריאת הכתובות שלא נשתמרו היטב.

חוזה לגנב

קטע ממאמרו של ברוך ליפשיץ בקדמוניות, הפרסום המדעי הרשמי, בו הוא מודה למשה דיין שהרשה לחוקרים לפרסם את מצבות הקבר שמשה דיין גנב מקידמת סיני.

האוצר של מוזיאון ישראל, ד"ר יעקב משורר, יודע עובדות רבות על שודדי העתיקות. הוא מתאר את אחד החלוצים בתחום זה, שלמה מוסאיוף, שירד ללונדון ופתח חנות עתיקות בהיקטון של לונדון. לדבריו, מוסאיוף הוא טיפוס מפוקפק ש־ עסק בשדידת עתיקות מישראל ומסחר בהם תוך התעשרות מהדהימה.

מוסאיוף אירגן את גניבת אוסף המט־ בעות הנדיר מאוניברסיטת הר־הצופים לפ־ני מלחמת ששת־הימים. כאשר היתגלתה הגניבה העליל על אחד משותפיו כי הוא הגנב העיקרי, והלה התאבד ולקח אל ה־ קבר את סודות הגניבה של האוסף הנדיר. משורר מביע תמיהה על שמוסדות יש־ ראלים קשורים עם מוסאיוף למרות עברו.

מוזיאון־ישראל יחד עם אגף העתיקות הוא המופקד על שמירת ואיסוף נכסי הע־ תיקות של הלאום. המוזיאון עובר כיום מהפכה. דניאל גלמונד התפטר ויצא לפנ־ סיה ובמקומו בא יורם רוין, לשעבר הח־ שב־הכללי באוצר. מנהל כיתה־האדם במו־ זיאון, אלכס הלבן, התפטר ובמקומו בא צבי ורדי. הגזבר אריה לומר התפטר אף הוא. יעקב משורר התמנה כאוצר לפני שלושה חודשים בלבד (האוצר אחראי על אגף הארכיאולוגיה במוזיאון). כך שעתה קיבל המוזיאון סגל ניהול חדש.

אחד הגורמים להחלפת ההנהלה היה צורת הניהול של גלמונד שפגעה בתור־ מים חשובים. גלמונד לא הבין בעתיקות ותרבות וחרד מאנשי שם. ההסכם שעשה עם דיין מלמד על הדרך בה ניהל את המוזיאון, כאחוזה פרטית. ניהולו הביא להתרחקות תורמים וזה גרם ליושב־ראש הנהלת המוזיאון, טדי קולק, להסיק את המסקנות.

■ ■ ■

ה חלפת הסגל במוזיאון יכולה לתת את האות לטיפול שונה בגנבי הע־ תיקות. המוזיאון יחד עם אגף־העתיקות הייבים לשים יד על השדידות שנעשו ב־ עתיקות המדינה. החוק הקיים, למרות היותו חסר־שיניים, מאפשר לפעול ולהח־ זיר למדינה את רכושה השדוד. החשוב מכל הוא לתקן את הצעת החוק לעתיקות החדשה שהגיש משרד־החינוך־והתרבות ו־ החסרה כמה אלמנטים חשובים. החסר ה־ עיקרי הוא הקביעה כי כל עתיקה חייבת בהוכחה כי היא נרכשה כחוק, אחרת תוח־ רם על ידי המדינה. לפי הצעת החוק, הוא יהיה תקף רק מתאריך כניסתו. יש לע־ שותו תקף גם בדיעבד ולתת את הסמכות למדינה להחרים כל עתיקה שלא ניתן להוכיח כי נרכשה כדין בעבר.

תיקון חשוב אחר כלול בתזכירו של סוחר־העתיקות דני פינקוס, שהוגש ל־ ועדת־החינוך של הכנסת הדנה בחוק הח־ דש. התזכיר תובע כי החוק יאסור על עובדי אגף העתיקות והמוזיאון לסחור בהם או לשמש כיועצים לרוכשי ומוכרי עתיקות. כן הוא תובע לאסור על המו־ זיאון כגוף לעסוק בתיקוני עתיקות לפר־ טיים כדוגמת עיסקת משה דיין.

סוד גלוי הוא כי מרבית האחראים ל־ עתיקות במוסדות אלה הם בעלי אוספים בעצמם או עוסקים בייעוץ לסוחרי־עתיקות תמורת תשלום וקומיסיון. זוהי תופעה חמורה שיש לשרשה בכוח החוק.

אם יתחילו ההנהלה החדשה של מוזיאון־ ישראל ואגף־העתיקות לתתיחס אל שדידת עתיקות כאל שדידת נשק מצה"ל, או אז תקבל המדינה את נכסיה התרבותיים, ה־ שייכים לכלל אזרחי ישראל ולא לקבוצות שודדים.

יגאל לכיש

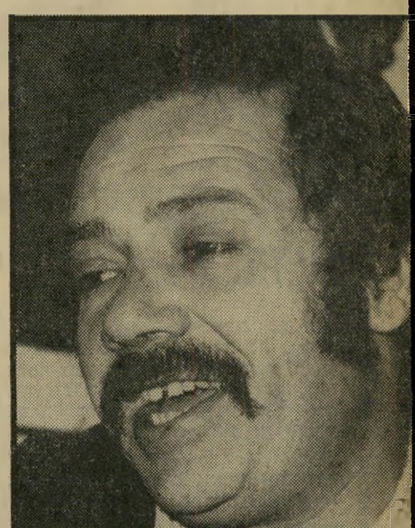

תזכיר

דני פינקוס שתבע בתזכיר לוועדת החינוך של הכנסת לאסור על עובדי מוזיאון ישראל ואגף העתיקות לסחור בעתיקות, לאספן וכן לשמש כיועצים לסוחרי עתיקות פרטיים.

מסר משה דיין לתיקון במוזיאון־ישראל זהים לאלה מדיר־אל־בלח, וכל בדיקה מדעית תוכיח כי הם הוצאו מאותו אתר, בו נמצא רק ארון אחד על ידי המשלחת שבאה להציל את הממצאים משודדים כ־ משה דיין.

■ ■ ■

ב דיקה שד מה שאירע במקום העלתה כי בעת שהתגלה בית־הקב־ רות העתיק שררה בעזה מתיחות צבא־ת בגלל המלחמה נגד הפידאיון. משלחת של ארכיאולוגים שביקשה להגיע לאתר נת־ קלה בסירוב של שלטונות־הצבא בנימוק של סיכון ביטחוני. אותה עת היה משה דיין שר־הביטחון, והוא לא נתקל בשום התנגדות כשבא למקום והפעיל ציוד־

חפירות־הצלה בדיר אל־בלח

טרודה דותן ויצחק בית־אריה

בחודש מארס 1972 נערכה חפירת־הצלה בבית־הקברות שמדרום לדיר־אל־בלח, שהוא מקורם של ארונות־החרס האנתרופואידיים ושל הממצא העשיר שנגזנו לעיל. החפירה נערכה מטעם קצין־המטה לארכיאולוגיה, בהנהלת ד"ר טרודה דותן מן המכון לארכיאולוגיה של האוני־ברסיטה העברית בירושלים ומר יצחק בית־אריה מן המכון לארכיאולוגיה של אוניברסיטת תל־אביב. מטרת החפירה ההסקר שנערך באיזור בית־הקברות היתה לעמוד על גבולות בית־הקברות, על דרכי־הקבורה השונים שנ־ הגו בו ועל אופי המכללים הקשורים בקברים ואופן הצבתם. הטמנתם באיזור המדובר נעשו בדיקות־נסיון רבות וכך נתגלה ארון־קבורה של אבן, שה א ראשון מסוגו בארץ אורך הארון כ־2 מ' מכסה הארון היה מנותץ בחלקו העליון - באיזור הפנים. הארון דומה לארונות־החרס שמודגש בהם מיתאר הראש והכתפיים. ואילו מכסהו שונה מהכיסוי: אין הוא מכסה את הפתוח בלבד כי־אם את כל הארון. כמו בארונות־האבן המצ־ ריים

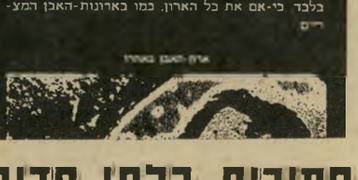

ארון־חרס באתרו

ארון־החרס באתרו

הממצא החשוב ביותר בשטח שנבדק, שהיו פזורים בו הרבה קברים רגילים, הוא ללא ספק ארון אנתרופואידי של חרס, שנתגלה בשלימותו. על מנהגות־הקבורה שהיתבצו לידו, עליו ובתוכו, זו הפעם הראשונה שבבית־קברים זה נתגלה מכלול מעין זה בחפירה סדירה. הארון עשוי בסגנון מצרי מובהק, ולפי מיתאדו הוא נמנה עם קבוצ הארונות שמודגש בהם מיתאר הראש והכתפיים. הוי הפנים. הוויעות השלובות וכפות־הידיים הקמוצות מצי בים ע"ג בוב מעולה. מידגשים הפרטים שמשמיר הבדי פורצות הכנפות הארון ומנה עם קבוצת האריגת שהאיקונוגראפיה שלהם קרובה ביותר לזו של מצרי המצרי.

מסביב לארון ניצבו כלי־מנחה המשקפים, כפי הנרא את הציוות הרגיל בבית־קברות זה ל"ג וקנקן אדר צוואר מצריים קנקנים כנעניים וקומיים ועלי יבוא מיוצ מטיפו ב וו. מסוג הכדים האנטיים בעלי שלוש ידיות (וראה לעיל) על־גבי הארון היה מונח כלי־בהט בתוך הארון נמצאו שלדים של גבר ואישה (קבורות כפולות בארונות נתגלו גם בחפירות הבלתי־סדירות שנע־כ באתר) ומכלול מגוון של כלי־ברונזה. כלים אלה כללי מראה, שהונחה על ראש אחד הנקברים חרוזי אדום

חפירות בלתי סדירות

מאמר מדעי נוסף בקדמוניות, בו מתארים את חפירות ההצלה בדיר אל בלח בהן ניסו הארכיאולוגים להציל סרקופאגים מפני שדידות. המאמר מתאר כי נמצא רק ארון קבורה אחד, שכן נעשו קודם לכן חפירות בלתי סדירות במקום.

איך אבני מעשיר את קידום?

היחסים המוזרים בין מנכ"ל החברה הממשלתית למדליות ומטבעות יצחק אבני, לבין חברת קידום, ובין שתי אלה למרבית כותבי המדליות בעתונות, ידועים זה מכבר לכל משקיע בענף.

קידום היא חברה פרטית בבעלות מש־פחת יוסף אמיר, ששלטה שנים רבות בשוק המדליות יחד עם הסוחר הפרטי יוסף עובדיה, העובד עמה בשיתוף־פעו־לה. לקידום היה הסכם עם החברה ה־ממשלתית לפיו היא רשאית לקבל מכל הנפקה חדשה 300 מדליות ומטבעות בהנחה מיוחדת. הסכם זה עורר לפני כמה חודשים את רוגזו של מבקר־המדי־נה, שתקף חריפות את ההסכם ומועצת־המנהלים של החברה נאלצה לבטל אותו.

לאחרונה הנפיקה החברה הממשלתית שלוש מדליות: יהלום, טכניון ורובינ־שטיין. כמקובל לא הודיעה החברה על כמות ההנפקה הסופית. לפני זמן מה הו־דיע לפתע אבני כי ההנפקה של מדליות נוספות של שלוש אלה הופסקה, והדבר גרם מייד להתיקרות המדליות ממחיר של כ־2000 ל"י למדליה למחיר של 4500 לירות האחת (זהב).

ברור כי מי שידע קודם על ההודעה יכול היה לעשות הרבה כסף. מייד לאחר העלאת המחירים הודיעה קידום כי היא מבקשת את 300 המדליות מכל סוג המ־גיעות לה לפי החוזה, וסך הכל 900 מד־ליות. היא זכאית לקבלן במחיר ההנפקה ופירוש הדבר רווח של 2000 לירות למד־ליה מייד או 1.8 מיליון לירות.

אולם למה לקידום לשלם לחברה ה־ממשלתית את המחיר הנקוב במזומן, ולהרוויח רק 1.8 מיליון לירות? קידום הגישה לבית־המשפט תביעה שתחייב את החברה הממשלתית לתת לו את ההנחה שבוטלה על־ידי מועצת־המנהלים. החברה הממשלתית הגישה כתב־תגנה בו טענה כי היא מוכנה למכור לקידום את המ־דליות ללא ההנחה.

המשפט יימשך עפ"י ההערכה שלוש שנים, ובמקרה הרע תפסיד קידום ותי־אלץ לשלם בעוד שלוש שנים את המחיר הנקוב ביום. כך תקבל לרשותה את המדליות שיהיו שוות מיליונים רבים יו־תר מאשר כיום.

באמצעות התביעה נאלצת החברה ה־ממשלתית להחזיק ברשותה את המדליות עבור קידום שלוש שנים מבלי שקידום תשקיע את הכסף לרכישתם. החברה ל־מדליות היתה צריכה, אילו דאגה לאינ־טרס של המדינה, לתבוע כי קידום תפ־קיד בבית־המשפט את הסכום שאינו שנוי במחלוקת עבור המדליות, כדי להבטיח את רכישתן בעוד כמה שנים וכן כדי שלא תרוויח מאי התשלום תמורתן כיום.

כך מעביר אבני בהחלטה אדמיניסטר־טיבית קלה רווח של מיליונים כבדים לקידום.

מנכ"ל אבני
קידום רווח

צ'ק בלי כיסוי של מנחם גולן לטוני קרטיס

שחקן הקולנוע הידוע טוני קרטיס ש־הופיע בסרטו של מנחם גולן לפקה, ה־מספר על אחד הפושעים היהודים משו־תפיו של מאיר לנסקי, פנה בתלונה ל־קונסוליה הישראלית בלוס־אנג'לס על שהמחאה שקיבל ממנחם גולן כתשלום בסך 10 אלפים דולר חזרה ללא כיסוי.

קונסול התרבות של ישראל בלוס־אנג־לס, חיים חפר, הפנה את קרטיס לנספח המסחרי, יורם רוזנפלד. קרטיס פנה ל־קונסוליה כיוון שהניח כי מדינת־ישראל אחראית עבור מעשי אנשי הקולנוע שלה. הקונסוליה לא רשמה את התלונה כדי־רוש ולא העבירה אותה לוועדה לטיפול בתלונות נגד תעשיינים־יצואנים.

מי שהיה הממונה על עידוד הסרט הישראלי במשרד־המסחר־והתעשיה, זוהר ברעם, עבר לעבוד בתפקיד של עוזר מפיק בחברת ההפקות של מנחם גולן. יועצו של שר־המסחר־והתעשיה בועז אפלבוים אישר את הדבר. בתשובה לשאלה כיצד מסתדרת עובדה זו עם החוק האוסר על עובדי־מדינה לעבור מתפקיד ממלכתי ל־עסק פרטי הקשור בתפקיד הממלכתי, השיב אפלבוים כי במקרה הנוכחי עצמו עין מתוך רחמים.

קצין בכיר בצה"ל, אברהם ארנן, מס־יים בימים אלה עבודה לפי חוזה מיוחד לסרטו של מנחם גולן על אנטבה. ארנן קיבל חופשה ללא תשלום מצה"ל לצו־רך כך. דובר צה"ל מסר כי ארנן היה צריך לייצג את צה"ל בהפקת הסרט של האחים וורנר. משבוטלה ההפקה קיבל אישור לעבוד עבור גולן בנושאים צבאיים הקשורים בסרט. הדובר אמר כי לארנן אסור לבוא במגע עם צה"ל או מערכת הביטחון והוא עסק רק בייעוץ מקצועי.

רכטר רכש מישרד נסיעות

חברת קים של צבי רכטר רכשה את סוכנות־הנסיעות אינטרטורס מקבוצת כלל. מנהל המשרד חיים דון שותף ברכי־שה. כלל קיבלה 360 אלף לירות תמורת הסוכנות. כלל קיבלה את אינטרטורס כחלק מנכסי חברת מש"ק שרכשה בזמנו.

רסקין נציג „כלל" באמריקה

עוזי רסקין מונה נציג כלל בארצות־הברית. הוא ייכנס לתפקידו באוגוסט ה־קרוב. רסקין מכהן כיום כמשנה למנכ"ל כלל־תעשיות צבי צור. בשעתו היה רסקין מנהל לשכתו של שר־האוצר המנוח, פנ־חס ספיר.

מינוי אחר הוא של נפתלי נגל, שמונה כמנכ"ל חברת ישראלום במקומו של שמ־חה בן־שאול, שמונה כמשנה למנהל חטי־בת הבניה בכלל, יהודה תמיר.

גינדי בונה 400 דירות

הקבלן אברהם גינדי מראשון־לציון, בונה עתה 400 דירות בשכונת קרית־מנ־חם בראשון־לציון. ההשקעה הכוללת ב־תכנית היא 15 מיליון לירות. על מנת למשוך קוני דירות בתקופת השפל הנו־כחית, הכין גינדי תכנית תשלומים מיו־חדת לזוגות צעירים ואקדמאים. השכונה החדשה כוללת גם מרכז־מסחרי ומרכז־תרבות וספורט.

220 אחיות לקווגרס בטוקיו

אחת הדרכים לנסוע בזול לחו"ל היא לנסוע כביכול במשלחת לקונגרס עולמי, הנסיעה היא הוצאה מוכרת. לצורך הש־תתפות בקונגרסים יש תעריף נסיעות מיו־חד של חברות־התעופה. לרוב נמשכים ה־קונגרס או הוועידה יומיים־שלושה — אולם המסע אל היעד נמשך חודש ומע־לה. לאחרונה הודיע משרד־נסיעות על הרשמה לקונגרס האחיות הבינלאומי ב־טוקיו. הנסיעה לטוקיו וחזרה תעבור, כמובן, דרך כל ארצות המזרח הרחוק, תימשך מעל חודש. ההוצאה הכוללת ל־נסיעה כזו היא כ־30 אלף לירות, כולל הכל, מחיר שהוא מציאה ומתנה. הייפ־לא כי עד כה נרשמו להשתתפות בקונ־גרס כ־220 אחיות ישראליות, המוכנות להרחיב את השכלתן הרפואית!

אם בקרוב תכרזנה האחיות שוב על שביתה, בתביעה להעלות את שכרן, לא תהיה בכך הפתעה. הוצאה של 30 אלף ל"י לטיול לטוקיו, עלולה בהחלט לגי־רום לגרעון בכל תקציב משפחתי.

הבורסה
הנפקה חדשה של כלל־תעשיות

כלל־תעשיות תנפיק ב־10 לפברואר 25 מיליון מניות בנות 2 לירות האחת. כן יוצעו אופציות במחיר של חצי לירה ה־אחת. ההנפקה תיעשה על־ידי בנק־הפוע־לים. ההנפקה תגייס עבור כלל־תעשיות 50 מיליון לירות. החברה מציעה את ההנפקה בתנאים נוחים כדי למשוך גם בעתיד משקיעים בחברה.

בין ההשקעות המתוכננות של החברה, השקעה של 50 מיליון לירות במפעל חי־ציקות אורדן בנתניה המייצר פלדות משוריינות וחלקי טנקים לצה"ל ולייצוא. אורדן הרחיבה בימים אלה את החוזה שלה עם משרד־הביטחון והרחבת המפ־על נועדת למימוש החוזה המורחב.

לביא פורש מג'נראל טלפון

ישעיהו לביא, לשעבר מנכ"ל משרד־הביטחון וכיום עובד בכיר בחברת הענק האמריקאית ג'נראל טלפון, בעלת מחצית המניות בתדיראן, פורש מעבודתו בחברה. לביא מסר כי טרם החליט במה יעסוק.

מדוע אפשטיין מחזיר רכוש?

חבנקאי לשעבר יוסף אפשטיין גרם עד כה להחזרת רכוש שנגנב מכספות בנק ברקליס־דיסקונט ברמת־גן בשווי של 5 מיליון לירות ויגרום להחזרת עוד 2 מי־ליון לירות בחודשיים הקרובים. סך הכל יביא אפשטיין להחזרת 7 מיליון ל"י מתוך הרכוש שנגנב, המוערך עתה על־ידי המשטרה בלא יותר מ־25 מיליון לירות.

המשטרה החלה לחשוד באפשטיין בק־שר לכספות כאשר פדה אגרות־חוב, ש־חלק מהן נרשמו על ידי בעליהן. המש־טרה ערכה חיפוש פתע בביתו של אפש־טיין בליל ששי. הסתבר כי הוא עמד לנ־סוע ביום ראשון לחו"ל, ולצורך כך הביא לכספת בביתו מדליות ומטבעות בערך של מעל מיליון לירות. את המדליות קנה מסוחר המטבעות יוסף עובדיה, ורובן הן מדליות בנק־ישראל קישוט. עובדיה אי־שר עובדות אלה בעדותו במשטרה. לאחר מכן הצליחה המשטרה להקליט שיחה בין אפשטיין לאשתו, בעת המעצר, בה הורה לה להוציא רכוש נוסף שהחביא בבית הוריה בלי ידיעתם. הדבר איפשר למשטרה לאיים במעצר אשתו כשותפת. בחיפוש בבית הורי אשתו נמצא רכוש נוסף, ואפשטיין הסכים לשתף פעולה עם המשטרה בתנאי כי לא תוגש תביעה נגד אשתו ובנו.

המשטרה משוכנעת כי אפשטיין אינו קשור בפריצה עצמה והדבר הוכח גם בבדיקה במכונת־אמת.

ניקי אפשטיין
שיחה מיותרת

הודעת כזב של מס הכנסה בעניין רישום המחאות

הצוות המיוחד שמינתה נציבות מס־ההכנסה בעקבות פסק־הדין של השופט המחוזי דב לוין בעניין פאן־לון, קבע כי „אמנם בהוראות הקודמות מלפני שנת 1973 אין הוראה מפורשת דומה, אולם הפסיקה שדנה בערעורי מס־הכנסה חזרה והדגישה מדי פעם, כי יש צורך ליתן ביטוי בספרים לכל פעולה הנוגעת להסבת המחאות ואפילו מדובר במצב של קבלת המחאה בסכום הגבוה יותר מהתשלום שנדרש לשלם הלקוח ובעל העסק מחזיר לו עודף במזומנים. אם כך הדבר לגבי נושא זה, קל וחומר אמורים הדברים כאשר הצ'ק במלואו מהווה תקבול עסקי המוסב על ידי בעל העסק לגוף שלישי לצורך כל שהוא."

הצוות שהוציא קביעה זו היה מורכב מדב נייגר היועץ־המשפטי למס־הכנסה; סלים מועלם, סגן־נציב לענייני מקצועיים וזבולון הנדלר, סגן־נציב וממונה על מח־לקת־החקירות.

הצוות קבע גם כי אין כל יסוד לפירסומים כאילו קבע השופט לוין בפסק דין כי צ'קים עסקיים שמוסר נישום לגוף שלישי בתורת תשלום אין חובת לרשמם כתקבול בספרים.

הקטעים מפסק־דינו של השופט לוין שגרמו למחלוקת בעולם העסקים צוטטו בהרחבה ובמלואם במדור זה ובכתבה מיוחדת בהעולם־הזה וכן גם בהארץ. פסק־הדין גרם לתדהמה בקרב גדולי רואי־החשבון והמשפטנים שבחנו אותו. הקטע בפסק־הדין שגרם להתרגשות אומר: „אל מי תגיעו כספים אלה בסופו של דבר, והאם זה שקיבל את הכספים בפועל רשם אותם בספרים ובכרטיסים המתאימים? כי זו הבעיה הקובעת, ואצל זה שנהנה מן הכספים בפועל, אצלו יש לחפש וממנו יש לדרוש רישום."

פסיקה זו של השופט אימצה את עדויות אנשי מס־ההכנסה במשפט, שאף הם אמרו כי אין חובת רישום צ'קים אלא על הנהנה מהם בפועל, ויש לחפש את הצ'קים אצל החברה הנהנה ולא אצל מי שלפקודתה נרשמו הצ'קים.

ההודעה הרשמית של הצוות מסלפת את פסק־הדין של השופט, האומר במפורש כי חובת רישום חלה רק על הנהנה בפועל, דהיינו, מי שפודה את הצ'ק. הצוות מצטט רק במקוטע חלק אחר מפסק־הדין, שכאשר הוא נקרא במלואו הרי גם בו קובע השופט במפורש כי הצ'קים היו צריכים להירשם רק בשעת הגיעם אל התחנה הסופית ואל סוף דרכם.

הודעת הצוות מכוונת לחטעות את הציבור ולטשטש את העובדה שעדויות אנשי מס־ההכנסה ופסק־הדין הם ההיפך המוחלט מהמקובל ומן הנחוץ. הצוות אומר כי פסק־הדין קובע שקיימת חובת רישום צ'קים בכל שלב, ואחר קובע כי כך צריך לעשות זאת.

להוכחה עצמית

ארון פינתי 2 דלתות

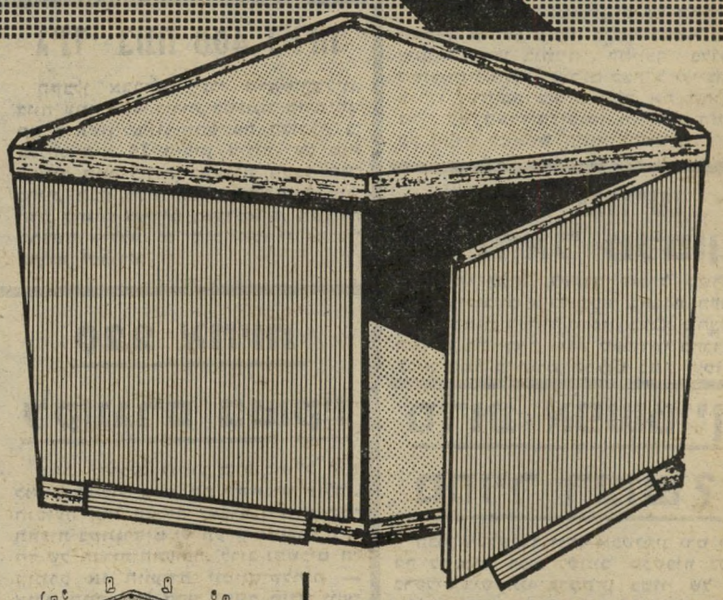

לאמבטיה, לשרותים, למטבח, לחדר-ילדים, למשרד

מחיר מומלץ לצרכן -.65 ל"י בלבד

להשיג בחנויות כל-בו וחנויות מוצרי בית

שיווק ע"י: איתפקס מוצרי עזר לבית בע"מ
רח' מוהליבר 16 • בתח תקוה • טל. 908902

שידור

צל"ג

פיספוס חסר-כיוון

● **לאורי ברבש** על סרטו עשרים וארבע שעות עם **אהובה עוזרי**.

אם מישהו חושב שהזמרת של שכונת כרם התימנים בתל-אביב היא תופעה חב-רתית או אישית מספיק חשובה כדי להק-דיש לה תכנית דוקומנטרית בת ארבעים דקות, רצוי היה שיגדיר לעצמו מה בדיוק ברצונו לומר בנושא. לאורי ברבש, שלא טרח כנראה לעסוק בהגדרות, לא הספיק כל אורכו של הסרט כדי להגיע לתשובה הגואלת — מהו נושא סרטו. קשה היה להשתחרר מהתחושה שהסרט מתגלגל קדי-מה באופן מיקרי ללא מטרה או כיוון.

קטעי הראיון עם אהובה ואמה הראו חוסר מיומנות וחוסר כשרון של מראיין שפיספס ללא ספק הרבה סיפורים שעשו-יות היו השתיים לספר לוא רק היה מישהו מניען ומכוונן לכך. במקום הסיפורים הושגו שתיקות.

יותר מאשר ציור של דמות נראה ה-סרט כאוסף מיקרי של שברי סיפורים על הווי שכונתי, על מזכירתה של אהובה, על מחלק העיתונים המקומי ועל מעריץ אלמוני שהוקדש לו משום מה, פרק זמן אינסופי כמעט. הסיפור האנושי והמעניין ביותר היה דווקא סיפורה של השכנה ממול — ניניט. אולי צריך היה לעשות את הסרט אודותיה.

מאחרי המסך

נפילת הגבורה

ברשות-השידור נפל דבר המחולל סע-רה מאחרי גלי האתר.

רבקה בהירי, הבלונדינית שהיתה משך שנים ארוכות השליטה הכל יכולה של לישכת דובר-הרשות נושלה בשבוע ש-עבר מממלכתה.

בהירי (40), שהוותק שלה ברשות-השי-דור (20 שנות עבודה) עלה על זה של רבים מהבוסים להם היא כפופה, הספיקה להפיל בדרכה דוברים רבים והצליחה לב-סס לעצמה במשך השנים עמדת כוח ו-שילטון בלישכה, בה שימשה כממלאת מקום הדובר והממונה על יחסי-הציבור של רשות-השידור.

במשך שנים היתה אימתם של דוברי הרשות, שכדי לחיות עימה בשלום השיגו עבורה הטבות למיניהן. כששימש צב-גיל כדובר רשות-השידור, ניסה לסלקה אך הדבר לא עלה בידו מפני שרבקה, למרות שלא זכתה באהדתם של אלה שעבדו במחיצתה, לא השאירה אף פירצה בעמדה שכבשה לעצמה. היא קשרה קש-רים טובים במקומות הנכונים ובמיוחד דאגה לטפח את יחסיה עם ועד-העובדים.

בתקופת כהונתו של ארי אבנר, היה הדובר מלך-בובה ואילו רבקה השליטה האמיתית בלישכה, בה עשתה כבתוך שלה.

טיוח כפיני. עוד בתקופת כהונתו של אבנר, כשהוחל לדבר על חילופי גברי בלישכת הדובר טיפחה רבקה בהירי תק-וות ויומרות לרשת את מקומו. ממורמרת מכך שהתפקיד לא נפל בחלקה, הודיעה נחרצת למשה עמירב, הצעיר ממנה בעשר שנים, כי היא - זו המנהלת בפועל את לישכת דובר רשות-השידור וכי לגביה לא השתנה דבר. אך לעמירב האמביציוזי היו תכניות אחרות. הוא הבהיר לה כי בכוו-נתו לחולל מספר שינויים עקרוניים ב-עבודת הלישכה והראשון שבהם אומר כי על פי ההיראַרכיה החדשה ישמש הוא כמספר אחד בפועל ואילו עליה להסכין מחדש עם מקומה כמספר שתיים בלבד.

בנוסף לכך מינה את עדנה חפץ, ש-שימשה עד אז כעוזרתה של בהירי, לאח-ראית על ההסברה — הכפופה לו בלבד. את מזכירת הלשכה, שהיתה עד אז תחת פיקודה של בהירי, מינה למזכירתו האי-שית. רבקה הנרגזת, שהרגישה שמנסים לנשלה ממעמדה, השיבה מלחמה שערה.

היא החלה להעלם מהמשרד כשהיא מטילה את כל העבודה על כתפי עדנה חפץ, מנסה להכשיל את הדובר שעשה את צעדיו הראשונים בתפקידו.

לפני זמן מה באה בהירי אל משה עמירב בבקשה לאשר לה השתלמות ל-מפיקי רדיו, שתמשך שלושה חודשים בצרפת. משה סרב בטענה כי אינה עובדת רדיו. ובנוסף לכך נעדרה כבר השנה זמן רב למדי מעבודתה כששהתה בקיץ כאר-בעה חודשים בחו"ל.

רבקה הזועמת החריפה את מסעה נגד עמירב, כשהיא מגייסת הפעם למלחמתה גם את ועד-העובדים, ומנסה לדחוק את רגלי הדובר באמצעותו.

אולם הקש ששבר את סבלנותו של עמירב היה כאשר סרבה בהירי להשתתף בדיון מליאת-הרשות בנושא פרסי רשות-השידור — תחום שהיה בטיפולה ובאח-ריותה. בהירי נימקה את אי-נוכחותה בכך שעליה לצאת לטיול בסיני שאורגן לאותו יום על-ידי מינהל-ההסברה. מסתבר כי ההזמנה שהיתה מיועדת לדובר לא הגיעה לידיו מעולם, מפני שרבקה בהירי החלי-טה כי היא, ולא אף אחד אחר מעובדי הלשכה, תהא זו שתצא לטיול.

בתגובה החליט עמירב לעשות את ה-צעד מפניו הזהירו כל מי שידע את רבקה ואת מעמדה החזק ברשות-השידור — הוא פנה למנכ"ל, יצחק ליבני, ולמנהל כוח-אדם, מאיר בטלניק, ביקש לפטר את רב-קה בהירי מתפקידה בלשכתו. להפתעת הכל בקשתו נענתה. הסערה מכה ויעוד תכה גלים גבוהים במימי רשות-השידור. יריביה של רבקה שמחים לאידה. האחרים מצפים עדיין בסקרנות להמשכה המרתק של הסערה. אין להם ספק כי רבקה תצא להתקפת-נגד.

תוכניות

האם ארצ'י מצחיק?

„איך אני יכולה להגיד ,לא', הרי הוא בן-הדוד שלך," אומרת אדית, אשתו של ארצ'י באנקר, גיבור הסידרה הטלוויזיונית המפורסמת הכל נשאר במישפחה.

„תגידי לו את זה כך, אדית: ,לא!' " משיב לה ארצ'י, „אלא אם כן זוהי מילה מסובכת מדי בשבילך. יש בה הברה שלמה אחת."

האם זה מצחיק או לא?

וכאשר קורא מייק, חתנו של ארצ'י לאש-תו: „גלוריה, מהרי! את תאחרי את האו-טובוס!" וארצ'י מעיר לו: „היא איחרה את האוטובוס ברגע שהיא אמרה: ,אני מסכי-מה!' " — זה מצחיק?

תשובות לשאלות אלה ועוד ארבע שאלות דומות, שימשו חומר למחקר חדש שערכו סטיואַרט סורלין ויוג'ין טייט, שני חוקרים אמריקאיים, בקרב שני מידגמים מייצ-גים של צופי התוכנית בקנדה ובארצות-הברית.

ספק אם איזו שהיא תוכנית טלוויזיה זכתה לכל-כך הרבה מחקרים פסיכולוגיים וסוציולוגיים כמו הכל נשאר במישפחה. הסיבה לכך פשוטה: במקורה התכונה ה-תוכנית לצאת נגד חוסר הסובלנות הגז-עית, הדתית והמעמדית, נגד הדיעות הקדו-מות והאמונות התפלות הטבועות באישיותו של האמריקאי הממוצע. היא ניסתה לעשות זאת תוך העמדת ארצ'י באנקר, התגלמות האדם הממוצע, במצבים שישימו אותו ל-לעג ולקלס. ארצ'י באנקר התכוון להיות המכשיר באמצעותו יקלטו צופי הטלוויזיה חסרי הסובלנות את האבסורדיות שבדיעו-תיהם, אמונותיהם וערכיהם.

אולם הפופולריות העצומה לה זכתה התוכנית העידה כי היא החטיאה את מט-רתה. מרבית הצופים התלהבו מארצ'י באנ-קר משום שהזדהו עימו ועם דיעותיו ולא משום שנהנו ללעוג לצרות אופקיו.

אותם זה לא מצחיק. המחקר החדש ניסה לבדוק אם יש קשר בין התרבות, המין ומיבנה האישיות של הצופה למידת הנאתו מארצ'י באנקר כמקור של צחוק. נקודת המוצא היתה כי ככל שצופה צוחק יותר מבדיחותיו של ארצ'י באנקר, כך הוא משוחרר יותר מדיעות קדומות והוא רחב אופקים ונאור יותר.

נשים הן צופות נאורות יותר מאשר הגברים, ואילו בתחום מבנה האישיות גילו החוקרים תופעה מעניינת: ככל שאישיותו של הצופה היתה אישיות סמכותית יותר — כלומר, תלויה בדיעותיה ובעקרונותיה ל-סמכות עליונה, כך היתה מידת הזדהותו עם ארצ'י באנקר גדולה יותר. זה באשר לצופים הגברים. אצל הצופות — היה היחס הפוך: דווקא הנשים בעלות האישיות ה-סמכותית יותר הן שצחקו יותר לארצ'י ודיעותיו.

המסקנה: ככל שארצ'י מצחיק יותר את הצופה, כך יכול הצופה להעיד על עצמו שהוא רחב-אופקים ונאור יותר. אבל בעי-קר: אמריקאי. אותם זה לא מצחיק כל כך.

אנחנו נחסל את הז'וקים!

כמה פעמים ניסית להפטר מהז'וקים ולא הצלחת? לאחר חיטוי שלנו, אנו מחסלים את הז'וקים והחרקים ואת מקבלת תעודת אחריות לשנה.

מודיעין 18 ר"ג, טל. 790114-6-5 • אילת, טל. 059-3012.
היתר משרד הבריאות: 21. רש' עסק 181/75

איתן עמיחי הדברת מזיקים

אורי זוהר, מנחה תוכנית הבידור הטלוויזיונית החדשה „תשע בריבוע" בפעולה

בידור בריבוע

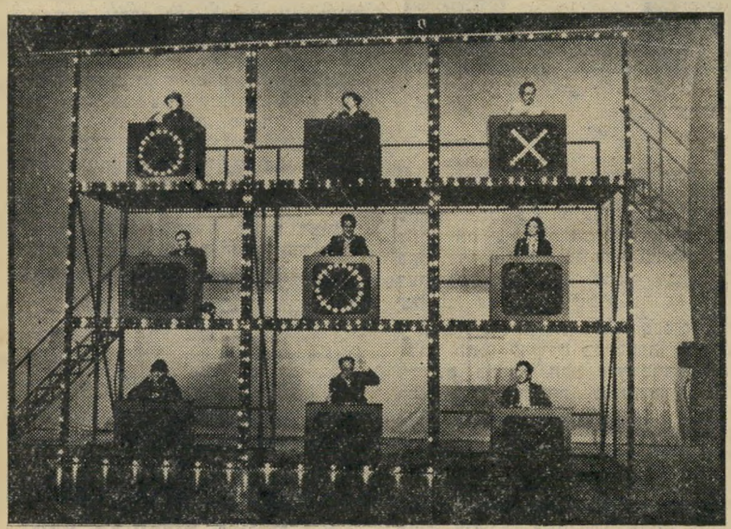

הכוורת זהו המיתקן בתוכו יושבים תשעת „החכמים" בתוכנית הטלוויזיה „תשע בריבוע". התשעה, באחת התוכניות שצולמו השבוע להקרנה בשבועות הקרובים הם: (בשורה העליונה מימין לשמאל) טוביה צפיר, פרידל שטרן, בלה אלמוג. (בשורה האמצעית:) גילה אלמגור, מני פאר איצ'ה ממבוש. (בשורה התחתונה:) משה טימור, שלמה בר־שביט ועדה בן־נחום. המנחה הוא אורי זוהר.

האירוח הצבעוניים של תשעת הריבועים רצדו לקצב המוסיקה, הזרקורים סנוורו, המצלמות טרטרו. כך, לקול התרועות וקריאות העידוד של הקהל המשולהב שיחקה בשבוע שעבר נבחרת התיאטרון והבידור הישראלי באיפור והנאה מלאים, את משחק הילדים איקס־מיקס־דריקס מול כמה סטודנטים נרגשים, שנראו מבוהלים מעט אפילו תחת ניצוחו הקליל והמשעשע של המנחה אורי זוהר. התותחים הכבדים עשו הכל כדי לבלבל את התמימים בשקרים מתוחכמים, אמיתות מפולפלות ותשובות חמקניות לשאלות משונות וכל זה כדי לגזול מידיהם של המתחרים את הפרס המיוחל בן אלף וחמש מאות לירות.

היה זה בעת הקלטה רצופה של שלוש תכניות מסידרת הבידור תשע בריבוע, ששידורה החל השבוע אחרי שידור ניסיוני אחד לפני מספר חודשים. לפי כל הסימנים היא מבטיחה להיות תוכנית הבידור הטלוויזיונית הפופולארית ביותר.

הין שם מספיק כוכבים כדי למלא כמה וכמה טורי רכילות: גילה אלמגור, שמואל שי, טוביה צפיר, שלמה בר־שביט, אורנה פורת, מני פאר, מייק בורשטיין, אברהם מור, איצ'ה ממבוש, מאיר עוזיאל, אורי סלע, עדה בן־נחום, משה טימור, פרידל שטרן, ודידי מנוסי.

כל היפים החכמים והמפורסמים האלו ישבו להם בתוך כוורת זוהרת שהורכבה מתשעה ריבועים, כשהם מצפים בהתרגשות, איש איש בריבועו, לשאלות שיופנו אליהם מן הבמה שממול, עליה ניצב שופע חיוכים והתחכמויות, המנחה — אורי זוהר. מימינו ומשמאלו של אורי ישבו בכל פעם שני מתחרים אחרים שניסו ל„סגור על־ידי הסימון שניתן להם (עיגול או איקס) בקווים מאונכים ואלכסונים, שלושה ריבועים רצופים ולזכות בפרס בן חמש מאות לירות.

המשחק מבוסס על כך שכל מתחרה רשאי לבחור באחד הריבועים שבכוורת ואז מפנה אורי זוהר שאלה אל החכם היושב בתוך הריבוע. למשל, מה זה „ידיד החורף"? שאל אורי את עדה בן־נחום שנבחרה על ידי אחד המתחרים.

הלהקה חלק מצוות המשתתפים בתוכנית הטלוויזיה „תשע בריבוע" בשעת הפסקה בצילומים. הבעת פניהם מעידה על הנאתם מהאירוע.

בסיפור שהתארך והתארך, בלי לשעות למחאותיו הקולניות של אורי, שניסה לפסיק אותה שוב ושוב בטענה שלא נתבקשה לספר את הביאוגרפיה שלה אלא לענות על שאלה פשוטה בלבד, סיפרה עדה את סיפורו של אחד, נכטיגגל, מיילד מפורסם שהיה ידידן של כל החולות־היולדות. כשסוף סוף הגיע סיפורה בן אלף המילים של עדה לסיומו היה על המתחרה, שהספיק כבר להתבלבל לגמרי ממבול המילים שהומטרו עליו, להחליט האם יש אמת בסיפור ואז עשוי להיות תשובה כשרה לשאלה, אם לאו.

אם אמר כי אמת בסיפור זכה מתחרהו מן ההפקר שכן ידיד החולות הוא שמו של עשב רב־שנתי גבה קומה. אך אם ניחש כי כל מה שאמרה עדה הוא שקר, זכה בסיבוב הזה וריבועה של עדה יסומן בסימן שנקבע לו.

המתחרה שהצליח למלא ראשון שלושה ריבועים זכה במשחק והיה רשאי להחליט האם להשאר במשחק, לסכן את הפרס בו כבר זכה, ולהתמודד עם המתחרה הבא או לפרוש ממנו בשלב זה, עם חמש מאות לירות ביד וללא סיכונים.

הנהנים העיקריים במישחק הטלוויזיוני היו השחקנים, הבדרנים ו„החכמים", שציפו בקוצר־רוח לשאלות, חייכו בקלון־אפ מתחכם או חסר־שיניים (כמו במקרה של איצ'ה ממבוש) אל המצלמות ושמחו שמחה ילדותית כשהצליחו לעבוד על היריב.

בהפסקה שבין הצילומים התאספו כולם כדי להחליף חוויות ורשמים ולהמשיך בסידרת הבדיחות. הקריקטוריסטית פרידל שטרן היתה מאוכזבת קשות. כמו תינוקת שנזנחה קוננה פרידל על כך שכבר שלוש תכניות רצופות קיא יושבת מיותמת בתוך הריבוע שלה ואיש מהמתחרים אינו פונה אליה בשאלה. „אין דבר, העיקר שראו אותך" הרגיעה אותה אורנה פורת בנימה אימהית. אך פרידל לא נותרה מיותמת לזמן רב. בתכנית הבאה כבר סודרו לה שאלות למכביר שהציתו מחדש את האור בעיניה החביבות.

לאיצ'ה ממבוש לא הפריעה העובדה שחסרה לו שן אחת מלפנים. הוא חייך בלוע הפה וחיזר במרץ, כשכוס היין המרכיב איצ'ה רשימה לכנסת. „אתם מדינה קטנה" השיב ממבוש ברצינות „אתם לא צריכים מנהיג כמוני, מה שאתם צריכים זה מנהל כוח־אדם."

טוביה צפיר סיפר על רוסי אחד שהיה לו תוכי שידע לומר משפט אחד בלבד „מוות לברז'נייב!". יום אחד ביקרו בביתו אנשי הק.ג.ב. האיש המבוהל מיהר להסתיר את התוכי במקרר. כשנפתח המקרר על ידי אנשי המשטרה החשאית צעק התוכי לעומתם „יחי ברז'נייב!" לאחר שעזבו פתח האיש את המקרר ואמר לתוכי „אחרי חמש דקות בסיביר אתה כבר מזמר אחרת, אה."

היחיד שלא לקח חלק בשעשועים שמאחרי־הקלעים היה דווקא רכז ההומור, שעל חידודיו עומדת התכנית כולה, אורי זוהר. הוא, שבמשך התכנית קולחות ממנו הבדיחות וההתחכמויות כמעיין המתגבר, נעלם בהפסקות כאילו בלעה אותו האדמה. לא רואים. לא שומעים. אך כשסרטי הווידאו מתחילים לרוץ מחדש הוא עובר מטאמורפוזה מוחלטת. הפרצוף מתחייך, וטון הדיבור מקבל גון מיוחד.

אורי סיפר איך עלה אריק אינשטיין קצר־חרואי על במת תכנית הרדיו תיבת־נוח והיה בטוח שראשו של מני פאר, מנחה התכנית, הוא המיקרופון. בלי לחשוב פעמיים חפן אריק בידיו את ראשו של מני והתחיל לשיר לתוכו. הקהל מתגלגל מצחוק ואילו הלצותיו של אורי ממשיכות להתגלגל. „מה זה ארוך מאה מטר ואוכל כרוב?" הוא שואל את הקהל. „לא יודעים" נשמעת התשובה.

והבדרן מספר 1 של הטלוויזיה עונה על שאלתו שלו: „זה תור ללחם ברוסיה!"

במדינה

(המשך מעמוד 33)

עבודי אל הפשע. הוא התרועע עם נוער־שוליים, החל שותה לשכרה והסתבך לא פעם עם החוק.

בגיל 17 נשפט עבודי לשנה וחצי מאסר בפועל ונישלח לכלא תל־מונד. הוא שוחרר לפני תום תקופת מאסרו בחנינה הגדולה אחרי מלחמת ששת־הימים. עם שיחרורו גמלה בליבו של עבודי ההחלטה שלא לשוב עוד לזרועת הפשע.

הוא החל עובד כפועל־בנין, וכקבלן־מישנה בבניית בתים טרומיים, שעות רבות ביום הקדיש לעבודה המפרכת ואל הטיפה המרה לא שב. בגיל 21 נשא לאישה את ליאורה. חיי המישפחה תרמו אף הם לשיקומו. לבני הזוג נולדו שני ילדים והם עברו להתגורר בדירת חדר עלובה, בסיכון הזוגות הצעירים של עיריית פתח־תיקווה בקריית־שפרינצק.

לפני שלוש שנים שכר עבודי מועדון בשכונת שעריה ופתח בו בית־קפה בריש־יון. „רציתי לשקם את עצמי בלי טובות של אף אחד" סיפר. „ובאמת עשיתי את זה יפה".

לפני שנתיים הכניס עבודי לבית־הקפה שלו שולחנות סנוקר. „ראיתי שמסביב הכל הפקרות" הוא מסביר. „כל אחד פותח לו עסק בלי ריישיון, מצפצף על העיריה, וגוזל את פרנסתי. ממה אני אפרנס את המשפחה? אלך לגנוב?"

העיריה סירבה לתת לו ריישיון בטענת שונות. ראש מחלקת הפיקוח העירונית, יהודה שמעוני טען בפניו ששטחו של המקום צר מדי, שהמקום מרוחק ממרכז העיר ואינו מאפשר פיקוח מישטרתי, ועוד טענות שונות ומשונות. מישהו גם החל מנהל הסתה בקרב השכנים תושבי השכונה כדי שיחתמו על עצומה לסגירת המועדון. גם הדו"ח החיובי שכתב אהרון פסטרנק, מנהל המחלקה לעבודה־קהילתית בעירייה, בו הוא מצדד בקיום המועדון של עבודי לא שינה את המצב. הדו"ח שהועבר אל ראש־העיר ישראל פינברג ניגנז. דובר־העירייה סירב להציגו בטענה שנכתב בינתיים דו"ח חדש הסותר את הראשון.

שמעוני החל שולח פקחים לרשום דו"חות נגד עבודי ומאוחר יותר הוגשה בקשה להוצאת צו־סגירה למקום בבית־המישפט. גזר־הדין שניתן על־ידי שופט־השלום ה־ראשי בפתח־תיקווה, אליעזר לייבסון, ב־אוקטובר דן את עבודי למאסר 60 יום ומצווה על סגירת המקום ופינויו. לא נאמר בידי מי הסמכות לפנות את המקום.

מסע התעוררות מאורגן. חודש אחרי מתן פסק־הדין הסתערה מישטרת פתח־תיקווה על מועדון הסנוקר של עבודי. כוח שוטרים גדול, מלווה בפקחי עירייה פשט על המועדון, ניסה להוציא מתוכו את שולחנות הביליארד. בני מישפחתו של עבודי ניסו להתנגד. אמו נפצעה בידי השוטרים. לבסוף גברה ידם של בני עבודי. המישטרה נהדפה אחור.

למחרת ניסתה המישטרה טכסיס אחר. עבודי הוזמן לחקירה במישטרה. הוא נעצר שם. במקביל הכין פקד מרדכי ונטורה, מפקד מישטרת פתח־תיקווה, כוח מתוגבר באנשי משמר־הגבול, חמושים באלות ובנשק. בעזרת כוח זה התכוון ונטורה לכבוש את המועדון מידי הנערים והנשים שהופקדו לשמור עליו.

אלא שהתארגנות הכוח התגלתה בעוד מועד. ליאורה, אשתו של עבודי, מיהרה אל פרקליטו, עורך־הדין פנחס מאירוב וזה פנה מייד אל בית־המישפט בבקשה להוציא צו לעיכוב הליכים בתיקו של עבודי סעיד. תוך כדי בדיקת המיסמכים בתיק גילה מאירוב מיספר עובדות תמוהות.

הסתבר לו שמישהו שינה את גזר־הדין המקורי של השופט, הוסיף בצורה פינוי את המישפט „בסמכות עיריית פתח־תיקווה להפנות את המקום." שלא הופיע במקור. בנוסף לכך הסתבר כי למחרת ניסיון הפינוי הכושל של המישטרה פנה אחד מפקחי העירייה אל השופט לייבסון, שיכנע אותו להוסיף לצו־הפינוי את הפיסקה: „על־ידי המישטרה." השופט חתם פיסקה זו ללא נוכחות הנאשם או נציגו.

על סמך גילויים אלה הוגש עירעור לבית־המישפט המחוזי. עבודי שוחרר. הליכים נגדו הוקפאו. בני שעריה יכלו להמשיך לשחק סנוקר במועדון שלו. אך העירייה לא הפסיקה את מילחמתה בו. בסידרת מאמרי השמצה שפורסמו בעיתון המקומי של פתח־תיקווה הביעו אזרחים אלמונים חרדה מהשפעת מועדונו של עבודי על ילדי שעריה. היה זה מסע התעוררות מאורגן ושקוף.

אומר עבודי: „אני לא מבין. מה זה פה? עירייה או גן־ילדים? אם יש חוק שיפעילו אותו נגד כולם. אבל אם יש ברדק והפקרות, למה נטפלים דווקא אלי?! לי אסור להתפרנס? כל מי שיש לו כוח פותח — החלשים סוגרים."

עבודי בחר להיות עם החזקים, אפילו אם צריך להתנגד למישטרה בכוח. ועובדה — העסק שלו פתוח.

צרוייה וטל לחב
קריאה באמצע ההצגה

אסונות

הפחיל שנקפד

הילדה בת השלוש טיילה עד המידרכה ליד ביתה, כשלפתע עלתה מכונית עד המידרכה

האסונות באים בשלשות, אומר פתגם ישן. הזמרת והמוסיקאית צרוייה להב לא האמינה מעולם באמונות תפלות או בפתגם או באימרות־כנף. מאז ומתמיד היתה בחורה אופטימית וחזקה שידעה לנווט את ספינת חייה גם כשזו עלתה על סערות ודומה היה כאילו היא עומדת להתדרדר אל מי תהום.

כשעזב טכנאי הקול לואי להב את אשתו צרוייה לטובת המוזיקאית אלונה טוראל באופן מפתיע וללא כל הודעה מוקדמת, השתוללה כל הבוהימה מהתרגשות. כל הבוהימה לבד מצרוייה. היא נותרה עם בתה הפעוטה בת השלוש טל, החליטה לקחת נשימה ארוכה ולשקם את חייה שנהרסו במחי־יד.

היא לא היססה לשוחח עם עתונאים על הפרידה מלואי, לא האשימה אותו וסיפרה את פרשת אהבתם באופן שקט ומאופק.

מיד לאחר שנפרדו החליטה צרוייה, בת קיבוץ איילת־השחר שהופיעה כנגנית כינור בלהקתו של אליל הפופ האמריקאי ספרינגסטיין, לחדש את הקאריירה שלה. היא הקימה חברה להשכרת זמרות־אולפן, השתתפה בתקליטיהם של הזמרים אושיק לוי, צביקה פיק ויגאל בשן ואף הופיעה בתוכניות טלוויזיה ורדיו.

כל אותה עת תיפקדה כאם לבתה טל, שהיתה כל עולמה. צרוייה נהגה לבלות עם טל שעות ארוכות, לקחת אותה לאולפן ולשוחח איתה כחברה לכל דבר. לפני

הבונה הגדול והמעולה בישראל

מציע! מציע! מציע:

הנחה מיוחדת לתקופה מוגבלת עד 15 בפברואר 77 לדירות הבאות:

- **אילת:** דירות בנות 4 חדרים בשדרות התמרים.*
- **רחובות:** דירות בנות 4 חדרים ברח' רוזנסקי.
- **נס ציונה:** דירות בנות 4 חדרים בגבעת ביאליק (המשך רח' ביאליק).*
- **הרצליה:** דירות בנות 3 ו־4 חדרים ברח' העצמאות.
- **נתניה:** דירות בנות 3½ ו־4½ חדרים (140 מ"ר) בבית מפואר בשדרות בנימין.
- **חדרה:** דירות בנות 3 חדרים ברח' הלל יפה.
- **הוד השרון:** דירות בנות 4 חדרים בבנין רב קומות ברח' האורנים.

• דירות מרווחות בתכנון קפדני • בניה וגימור מעולים • ארמה פרטית • מקומות חניה • משכנתאות בלתי צמודות

הצעה מיוחדת לזוגות צעירים, לזכאי משרד השיכון, נותרו מספר דירות בנות 3 חדרים באיזור החדש והיפה ביותר של נתניה – נוה פולג (קרית נורדאו).

חנויות במרכזים המסחריים בבת־ים, הוד השרון וקרית נורדאו

* אדמת מיהר

סולל בונה

פרטים והרשמה: תל־אביב, רח' מונטפיורי 39, טל. 298361 ובסניפי סולל־בונה באתרי הבניה

כשבועיים אמרה לידידה: „די, החלטתי! טל היא כל עולמי, בשבילה כדאי לי להמשיך ולחיות, כל מה שאעשה יהיה בעבור טל ולמענה, אם יקרה לה משהו חייה אינם חיים עוד."

הגורל ניכא שינוי. צרוייה לא ידעה את אשר ניבא לה ליבה. באחד מימי השבוע שעבר, הלכה כדרכה לעבודתה בהצגה ריצ'ארד השלישי בתיאטרון הבימה. טל נשארה בחברת שמרטף. השתיים הלכו על המדרכה ליד ביתן של צרוייה וטל באפקה. לפתע עלתה על המדרכה מכונית ופגעה בילדה ובשמרטף.

טל נפגעה קשה. הובהלה מחוסרת־הכרה אל בית־החולים. צרוייה נקראה באמצע ההצגה אל הטלפון. כשהודיעו לה שטל נפצעה לא האמינה, לא היה לה כסף לנסוע לבית־החולים וחבריה השחקנים אספו כסף כדי לשלוח אותה לשם במונית.

בבית־החולים פגשה בבעלה לשעבר, לואי להב, משעין את ראשו על אחת הזכוכיות וממרר בבכי קורע לב. צרוייה שמרה על קור־רוח.

כשבאו מאוחר יותר בני המשפחה החלה להרגיע אותם. אמו חולת־הלב של לואי התעלפה וצרוייה טיפלה בה. היא אמרה לכל שניסו להרגיעה ולנחמה: „אני צריכה להיות חזקה, אני בטוחה שטל מרגישה אותי." אל המקום הגיעו גם ידידיו של לואי להב המאמין בכוחות על־טבעיים, והחלו לעסוק במדיטציה. הם התקשרו אל הגורו שלהם היושב בלונדון וזה הבטיח להם כי כתום שלושה ימים יחול שינוי לטובה במצבה של טל הפצועה.

ואכן, כעבור שלושה ימים חל השינוי. טל בת השלוש וחצי נפטרה באמצע הלילה. ידידיו של לואי טענו כי הגורו צדק, השינוי היה לטובה; הילדה נפגעה בשעת התאונה במוח ובכל מקרה עדיף היה המוות על החיים שציפו לה לוא נותרה בחיים.

לואי להב פרץ בזעקה שהחרידה את אמות הסיפים של בית־החולים. רק צרוייה נשארה חזקה.

ביום ראשון בשבוע שעבר קברו את טל להב בבית־הקברות שבקיבוץ איילת־השחר. ילדה בת שלוש וחצי שהיתה כל עולמה של אמה.

בתי־סוהר

המוות אורב בכלא!

הנער הפך נרקומן
בכלא ואיבד צלם
אנוש — אך איש
אינו מוכן להגיב

„קישרו לי את הידיים! קישרו לי את הרגליים! בבקשה!" זועק הנער אלי זריהן (18) אל הסוהרים. הוא שוכב במיטתו, באחד התאים שבכלא תל־מונד, ומפרפר תוך ייסורים ובכי חסר־מעצורים. מחזה זה חוזר ונשנה מדי לילה בלילו. אלי אינו יכול להירדם, אלא אחרי שסוהריו עושים עימו חסד וכובלים אותו.

עובדה מחרידה זו גילה אביו של הנער, שלום זריהן, סיכאי בתחנת־דלק, כאשר בא לבקר אצל בנו לפני כשבועיים. האב והבן ישבו משני צידי הרשת, בחדר המבקרים של הכלא, אך שלום התקשה לזהות את בנו. לפניו ישב בחור שפניו מכוסים כליל בכובע־טמבל. הוא ביקש ממנו שיסיר את הכובע מעל פניו. אלי לא מיהר לעשות כן, אך משגילה את פניו — נחרד האב, וכמעט שהתעלף בו־במקום.

תחנונים לעינוש. פניו של אלי היו פצע אחד ענקי — מן המצח ועד לסנטר. לשאלה מי עולל לו זאת, השפיל אלי את עיניו ואמר חרש: „אני בעצמי." הוא סיפר כי ביקש להתקבל לראיון אצל מנהל הכלא כדי לשוחח עימו, ומשגידחה, התחיל מתרוצץ בחצר הכלא עד שפניו התנגשו בשער־הברזל בעוצמה אדירה.

הנהלת הכלא שלחה להוריו של אלי מיכתב, ובו ביקשה מהם שלא יבואו לבקרו. הסיבה האמיתית לכך: מראה פניו של הנער היה כה מחריד, עד כי אי־אפשר היה להביט בו. אולם המיכתב הועיל רק לזרז את ביקורו של האב. בעיקבות מראה פניו של בנו, ביקשו שיסיר גם את חולצתו. מבט אחד גילה לו כי גופו של אלי מכוסה צלקות טריות וחתכים עמוקים, טריים עוד יותר.

כך נתגלה לאב כי אלי היה חפתך עצמו בסכין־גילוח, אחרי שנענש בידי הסוהרים. כדי להתגבר עליו היו שומריו כובלים את ידיו ורגליו לפני השינה. והוא התרגל

(המשך בעמוד 43)

תעודה

הינו סוחר מורשה
למכירת תנורי

בלרס

אחריות מפעלי "בלרס" ניתנת
לרוכשי תנורים מתוצרתם
רק באמצעות הסוחרים המורשים

בלרס

את
בידים טובות
רק אצל
סוחר מורשה

כשאת רוצה לקנות
תנור בישול ואפיה טוב, תנור "בלרס",
וודאי כי מוצגת בחנות
תעודת סוחר מורשה מטעם "בלרס"

בלרס התנור האופה לך מחמאות!

"לב" שרותי פרסום בע"מ

משרד החקלאות

להלן לוח המחירים המוסכם

ל־23.1.77 - 28.1.77

במסגרת ההוזלות בחנויות השרשרת של הסופרסל והסופרמרקט וחנויות פרטיות שהצטרפו למבצע.

	לצרכן לק"ג בל"י
ירקות	
עגבניות	3.00
ג ז ר	4.90
פלפל קליפורניה	4.55
בצל יבש ריברסיד	3.30
בצל יבש ארוז בשקיות של 1 ק"ג	3.70
תפוא"ד מיבול החדש	3.60
תפוא"ד ארוזים באריזה של 2 ק"ג	4.00
פירות	
תפוחים זהוב גודל 6	5.30
תפוחים זהוב גודל 6.5	5.90
תפוחים גרנד גודל 6	4.30
תפוחים גרנד גודל 6.5	5.20
אגסים מין ספדונה גודל 5	5.30
ב נ נ ו ת	5.80

ה ע ר ה: תפוחים גרנד וזהוב גודל 6 ארוזים בשקיות של 2 ק"ג נמכרים ב־30 אג' יותר לק"ג.

הדרים	
אשכוליות — בתפזורת וארוזות	2.40
תפוזים — בתפזורת וארוזים	2.90
לימונים	4.10

עופות טעמים קפואים בשקיות		מ.ע.מ.
מיני תנעוף (עד 1.1 ק"ג העוף)	12.96	+ 1.04 ל"י
גודל 1 (עד 1.450 ק"ג העוף)	12.13	+ 97 אג'
גודל 2 (עד 1.6 ק"ג העוף)	11.39	+ 91 אג'
גודל 3 (מעל 1.6 ק"ג העוף)	10.32	+ 83 אג'
בשר חודו ללא עור וגידים	22.22	+ 1.78 ל"י
דגים		
כסיף	9.50	+ 76 אג'
כסיף בפרומות של חצי ק"ג	18.20	+ 1.46 ל"י
קרפיון חי	15.15	+ 1.21 ל"י

יתכנו שינויים במשך השבוע

חשוב פעמיים

לפני שאתה עומד להוציא השנה מאות לירות לתנורים לחורף, (ומי יודע כמה כסף עבור נפט וחשמל) אל תשכח כי מחמם המיטה של זק"ש SACHS מחמם את המיטה כל הלילה וצריכת החשמל שלו היא 10 אגורות ללילה באחריות ביח"ר זק"ש! השנה מחממי המיטה של זק"ש מ־100% אקרילן עם ה־A האדומה.

פוטו־ברנר

של שנת 1977 מקווה להעביר אליך את ההנאה הגדולה שבצילום כפי שעשה כבר לאבותיך בשנת 1934 בחיפה.

♦ הדגמים החדישים ביותר והשרות המקצועי בחנות הוותיקה ביותר בחיפה.

בימי שלישי סגור כל היום.

פוטו־ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 13

יש לך שעה פנויה?
בביה, בעבודה, בנסיעה!
קרא/י את:

הרומן הצעיר החדש
סיפורי אהבה רומנטיים

כבר הופיעו:
1) עינייך אומרות הכל
2) אהבה בת אלמוות
3) הלב המתמרד
4) חיים כפולים

להשיג בכל הקיוסקים

קולנוע

סרטים

פני האשה כפני החברה

את הקולנוע הקנדי אין מכירים ב־ישראל. חוץ מהפקה נוסח הוליווד, כמו המירוץ לצמרת של דודי קרביץ או סרט מהגרים נוסח שקרים שסיפר לי אבי, מהווה הקולנוע הקנדי בכללו, וזה הדובר צרפתית במיוחד, תעלומה לגבי הצופה הישראלי.

אין זה אלא חוד אחד בהשכלה ה־קולנועית של הישראלי המצוי. אלא של־הבדיל מחוזרים אחרים (הקולנוע הברזיל־אי, ההונגרי, השוויצי וכדומה), קיים סי־כוי קטן, שמשהו יזוז בכיוון הקנדי.

שלושת הסינמטקים הישראליים דנים באפשרות של קיום שבוע הסרט הקנדי בישראל. כמו כדי להכין שבוע כזה יוקרן בקרוב, על בסיס מסחרי, סרט בשם נערה

שחקנית קארול לור
ההעזה לא הפריעה

ושמה נורמנד, של הבמאי ג'יל קארל, אחד היוצרים היותר פורים והיותר מוכרים בקולנוע הקוויבקי (כפי שקוראים לו ה־קנדים דוברי הצרפתית, כדי לתחום אותו היטב מן הקולנוע הקנדי־האנגלי, או מן הקולנוע הצרפתי־האירופי).

הקולנוע הישיר. קצת מידע: ה־קולנוע הקוויבקי הוא קולנוע משגשג לפ־חות במה שנוגע לפעילות ולכמות התו־צרת. זהו קולנוע בעל עניין לאומני קי־צוני, המסגין קנאות ללשון המדוברת שם (נוהגים לכנותה ,צרפתית', אבל כשסרטים אלה מוצגים בפריז, יש צורך בתרגום בגוף הסרט; עד כדי כך שונה הצרפתית המדוברת בקנדה מזו המדוברת בצרפת). לקולנוע הקוויבקי תודעה סוציאלית מפר־תחת ונטיות בדלניות מובהקות (יוצרי ה־קולנוע הקוויבקי היו בין התומכים הגלה־בים ביותר של המפלגה הדוגלת בעצמאות קוויבק, שזכתה שם לאחרונה בבחירות).

כמו רוב חבריו — עושי הסרטים ב־קוויבק העובדים באווירה של חברות הדוקה, צמח גם ג'יל קארל בתוך אסכולת „הקולנוע הישיר", אותו סוג של קולנוע תעודי המביא את התעודה עד לקצה טוהר הסיגנון, כשהוא הופך את המצלמה לחלק מן המישחק של חיפוש אחר ה־מציאות. במלים אחרות: אם בתעודון רגיל צריך לקחת בחשבון שנוכחות מצ־למה בשעת ראיון יוצרת מבוכה בלתי נמנעת במרואיין, ומונעת התקשרות כנה ואמיתית בינו לבין המראיין, הרי הקנדים הלכו בדרך אחרת. הם שהו במשך חודשים ולפעמים שנים עם האובייקטים שסביבם בנו את התעודה, אספו את כל אלפי ה־פרטים האפשריים שניקלעו בדרכם תוך כדי שהות זו. הימצאות המצלמה כחפץ ניצחי, לצידם, הפכה לעניין של שיגרה ש־לא יצרה עוד שום תחושה, לא מבוכה ולא התרגשות, אצל המרואיינים, שהפסיקו לשחק לפני העין המיכנית וחיו את חייהם בצורה השגרתית והטבעית ביותר.

תחום הפרט. קארל עשה כמה סרטים מן הסוג הזה. ואז החליט, בצורה חד־משמעית, שאין זו הדרך. הקולנוען אינו

צריך להיות משול למציץ בחדר־מיטות, כך סבר.

הוא מספר שצילם פעם זוג ישישים שפתחו את שערי ליבם לפני המצלמה עד כדי כך שבשעת צפייה בחומר המצולם, ניתקף הוא עצמו מבוכה, על שהעז להפר בצורה גסה כל כך את תחום הפרט. „עד עצם היום הזה, לא העזתי להשתמש בקטע," הוא מודה.

המעבר של קארל לסרט העלילתי, הביא לקולנוע הקנדי כמה מסרטי הייצוג היותר ידועים שלו. טבעה האמיתי של ברנדט, ומותו של חוטב־עצים ייצגו את קנדה רשמית בפסטיבל קאן, וראשה של נורמנד סנט־אנג' (זה שיקרא בעברית נערה ושמה נורמנד), היה לאחת האטרקציות של הפסטיבל האחרון, אם כי הוצג מחוץ לתחרות.

יצאנית וקדושה. שלושת הסרטים האלה הם גם הבולטים בין סרטיו של קארל. במרכז כל אחד מהם ניצבת, לא במיקרה, אשה. בטבעה האמיתי של ברנדט זו השחקנית מישלין לאנקטו (ידידתו של ריצ'רד דרייפוס במירוץ לצמרת של דודי קרביץ). בשני האחרים זו קארול לור (כוכבת סרט מתוק), שהיא ידידתו בחיים של ג'ל קארל, ואולי השחקנית הקנדית היחידה המצליחה להתפרנס בכבוד מן הקולנוע בלבד. בקוויבק עושים אומנם יחסית הרבה סרטים, אבל המדובר בסרטים צנועים בהפקה, וצנועים מאד ברווחים.

בשלושת הסרטים האלה, האשה היא ספק יצאנית וספק קדושה, הנדרשת לספק לסביבתה את כל מה שמצפים ממנה; אידיאלים, עזרה כספית, סיוע רוחני או התמסרות גופנית.

קארול לור בתמונה דימיונית של אליזה מתוך — „נערה ושמה נורמנד"
הצגות קיצוניות — פרי של סיוטים

לאישיות שלה עצמה אין הסביבה מקדישה כל מקום. זה מה שקורה לברנדט, החוזרת מן העיר אל הכפר מתוך אמונה בשיבה אל הטבע, ומוצאת את הדמיון שבין שני המקומות גדול מן השוני; זה מה שקורה לזמרת ה„קאונטרי" הערומה המשתמשת בגופה כדי להתחקות אחרי עקבות אביה שנעלם; וזה מה שקורה לנורמנד, נערה הנקרעת לגזרים על ידי סביבה שבה כל אחד יודע מה הוא רוצה מן החיים, אבל איש אינו טורח להבין מה רוצה הזולת.

משלים ריאליסטיים. „סרטי הם משלים ריאליסטיים" קובע קארל כשהוא נישאל לכוונותיו. אין ספק שיש בהכרזה זו כדי לרמוז למיזוג שבין איש „הקולנוע הישיר" לשעבר, למספר־הסיפורים העכשווי (הוא כותב בעצמו את תסריטיו). מצד אחד הוא חודר לתוך נשמת שחקניו ומקדיש תשומת־לב לאורח־החיים של הדמויות שהם מגלמים ולסביבה הסוציאלית שהם מגלמים ולסביבה הסוציאלית שהמדוייקת, באותה קפדנות המאפיינת את „הקולנוע הישיר".

מצד שני, כממשיל משלים, הוא מדביק לכל אחת מן הדמויות סמליות מוגדרת מאד. הוא דואג להזכיר ולהדגיש סמליות זו שוב ושוב, עד שהדבר הופך בסופו של דבר, למיכשול העיקרי בסרטיו: בשלב מסוים מפסיק הצופה להאמין בדמות, שאינה קיימת עוד בזכות עצמה אלא בזכות הרעיון שהיא מייצגת.

במידה מסויימת מחגבר קארל על המכשול הזה בכשרונו להעמיד לפני המצלמה מראות מרתקים בהעזתם או בעוצמתם. כך היה מרד איכרים בסוף סיבה האמיתי של ברנדט, כאשר אוטוסטרדה רחבה מתכסה בירקות מכל הצבעים והסוגים, שאינם מובלים עוד לעיר.

דמויות אירוטיות. דוגמאות אין ספור לכשרון קולנועי זה אפשר למצוא בנערה ושמה נורמנד. מן ההתחלה, שבה סוקרת המצלמה בתנועה ארוכה ומדקדקת את גופה העירום של קארול לור, המכוסה בכל מיני פילולים וכמוסות צבעוניים, דרך סצינת מחול סמלית כשקרול הלבושה בצבעי הדגל האמריקאי מנסה להעלות את מצב־רוחה של אמה, הסובלת ממחלת־נפש (אמו של קארל היתה מאושפזת במשך כמה חודשים בשל מחלה כזו), ועד לאותן הצגות קיצוניות, פרי סיוטיה של נורמנד, שבה היא מחליפה דמויות אירוטיות בזו אחר זו, ממנהיגת אינדיאנים על נהר האמזונס ועד לאלילה נחשקת של שנות העשרים. (סצינת מריחה נוסח „סרט מתוק" מזכירה מאד את דוז'ן מאקאבייב, עמו הסתכסכה השחקנית. לדבריה ההעזה בסירטה החדש צריכה להוכיח שלא זה מה שהפריע לה בעבודה עם הבמאי היוגוסלבי).

נורמנד, צריכה לתת עצמה לכולם. היא חייבת להציל את אמה השוקעת בדיכאון בבית־משוגעים, ואת אחותה המעמידה פני

(המשך בעמוד 42)

המפקח קלוזו שלומיאל

המפקח קלוזו, הנשק הסודי של האינטרפול (מוגרבי, תל־אביב, ארצות־הברית) הוא מצחיק, המטורף והדמיוני ביותר מכל סידרת הרפתקאות המפקח קלוזו ו„הפנתר הוורוד". כאילו מתוך רצון לחשוף מחדר מן הכבלים של עלילה שיגרתית, העדיף בלייק אדוארדס (שביים כמעט את כל הסידרה) להגיש טירוף חזותי ההולך ומתפתח מתמונה לתמונה בדרכים שמוזרותן הולכת וגוברת, עד שהדמויות החיות בסרט, נראות כחיקוי של הדמויות המצויירות, המפורסמות, שבכותרות; (ריצ'רד ויליאמס, האנימטור, שהמציא את דמות הפנתר הוורוד עוד בסרט הראשון, מפגין כאן יכולת וכישרון בולטים במייוחד).

השלד העלילתי: תוכניתו של המפקח דרייפוס, מפקדו לשעבר של קלוזו, ליצור חבורת־פשע מסוכנת כל־כך, שאפילו השלומיאליות של קלוזו לא תוכל לה. דרייפוס, שאושפז בסוף הסרט הקודם במוסד לחולי־רוח, מאיים לחסל עולם ומלואו בנשק סודי, אם לא תימסר לידיו גוויית אויבו השנוא.

נוסף לפיטר סלרס (קלוזו) והרברט לום (דרייפוס), מבריק הבמאי בסידרת קריצות לעבר סרטים אחרים. מרי פופינס — בסצינת הריחוף„איש המאראתון" — עינויי שיניים, „מגע של רשע" — המפקח נקרא קוינלן, כגיבורו של אורסון וולס, „גולדפינגר" — קרניים מחסלות, ועוד.

סלרס ולום — הצחקות צפופות

מהפיכה בלול תרנגולות

צ'ארלי עין אחת (תכלת, תל־אביב, אנגליה) — כושי עורק מן הצבא האמריקאי לאחר שהרג קצין לבן. בלב המידבר פוגש הכושי באינדיאני צולע. בתחילה, מתעלל השחור באדום, אוכל את ה„פאסוליה" שלו ומתייחס אליו כאל משרת. מאוחר יותר, אחרי שאספו את התרנגולות מעגלתו של מקסיקאי, שמצאו מת בלב השממה, והצטיידו גם בנשק ותחמושת מעזבונו, מתחיל האינדיאני עולה בערכו במיסגרת יחסי הזוג המוזר. הם תופסים כמעט לשווי־זכויות, כאשר מופיע צייד־שכיר, לבן, ומנסה להחזיר ביד רמה, בזרוע נטויה ובשוט שלוף, את הכושי למקום־תרבות, כדי לקבל עבורו כופר. האדום עובר לצד השחור, נגד הסכנה הלבנה, אבל זה עוד לא הכל.

לא כדאי לספר את הסיפור עד סופו המר, כי ייתכן שיש בכל זאת מי שירצה ללכת ולראות סרט זה. אם כי קשה למצוא בו משהו הראוי להמלצה. זו הפקה בריטית מלפני שנתיים, המפגישה את נציגי הגזעים השונים בלב המידבר, כופה עליהם סמליות מוגזמת עד כדי גיחוך. אין כאן אפילו נסיון קלוש לתת לכל המעשייה גוון סביר, הכל מתרחש לפי רצונו הרם והנישא של תסריטאי שחת־יימר לרדת לעומקן של כל הבעיות הקיימות בין הגזעים. התוצאה היא גיבוב חובבני ומבולבל, שבו מאבד הבמאי, דון צ'אפי את ידיו ורגליו. דברים דומים אפשר לומר על ריצ'רד ראונדטרי, (הכושי), רוי טינס (האינדיאני) ונייג'ל דייבנפורט (הצייד השכיר), וגם על ההרגשה הצפויה למרבית המתבוננים בסרט.

נייגול דייבנפורט — האדום, השחור והלבן

קולנוע

(המשך מעמוד 41)

עצמאית אבל נופלת על צווארה בכל פעם שאינה יודעת כיצד לצאת מן הסבך. היא צריכה לספק את המאהב הדורש ממנה כי תהיה מוכנה תמיד להתעלסות. היא צריכה להיות סובלנית אל הפסל ה־שכן, המביע את הערצתו לגופה בבניית בובה שהיא זהה לה לחלוטין ולהעניק סימפטיה וחום אנושי לשורה ארוכה של אנשים.

כל הסרט מתרחש ביום־ההולדת ה־24 של נורמנד, בביתה, באיזור המועד ל־הריסה שבמונטריאול. נורמנד, המתחילה כסלע מוצק שכולם נשענים עליו, מסיימת את הסרט כשבר כלי הזקוק לעזרה לא

קארול לור ב„נערה ושמה נורמנד"
להציל את אמא

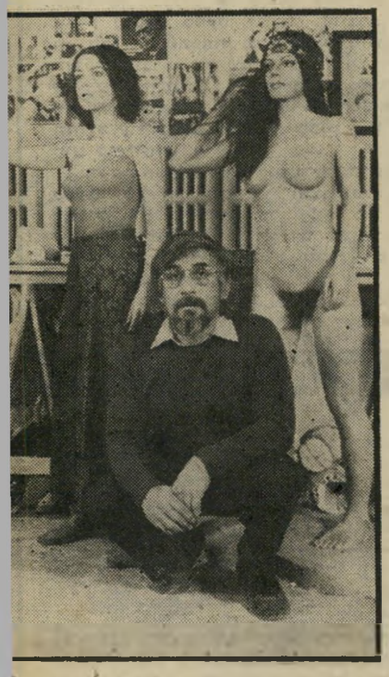

במאי ז'יל קארל
הבובה והאשה

פחות מסביבתה. אך אין איש מכל שעזרה להם המוכן או מסוגל להשיב לה כגמולה.

האשה כחברה. מבקרים שמרניים ציינו בוודאי, ובצדק, שהסרט הוא בליל של סגנונות. לצד מיבצעים אקרובטיים של מצלמה והמצאות מקוריות של בימוי יש בו שימוש נפוץ בתעלולים השטוחים ביותר של הקולנוע המיסחרי (למשל, כש־נורמנד מוציאה את אמה מבית־החולים), ויש באנאליות די שיגרתית בחלק מן ה־דמויות.

„אני משתמש בתכסיסי הקולנוע המיס־חרי משום שהם מהווים היום חלק מן המציאות," מסביר קארל. הסמליות ה־כפויה לעתים, ההשאלות ממאקאביב. כל זה מגע מן הביקורת באירופה להתלהב במלוא מובן המילה מן הסרט.

בקנדה, לעומת זאת, היתה ההתלהבות גדולה הרבה יותר. ראשית, משום שה־קנדים ראו בסרט תמונה מהימנה של התת־פרולטריון החי בשולי החברה אצלם. הם ראו בו בבואה נאמנה למצב האשה בחברה הקנדית המודרנית, ואת אחד ההי־שגים הנאים ביותר של קרול לור כשח־קנית. על כך, בעצם, לא קיים כלל ויכוח.

לגבי הצופה הישראלי הערך האבסולוטי של הסרט צריך להיות חשוב פחות. מה שחשוב במיוחד היא העובדה שזהו סרט מעניין, השותח צוהר אל סוג מסויים של קולנוע שאינו מוכר בארץ, ואל עולם שונה לחלוטין. הסרט יכול לשמש לקח לכמה מבמאי ישראל: סרט מעניין אפשר לעשות גם כשמתבוננים פנימה, אל תוך המציאות בבית, ולא רק אל מה שעשוי להיות הדרישות של השוק בחוץ.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב: להיות או לא להיות, בא־רי לינדון, דמי כיס, ג'לייסה של הרוחות, זוגות נשואים, אחד־צהרים של פורענות.

ירושלים: בארי לינדון, ד"ר סטריי־ג'לאב, אנשים יפים.

חיפה: קן הקוקייה, כל אנשי הנשיא, אהבותיה של בלונדינית, תמונות מחיי נישואין.

תל־אביב

★★★ **בארי לינדון** (דקל, ארצות־הברית): סטנלי קובריק משחזר תקופה שחלפה כדי להוכיח שאדם לא יכול לש־נות את גורלו וכי הכל הבלים הכל הבל. הוא עושה זאת בדקדקנות ובהומור.

★★★ **זוגות נשואים** (צפון, צרפת): אהבה שיש בה יותר הנאה מן החיים מאשר סבל אף שהיא בין שני אנשים נשואים הממצאים את עצמם קרובי משפחה בעל כורחם. הבמאי ז'אן שארל טאקלה מצייד את גיבוריו בהרבה חום אנושי.

★★★ **דמי כיס** (סטסדין, צרפת): עולמם של ילדים בעיניים רגישות של מבוגרים והימנון אישי לפדגוגיה האידי־אלית מפי הבמאי פרנסוא טריפו.

ירושלים

★★★★ **ד"ר סטריינג'לב** (ארנון, ארצות־הברית): הזדמנות לעקוב אחרי התפתחותו של סטנלי קובריק ואחרי ה־עובדה ששרטו לא איבד מאומה מן הסר־קסטיות שלו גם היום שנים רבות לאחר שעשה אותו. רעיונות וביצוע מבריקים עם הופעות שלא תשכחנה של פטר סלרס וג'ורג' סי סקוט.

רעה צור ★ אולי גלם
BEAUTY NAIL

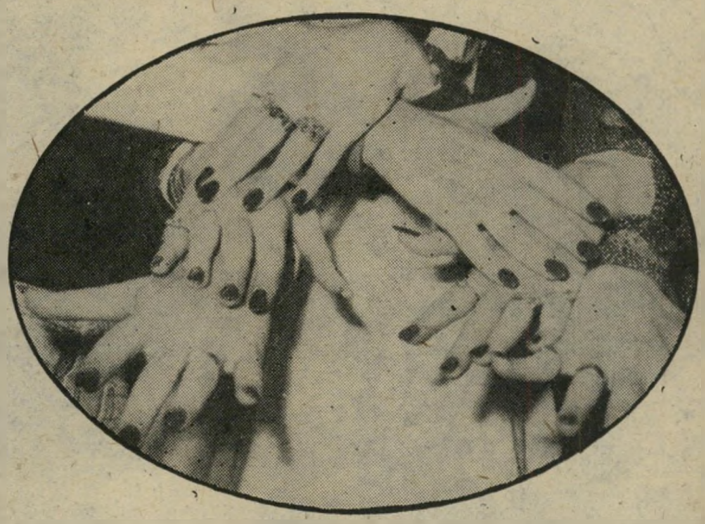

יצירת ציפורניים בשיטה מהפכנית
באמצעות חומר בלעדי שאינו
מזיק לציפורניים ושומר עליהן

רחוב שרת 33 ת"א, טל. 456762
פתוח בין השעות 09.00—18.00

חסוך 1000 ל"י
(או הרבה יותר)

כדי לחמם בחורף את חדר השינה בלילה אינך זקוק לתנור והוצאות דלק או חשמל המגיעות ל־1000 ל"י בעונת החורף. פשוט מאד קנה מחמם מיטה של זק"ש SACHS שצריכת החשמל שלו היא 10 אגורות ללילה בלבד! באחריות ביח"ר זק"ש. השנה מחממי המיטה של זק"ש מ־100% אקרילן עם ה־A האדומה.

קבלת מודעות לכל העיתונים
במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118
חניה חופשית

להשכרה
בשכר דירה חודשי
מרחף גדול (70 מ"ר)
בצפון תל־אביב
מתאים למשרד או גלריה
לפנות בערב — לטלפון 03־231091.

במדינה

(המשך מעמוד 39)

לכך עד־כדי־כך שאינו מסוגל להירדם אם אינו נכבל. משום כך היא מתחנן לילה־לילה שיבואו להעניש.

כך גם גילה האב שאלי הפך מכור־לסמים בין כותלי הכלא. „לא הצלחתי לה־בין מה הוא אומר," סיפר שלום זריהן. הוא נראה כמו סמרטוט. המילים שהוא מוציא מפיו לא קשורות זו לזו. הוא עושה רושם שנפגע אגושות, ושזהו פצע נפשי דווקא." האב ביקש מייד לשוחח עם מנהל־הכלא, ואחד הפקידים הבכירים במקום בישר לו כי בנו, אלי, מקבל מה ששום אסיר אחר בכלא תל־מונד אינו מקבל.

לשאלת האב מה הדבר, השיב הפקיד: „כל אחד מקבל פה שתיים־שלוש סיגריות ליום. תראה בעצמך, מה אלי מחזיק בידו? חפיסה שלמה של צ'סטרפילד. יש לו פרוטקציה אצלנו!" התלוצץ.

אך שלום זריהן לא השתכנע. „פרוטק־ציה?!" הזדעק. „הרי אינו מסוגל לשוחח איתי בגלל שהוא מסומם לגמרי! זאת הפרוטקציה?!" הפקיד עמד בשלו. „הבן שלך הוא כמו הבן שלי," אמר לאב המ־זועזע. „כולם מטפלים בו כאן. אין לך מושג איזה יחס יש לנו אליו." האב חש במפורש כי הפקיד לועג לו. הוא החליט להילחם.

לא לטיפול! האב, שלום זריהן, עלה לישראל ממארוקו בשנת 1950, והמישפחה

שלום ואלי זריהן
צל של בן־אדם

קיבלה דירה בקריית־שמונה. לפני שבע שנים עקרו ליפו. אלי, אחד משישה הב־נים, הסתבך עם החוק כבר בגיל 11. הוא התיידד עם חבורת נערים מקומיים ביפו, וכך החל דרכו אל מאחרי הסורגים. פרי־צות וגניבות רבות הביאוהו לידי המיש־טרה לעיתים תכופות. אביו ביקש להע־לותו על דרך־הישר, ערך לו מסיבת בר־מיצווה מפוארת ושלחו לעבוד.

אך זמן קצר לאחר־מכן נשפט אלי ל־שנתיים מאסר, משהשתחרר, שוב עבד תקופה קצרה, ושוב נשלח למאסר בעוון פריצות חדשות. בהגיעו לכלא תל־מונד גילה את הסמים הקשים. הוא החל נוטל מורפיום, והפך צל של עצמו. „השופט גזר לו עונש־מוות, כשהוא שלח אותו לתל־מונד," אומר שלום.

בקרוב עומד אלי לסיים את ריצוי עונ־שו המלא, ולחזור הביתה. אך האב אינו מוותר. הוא לא יסכים לקבלו בבית. „לקחו ממני לכלא נער בן 15." הוא אומר, „ורו־צים להחזיר לי בן־אדם גמור! הבן שלי נראה כמו מת! למה שלא ישלחו אותו לטיפול גמילה מסמים, לפני שמחזירים אותו הביתה?"

הוא עדיין לא קיבל תשובה כלשהי על שאלתו הנוקבת, ואין כל ביטחון שאי־פעם יקבל תשובה כזו. כל ניסיון לקבל את תגובתו של גונדר חיים לוי, נציג שירות בתי־הסוהר, על פרשה זו, עלה בתוהו. הנציב הפך לסתע בחינת בל־יימצא ובל־יישמע. הוא מסרב, כנראה, להגיב.

תשבץ השולם הזה 2056

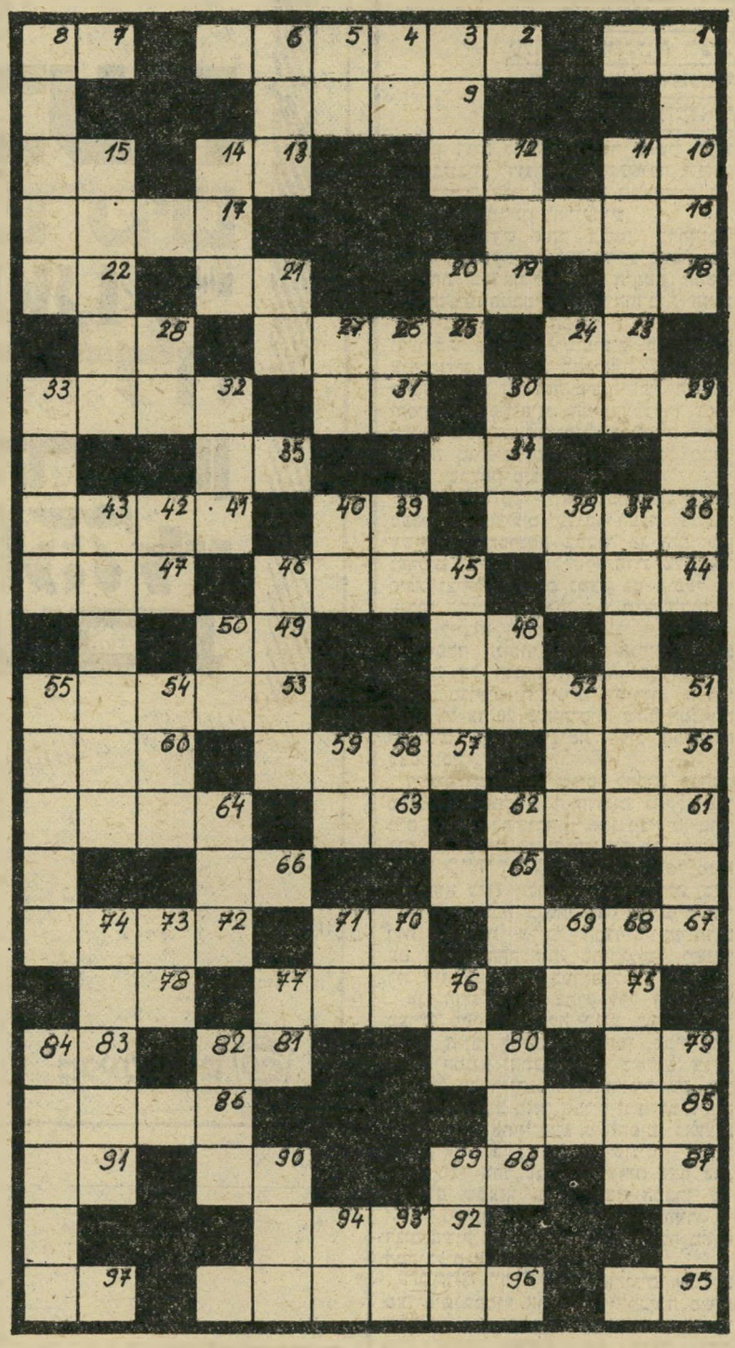

מאוזן:

1. משקה קל; 2. מישחק השחמת; 7. זה, בארמית; 9. תבליט; 10. שמא; 12. אחורי הגוף; 13. תבלין מיזרחי לקפה; 15. דורס; 16. אופונגט; 17. רוחש חיים; 18. קוסם; 19. ראש, בערבית; 21. מילת־תנאי; 22. נהר בלי סוף; 23. הווייה; 25. שפכים; 28. עשוי למחצה; 29. תיק לניירות; 31. מילת־זירוז; 32. גבוה ודק; 34. מספיק!; 35. כלי־קיבול; 36. שר; 39. מחוספס; 41. מבחיל; 44. מגיעה; 45. שאפס כוחו; 47. ירק־גינה; 48. מן השבטים; 49. מצבת־זיכרון; 51. חבל בארץ; 53. „ביס"; 56. כוכב־סרטים אנג־לי (ש"מ); 57. בחורה צעירה; 60. נוזל המשמש לכתיבה; 61. מין ירק־גינה; 63. עצם בפה; 64. הילת־אור; 65. רקב; 66. מן ההורים; 67. כינוי לישראל; 70. חומר־מים; 72. בילוי הלילה; 75. קידו־מת צרפתית; 76. רעש גדול; 78. אם־הפנינה; 79. ארמדה; 80. כיסא־הכבוד; 81. רוח רעה; 83. אוייב; 85. טרי; 86. חבל בארץ; 87. קול הצחוק; 88. כועס מאד; 90. עם קדום באסיה; 91. מטבע צרפתי; 92. נתם; 95. מחציתו של מישׂ־חק־ילדים פופולרי; 96. מין רקיק; 97. מסולם־הצלילים;

מאונך:

1. אלילי־בית מיקראיים; 3. חמסין כבד; 4. לא כבד; 5. קריאת־יגון; 6. משקה מעו־רר; 8. מין מתכת דמויית כסף; 11. אגוז־הודו; 12. תרנגול; 14. מאבני החושן; 15. עוף־ביצה; 20. ישיש; 21. מחודשי השנה העיברית; 24. שישה סידרי מישנה (ר"ת); 26. מטבע יפאני; 27. קרס; 28. ישן; 29. סמוך; 30. מכ"ם; 32. מענית; 33. שבר לרסיסים; 37. רב־חובל ותיק בצי הישראלי; 38. מכינויי האלוהות; 39. בוא הנה!; 40. סוף בלי סוף; 42. הגבוה בקלפים; 43. עיר בספרד, תפוזים קרויים על שמה; 45. עץ הגדל בארץ; 46. תגו־מה; 48. מזל; 50. חי ימי; 51. יחנה את עדרו; 52. ערוץ נחל; 54. השליכו אבנים; 55. צו; 58. מתנה (הפוך); 59. צאצא; 62. מצוררי ישראל; 64. תחנת מוצא וחנייה לכלי־שייט; 68. ידע; 69. קריאת־צער; 70. מילת־בקשה; 71. מסולם הצלי־לים; 73. מן הגפיים; 74. מלך הביצה; 76. מחבל בבגדים; 77. בן־אדם; 79. צע־קני; 80. התוועדות; 82. מיכסה הפתח; 84. מידה לכמות קטנה; 89. ניצוץ; 90. מנביאי תרי־עשר; 93. אות־הניצחון של צ'רצ'יל; 94. חימה.

קשקשת 2056

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה את ה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת", ת.ד. 136, תל־אביב.

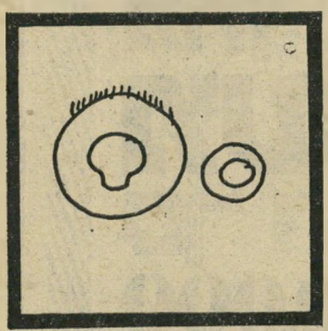

קשקשת 2054

● הטל צל ענק.
עודד ורחל ורוחל'ה רזינבוים, רח' יהנדה הנשיא 19, הרצליה

● שר בממשלת־צללים.
ישראל לפינגר, רח' אילת 19, רמת־יוסף, בת־ים

● אחרי — המבול.
חיים ואידית פרבר, רח' פינסקר 24, הרצליה

● הקולוניאליסט האחרון עוזב את אפריקה.
שאול יהישום, רח' אורלנסקי 7, פתח־תיקווה

● צילו של האדם השלישי עדיין מהלך אימים.
נרב לביא, רח' אחוזה, כרכור

מבחר גדול של תמונות ופלקטים של גדולי הציור המודרני וחקלאסי — הדבקה מקצועית של פלקטים ו־תמונות.

„לוטוס", ת"א, רח' אלנבי 101
(מול בית־הכנסת הגדול)

אנו מחפשים בונים חמים עבור חתלתולינו החמודים אגודת צער בעלי חיים

רחוב פלמח 30, יפו, טל. 827621.

במדינה

עסקים

סחורה תמורת סחורה

כמיפקד הנערך עתה בין דייגי הרצועה עלולה להתגלות רשת־הונאה שבין אנשיה פקידי מישרד־החקלאות

„אין דגים למכירה. אסור עכשיו לצאת לים בשביל לדוג.״ זוהי התשובה שמקבלים בימים אלה ישראלים המבקשים לקנות דגי־ים טריים באל־עריש.

למשך חודש אחד בשנה, בדרך־כלל בינואר, נפסקת פעילות הדייג בצפון סיני ובסבחת בראפיח, זוהי תקופת ההטלה של הדגים המבטיחה את התרבות הדגה.

הדייגים מנצלים הפסקה זו להתארגנות, ולעריכת תיקונים וישיפוצים בסירותיהם. אגף־הדייג במישרד־החקלאות עורך בתקופה זו את המיפקד השנתי של הדייגים והסירות בצפון־סיני. המיפקד נערך באל־עריש, בשכונת אבו־סגל שבמיזרח העיר, שאליה מגיעים מאות סירות מכל מרכזי הדייג שבצפון־סיני כדי להתפקד.

שכונת העשירים. שכונה זו, שהיתה בעבר כפר־דייגים עלוב, הפכה שכונת־עשירים המתפרנסת בכבוד מן הים. כאן נערכים המיכרזים על שלל הדיג של צפון־סיני, ובקירבת־מקום נמצא גם מיפעל ל־עיבוד הדגים, המאכסן את שלל הדגה ו־דואג לייצוא החסורה.

במיפקד הנוכחי יבדוק אגף־הדייג גם חשדות על הונאת המדינה. המדובר ב־קניית מנועים חיצוניים לסירות, בסדר־גודל של עד 20 כוחות־סוס, שהם המנועים הנפוצים ביותר בשיטת הדיג המקובלת בצפון־סיני.

דייגים ישראליים שניסו לרכוש מנועים מסוג זה בחודשים האחרונים נתקלו פעמים אחדות בתשובה: „אין מנועים. סוחרים מאל־עריש ומעזה קנו את כל הסטוק.״

מה קרה למנועים? מחירו של מנוע כזה הוא כ־11 אלף לירות, אך דייג בעל רשיון־דיג זוכה בהנחה של כאלפיים לירות, הניתנת על־פי הסדרים מיוחדים עם מישרד־החקלאות. מחירו של רשיון־דיג הוא 15 לירות בסך־הכל.

אגף־הדיג מחזיק בתיק לכל דייג, שבו מצויין מתי קנה הלה מנוע בפעם האחרונה. חייב להיות משך־זמן סביר בין קניית המנוע והתבלותו — כשלוש שנים.

אחרי הסדרי־הגבול האחרונים עם מצרים, נוצר מצב מוזר שבו דייגים המוציאים את שללם באתרי־דייג משותפים, נאלצים לשווק אותם בשני מקומות שונים — באל־עריש מצד אחד, ובשוקי מצרים מצד שני. הדייגים שמצאו עצמם בצד המצרי של הגבול ניזוקו מהסדר זה, היות שמחירי הדגים בשוק אל־עריש גבוהים בהרבה מאלה המקובלים במצרים.

הברחה דרך הים. הדייגים המצרים מעדיפים למסור את שללם למכירה בשוק אל־עריש, אך בשל קשיי ההברחה היבשתית, פותחה כנראה רשת הברחה בדרך הים. דייגי שני הצדדים נפגשים באישון־לילה בים הפתוח, ושם מועבר השלל ל־דייגי הצד הישראלי, המוכרים אותו בשוק אל עריש במחיר גבוה.

כאן מתעוררת, כמובן, בעיית אמצעי־התשלום. שכן המטבע הישראלי הוא כמעט חסר־ערך מעבר לקו הגבול המצרי. הפיתרון שנמצא — חזרה לשיטת־החליפין. סחורה תמורת סחורה.

במישרד־החקלאות חושדים, כי כאחד מאמצעי־התשלום לדייגים המצרים שימשו המנועים שאת קנייתם מסבסדת המדינה. במיפקד הנערך עתה באל־עריש ינסו הבודקים לאתר כל מנוע שניקנה בישראל. אם אכן יתברר שכמויות המנועים הגדולות לא ניקנו עקב בלאי פיתאומי שהתרחש דווקא בחודשים האחרונים, יעמוד מישרד־החקלאות לפני הצורך לערוך חקירה יסודית בנושא זה.

אם יתגלו החשדות בדבר העברת המנועים למצרים כנכונים, הרי במיקרה הטוב התרשלו נציגי המישרד בביקורתם על דייגי וסוחרי צפון סיני, ועל האישורים שהם מוציאים. במיקרה הגרוע עלולה להיחשף רשת־הונאה מתוחכמת, שבין חבריה גם אנשי המישרד עצמם, שהרי הם היחידים הרשאים לספק את האישורים לקניית המנועים.

חולית

השולם הזה

מחלוזה אל צייד׳

גונבי פרי ההדר

מכונית ה„פורד טרנזיט״ הכחולה, שקרבה אל מחסום משמר־הגבול, נעצרה לפתע. נהגה ביצע תפנית חדה ושב בחזרה לכיוון ממנו בא. שוטרי משמר־הגבול שהבחינו במתרחש על הכביש ממולם, זינקו אל הג׳יפ שעמד מוכן לפעולה. הם דהרו בעקבות הטנדר הנמלט. כעבור מספר קילומטרים הבחינו השוטרים במכונית הנמלטת כשאנשיה מנסים להיפטר מסחורה כלשהי באופן חפוז. הם הקיפו אותם ותפסום בשעת מעשה. השלל היה שקים של תפוזים, שגנבו מאחד הפרדסים.

היה זה אחד מרגעי הדרמה במבצע המקיף נגד גניבות חקלאיות שבוצע בסוף השבוע שעבר, ביוזמת „סיירת הפרי״ של עמק־חפר בשיתוף עם משמר־הגבול.

הסיירת הוקמה לפני כחודשיים ע״י המועצה האיזורית עמק־חפר ששטח שיפוטה 55 ישובים, ברובם חקלאיים. היא באה לבלום את גל הגניבות הגואה בשטחים החקלאיים, שהגיע לשיאו ברצח החקלאי גואל אייזנברג מרחובות בעת שנאבק עם גונב פרי.

הגניבות החקלאיות, שהפכו מכת־מדינה, מתחלקות לשלושה סוגים:

● הוצאת פרי מהמטעים ומהפרדסים ע״י הפועלים בתום העבודה, במסווה של „לקיחה לצרכים משפחתיים״. תופעה זו הפכה למכה קשה. הכמויות שלוקחים הפועלים גדלו. מידי יום נגנבים בדרך זו עשרות טונות של פרי, לעיתים מצרפים הפועלים אל הפרי גם כלי־עבודה, ממטרות וציוד חקלאי אחר.

● יש גם גניבות פרי מרוכזות ומאורגנות. את הפרי שנקטף יש צורך להשאיר בפרדס בין 24 ל־48 שעות לאחר גמר הקטיף בתוך מיכלים. כל מיכל מכיל 400 ק״ג פרי והוא קורץ לבוזזים. בסוג זה של גניבות התמחו כנופיות מאורגנות. אלה מקבלות מידע מדוייק מהפועלים בפרדסים, מהראיסים (קבלני־העבודה), לעיתים אף מהשומרים השכירים. הכנופיות מקדימות את בעלי הפרדסים באיסוף היבול. כך למשל, במושב בורגתה הסמוך לכפר־יונה רוקנו בדרך זו 20 מיכלים (8 טון פרי) בלילה אחד.

● וקיימות הפריצות למחסני ציוד חקלאי. בכל שטח העיבוד יש מחסנים ובהם דשנים, זבל־כימי, חומרי־הדברה וכלי־עבודה שונים. יש גם ציוד יקר המפותר בשדות, כמו ממטרות וצינורות־

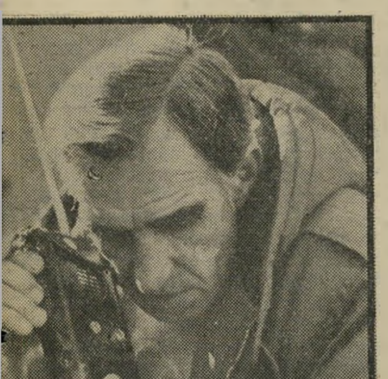

מיצפון תפתח הרעה, מבטיח יואל מיצפון, מפקדה של הסיירת הראשונה שהוקמה למילחמה בתופעת הגניבות החקלאיות. יואל הוא רס״ן (מיל.), לשעבר מ״פ בחטיבת **גבעתי**.

מפעל הפיס מחדש:
מעשיר סך הפרסים ל־4,800,000 בכל הגרלה
הפרס הראשון 750,000 בכל שבוע

מפעל הפיס

הכף שבקפה

יש מקום נפלא להפגש בו
אחר־הצהריים: סברה קופי־שופ.
נעים להיות בסברה קופי־שופ,
להנות מקפה טרי ומעוגות טעימות;
משרות מעולה ומאוירה מקרבת־לבבות.
סברה קופי־שופ—
מקום שתענוג לשבת בו בחברה.

מלון דן תל־אביב, מלון דן־כרמל, חיפה,
מלון המלך דוד, ירושלים.

SABRA coffee shop

סיירת תפוזים לובדת בוזזים

השקייה, או שקים של חומרי־הדברה. מחירו של ליטר אחד של חומר הדברה נע בין 150—400 ל"י. טנדר בודד יכול „להרים" בלילה אחד מיטען בערך 100,000 ל"י ללא מאמץ מיוחד. במשב קדימה נגנבו בלילה אחד חומרי הדברה בשווי 70,000 ל"י. בקיבוץ גבעת־חיים נגנבה מכונה חקלאית ששוויה 20,000 ל"י.

בני עמק־חפר החליטו להגיב. הם הקימו את סיירת־התפוזים. בניגוד לסיירת הבטיחות, שאנשיה מכונים „סיירת תפוז" על צבע מדיהם, אין זה כינוי של לעג.

■ ■ ■

רואי מיצפון, שמונה לתפקיד רכז־הסיירת, ויצחק בן־זאב שהוא רכז־הביטחון במועצה האזורית, החלו לגייס מתנדבים מקרב יוצאי הסיירות והיחידות הקרביות של צה"ל שבקרב תושבי האיזור. ההיענות היתה עצומה.

יואל (59), חבר מושב בית־יצחק, הוא שומר וותיק. נסיונו מתחיל עוד בשנת 1935 כאשר היה איש אגודת־השומרים של ההגנה. במלחמת העצמאות היה יואל מפקד פלוגה בגבעתי, השתחרר מצה"ל בדרגת רס"ן והיה עד לאחרונה חבר הנהלת אגד.

הוא מייצג את דמות השומר הקלאסי כפי שהצטיירה מסיפורי ראשית ההתיישבות של לפני קום המדינה: חובב סוסים מושבע, שבחצר מישקו מתרוצץ סייח ערבי אציל; מקיים קשרים אמיצים עם ערבים; מספר עד אור הבוקר סיפורי ניקמות־דם וחשיפות שהסתיימו בחצרו, אגדות סולחות וחתונות שאירגן עם השכנים שמעבר לקו־הירוק.

יחד עם עוזרו, אהרונצ'יק גל, אף הוא איש אגד לשעבר („אפשר לומר שאגד השתלט על הגניבות בעמק") למדו את הבעיות המאפיינות את תופעת הגניבות החקלאיות, ופיתחו את שיטות המנע. נירכשו מספר ג'יפים שהותאמו למטרה זו והוחל בסיורי־לילה בפרדסים תוך ביצוע מארבים וחסימות בדרכי הגישה לפרדסים.

מישמר־הגבול נירתם אף הוא לעזרת בעלי היוזמה. התוצאות לא איחרו לבוא. תוך ימים ספורים נתפסו טנדרים של ראיסים, המחזירים את הפועלים מעבודתם, כשהם עמוסי פרי. נתפס שומר שלא עמד בפיתוי ונהג ליטול עימו כמויות נכבדות מהפרי עליו אמור היה לשמור.

„אנחנו מתכוונים להוכיח שלא משתלם לבוא ולקחת פרי," אומר יצחק בן־זאב המושבניק מבית־ינאי. „פרי ירכוש חקלאי לא יהיה הפקר בידי חומסים המחפשים רווחים קלים. החקלאי עמל קשה ורוצה לראות ברכה בעמלו. אנו נמנע את הגזל."

הבעיות הניצבות בפני יואל וחבריו אינן קלות. הם אמורים להתמודד עם מערך מודיעין משוכלל העומד לרשות הגנבים, עם קבלני־עבודה בעלי אגרוף, וגם עם החקלאים עצמם.

החקלאים מחלקים מידי פעם פרי במתנה לפועליהם, מקשים בכך על איתור פרי גנוב. אנשי הסיירת מיסדו את עניין החלוקה, קבעו שפרי יינתן באופן חוקי לפועלים רק בימי שישי ויצורף אליו אישור שהודפס במיוחד לצורך זה. אך לא הכל הולך חלק. „חקלאים רבים לא ממלאים לדאבוננו אחרי ההוראות," אומר יואל.

■ ■ ■

לפני שבוע הוחלט על מיבצע מקיף. הוצבו מחסומים בכל הצירים המובילים לעמק־חפר וממנו. „למעשה סגרנו את כל האיזור הרמטית," הסביר יואל, „שכן דרכי העפר בין השדות בוציות בעיקבות הגשמים האחרונים והאפשרות היחידה להוציא פרי היא דרך הכבישים הראשיים." כל מכונית שעברה בכביש נבדקה. התוצאות היו מפתיעות. הסתבר שגניבת הפרי, למרות כל המאמצים הפכה לטבע שני.

החמ"ל (חדר־מילחמה) של המיבצע נקבע בחצרו של יואל, שקם ממיטת חוליו אחרי דלקת־ריאות בה חלה. הוא כלל גם את מאיר פחימה, קצין צעיר ממשמר־הגבול, יחיאל אלישע, רכז־הביטחון ממרשב הדר־עם הסמוך ויצחק בן־זאב, אהרונצ'יק שסייר עם רכב־הסיור בין המחסומים השונים. מכשיר־הקשר פלט דיווחים שוטפים מהשטח. „טנדר עם שקי־פרי נתפס," מודיע עים ממחסום קלנסואה. „שלח אותו עם שוטר לצומת בית־ליד!" פקד מאיר והחמ"ל כולו יצא למקום. בצומת, אחרי שהעיף עין בכמות הפרי שבארגז הטנדר ואחרי חקירה קצרה החליט יואל לשלוח את הטנדר אחר כבוד למישטרת נתניה.

מכונית סובארו אדומה נעצרת בחריקה.

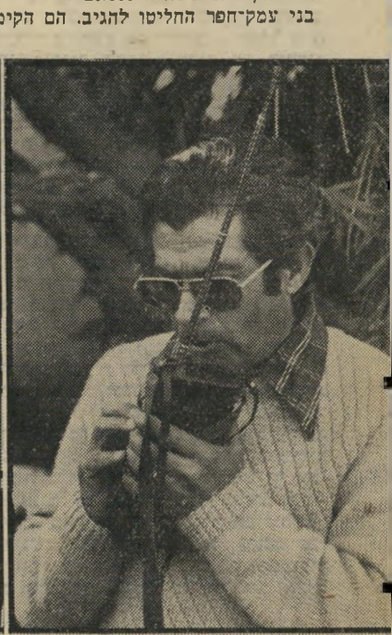

מהמטכ"ל לפרדס עבר

סא"ל (מיל.) יצחק בן־זאב, איש מושב בית־ינאי, שהיה ניספח צה"ל באוגנדה, כיום הוא רכז־הביטחון במועצה האיזורית עמק־חפר.

החוק

מיוצג במיבצע על־ידי יחידת משמר־הגבול, שמפקדה, מפקח מאיר פחימה, התגייס לשירות ב־מג"ב. מפקדו החדש של משמר־הגבול ניצב צבי בר מעניק עדיפות סיוע לסיירת הפרי.

פרי גנוב

שוטרי משמר־הגבול ואנשי סיירת התפוזים בודקים פועלי־פרדסים בתום עבודתם. הם מאלצים אותם להריק את תוכן חביר־לותיהם ואז מתברר כי רבים מהם, כמו אלה בתמונה, נוטלים עימם, גם את פרי הזהב.

ומתוכה מזנק ראיס יהודי. הוא חושש ל־עתיד עסקיו ומנסה למנוע את אכיפת־החוק על פועליו. „אם לא יתנו להם לקחת פרי — לא יהיו פועלים," הוא מזהיר. זה לא עוזר. הוא נשלח למשטרת נתניה. „מחר יביאו אישור מאחד החקלאים באיזור שהפרי ניתן להם כחוק מפרדסו," הפטיר יואל מתוך הכרת המציאות.

במחסום טול־כרם, הממוקם בצומת שלפני העיירה, רבה העבודה. מכל מכונית העוברת במחסום מוציאים השוטרים שקי פרי, כמויות קטנות מוחרמות ובעליהן מורשים להמשיך בדרכם. אלה שגנבו כמויות גדולות מואשמים בו במקום בעבירה פלילית.

לקראת ערב כבר הסתננה הידיעה על המיבצע אל הפועלים. בעוד מועד הם דאגו להיפטר מהפרי לפני שהגיעו למחסומים. נהגי המוניות שעברו במחסום בדרכם לאסוף פועלים שסיימו את עבודתם הזהירו את נוסעיהם לבל יקחו פרי. ואומנם רוב תאי המטען במוניות היו ריקים.

בתום יום המיבצע הצליחו אנשי הסיירת לאסוף טונות של פרי אותו ניסו לגנוב. ליום אחד זה אולי ירתיע. אבל מחר שוב יזרמו טונות של תפוזים מתוך הפרדסים — לא לייצוא, אלא לכלי הבוזזים.

עמר שלי

שעתם הגדולה של: „...אנשים חסרי עקרונות ועמוד שידרה, המוכנים לעשות הכל בתאוותם לשררה ולרווח אישי; למשרתים מלידה, הנכונים לכל השפלה ומוכנים בכל שעה להקריב את שכניהם ואת כבודם שלהם בשביל לחבב עצמם על המחזיקים בשילטון..."

הממראנדום* הצ'כוסלובקי

אנתולוגיה מודרנית

א. להביך את הצנזורים

בחיפוי של אלפי טנקים ומטוסים הצליחו, לפני קרוב לתשע שנים, 600 אלף חיילים סובייטיים לחסל את „האביב־הצ'כוסלובאקי". אחת הסיבות העיקריות שהביאו את הרוסים לפלוש היתה ביטול הצנזורה הפוליטית והתרבותית בצ'כוסלובאקיה — החלטה שנראתה בעיני שליטי הקרמלין כחמורה בסיכונים.

בשבוע שעבר השלימו הסובייטים את כיבושה התרבותי של צ'כוסלובאקיה, וכלאו את ואצ'לב האבל, משורר ומחזאי, מאחרוני הסופרים שהביאו ל„מהפיכת־התרבות" ב־60'. ואצ'לב האבל הוא מאחרוני היוצרים הצ'כיים, שהמשיך ליצור, תוך שמירה על עצמאותו הרוחנית והתעלמות מ„המכבש האידיאולוגי" שהופעל בידי הסובייטים על אנשי־הרוח הצ'כיים.

בתקופה הראשונה שלאחר מילחמת־העולם השניה, כאשר הסובייטים השתלטו על צ'כוסלובאקיה והפכוה לגרורה (1948), הם ניצלו את התרבות כנשק רב־עוצמה של תעמולה. האמנויות למיניהן סובסדו, למרות השפל הכלכלי, זכו בעדיפות ראשונית־במעלה במירקם החברתי, בדומה לארצות אחרות שמעבר למסך־הברזל.

למרות המגמתיות התרבותית המצהרת, במהלך עשר שנות סטאליניזם תרבותי **, הרי שבזהירות רבה, טיפחו היוצרים הצ'כיים, בפינות הלא־חשופות של התרבות, מרכיבים של סאטירה חברתית ממולחת, והיוו מוקד של זהות־לאומית, שהביאה את מאווי־החופש ותחושות של עצמאות־תרבותית.

ואצ'לב האבל היה מאדריכלי היצירה הסאטירית בצ'כיה, מהסנוניות שבישרו את ה„אביב־הצ'כוסלובאקי". המדד־הציבורי לבחינת השפעתם של הסופרים, והאבל בתוכם, במרידת־האינטלקטואלים, מצוי בעובדה שהם הצליחו להביא עד ל־1967 את תפוצת שבועון אגודת־הסופרים ליטרארני נוביני עד ל־150 אלף עותקים לשבוע, הישג שדומה לו אינו קיים בתרבות כלשהי.

בדומה ליוצרים רבים בני־דורו, הרי שיצירותיו של האבל בולטות בנטייה להטביע את מצוקות ההווה מתחת למסיכות של סיטואציות־אבסורדיות, המצויות מעבר לזמן ולמקום, ומזכירות מזיגה מופלאת של יצירות של קפקא ומירוסלאב האשק, בגרוטסקות של אלפרד ז'ארי (המלך אובו) וסמואל בקט. עבודות הבולטות באי־ריאליזם שבהן. יצירותיהם של האבל וחבריו נכתבו בחלקן בתקופות של ידי־חזקה מטעמם של הצנזורים הפוליטיים, ולמרות שהן הביכו את הצנזורים, נאלצו אלה להתיר את פירסומם של היצירות הללו.

ב. שר־החיסול נגד שר־הקיום

בשיריו ובמחזותיו דן ואצ'לב האבל בנושא אחד ויחיד: מחאה מהלטת נגד מצבו הממוכן של בן האדם ה־20', ונגד המרכיבים הטוטאליטרים של החברה־המודרנית המתעלמים מן הפרט, או שרומסים אותו. האבל ממחיש זאת באמצעים סאטיריים מובהקים, תוך הצגה של טראגי־קומדיה בעלת גרעין מטאפיזי. על מירכבים שיגויים במיבנה שלה, ובכוונתה להיפטר מהשר־השלילי מכולם: „שר־החיסול" — ולהאדיר את שמו של השר־החיובי מכולם: „שר־הקיום". אלא שזה מצב־אבסורדי, וטענתו של „שר־החיסול" היא שרק הוא עצמו יכול לחסל את עצמו, דבר הנבצר ממנו, בטרם חיסל את כל שאר הדברים התובעים חיסול.

אלא שהדמות־המרכזית במחזהו של האבל, היא זו של הקרייריסט הצעיר, היודעת כיצד לנצל את הסיטואציה־האבסורדית הזאת. קרייריסט הנוהג כפי שביורוקראט בכל מדינה ובכל תרבות נוהג, וכך הוא נוהג עד לקיפוד פתיל חייו.

את השקפותיו הפסימיות, ממשיך ואצ'לב האבל במחזהו הנועז, „הממראנדום", בו הוא מתאר את תהליכי פעולת מיבני־העל של העוצמה, הממיתים בהדרגה את החברה. במחזה זה מגביר האבל את השימוש בהמצאה של האפקט־הלשוני, והוא יוצר לכוח־השליט שפה־חדשה ונעלמת, המופצת אך ורק בתוך המערכות־הביורוקראטיות של השלטון, כאשר זה שיצליח לתרגם שפה זו ללשון היום־יום, הוא זה שהכוח בידו.

ג. דיכוי מעודן

ב־8 לאפריל 1975 פירסם ואצ'לב האבל „מיכתב גלוי לדוקטור הוסאק" מנהיגה של צ'כוסלובאקיה, בו הוא מפרט את תהליך עיקורה של התרבות: **במשרדים ובכתי־החרושת שלנו, העבודה נמשכת, המשמעת מתקיימת, מאמצי אזרחינו מתכפלים בעלייתה האיטית של רמת־החיים: אנשים בונים בתים, רוכשים מכוניות, מביאים ילדים, מתבדרים וחיים את חייהם.... האבל טוען שאותם אנשים חיים בכוח הפחד: כפני מה פוחדים למעשה הבריות? מפני משפטים? עינויים? אובדן הרכוש? של הלחץ, שהיו השלטונות נוהגים להפעיל על הציבור הינן למרבה המזל נחלת העבר... הדיכוי לובש היום צורות מעודנות ונעלות יותר. ואם גם אין המישפטים המדיניים מתנהלים כיום — הכל יודעים מה עשה השילטונות כדי לכוונם — עידם מסיפים להוות איום קיצוני, אף שכיוונו העיקרי הופנה לעבר הלחץ הקיומי...**

ואצ'לב האבל רואה דברים כהווייתם וקובע דברים בוטים לגבי איכותו של אנוש, וטוען: **לעיתים רחוקות, כמדומה, נתן בדורנו אישהו מישטר, מרחב מחייה כזה, ובאיפן גלוי וכמטה כל־כך, לאנשים המסכנים לתת ידם לכל דבר ובכל שעה, אך אם תצמח להם מכך תועלת כלשהי; לאנשים חסרי־עקרונות ועמוד־שידרה, המוכנים לעשות הכל בתאותם לשררה ולרווח אישי; למשרתים מלידה, הנכונים לכל השפלה ומוכנים בכל שעה להקריב את שכניהם ואת כבודם שלהם בשביל לחבב עצמם על המחזיקים בשילטון. לאור כל זה, לא ייפלא הדבר, שהיום, יותר מאשר אי־פעם בעבר, מיפקדות עמדות ציבוריות ושכדות־השפעה רבות כל־כך בידי קאריירייסטים ידועים־לשימצה, שארלאטאנים אפורמטוניסטים ואנשים בעלי עבר מפוקפק; כאחת, בידי משתפי־הפעולה הטיפוסיים; אותם בריות, המחוננים ביכולת לשכנע את עצמם בכל עת כי בעשותם את מלאכתם המזוהמת, הם מצילים משהו, ומכל מקום שהם חוסמים את הדרך בפני אנשים גרועים מהם...**

בהמשך מיכתבו־הגלוי לדוקטור הוסאק, כותב האבל **על המיכאניזם־המרדים את חברת־ההמונים: רוב הבריות אינו לוהט לכלות את ימיו במאבק לא־נפסק עם השילטונות, בעיקר כשאין הדבר עשוי להסתיים אלא בתבוסתו של היחיד המבודד. וכך מכרסם לו היאוש בלבו של הפרט: היאוש מכוח לארישות, האדישות לקונפורמיות, הקונפורמיות לעשייה מתוך שיגרה... ושלמגר, עולמו**

ואצ'לב האבל, נולד 1936, משורר ומחזאי. עבודותיו מושפעות מיצירות: פרנץ קפקא, ירוסלאב האשק, אלפרד ז'ארי ו־סמיואל בקט, והן מציגות עולם בלהות המשוכן בלב אינסוף אירוני ואבסורדי. מחזותיו: „מסיבת הגן"; „המומרנדום"; „קשה יותר ויותר להתרכז". פירסם ספר בכותרת „אנטי־קודים" מתוכו נלקח שיר זה.

סאטיריים מציב האבל מיבנים־לשוניים, ומפרק אותם במהלך המחזה או השיר שלו*. הביצוע הלוגי של מישחקי ופירוקי הלשון של האבל, מושתתים על מיגזרים מתורתו של לודוויג ויטגנשטיין **.

עיקר עיסוקו של ואצ'לב האבל הוא בתיאטרון. במחזהו הראשון „מסיבת הגן" הוא מציג מיבנים־ביורוקראטים המושתתים על דילאמה־לשונית: עלילת־המחזה מתרחשת במדינה בעלת משטר־טוטאליטרי העוברת

---

* תזכיר, תיזכורת.

** תוצאות של אווירה סיפרותית סטאליניסטית מצויות ביצירותיהם של משה שמיר, אהרון מגד, חנוך ברטוב ואחרים, שפירסמו תחת הכותרת „תרבות מתקדמת" בראשית שנות ה־50' בארץ.

* בשיריו ובמחזותיו של ואצ'לב האבל, קיים המרכיב הדומינאנטי של „מהפיכה־סאמנטית" שבשנים האחרונות, נוהגים להשתמש בו שימוש מוטעה מיסודו בסיפרות־העברית.

** „הטראקטאט לוגי־פילוסופי" מאת ויטגנשטיין, ראה־אור בעברית בתרגומו של ד"ר משה קרוי, הוצאת ספריית־פועלים.

של האבל, הוא: עולם של עקרות רוחנית, של דוגמאת מאכנית, של אמנות נוקשות ולא־משתנות, המליכות בהכרח לעיוצות נטולת אמונה. זהו עולם של איסורים, הגבלות ופקודות, עולם שבו מדיניות־תרבות פירושה ב־ראש־ובראשונה כמכצעים של כוח־משטרה־תרבותי...

האבל מתעלם מעצם היותו יוצר במדינה־טוטאליט־רית, וממשיך במיכתבו־הגלוי: כבר כתבו ואמרו הרבה על כל גודל החורבן שידקה תרבותנו בעת הזאת; על מאות הספרים והמופרים שהושמד עליהם איסור יעל עש־רות כתבי־העת שהושלו; על המאמים שהושלו בתכניו־תיהם של מ"לים... ועל הניתוק הגמור מן הקהילייה האינטלקטואלית; על ביותם של אילמי תצוגה; על ההוקף הגרוטסקני של הרדיפות והאפליות בתחום זה; על פירוקם של כל אינודי האמנים ומסדותי־מדע רבים מספור; על המרתם במיני פוחלצים מנוחלים בידי קנאים תיקפניים, קאריריסטים וחיעיב־לשיעמה, מזוי־לב חסרי תקנה ישאפתנים כושלים והלהטים שלא להחמיץ את ההזדמנות שנפלה לידם בתנאי החלל הנמדר...

ד. „פקודת מעצר נגד התרבות"

מתוך חרדה על התוצאות־לעתיד של ריכזויות־תרבו־תית * הנהוגה בצ'כוסלובאקיה, קובע ואצ'לב האבל: כלום אין זה פשלעצמו מכיח איזו השפעה הרסנית עמוקה על מצבה הרוחני והמיסרי הכללי של החברה יש לאיתה „פקודת מעצר כנגד התרבות", השפעה שכבר פעלה כעבר — יתפעל ויתר מכך בעתיד, אף שרישומה המיידי ניכר רק על מיחותיהם של מספר אנשים מצומצם ביחס?

ובתשובה מציג האבל רשימת טיעונים, מתוכה ניתן למצוא את חוסר־ההגדרה־הס'פרותי, כפי שהוא בולט בכל תרבות ניתמכת, וישראל היא גם כזו: מי יוקע איך ישפיע חלל זה על האקלים הרוחני והנפשי של השנים הבאות? עד כמה יחליש את יכולתנו „לדעת את עצמנו"? מה עמוקה תהיה מכוות העדרה־של־דעת־עצמם־תרבותית של אלה שראשית הכרתם העצמית היא היום או מחר? אלו תילים של מיסטיפיקאציות, הנערמים לאט־לאט על פני התודעה־התרבותית הכללית, יהיה צורך לפלק? כמה לאחור יהיה מן ההכרח לחזור? מי נביא ויידע אלו אנשים עדיין ימצאו בעצמם את הכוח להדליק לפידי־אמת חדשים, מתי, כיצד, ומאלו משאבים — לאחר שלא רק יישחת כל הדלק, כי אם ההרגשה שניתן עוד לעשות זאת?

את מיכתבו־הגלוי מסיים האבל, תוך תיאור של מות התרבות שהוא חלק ממנה: המעשה המדיני כילי של המישטר הקיים, כפי שניסיתי לתאר צעד אחר צעד מוכיח כי אתם משיגים אשר נראה לו תמיד מכריעים למימוש תוכניתו — סדר, שקט, התבססות, „הדרכת האמה אל מחוץ למשבר", „שימת קץ להפרעת הסדרים", „שיכוכם של מזגים סיערים" וכיוצא באלה — קיבלי מוף־סוף איתה משמעות קטלנית שהיתה להם בכל מיש־טר שאימץ לעצמו את השאיפה לאנטרופיה *.

אכן, הסדר מתקיים: סדר ביורוקראטי של חדגוניות אפורה מהניקה כל אינדיבידואליות; של דיוק מיכאני המדכא כל מה שהוא בעל איכות ייחודית; של עמידה עבשה שאין כה מקום למראנסצנדנטי. מה שמתקיים הוא סדר נטול חיים.

אכן, שקטה הארץ. שקט — כלום לא תאמרו כן — של חדר־מתים או של קבר?... *

השבוע השיב דוקטור הוסאק למיכתבו־הגלוי של ואצ'לב האבל, ובמקום לשלוח אותו לשקט של חדר־מתים או של קבר, הוא שלח אותו לבית־הסוהר. מאסרו של האבל, הוא ממוראנדום מצ'כוסלובאקיה, לכל מקום בעולם. תיזכורת, ש„זה יכול לקרות גם כאן", וכמה מהטיעונים בסיגנון: „הדרכת האומה אל מחוץ למשבר", „שימת קץ להפרעת הסדרים" ואפילו „שיכוכם של מזגים סוערים" נירשמו בחדי־רות, גוברת והולכת, בשנים האח־רונות, מעל במת־הכנסת, ובמות אחרות, לעברם של כמה יוצרים „חריגים". הדי הקולות הללו מיושמים ביסודיות על־ידי „המועצה לתרבות ולאמנות" שהמליצה להוריד מקרשי־הבמה את „מושל יריחו" ויוצרה לחץ־תקציבי לשינוי מחזה־מחאה בשם „עצבים" למחזמר מרוקן מכל־תוכן בשם „קריזה".

מאסרו של ואצ'לב האבל מהווה תיזכורת ליצרני־התרבות בארץ, המעלים פימה עלי כסל, עוצמים עיניים, יונקים מענקים ומשמינים מנחת — שהדומיה־הפומבית שלהם, מקרבת את הקץ לכאן.

---

* קיום של טמפרטורה שווה בכל.

** מכתבו־הגלוי של האבל פורסם בגיליון ספטמבר 1975 בירחון הברזיל „אנקאונטר".

---

* בשנים האחרונות מתפתח בישראל כיוון של „ריכו־זיות־תרבותית" בהכוונת המועצה לתרבות ולאמנות, תה־ליך שכבר השפיע על איכויות היצירה למיניה, ועיקר מתוכה מגמות של ביקורת־החברה.

---

* בשנים האחרונות מתפתח בישראל כיוון של „ריכו־זיות־תרבותית" בהכוונת המועצה לתרבות ולאמנות, תה־ליך שכבר השפיע על איכויות היצירה למיניה, ועיקר מתוכה מגמות של ביקורת־החברה.

נפוטיזם (2)

תולעי תרבות

בחלל־האידיאולוגי שהתרחש בתנועה־הקיבוצית לאחר מילחמת־ששת־הימים, צץ ועלה הקובץ שיח־לוחמים בו שחו בני־הקיבוצים על החלל בו הם חיים ונלחמים. הקובץ שהפך למיסמך־תעמולה בחוצלארץ, זכה על־ידי מוקי צור, אחד מעורכיו, להפוך לבמה אידיאולוגית המופיעה מיספר פעמים בעברית ובאנגלית.

מוקי צור, עדות חיה לחלל התרבותי־אידיאולוגי שנוצר בתנועה־הקיבוצית, הוא בעל יומרה ליהפך ליורש־שם־החזוקי של אבות ומייסדי תנועת־העבודה, תוך מזיגת ערכיהם הסוציאליסטיים באימרות הבעל־שם־טוב, הגיגיו של גרשום שלום, וזקנו של מרטין בובר — כאשר כל המירקחת הזאת מעלה ציפוי עבש של קרמבו אינטלקטואלי מרכז־אירופאי.

את האלכימיה האידיאולוגית־תרבותית שלו, מגבש מוקי צור בגיליונית שדמות — במה לתנועה הקיבוצית. בגליון ס"א (סתיו תשל"ז) של כתב־עת זה, הצליח צור ליצור את הגליון הראוי לכותרת „כתב־העת הנפוטיסטי ביותר בישראל." מוקי מש־תתף בו ברב־שיח, ראיון, הגיגים, ובפירסומת לספר שחיבר אביו, שגריר ישראל לשעבר בפאריס, יעקב צור.

ברב־שיח בכותרת „שיקוף המציאות או מנוף לעיצובה", קובע מוקי צור כי: „העבודה היא הכלי המעצב אדם" מעין נוסח־עברי מעודן ל„העבודה משחררת". והוא ממשיך לזרות את אבקת־הגיגיו בראיון, אותו ערך עם פרופסור נתן רוטנשטרייך, הנפתח בשאלה הקביעתית הנ"ל: „מדברים על כך שהציונות היא חזרה של העם היהודי להיסטוריה. * אולם המשמעות שאנשים מייחסים לעניין זה אינה ברורה. האם החזרה להיסטוריה היא חזרה אל הפוליטיקה?"

וכך ממשיך מוקי צור בשאלותיו, שספק אם הן מייצגות את שאלות בני־הקי־בוצים, שכתב־עת זה נועד מטבעו לשמש להן כלי מיבטא — והפרופסור הנכבד, ממשיך בתשובותיו, שאינן נופלות באיכותן משאלות המראיין.

לא ניפקד בחוברת שדמות מיכתב שנשלח למוקי צור מטעמו של אחד, אברהם ש., לרגל הופעת קובץ מאמריו והגיגיו „ללא כותונת פסים". מיכתב שאינו מסתיים בקביעה „טרוף טורף מוקי".

החוברת משמשת גם כלי־מבטא ליעקב צור, אביו של מוקי, ששימש בעבר כשגריר ישראל בכמה בירות, ולאחרונה התפטר מראשות דירקטוריון הקרן־הקיימת. בניגוד לבנים אחרים המורדים באבותיהם, הרי שמוקי שומר על מצוות „כיבוד אב" ומפרסם קטע מתוך סיפרו של אביו — העוסק בתפוצה היהודית. הוא גם דואג באחד מעמודי הנעילה של החוברת, להקדיש מקום לביקורת חיובית על סיפרו של האב.

בכל דברי הגבב הללו, משתתפים עוד כמה חברי קיבוצים, וביניהם: וולטר בנימין, יוג'ין יונסקו, פרנץ קפקא — המוסיפים כבוד ויקר, לכוחות היצירה של התנועה הקיבוצית, בהנהגתו של מוקי צור.

הומאזי לאלזה

בחטף

מתוך סקר שפורסם לאחרונה על־ידי מישרד־החינוך־והתרבות, מסתבר כי למעלה משליש תושבי המדינה, אינם יודעים קרוא וכתוב ברמת בית־ספר־עממי. באותו סקר מצויין כי רק אחוז אחד מתקציבי החינוך והתרבות מוקדש לביעור־הבערות ● בכתבת־טלוויזיה שהכין הכתב עמוס ארבל על הצייר מרסל יאנקו, שנמנה לפני למעלה מ־60 שנה בין מייסדי „תנועת־דאדא" שאל הכתב: „מדוע תנועת „דאדא" לא עצרה את מילחמת־העולם השניה, ואת מילחמת־ויט־נאם?" והתעלם מכך, שתנועת „דאדא" התפרקה, ואיבדה מחשיבותה, עוד במחצית שנות ה־20' עם התבססותה של „התנועה הסוריאליסטית" ● במוסף הסיפרות של הארץ משיב פרופסור ישעיהו ליבוביץ, בסידרת מאמרים בעלת רקע אידיאולוגי־הגותי, על סידרה אחרת פרי עטו של המורה מרדכי שדו הימני, שניסה לקעקע את השקפותיו של לייבוביץ. שתי הסדרות גם יחד, מהוות ניסיון יוצא־דופן של התמודדות־אידיאולוגית עם ההווה ● סיפור הרווח לאחרונה בין משוררי רחוב דיזנגוף מספר על משורר מבוגר, המאמץ לאחרונה בשיריו מסממני „המהפיכה־הסמנטית" שפגש במשורר צעיר ממנו, ושאלו: „מה אתה כותב עכשיו?". התבונן בו ה־צעיר בעין מבודחת, והשיב: „את ספר שיריך הבא!" ● בחוברת החורף של כתב־העת עכשיו העומדת לראות־אור ב־ימים אלה, בולט פירסומם של קטעים מכת־בי המשוררת הגרמניה, ממוצא יהודי, אלזה לסקר־שילר, בתרגומו של יהודה עמיחי. המשוררת האכספרסיוניסטית ה־נחשבת כיום בעיני הביקורת המערבית, לבולטת במשוררים הגרמניים בין שתי מיל־חמות־העולם, הוגלתה מארצה במחצית שנות ה־30' והתגוררה בירושלים עד למו־תה ב־1945. עד לאחרונה סירבו המוסדות הממלכתיים־תרבותיים בארץ להכיר בער־כה של אלזה לסקר־שילר, ולמשל, במשך קרוב לשלושים שנה, נמנעה הספרייה־הלאו־מית לקלוט בין כתליה את אוסף המיכ־תבים, כתבי־היד והציורים של המשוררת, למרות שהוא מכיל בין השאר מיכתבים נדירים בכתב־יד של תומס מן, פרנץ מולנר, קארל קראוס וכל גלריית ה־דמויות ששלטה בכיפה, במרכז אירופה ערב עליית היטלר לשילטון. ממשלת מערב־גר־מניה, היתה נכונה משך שנים רבות לרכוש בהון־עתק אוצר זה, על־מנת לאכסנו במוזיאון שהקימה עיר הולדתה של המשוררת לכבודה. אלזה לסקר־שילר, שנהגה לכנות את עצמה כ„מלכת תבי השניה" זכתה להיקבר פעמיים בירושלים. לראשונה, בהר־הזיתים עם מותה, ובפעם השנייה, לאחר שמצבתה המנו־פצת אותרה לאחר מילחמת ששת הימים. ההערכה הגדלה והולכת לאלזה לסקר־שילר כמשוררת, הביאה את המעבד ישראל אלירז ליצור לאחרונה בעזרת סובסידיה ממשלתית, תמליל לאופרה־קיקיונית־מס־חרית בכותרת „הומאז' לאלזה" בשיתופו של המלחין יוסף טל. הומאז' שלדעת בקיאים בחייה של המשוררת, לוקים בו פרטים רבים בחסר ובאי־דיוק ● בראיון שהעניק דויד שחר, הוא אמר בין השאר: „עבודה גופנית משעממת וחוזרת על עצ־מה מיכאנית, מטמטמת אותי. אני לא מסוגל לזה..." ובתשובה לשאלה, האם הוא רואה עצמו כנביא מוכיח בשער? השיב שחר: „איני נביא ולא בן נביא, ולא רציתי להיות כזה..." ● על סיד־רת שיריו של אבות ישורון (פרימו־טר) „כוכב כיכר־דיזנגוף" אמר משורר שאינו נמנה עם המכבדים את שירת ישו־רון: „כוכב כיכר־דיזנגוף נראה כמו תב־שיל שמרכיביו הם המין פולני שמוסמו בו טחינה מזרחית" ● בחודש הקרוב עו־מד לראות־אור הרומן הראשון של א.ב. יהושע, שישא את הכותרת המאהב ●

פרופסור ישעיהו ליבוביץ
נסיון יוצא־דופן

אלזה לסקר־שילר
בטקס קבלת פרס קלייסט (1932)

רחל מרחלת על כל העולם

אהבת הרב הצבאי

מי שלא מאמין שאי־אפשר כבר לזרוק אבן במדינה מבלי לפגוע במישהו, שישאל את **דידי מנוסי**.

דידי, למי שאינו זוכר, הוא בין השאר גם אביו מאמצו של הילימליך בשפה העברית, שאת שמו בישראל קרא חמשיר. אז בין שאר הדברים שהוא עושה, חוזר דידי מדי פעם לאהבת נעוריו, וממציא חמשירים כיד הדימיון והשטות הטובות עליו. אך כיוון שלאחרונה מפרסמים את חמשיריו במדור הצבאי של ידיעות אחרונות, כותב דידי חמשירים בחאקי.

בשבוע שעבר פירסם השובב חמשיר בנוסח הבא:

הקצין הראוי לצל"שי
הוא הרב הצבאי (שמו מידרשי)
שתפס אהבה
על חיילת־חובה
וכתב לה שירים בכתב רש"י.

אל תשאלו איזו מהומה עורר חמשיר זה בצה"ל. קודם כל נעשה כל יחידת הרבנות־הצבאית, שביקשה לדעת למה התכוון דידי ומיהו הרב הצבאי **מידרשי**?

הגדיל לעשות מכולם סופר דבר **שמעון פינס**, שבישר לכל מי שהיה מעוניין לדעת שבצה"ל כבר חוקרים מי הדליף לדידי את הסוד הכמוס על האהבה וחיילת־החובה. שיילך דידי עכשיו ויסביר כי בעצם לא התכוון לשום דבר ספציפי.

בדקתי. אין רב כזה. אבל אני יודעת שאתם לא תאמינו לי — הרי דידי כתב.

הרפתקה בלאס־וגאס

הייתי חייבת לשפשף טוב טוב את העיניים באחת המסיבות שנערכו לאחרונה בתל־אביב היבשה, כדי להאמין למה שרואות עיני. זה היה דבר שנראה לי כמו שייך כוויתי לפחות, שהגיע לארץ לביקור.

הבחור הסתובב בחליפת קטיפה יקרה, כששעון כיס משתלשל מכותנתו וכולו אומר הדר וכבוד בסטייל האחרון של אופנת סעודיה. לא הייתי מזהה אותו כ**גיורא ברנארד**, הטבח התל־אביבי לשעבר, לולא הצלחתי, בקושי רב, לזהות את הנקבה שהיתה תלויה על זרועו בטורבאן א־לה **ליז טיילור**, כרעייתו החוקית **מרים ברנארד**.

מרים וגיורא ברנארד
כמו שייך כוויתי

רק לפני זמן קצר סיפרתי לכם איך נסעו השניים למסע מכירות ארוך באמריקה, כדי לגסות להפיץ שם את ציוריה של מרים, שיהיו בכל בית, כמו התנ"ך. והנה הם כבר כאן. או שחיסלו את מלאי הציורים, או שאמריקה קטנה ממה שחשבתי. אבל מסתבר שסיבת שובם היא אחרת.

אז אם רצונכם לשמוע סיפור, תשמעו. אמריקה התחילה אצלם בלאס־וואגאס. ציורים, ביצורים, יותר קל לעשות כסף באולמי הרולטה של בירת המהמרים. הם אפילו הכירו שם איזה בעל קאזינו ממולא בכסף, שחשבו שיגלה להם את סוד שבירת הקופה.

ואומנם, אותו ידיד נפלא, הזמין את גיורא להמר. כיוון שגיורא אינו מאלה היודעים לסרב, הוא עשה כעצת ידידו וקנה הרבה ז'טונים. לקח לו קצת זמן, עד שהבין שהוא לא יראה את כספו חזרה. הוא פשוט הפסיד את הז'טונים שלו.

צחוק צחוק, אבל לא בשביל זוג שיוצא לכבוש את אמריקה ופתאום מסתבר לו שכל כספו הלך קאקן בלילה אחד בלאס־וואגאס. כאלה מין חברים יש שם. אז לא נותרה ברירה: מרים התיישבה, לא ברור איפוא, והתחילה לצייר במרץ הבלתי נלאה שלה. גיורא נטל את הציורים, עוד בטרם יבש עליהם הצבע, והסתובב עימם בגלריות בניסיון להשיג מזומנים, לא ז'טונים. סוף טוב, הכל טוב. אתם רואים שהם שוב איתנו, אולי לא יותר עשירים ממה שיצאו, אבל גם לא עניים יותר.

מה הם חושבים לעשות עם עצמם בעתיד?

לא כל כך ברור, מפני שטוב להם בהווה. מצטדק גיורא: „למרות שאני נראה כמו שאת, כסף אני צריך." ובשביל כסף, כידוע, צריך לעבוד. או בין מסיבה למסיבה, שהם קופצים אליהן כדי שידעו כולם שהם חזרו, עובדת מרים די קשה. כי להגיע למעמד של שאת, לפחות על פי הלבוש, זה די קל. אבל כדי לשמור על הסטאטוס צריך למכור הרבה ציורים.

אנה המתחתנת עושה זאת שוב

אנה גד
קודם כהן —

פעם קראו לה **אנה מגאנה**. זה מפני שהיא עלתה לארץ בגיל 17 בערך, מגאנה שבאפריקה. לא שהיא נולדה שם. אבל הוריה נעצרו שם בדרך משאנחאי שבסין לארץ. תהרגו אותי אם אני יודעת איך גאנה עולה על הדרך הזו, אבל זה פקאט.

אבל במשך 15 השנים האחרונות, בהן היא חיה בינינו, הסבו את שמה מאנה מגאנה לאנה המתחתנת. וזה מפני שבכל השנים האלה היא לא הצליחה להישאר אפילו חודש אחד לבד. תמיד כשפוגשים

עובדיה אל־קרה
— אחר־כך דרוזי

אותה אז או שהיא מתחתנת או שהיא מתגרשת. אין אפס אצל אנה.

בגיל 17 היא התחתנה עם **סמי אלגרסי**, שהייחוס שלו הוא בכך שהוא אחין של **הנרי אלגרסי**, בעלה לשעבר של **מירי זמיר**, מלכת־היופי לשעבר. בגיל 18 היא היתה כבר גרושה אבל אם לבת בשם **אלכסנדרה**.

אחרי שנה היא הכירה את בעלה השני, **אדי גיגי**. כעבור מיספר חודשים הפכה כבר לאלמנה, כשאלי נהרג בשריות מילואים. היא החלה לעבוד כמזכירה בסולל־בונה, והיתה בין השאר מזכירתם של כמה מהמנהלים החשובים בחברה, בלי לנקוב שמות, כדי לא לסבך אותם.

בתקופת המזכירות שלה היא הכירה את **אדי פנקס**, שחזר מארצות־הברית עם פאטנט לא נורמאלי לעיצוב תבניות פלסטיק. חודש אחרי שהכירו התחתנו. אלא שהבעל הטרי לא ראה בעין כל כך יפה את המשך עבודת אשתו עם הבוסים שלה בסולל־בונה. זה לקח להם כמה חודשים עד שהתגרשו, אבל נשארו ידידים.

אנה גד (וזהו שמה האמיתי) התגרשה אז גם מסולל־בונה ועברה לעבוד בחברה לאלקטרוניקה, שם היתה מזכירתו הפרטית של המנכ"ל **דן כהן** (מתחרז עם כאן). רצה הגורל וזמן קצר אחר כך נפטרה אשתו מוות טבעי, אבל פתאומי. נכמרו רחמיה של אנה על הבוס שלה. היא נטלה את בתה יחידתה, את אלכסנדרה ועברה להתגורר עם הבוס בבית מפואר בשדרות מוריה בחיפה.

כמו לאנה היה ברור לכולם שהיא תתחתן עם דן. אלא שאז הסתבר כי הוא כהן והיא גרושה, ככה שעל נשואים אין מה לדבר כל זמן שהם רוצים להיות יהודים. הם נפרדו, שוב פעם בידידות, כדרכה של אנה, מכרו את הבית והתחלקו בכסף.

אנה, המזכירה למופת, לא התקשתה למצוא שוב עבודה מכניסה. הפעם היא עשתה זאת כמזכירתו של בעל חברת ביטוח גדולה בחיפה, דמות מוכרת ובעלת השפעה בחיפה, שסייע לאנה לשקם את חייה ולהתחיל גם לבנות וילה על הכרמל.

יום אחד, שאנה רואה אותו כיום הגורלי בחייה, הוזמנה אנה למסיבה בהמית בביתה של מלכת הבוהמה החיפאית **נעמי אדווה**. היא פגשה שם גבר שהתאהבה בו במבט ראשון.

הסתבר לה כי זהו **עובדיה אל קרה**, לשעבר עבדאללה, הצייר הדרוזי מדליית אל כרמל, המתגורר בניו־יורק ומגיע מדי פעם לכפר האמנים עין־הוד בו בנה לו בית.

אחרי שפגשו זה את זו, הם לא נפרדו יותר. אנה נטלה חופשה מעבודתה ועברה להתגורר עם עובדיה־עבדאללה בעין־הוד. הניסיון עלה יפה והם החליטו להינשא.

כמסורת בני עדתו נטל עובדיה את אנה לכפר הולדתו, כדי להציג אותה בפני הוריו ובני משפחתו. כל בני הכפר הללו ושיבחו את הזיווג המוצלח בין השניים. בירכו אותם ואיחלו להם חיים מאושרים עד סוף כל הימים. אלא שכאשר ניסו השניים לברר איך יוכלו להינשא, הסתבר להם כי יש להם עוד בעייה שיצטרכו להתגבר עליה.

הדת הדרוזית אוסרת על בני העדה לשאת אשה שלא מבני עדתם. אין המרת דת מועילה במקרה כזה, מה שמוכיח שהדת היהודית היא לא הכי נוקשה בעולם ויש עוד דתות קשות ממנה.

רצו אנה ועובדיה בין כל חכמי הדת של העדה הדרוזית וחיפשו פיתרון לבעייתם ולא נמצא. הפתרון יוכל להיות בהתגיירותו של עבדאללה, אלא שזה, למרות שעיברת את שמו, את דתו אינו מוכן להחליף.

בינתיים חזר החתן המיועד לניו־יורק ומברר בשיחות טלפוניות יום יום את מידת הלהט של אהבת כלתו אליו. אנה בטוחה שהפתרון חייב להימצא באיזה מקום. אם לא יהיה פתרון יינשאו השניים בנשואין אזרחיים בניו־יורק, לשם מתכוונת אנה לצאת לביקור בזמן הקרוב.

כי איש עוד לא המציא מיכשול שיעצור את אנה גד בדרכה אל החופה.

מה שקרה לג'קי

מה ששמעתי על **ג'קי דוי**, אשת־החברה בפול־טיים־ג'וב, ממש היכה אותי בתדהמה. ואם אני כבר נדהמת, אז הסיפור כנראה באמת מרתק.

זה התחיל מהלובי של מלון הילטון בתל־אביב. ג'קי נהגה לשבת שם שעות ארוכות ולדסקס עניינים, לשתות קפה או סתם לרדת על איזו עוגה דלת־קלוריות.

עד שיום אחד הגיע הנסיך הצעיר והנאה, ויצא מהמעלית בדמות חתיך מיליונר בן 34 ששמו **פייר** וג'קי ידעה מייד שזהו זה. הוא יהיה האיש שלה. ובאמת, הוא התגלה כאיש שלה, ותוך יומיים כבר ידעה כל העיר שג'קי וסייר החליטו להתחתן.

אחר־כך קרו שני דברים. קודם כל ג'קי נפטרה מהר־מהר מדירתה ומכל מה שעוד קשר אותה לארץ חמדת אבותינו, ומיהרה לעלות על המטוס הראשון לשווייץ הצוננת. הדבר השני שקרה בתל־אביב היה הסערה שהיא השאירה מאחוריה בלובי של הילטון. כי פתאום התחילו כל מחפשות תל־אביב להגיע ללובי, שהפך כל־כך עמוס עד שכימעט התפוצץ. אם לג'קי הלך, אז למה שלהן לא ילך?

ואחרי שכל העיר כבר ידעה על סיפור־האהבה האגדתי הזה, באו כולם במיטב הגרדרובה למסיבה שהיא ערכה לרגל חתונתה העתידה בהרצליה־פיתוח. שם היא בישרה לכל שהיא עומדת להינשא לאיש־עסקים חתיך ועשיר, ושהיא נוסעת אליו לשווייץ או־טו־טו.

מצד החתן אומנם לא ניתנו הוכחות חיות, כיוון שעסקים, כידוע, קודמים לתענוגות והוא לא יכול להזניח את הביזנס כדי לתת הצהרת נישואין באופן אישי. אבל לא זה מה שישבור אשת־חברה חברותית כמו ג'קי. היא ארזה את מיזוודותיה, אמרה צ'או והוציאה לכל החברות את העיניים.

אבל, וזה בניגוד למה שקורה באגדות, ג'קי ופייר שלה לא־כל־כך חיים באושר עד עצם היום הזה. לפי המידע שהגיעני בימים אלה ממש, כל סיפור האגדה התנפץ כמו חלום מתוק, והתוכניות של ג'קי פשוט לא יצאו אל הפועל. מסתבר שפייר המיליונר, ובייחוד אביו, לא שש לנישואי־הבזק. מה שקרה בווילה המפוארת של המישפחה שליד זיגנבה אני באמת לא יודעת, אבל מה שאני כן יודעת זה שהתחנה הבאה של ג'קי, מייד אחרי שווייץ היתה לונדון.

לארץ היא לא משתוקקת לחזור, עד יעבור זעם, וחוץ מזה היא מכרה פה הכל, כולל המיטה, התקליטים והפריז'ידר.

וכך תמשיך ג'קי לשבת על תקן של רווקה, כמו בימים הטובים והלא־כל־כך רחוקים. אבל אל ייאוש. גם בלונדון יש מלון הילטון, עם לובי לא פחות הרת־הפתעות מזה של תל־אביב.

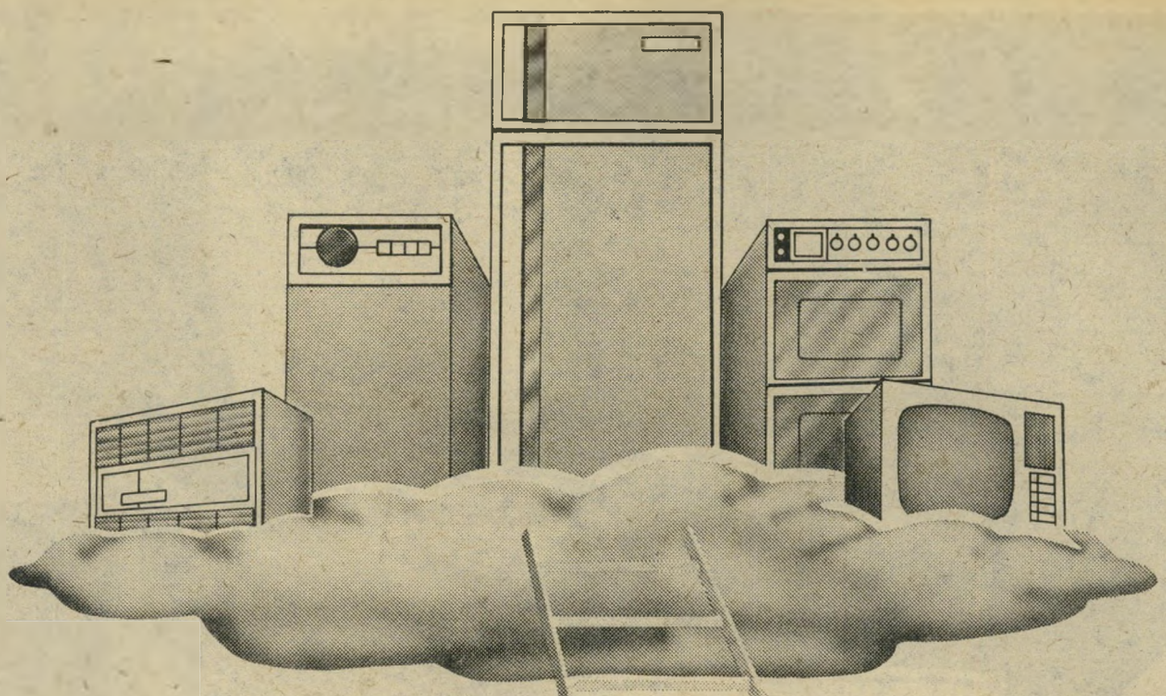

זה לא בשמים.

זה בהישג ידכם.
מעכשיו יוכל כל זוג צעיר להגיע למבחר מכשירי איכות
בעזרת תכנית החסכון 1977 של אמקור.
ללא מאמץ כספי גדול אתם רוכשים את המוצרים
לפי סולם העדיפויות שלכם ומגיעים למטרה שלב אחר שלב.

<u>ואלה שלבי התכנית:</u>

1. אתם נרשמים לתכנית החסכון החדשה של אמקור לרכישת 2 או יותר מוצרים שונים מתוך מבחר מוצרי אמקור הבאים:
מקררים חשמליים (כולל מקפיאים), תנורי בישול ואפיה,
מכונות כביסה, מקלטי טלויזיה ומזגני אויר.

2. אתם משלמים 1/3 במזומן.
והיתרה ב-12 (או 6) תשלומים חודשיים שווים ורצופים -
ללא תשלום ריבית כלשהי.

3. אתם מבוטחים בפני כל התייקרות בעתיד (לא כולל מע"מ) -
מחיר המוצר ישאר קבוע כביום ההזמנה.

4. המוצרים יסופקו לביתכם כבר במחצית החסכון -
לאחר 6 תשלומים (או 3).

5. בנוסף על כל אלה תהנו מהנחה על מחיר ההזמנה.

הכנסו ושאלו עליה בכל סניפי אמפא
וחנויות הסוחרים המורשים. היום. עכשיו.

מפיצים
אמקור אמפא
וסוחרים
מורשים

תכנית החסכון של אמקור

שכח את הרוח, הגשם, הקור.
מזוג כוס בירה לחבר'ה.
בירה מרווה, תוססת.
גולדסטאר או מכבי. לא חשוב.
אתה כבר תראה איך האווירה מתחממת.
האכל נעשה טעים יותר, השיחה - עליזה יותר
החברים - קרובים יותר.
והחורף - רחוק יותר.

בירה מחממת את האוירה.

רחל מרחלת על כל השולם

לעזאזל האהבה - העיקר הבריאות!

אפילו בעולם הציני והמתנכר הזה, יש עוד גילויים מפתיעים של רומנטיקה. קחו, למשל, את **פינחס אמיתי**, איש צבא־הקבע לשעבר, שהפך לאחד ממנהלי עסקיו של המסעדן **רפי שאולי**.

תגידו מה שתגידו על פינייה, אבל הוא לא ילד. יש מאחרי 31 שנותיו אשה גרושה ובת והרבה לבבות שבורים, ביניהם גם של זו שהיתה אשתו לשעבר של הבוס שלו, **מאנדי ריים־דיוויים**. ו־למרות הכל גם הוא נתפס חזק. הפעם זה קרה לו על הדוגמנית **שרה מור**. הוא נתפס עליה כל כך חזק עד שהוא עזב את הכל, כולל העבודה, והיה צמוד אליה טוטאל ארבעה חודשים.

אבל פיתגם סיני עתיק אומר שכגודל הציפיות כך גודל האכזבה. דווקא מפני שהאהבה הזאת היתה כל כך חזקה היא הגיעה לקיצה בצורה כל־כך פיתאומית ודראסטית.

כשהשניים נפרדו נעלם פינחס. אמיתי, שהוא נכה צה"ל ב־10%, ניצל את זכותו לקבל שבועיים הבראה באיזה מקום שהוא רוצה בארץ, על חשבון מישרד־הביטחון, ולקח לו חדר במלון השרון בהרצליה. כדי להירגע מהאהבה הנכזבת, הוא לקח כדור־שינה וכוס ויסקי, ועוד כדור־שינה ועוד כוס ויסקי, וחזר חלילה עד שנרדם, כימעט סופית.

למזלו באו לנקות את החדר בזמן, מצאו אותו בלי הכרה ולקחו אותו מהר לחדר־המיון בתל־השומר, שם עשו לו שטיפת־קיבה והחזירו אותו לחיים.

עוד באותו הלילה פשטה הידיעה בכל העיר, וכולם נדו בראשם לאמיתי הבלונדי וכחול־העיניים, שלקח יותר מדי ללב ו־ביקש לקצץ את מאה ושמונים ומשהו הסנטימטרים שלו. התחילו לדבר על מישלחות שייצאו אליו עם פרחים וניחומים, כדי לדבר אל ליבו ולאמץ אותו בשעת־משבר.

מזל שלא עשו את זה. כי לא היו מוצאים אותו שם. פחות מ־24 שעות אחרי שריחף בין חיים ומוות בתל־השומר, כבר הופיע אמיתי, צמוד לחתיכה חדשה בהצגת־הבכורה של שירי אזנאבור של **אבי טי־דראנו**. הסימן היחידי למה שעבר עליו היה תחבושת שעליה היתה תלויה ידו. כי מה שנשאר מהכל זה הכאבים מהמחט של האינפוזיה.

מה שמראה שהאהבה היא חשובה. אבל הבריאות הרבה יותר.

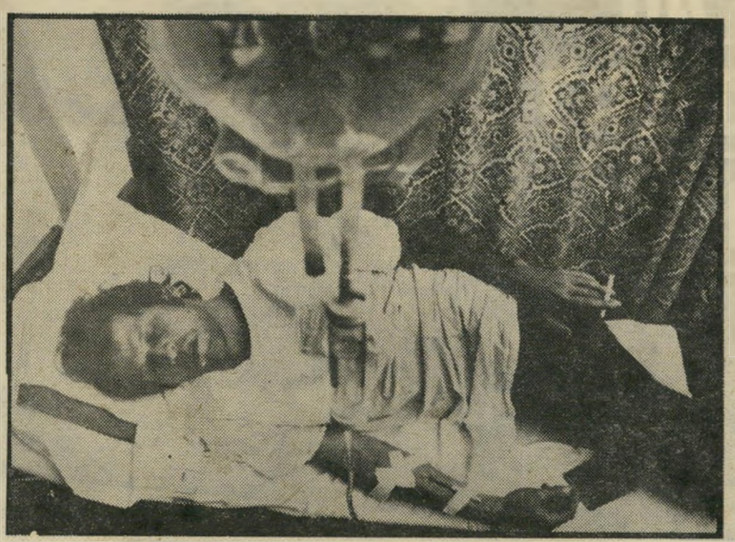

פנחס אמיתי בחדר המיון של „תל־השומר"
שלום כמעט סופי

פנחס אמיתי למחרת בהצגת „שירי אזנאבור"
התאוששות מהירה

שיר המעלות ל'יסוד־המעלה

הרבה אנשים בעיר הזאת הסתובבו מודאגים בשבועות האחרונים והיתה להם סיבה טובה לכך: **אירית אבד**, הציירת חטובת הגוף בת ה־23, נטשה את הווילה מפוארת שלה, בעלת שלושת המיפלסים ושמונת החדרים, והממוקמת ברוב פאר והדר במרכזה של הפרוביניציה של תל־אביב רמת־השרון. הרבה הזילו דימעה אחרי שנודע להם כי שוב לא יוכלו לעלות לרגל למסיבותיה הפראיות ולארוחות־השחיתות. הם לא יוכלו ללטף עוד את ראשי התוליה הסיאמיים או לצפות ב־ציורי־הקיר הענקיים שלה, שבהם מציירת אירית בעיקר דימויים מיניים שונים ו־רעיונות שלא מהעולם הזה, לא עלינו.

אירית היתה מאו ומתמיד אשת־מיסתורין, ממש סטייל פליני או היצ'קוק. תמיד

אירית אבד
המועדון הסגור פורק

נשאלה השאלה מאיפה בעצם הצליחה אירית, שנולדה למישפחה כפרית מאוד במושבה יסוד־המעלה, למעלה בגליל, להגיע לווילה כה מפוארת ולעוד שני חתולים סיאמיים.

מפה לשם התחילו להתגנב סיפורים מרתקים על **איש־חברה** תל־אביבי, ידוע, שכבר מזמן עבר את גיל ה־40 שלו ואשר מגיע מדי כמה ימים לרמת־השרון ואחרי סיבובים אחדים מחנה את מכוניתו מול חווילתה של גיבורתנו.

מה שידעו לספר כולם הוא שאותו איש־חברה, שאם הייתי מגלה לכם את שמו היו אחוזיכם מצילות, הוא בעצם המממן המיסתורי של אירית. הוא פשוט התאהב בציורים שלה והחליט לתת לה את מלוא האפשרות לנצל את כישרונותיה.

מפה לשם התחילו פיתאום לראות את אירית מסתובבת בדיזנגוף ומחפשת את עצמה ומשהו חדש. מה שקרה הוא ש־הדוד עם הכסף החליט פשוט להפסיק את תמיכתו מסיבות הידועות ביניתיים רק לו. אירית נשארה בלי בית, בלי כסף, בלי החתולים הסיאמיים ובלי מקום לאכסן בו את תמונותיה הרבות.

אירית, שקישטה המון בארים ודיסקוטקים בתל־אביב בהופעתה הנדיבה, מצאה לבסוף משהו שדי ישמח את כל זאבי־הלילה של תל־אביב. המשהו החדש הזה איננו בדיוק חדש במיוחד והוא התגלה א־התגלתה בדמותה השברירית של דוגמנית העירום המתולתלת, **פיורה**, בת ה־25. אירית עברה להתגורר בדירה של פיורה בצפון תל־אביב ולחבר"ה היה כבר מקום חדש לעלות אליו לרגל.

אבל המועדון הסגור, שעקב הנסיבות עבר מרמת השרון תל־אביבה, לא החזיק מעמד זמן רב. יום אחד פתאום הסתכסכו זוג הבלרינות ואירית החליטה שהכי טוב בשבילה עכשיו זה לעזוב את האהבות הנכזבות שלה ולחזור לאבא־אמא ביסוד־המעלה.

כי בסך הכל בגליל לא כל־כך גרוע, ובטוח שיש כל בוקר חלב ישר מן הפרה, ושם תוכל אירית להתארגן מחדש על עצמה. אלא שזאבי בעיר וזאבותיה אינם מוותרים על הילדה הזאת, עם עקבי הענק שלה. עושה רושם שהליצים מתכוונים להמשיך לארגן את כל המסיבות שלהם. כמו בימים האלה, אבל בבית אבא־אמא של אירית בצפון הקר והרחוק. ואם לא יהיה מקום בבית להכניס את כולם, אז הם ישחקו אותה בלול. מה יש?!

אהבה בשחור־לבן

אם אתם מזדמנים בימים קרים אלה ל־כיכר אתרים בתל־אביב, נסו לקפוץ לפאב החדש שנפתח שם. תאמינו לי, לא תצטערו.

זה לא כל כך הפאב החדש שמושך כמו זו שעומדת שם מאחורי הדלפק, הלא היא הדוגמנית לשעבר והמוזגת בהווה, **לאה כהן**, שלפני לא כל כך הרבה שנים הסעירה את כל הארץ בנישואיה עם הזמר הכושי **רוי יאנג**, שבינתיים הפך ישראלי יותר מהרבה ישראלים שאני מכירה.

מה שהולך בפאב הזה סביב לאה זה כבר מוגזם. שכן לאה, בשיער קצוץ, מחשוף נדיב מאד וחיוך לא־נורמלי, משגעת את

לאה כהן ורוי יאנג
נאמנה כמו בשירים

כל מי שנכנס למקום הקטן ההוא. מה ששוכחים כל המחפשים והמחפשות זה שלאה קשורה די חזק עם הכושי שלה, ולמרות שהוא עכשיו נמצא בחוצה־לארץ לצורך הופעות, הקלטות או משהו דומה, היא בכלל לא מתכוונת לתת צ'אנס לאף אחד.

לזאבים המוכרים זה, כידוע, לא איכפת. הם מנסים, מה יש? לנסות תמיד אפשר. אבל לאה שומרת אמונים ממש כמו ב־שירים, ומה שהיא מוכנה לתת זה לכל היותר איזה ג'ין קולינס צעיר עם לימון.

לאה, ילידת קיבוץ גיבעת־חיים, הכירה את רוי בלונדון, והיא שהביאה אותו לארץ. הכירה אותו לכולם והפכה אותו לאט־רקציה. כל המדינה עמדה פעם על הרגליים אחרי שהמישטרה עצרה את לאה והיה באלאגן שלם בכל תל־אביב מפני שהיא העזה לגור עם שני כושים, רוי וחבר שלו, **פרנק בראון**.

בסוף, עד כמה שאני זוכרת, הכל נגמר, ואפילו ההורים של לאה השלימו עם ה־עובדה שהיא עומדת להתחתן עם כושי, וכמו שאתם רואים רוי ולאה הם בהחלט זוג מאושר. ואפילו כשרוי נמצא בבריטניה הגדולה היא לא מסתכלת על אף אחד, חוץ מאשר בזמן שהיא מגישה לו את ה־ג'ין קולינס.

ז' שבט תשל"ז, 26.1.77 שנה 41 מספר 2056 המחיר: 8.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

ה„שרברבים" גנבו את המיסמכים וגרמו לחשיפת שערורייה חסרת־תקדים

פרופסור משה לזר, ריקן הפקולטה לאמנות

סטרגיים באוניברסיטת תל־אביב